A

GLOSSARY

OF

WORDS PHRASES IDIOMS AND

OTHER WORDS,

OCCURRING IN

HOWARD'S SECOND BOOK PART II.

TOGETHER WITH

AN OUTLINE GEOGRAPHY OF INDIA

Ahmedabad:

Printed at the Ahmedabad United Printing and
General Agency Company Limited by
[illegible] Gangaram at Manek's Haveli

1882.

PRICE TEN ANNAS

.LESSON I.

On Learn′-ing Eng′-lish.

અંગ્રેજી શિખવા વિશે.

On, *prep.* (ઑાન) વિશે.

Learn′-ing, *p. pr.* (લર્નિંગ) શીખવું.

Eng′-lish, *n.* (ઇંગ્લિશ) ઇંગ્રેજી ભાષા.

Ev′-e-ry, *adj.* (એવરિ) દરેક.

Na′-tive, *n.* (નેટિવ)વતની, દેશી, રહેવાસી, an inhabitant.

In′-di-a, *n.* (ઇન્ડિયા) હિંદુસ્તાન, ભરતખંડ.

Liv′-ing, *p. pr.* (લિવિંગ) રહેનારો, રહેતો, dwelling.

Un′-der, *prep.* (અન્ડર) સત્તા નિચે.

Brit′-ish, (બ્રિટિશ) ઇંગ્રેજી.

Go′-vern-ment, *n.* (ગવર્નમેન્ટ) રાજ્ય, સરકાર, rule.

Ought to learn, *v.* (ઑાટ ટુ-લર્ન) શીખવું જોઇએ.

If it be, જો તે હોય.

Pow′-er, *n.* (પાઉઅર) શક્તિ, means, reach, ability.

At least, (ઍટ-લીસ્ટ) ઓછામાં ઓછી. in the smallest degree.

Zilla, *n.* (ઝિલ્લા) જીલ્લો.

Is taught, *v.* (ઇઝ-ટૉટ) શીખવાય છે. is instructed.

Dif′-fi-cult, *adj.* (ડિફિકલ્ટ) અઘરી,કઠણ,hard, not easy.

Lang′-uage, *n.* (લૅન્ગ્વેજ)ભાષા, human speech, tongue.

In′-di-ans, *n.* (ઇન્ડિયન્ઝ) હિંદુસ્તાનના વતની, inhabitants of India.

To learn, *inf.* (ટુ-લર્ન) શીખવવું.

Un′-like, *adj.* (અનલાઇક) જુદી, dissimilar.

Ver-nac′-u-lar, *adj.* (વર્નાક્યુલર) દેશી, native.

Di′-a-lects, *n.* (ડાયલેક્ટસ) બોલી, speech, tongue.

Worth while, (વર્થ-વ્હાઇલ) જરૂરનું, અગત્યનું, અવશ્યનું, important.

Great deal, *a.* (ગ્રેટ-ડીલ) ઘણી, very much.
Trou'-ble, *n.* (ટ્રબલ) મેહેનત, શ્રમ, labour, pains.
In stu'-dy-ing, (ઇન-સ્ટડિઈંગ) અભ્યાસ-અધ્યયન કરવામાં, in learning closely.
Rul'-ers, *n.* (રુલર્ઝ) રાજ્ય કર્તા.
Laws, *n.* (લૉઝ) કાયદા.
Are en-act'-ed, *v.* (આર-ઍનૅક્ટેડ) રચાયછે, બને છે, are [established.
Pro-ceed'-ings, *n.* (પ્રોસીડિંગ્ઝ) કામો, વહિવટ, transactions.
High'-court, *n.* (હાઇ-કોર્ટ) સદર અદાલત, આખર ઇનસાફની કોર્ટ.
Are con-duct'-ed, *v.* (આર-કનડક્ટેટ) ચલાવાયછે, (ચાલેછે) [are managed, carried on.
Vicé-roy, *n.* (વાયસરૉય) સુબો, one who rules in place of a king.
Go'-vern-ors, *n.* (ગવર્નર્ઝ) હાકિમો, ગવર્નરો.
Sel'-dom, *adv.* (સેલ્ડમ) ક્વચીતજ, hardly, rarely.
Pe-ti'-tions, *n.* (પિટિશન્ઝ) અરજીઓ, solicitations, requests.
Must be writ'-ten, *v.* લખાયલી હોવી જોઇએ (લખવી [જોઇએ.
Pré-si-den-cies, *n.* (પ્રેઝિડેન્સીઝ) ઇલાકા.
Reá-sons, *n.* (રીઝન્સ) કારણો, સબબો, causes, grounds.
Ought to be stu'-di-ed, *v.* (ઑટ-ટુ બી-સ્ટડિડ) અભ્યાસ કરાયલી હોવી જોઇએ (અભ્યાસ કરવો જોઇએ).
Any one, *n.* (ઍની-વન) કોઇ, કોઇ સખસ.
Wish'-es, *v.* (ઉવિશિઝ) ઇચ્છા રાખેછે, ચાહેછે.
To gain, *inf.* (ટુ-ગેઇન) મેળવવાને, સંપાદન કરવાને, to obtain, to acquire.
Know'-ledge, *n.* (નૉલેજ) જ્ઞાન, information, acquaint[ance.
Sci'-ence, *n.* (સાયન્સ) શાસ્ત્ર, art attained by precepts.
His'-to-ry, *n.* (હિસ્ટરિ) ઇતિહાસ, તવારીખ, a narrative of past events.
Ru'-di-ments, *n.* (રૂડિમેન્ટસ) મુળતત્વો, first principles [or elements.
Through, *prep.* (થ્રુ) મારફતે, by means of.

Soon, *adv.* (સુન) જલદીથી.
Will have read, *v.* (ઉવિલ-હૅવ-રેડ) વાંચી રહેશે.
The few and easy books, થોડા અને સેહેલા ગ્રંથો.
Have been writ′-ten, *v.* (હૅવ બીન-રિટન) લખાયલા છે.
Will be á-ble, *v.* (ઉવિલ-બી-એબલ) શક્તિવાન થશે.
Un-less′, *conj.* (અનલેસ) શિવાય, except.
Un-der-stands′, *v. t.* (અન્ડરસ્ટૅન્ડઝ) સમજે છે, knows the meaning of. [possessed of learning.
Learn′-ed books, *n.* (લર્નેડ બુક્સ) વિદ્વતાવાળા ગ્રંથો, books
Have been com-posed′, *v. t.* (હૅવ બીન-કમ્પોઝડ) રચાયલા છે, have been written.
On all sub′-jects, (ઑાન-ઑાલ-સબ્જેક્ટસ) સઘળા વિષય ઉપર, સઘળી બાબતો વિશે, on matters under discussion.
De-sires′, *v.* (ડિઝાયર્ઝ) ઇચ્છે છે, ખાએશ રાખે છે, wishes.
To know, *inf.* (ટુ-નો) જાણવાને, મેળવવાને.
News, *n.* (ન્યુઝ) ખબર, current information.
Own, *adj.* (ઓન) પોતીકા.
From day to day, (ફ્રૉમ-ડે-ટુ-ડે) દરરોજ,
Fo′-reign, (ફૉરિન) પર, પારકા, other, alien.
Coun′-tries, *n.* (કન્ટ્રીઝ) દેશો.
Im-poss′-i-ble, *adj.* (ઇમ્પૉસિબલ) અશક્ય, impracticable.
Can (not)un-der-stand′, *v.* (અન્ડરસ્ટૅન્ડ) સમજી શકે નહી.
Jour′-nal, *n.* (જર્નલ) રોજીંદા વર્તમાનપત્ર, ચોપાનિયું, a newspaper published daily.
More-o′-ver, *adv.* (મોરોવર) વળી, વિશેષ એકે, બીજું એકે, besides. [cultivated.
Rude, *adj.* (રુડ) અસંસ્કૃત, જંગલી, unpolished, un-
(are) Not fit′-ted, (આર નોટ-ફિટેડ) લાયક થએલી નથી. not adapted, not suited to. [reformed.
Ed′-u-cat-ed, *adj.* (એજ્યુકેટેડ) કેળવણી પામેલા, learned,
Hence, *adv.* (હેન્સ) તેથી, from this cause.
De-sire′, *v.* (ડિઝાયર) ઇચ્છે, may wish.

To con-verse′, *inf.* (ટુ-કનવર્સ) સંભાષણ કરવાને, બોલવાને, to talk, discourse.

(to) Write, *inf.* (રાઇટ) લખવાને. [to science.

Sci-en-tif′-ic, *adj.* (સાયન્ટિફિક) શાસ્ત્ર સંબંધી, pertaining

Li′-te-ra-ry, *adj.* (લિટરરિ)વિદ્યા સંબંધી, વિદ્યાદિક, relating to learning.

Will find, *v.* (ઉવિલ-ફાઇન્ડ) લાગશે, માલમ પડશે.

Easy, *adj.* (ઇઝિ) સેહેલી, સુગમ, સરળ.

To use, *inf.* (ટુ-યુઝ) વાપરવી, બોલવી. [માત્ર.

One way, (વન-ઉવે) એકજ રીત. On′-ly, *adj.* (ઓનલી)

Namé-ly, *adv.* (નેમલી) એટલે કે, that is to say.

By trans-la′-tion,(બાય-ટ્રાન્સલેશન)તરજુમો-ભાષાંતર કરવાથી.

Should trans-late′, *v.* (શુડ-ટ્રાન્સલેટ)તરજુમો કરવો જોઇએ.

Read′-ing books, *n.* (રિડિંગ બુક્સ) વાંચન ચોપડીઓ.

Or, *conj.* (ઑર) નહીં તો.

Real′-ly, *adv.* (રીઅલિ) ખરેખર, બેશક, in fact.

Né-ces-sa-ry, *adj.* (નેસેસરિ) અગતનું, જરૂરનું, અવશ્યનું, requisite, needful.

Pas′-sag-es, *n.* (પાસેજિઝ) વાક્યો, parts of a book.

In mak′-ing trans-lá-tion, (ટ્રાન્સ્લેશન) તરજુમો કરવામાં-કરતી વખતે.

Gram′-mar, *n.* (ગ્રામર) બ્યાકરણ.

Dic′-tion-a-ry, (ડિક્શનરિ) શબ્દ કોશ, શબ્દાર્થ કોશ, a book of words arranged alphabetically and explained, lexicon.

At hand, *adj.* (ઍટ હૅન્ડ) પાસે, near.

Have writ′-ten out, *v.* (હૅવ-રીટન-આઉટ) લખી રહેશો.

Will pó-int out, *v.* (પૉઇન્ટ-આઉટ) બતાવશે, દેખાડશે, will show.

Faults, *n.* (ફૉલ્ટસ) ભુલો, mistakes, defects.

Dai′-ly, *adv.* (ડેલિ) દરરોજ, every day. [grow better.

Will im-prove′, *v.* (ઉવિલ-ઇમપ્રુવ) સુધરતા જશો, will

Idioms:—If it be in his power, જો તેનાથી બને તો.

It is very unlike the dialects, બોલીથી તે ઘણી જુદી પડે છે.

Why English ought to be studied by natives of India, હિંદુસ્તાનના વતનીઓએ અંગ્રેજી ભાષાનો શા માટે અભ્યાસ કરવો જોઈએ.

He will be able to learn no more, તે વધારે શીખી [શકશે નહીં.

LESSON II.

Anecdote of Grace darling.

ગ્રેસ ડાર્લીંગની વાત.

An′-ec-dote, *n.* (ઍનેકડોટ) વાત, a short story.

Grace Darling, *n.* (ગ્રેસ-ડાર્લિંગ) એક સ્ત્રીનું નામ છે.

Poor, *adj.* (પૂર) ગરીબ, નિર્ધન.

Ob-scure′, *adj.* (ઑબસ્ક્યૂર) અપ્રસિદ્ધ; ખુણામાં પડી રહેલી જેને ઓળખે નહીં એવી. unknown.

Act, *n.* (ઍક્ટ) કામ, કૃત્ય deed, feat.

An act of dar′-ing, હિમ્મત-બહાદુરી-ધારિષ્ટનું કામ. an act of courage-fortitude.

Be-camé fá-mous, (બિકેમ-ફેમસ) નામાંકિત-પ્રસિદ્ધ થઈ. became renowned-celebrated.

Lang′-uage, *n.* (લૅન્ગવેજ) ભાષા.

Is spok′-en, *v.* (ઈઝ સ્પોકન) બોલાયછે, is uttered.

Daugh′-ter, *n.* (ડૉટર) છોકરી, પુત્રી, a female-child of any age.

Bu′-si-ness, (બીઝનેસ) કામ, work, occupation.

To keep, *inf.* (ટુ-કીપ) તપાસ રાખવાનું.

Light′-house, *n.* (લાઈટ-હાઉસ) દીવાદાંડી, વહાણવટીને રસ્તો દેખાડવા સારૂ જે દીવા મૂકેલો હોય તે, beacon.

East, *adj.* (ઈસ્ટ) પૂર્વ. Coast, *n.* (કોસ્ટ) કીનારો (સમુદ્ર).

Eng′-land, *n.* (ઈંગ્લન્ડ) ઈંગ્લન્ડ દેશ.

Tow′-er, *n.* (ટાઉઅર) બુરજ; મિનારો, a high building.

Light, *n.* (લાઈટ) દીવો, a lamp.

Is kept, *v.* (કેપ્ટ) રાખવામાં આવેછે, is preserved.
Burn'-ing, *pr. p.* (બર્નિંગ) બળતો, flaming, lightening.
Re-ward', *n.* (રિવોર્ડ) ઇનામ.
Shore, *n.* (શોર) કીનારો, કાંઠો (દરીઆનો).
Was of'fered, *v.* (વૉઝ-ઑફર્ડ) આપવામાં આવશે એવું કહ્યું, was held out, was presented. [relieve.
Would res'-cue, *v.* (વુડ-રેસ્ક્યુ) બચાવે, would deliver,
Waves, *n.* (વેવ્ઝ) હેલ્ડા, મોજાં, છોળો, surges, billows.
Were run'-ning, (રનિંગ) ઉછળતા-આવતા હતા.
Fierce, *adj.* (ફિઅર્સ) તોફાની, બીહામણો, stormy, violent, tempestuous.
Sea'-men, *n.* (સીમેન) ખલાસીઆ, mariners.
Feared, *v.* (ફીઅર્ડ) બ્હીતા હતા, ભય લાગતો હતો.
To launch, *inf.* (ટુ લૉન્ચ-લાન્શ) મૂકવાને.
Per-suad'-ed, (પરસ્વેડેડ) સમજાવ્યો, prevailed upon.
At-tempt', *n.* (ઍટેમ્ટ) યત્ન, કોશેસ, endeavour, effort.
Put off, *v.* (પુટ-ઑફ) કિનારો છોડ્યો. launched.
To-geth'-er, *adv.* (ટુ-ગેધર) સાથે.
Skiff, *n.* (સ્કિફ) નહાનો મછવો, small boat.
At night, (ઍટ-નાઇટ) રાત્રે. [વવાને.
In or'-der to guide, *inf.* (ઇન ઑરડર-ટુ-ગાઇડ) રસ્તો બતા-
Má-rin-ers, *n.* (મૅરિનર્ઝ) ખલાસિઓ; વહાણવટીઓ, seamen, navigators.
To warn, *inf.* (ટુ-વૉર્ન) આગળથી જણાવવાને-ચેતાવવાને, to give notice to, to caution against.
Dan'-ger-ous, *adj.* (ડેન્જરસ) જોખમકારક, hazardous, perilous. [matter.
Rocks, *n.* (રૉક્સ) ખડકો, large masses of stony
A few, (આ-ફ્યુ) થોડાક. Since, (સિન્સ) ઉપર.
Ves'-sel, *n.* (વેસલ) વહાણ, a ship.
Was wrecked, *v.* (વૉઝ રેક્ડ) ભાંગી ગયું, was destroyed by dashing against rocks.

Re-mained′, *v.* (રિમેઈન્ડ) રહ્યાં, were left.
On board, (ઑન બોર્ડ) વહાણમાંના-ઉપરના, in the ship.
Were drowned, *v.* (ઉવેર-ડ્રાઉન્ડ) ડુબી ગયાં, sank in water.
Ex-cept′, (એક્સેપ્ટ) *prep.* શિવાય, exclusively of, unless.
Cling′-ing, *p. pr.* (ક્લિંગીંગ) લટકી-બાઝીને, adhering, sticking.
Wreck, *n.* (રેક) ભાગી ગયલા વહાણનું પાટીઉં-નોકોઈ પણ ભાગ, the ship wrecked. [ceived by the eye.
Were seen, *v.* (ઉવેર-સીન) દેખાયા, નજરે પડ્યા, were per-
Bravé-ly, *adv.* (બ્રેવલિ) હિમ્મત રાખીને, courageously.
Rowed out, *v.* (રોઉડ) હલેસાં મારતા ચાલ્યા, impelled by oars.
Lá-bour, *n.* (લેબર) મહેનત; શ્રમ, toil, work.
Great, *a.* (ગ્રેટ) અતિશય, large, vast.
Dan′-ger, *n.* ડેન્જરે જોખમ, peril, hazard, risk.
Fear′-ful, *adj.* (ફીઅરફુલ) ભય ભરેલો, terrible, afraid, timorous.
At length, (ઍટ લેન્ગ્થ) આખરે, finally, at last.
Reached, *v.* (રિચ્ડ) જઈ-આવી પહોંચ્યા, arrived at, go to.
Ship′-wrecked men, (શિપ-રેક્ડ-મેન) વહાણ ભાગવાથી ડુબતા-જોખમમાં આવી પડેલા માણસો.
Safe, *adv.* (સેફ) સહી સલામત, unhurt, unendangered.
To land, *n.* જમીનપર. Joy, *n.* (જૉય) ખુશી, gladness.
Won′-der, *n.* (ઉવન્ડર) આશ્ચર્યતા, તાજુબી. astonishment, amazement.
Brave, *adj.* (બ્રેવ) બહાદુર, ધારિષ્ટ.
Be-nev′-o-lence, *n.* (બિનેવોલન્સ) પરોપકાર, liberality, generosity. narrated.
Are re-lat′-ed, *v.* (આર-રિલેટેડ) કહેવામાં આવેછે, are
Will not be for-got′-ten, ભુલવામાં નહીં આવે, will not be neglected.
Idioms:—Whose business it was, જેનું કામ હતું.

A few years since, થોડા વરસપર.

A reward was offered, ઈનામ આપવામાં આવશે એવું કહ્યું.

The waves were running high, મોટા હોડાઓ આવતા હતા,

The wind was fierce, પવન જોરમાં વાતો હતો.

The two put off together in a ship, બંને નાની હોડીમાં બેસીને સાથે નિકળ્યા.

Rowed out to sea, હલેસાં મારતા દરીઆમાં ચાલ્યા.

Amongst the joy and wonder of all, સઘળાની ખુશી અને આશ્ચર્યતામાં, તેથી સઘળાને ખુશી અને અચંબો પેદા થયો.

LESSON III.

The Stag Drinking.

સાબર પાણી પીતું હતું તે વિશે.

Fá-ble, *n.* (ફેબલ) જોડી કહાડેલી વાર્તા, ખોટી વાત, a fictitious narrative.

Stag, *n.* (સ્ટેગ) સાબર, કલિયાર, a red male deer.

Drink′-ing, *a.* (ડ્રિંકિંગ) પાણી પીતી.

Quench′-ing, *p. pr.* (ક્વેન્ચિંગ) મટાડતી, છિપાવતી, slaking.

Thirst, *n.* (થર્સ્ટ) તરસ, તૃષા, desire of water.

Lake, *n.* (લેઈક) સરોવર, a pond.

Clear, *adj.* (ક્લીઅર) નિર્મળ, સ્વચ્છ.

Was struck (with), *v.* (વૉઝ-સ્ટ્રક) આશ્ચર્ય પામ્યો, તાજુબ થયો, was astonished.

Beau′-ty, *n.* (બ્યૂટિ) ખુબસુરતી, સૌંદર્ય, Elegance.

Re-flect′-ed, *p. p.* (રિફ્લેક્ટેડ) પરાવર્તન પામેલો, પ્રતિબિંબ પડેલું, thrown back.

At the same time, તેજ વખતે, તતક્ષણ.

Ob-serv′-ing, *p. pr.* (ઑબ્ઝર્વિંગ) લક્ષ પૂર્વક જોઈને, જોઈને, seeing, beholding.

Ex-treme′, *adj.* (એક્સ્ટ્રીમ) અતિશય, ઘણુંજ, utmost, in the highest degree.

Slen′-der-ness, *n.* (સ્લેન્ડરનેસ) નાજુકઈ, પાતળાઈ, thinness.

Pi′-ty, *n.* (પિટિ) અફસોસની વાત, દિલગીરીની વાત, com-

passion, a thing to be regretted.

Fine, *adj.* (ફાઈન)•દેખાવડું, સુંદર,

Crea'-ture, *n.*(ક્રીચર, ક્રીટ્યુર)પ્રાણી, an animal,a being.

Should be fur'-nish-ed (with), *v.* (શુડ-બી-ફરનિશ્ડ) અમ્રાયેલા જોઈએ (અપાવા જોઇએ), should be suppli-ed-provided. [ible.

Des'-pic-a-ble, *adj.* (ડેસ્પિકેબલ) ધિક્કારવા જોગ, contempt-

Set, *n.* (સેટ) એક જાતની અને સરખા આકારની વસ્તુઓનો સમુહ—જોડ, a complete assortment. [slender legs.

Spin'-dle shanks, *n.* (સ્પિન્ડલ શેન્કસ)લાંબા પાતળા પગ,long

Tru'-ly, *adv.* (ટ્રૂલિ) ખરેખર, બેશક.

No'-ble, *adj.* (નોબલ) ઉમદા, સુંદર, beautiful, handsome.

Should be, *v.* (શુડ-બી) થાત.

Com'-pa-ra-ble, *adj.* (કોમ્પરબલ) સરખાવી શકાય-મુકાબલો કરી શકાય એવા, જેવા, worthy of comparison.

In any de-greé, (ડિગ્રી) થોડા ઘણાં, જરાપણ, in any de-gree or wise.

In the midst (of),(મિડસ્ટ) દરમ્યાનમાં, માં, in the middle.

Thoughts, *n.* (થૉટસ) વિચાર, [frightened.

Was a-larmed', *v.* (વૉઝ-અલાર્મ્ડ) બિહવાયો, બિહધો, was

Cry, *n.* (ક્રાય) બુમ.

Pack, *n.* (પૅક) ટોળું (શિકારી કુત્રાનું), a number of dogs.

Hounds, *n.* (હાઉન્ડસ) શિકારી કુત્રા, hunting dogs.

Im-mé-di-ate-ly, *adv.* (ઇમીજ્યટલિ) તરતજ, તતક્ષણ, In-stantly.

Bound'-ed ó-ver, *v.* (બાઉન્ડેડ-ઓવર) કુદી ગયું, jumped.

Plain, *n.* (પ્લેઇન) મેદાન.

Pur-sú-ers, *n.* (પર્સ્યુઅર્સ) પાછળ લાગનારા, અનુગામી, these who chase after or pursue, hunterers,sportsmen.

So far, એટલા બધા, એટલાતો.

Behind, *adv.* (બીહાઇન્ડ) પાછળ, પછાડી, backwards.

Might have es-caped′, v. (એસ્કેઇપ્ડ) બચી ગયો હોત, might have run away.

Rush′-ing, p. pr. (રશિંગ) જોસભેર દોડતાં, એકદમ જતાં, entering into with eagerness.

A thick wood, n. (આ-થિક-ઉવુડ) ઝાડીથી ભરપુર જંગલ, wood abounding in bushes, dense-close wood.

Got en-tang′-led, v. (એન્ટૅન્ગલ્ડ) ભેરવાઇ-ગુંચવાઇ ગયા,

Branch′-es, n. (બ્રૅન્ચિઝ, બ્રૅન્શિઝ) ઝાડની શાખા-ડાળીઓ, off-springs of a tree.

Was held, v. (ઉવૉઝ-હેલ્ડ) નાસી જતાં અટકાવી રખાયો, ઉભો રહ્યો, was detained, kept.

Came up, v. (કેઇમ-અપ) આવી પહોંચ્યા.

Tore in pié-ces, (ટોર-ઇન-પીસિઝ) ફાડીને કકડે કડકા કરી નાખ્યા, rent, lacerated. [-આખર વખતે, તેના અંતકાળે.

In his last mó-ments, (ઇન હિઝ લાસ્ટ-મોમેન્ટસ) તેની મરતી

Ex-claimed′, v. (એક્સક્લેઇમ્ડ) બોલ્યો, બુમ પાડી, spoke.

Ill, adv. (ઇલ) ખોટી રીતે.

Do judge, v. (ડુ જજ) પરિક્ષા કરિયે છિયે, પારખિયે છિયે, consider about, think of.

Ad-van′ tage, n. (ઍડવૅન્ટેજ) ફાયદાકારક વસ્તુ, benefit.

Dé-spised, v. (ડિસ્પાઇઝડ) ધિક્કાર કરતો-તુચ્છ ગણતો હતો, hated, scorned.

Would have borne a-way′, (બોર્ન આવે) લઇ જાત, would have carried away. [danger.

In safé-ty, (ઇન-સેફ્ટી) સહીસલામત, નિર્ભયપણે, free from

Ruin, n. (રૂઇન) નાશ, destruction, perdition.

Ant′-lers, n. (ઍન્ટલર્ઝ) સાબર-હરણના શિંગડાની શાખા.

Was vain, (ઉવૉઝ વેઇન) મગરૂબી રાખતો હતો, was haughty, proud.

Be-trayed, p. p. (બિટ્રેડ) ફસાવ્યો, given up treacherously.

Idioms:–Had not be-trayed′ to rú-in, ફસાવી નાશ કરાવ્યો ન હોત.

What a pity it is, એ કેવી અફસોસની વાતછે. [તેવામાં.
In the midst of these thoughts, આવા વિચાર કરતો હતો

LESSON IV

COLUMBUS, કોલમબસ વિશે.

Christopher Columbus, *n.* (ક્રિસ્ટોફર-કોલમબસ) એ નામના મહાન પુરૂષે અમેરિકા ખંડ ૧૪૯૨ માં શોધી કહાડ્યો.
Was born, *v.* (ઉવૉઝ-બોર્ન) જનમ્યો હતો, came into being.
Genoa, *n.* (જેનોઆ) ઇટાલીમાં એક શેહેર છે. [ed with
Ig′-no-rant, *adj.* (ઇગ્નરન્ટ) અજ્ઞાન, અજાણ્યા, unacquaint-
True shape, (ટ્રૂ-શેપ) ખરેખરો આકાર, ખરેખરી આકૃતિ
A-ware, (અવેર) જાણીતા. knowing. [being.
Ex-ist′-ence, *n.* (એગ્ઝિસ્ટન્સ) હોવાપણું, અસ્તિત્વ, state of
Con′-ti-nent, *n.* (કૉન્ટિનન્ટ) ખંડ, મહાદ્વિપ. the mainland.
Seaman, *n.* (સીમૅન) વહાણવટી, a mariner. [ly.
Zeá-lous-ly, (ઝેલસલિ) ઉલટથી, ઉત્કંઠાથી, eagerly, ardent-
Stú-di-ed, *v.* (સ્ટડિડ) અભ્યાસ-અધ્યયન કીધું,
Na-vi-ga′-tion, *n.* (નૅવિગેશન) નૌકાશાસ્ત્ર, નાવિક વિદ્યા, the art of sailing.
Gé-og-ra-phy, *n.* (જીઑગ્રાફિ) ભૂગોળ વિદ્યા.
Genoese, *n.* (જીનોઇઝ) જેનવા શેહેરના લોકો.
Suc-cess′-ful, *adj.* (સકસેસફુલ) ફતેહમંદ, prosperous.
Com′-merce, *n.* (કૉમર્સ) વેપાર, trade, traffic.
Used to sail, *v.* (યુઝ્ડ-ટુ-સેઇલ) સફર કરતા.
Egypt, *n.* (ઇજિપ્ટ) મીસર દેશ; (આફ્રિકાનો એક દેશ છે).
Syria, *n.* (સિરિયા) એશિઆના તુર્કસ્થાનનો એક ભાગ છે.
Whence, *adv.* (હ્વેન્સ) જહાંથી, from which place.
Brought back (બ્રૉટ બૅક) પાછી લાવતા.
Rich, *adj.* (રિચ) કિમતી. valuable, wealthy.
Pro′-ducts, *n.* (પ્રૉડક્ટસ) માલ, પેદાશ, things produced.
Arabia, *n.* (અરેબિયા) અરબસ્થાન.
Might be pos′-si-ble, (માઇટ-બી-પૉસિબલ) શક્યતાવાળું થઇ

શકશે, might be practicable.

To sail, *inf.* (ટુ-સેઈલ) હંકારવું, જવું. [મહાસાગરમાં થઈને.

A-cross′ the Atlantic, (એક્રાસ ધી ઍટલાન્ટિક) આટલાન્ટિક

East′-ern, *adj.*(ઈસ્ટર્ન) પુર્વે, oriental.

Pen′-in-sula, *n.* (પેનિનસ્યુલા) દ્વિપકલ્પ, a portion of land almost surrounded by water.

Then, *adv.* (ધેન) તે વખતે.

Was called, (ઉવાઝ કૉલ્ડ) કહેતા હતા.

The golden Chersonese, *n.* (ગોલ્ડન કર્સનીઝ) ગોલ્ડન કર્સનીઝ.

The gold′-en land, *n.* (ગોલ્ડન લૅન્ડ) સોવર્ન ભૂમિ.

Could be reached, *v.* (કુડ-બી-રીચ્ડ) પહોંચાય, જવાય.

Great pro′-fits, *n.* (ગ્રેઈટ-પ્રૉફિટસ) ભારે ફાયદા, મોટો નફો, great benefits.

Would ac-crue′, *v.* (ઉવુડ-ઍક્રુ) થાય, wouid arise.

Mer′-chants, *n.* (મર્ચન્ટસ) વેપારીઓ.

Re-solved′, *v.* (રિઝૉલ્વ્ડ) નિશ્ચય કીધો, મન સાથે નકી કીધું, determined.

To dare, *inf.* (ટુ-ડેર) હિમ્મતથી ખમવાને, to defy.

Pé-rils, *n.* (પેરિલ્ઝ) જોખમો, ભય, danger, hazard.

Voy′-age, *n.* (વૉએજ) સફર, જળપર્યટન, journey by sea.

Un-known, *adj.* (અનનોન) અજાણ્યા, not known to all.

Seas, *n.* (સીઝ) સમુદ્રો, *v.* દરીઆ, oceans.

Asked, *v.* (આસ્કડ) માગી. Aid, *n.* (એઈડ) મદદ, help.

Coun′try-men, *n.* (કન્ટ્રીમેન) સ્વદેશી,એક દેશના રેહેવાસી.

Would not help, મદદ આપવાને મરજી કીધી નહીં.

Next, *adv.* (નેક્સ્ટ) પછી, at the time or turn nearest or immediately succeeding.

Ap-plied′, *v.* (એપ્લાઈડ) અરજ કીધી, addressed.

Por-tu-guesé, *n.* (પોર્ચ્યુગીઝ) પોર્તુગાલ દેશના લોકો, ફીરંગી.

A-mongst′ whom, (એમંગ્સ્ટ-હુમ) જેમાં. [reside.

Came to dwell વસવાને આવ્યો, (આવીને વસ્યો), came to

Ná-tion, *n.* (નેશન) પ્રજા, people.

Bold, *adj.* (બોલ્ડ) હિમ્મતવાન, brave, enterprising.
Sail′-ors, (સેલર્ઝ) ખલાસીઓ, seamen, mariners.
King, *n.* (કિંગ) રાજા, a monarch.
Por′-tu-gal, *n.* (પોર્ટ્યુગલ) યુરોપનો એક દેશ છે.
Heed, *n.* (હીડ) ધ્યાન-લક્ષ, attention.
Pray′-ers, *n.* (પ્રેઅર્ઝ) અર્જ, વિનંતિ, petitions, entreaties.
At last, (ઍટ-લાસ્ટ) આખરે, at length.
King and Queen, (કિંગ-ઍન્ડ-ક્વીન) રાજા અને રાણી.
Spain, *n.* (સ્પેઈન) યુરોપમાં એક દેશછે.
A-greed′, *v.* (એગ્રીડ) કબૂલ કીધું. consented to; complied with.
To lend, *inf.* (ટુ-લેન્ડ) આપવાને. to give for use.
With, *prep.* (ઉવિથ) સહીત.
Crews, *n.* (ક્રૂઝ) ખલાસી, a ships's compay.
Fur′-ni-ture, *n.* (ફરનિચર) સરસામન.
Pró-mised, *v.* (પ્રૉમિઝ્ડ) કબૂલ કીધું.
Should be, *v.* (શુડ-બી) થાય.
Vicé roy, *n.* (વાઇસરૉય) રાજ પ્રતિનિધિ, સુબો.
New lands, (ન્યૂ-લેન્ડઝ) નવા દેશો.
Might dis-cov′-er, *v.* (માઇટ-ડિસકવર) શોધી કહાડે, might find out.
Sailed, *v.* (સેઇલ્ડ) વહાણ હંકાર્યા.
For two months, (ફૉર-ટુ-મન્થ્સ) બે મહિના સુધી.
Sight, *n.* (સાઇટ) દેખાવ, view.
Were struck, *v.* (ઉવેર સ્ટ્રક) ચોંકાયા, ચોંક્યા, were alarmed, impressed.
Wished, *v.* (ઉવિશ્ડ) મરજી કીધી.
To re-turn′, *inf.* (ટુ રિટર્ન) પાછા ફરવાની.
Was forced, *v.* (ઉવૉઝ-ફોર્સ્ડ) જરૂર પડી, was obliged, compelled.
Threats, *n.* (થ્રેટ્સ) ધમકી, menaces.
If the land did not ap-pear′, જો જમીન દેખાશે નહીં.
He would turn back, *v.* તે (હું) પાછો ફરીશ.
On the third night, ત્રીજી રાત્રે (ત્રીજે દહાડે રાત્રે).
Was watch′-ing. (ઉવૉઝ-વૉચિંગ) તપાસતો જોતો બેઠો હતો.
An′-xi-ous heart′, (ઍંકશ્યસ-હાર્ટ) ચિંતાતુર મન, careful

heart, uneasy heart, solicitous heart.
When, એટલામાં.
Sud′-den-ly, *adv.* (સડનલિ) એકાએક, unexpectedly.
Per-ceived′, *v.* (પરસીવ્ડ)નજરે પડયો, દીઠો, observed, saw.
Light, *n.* (લાઇટ) દીવો.
On the Ho-ri′-zon, (ઑન-ધી-હૅારાઇઝન) ક્ષિતીજમાં, દૃષ્ટિ મર્યાદામાં, on the line that bounds the view.
Bahama Isles, *n.* (બાહામા-આઇલ્સ) બાહામાના ટાપુઓ.
Which lie off the coast, *v.* જે કિનારાથી દૂર આવેલો છે.
Má-rin-ers, *n.* (મૅરિનર્ઝ) વહાણવટીઓ.
Aft′-er-wards, *adv.* (આફ્ટરવર્ડઝ) ત્યારપછી
Vi′-sit-ed, *v.* (વિઝિટેડ) જોવા ગયા, went to see.
Is′-lands, *n.* (આઇલૅન્ડઝ) ટાપુઓ.
Re-turned′, *v.* (રિટર્ન્ડ) પાછા ગયા; પાછા આવ્યા.
Strange, *adj.* (સ્ટ્રેઇન્જ) નવત્રા, નવી તરેહના, વિચિત્ર, unknown, wonderful.
Tó-kens, *n* (ટોકન્ઝ) નિશાણી, marks, signs.
Had dis-cov′ered, *v.* (હૅડ-ડિસ્કવર્ડ) શોધી કહાડ્યા હતા.
Fá-mous, *adj.* (ફેમસ) નામાંકિત, પ્રખ્યાત.
Was hon′-oured, *v.* (વૉઝ ઑનર્ડ) માન અપાયું (માન આપ્યું, was respected, revered.
Eas′-i-ly, *adv.* (ઇઝિલિ) સેહેલથી, વિલંબ સિવાય.
Ob-tained′, *v.* (ઑબટેઇન્ડ) મેળવ્યાં, (મળ્યાં).
A-cross′, *prep.* (એક્રૉસ) પેલી તરફ.
A-cross′ the o′-ce-an, (એક્રૉસ-ધી-ઓશન) મહાસાગરની પેલી [તરફ.
Main′-land, *n.* (મેઇનલૅન્ડ) મૂખ્ય ભૂમિ, ખંડ, continent.
La′-bour, *n.* (લેબર) શ્રમ, મેહેનત.
Sor′-row *n.* (સૉરો) દુઃખ, grief, affliction.
En′-e-mies *n.* (એનિમીઝ) દુશ્મન, શત્રૂ, રિપુ, foes, antagonists.
Did much e′-vil′ (ડિડ-મચ-ઇવલ) ઘણીખરાબી કીધી:
Through en′-vy, અદેખાઇ–ઇર્ષાને લીધે, through malice, through jealousy.

Glo′ry, *n.* (ગ્લેરિ) કીર્ત્તિ, મહિમા, fame, praise, honour.
Is named, *v.* (ઇઝ્-નેઇમ્ડ) નામ પડેલુંછે, is called, termed.
Americus Vespucius, (અમેરિકસ–વેસપુશ્યસ).
Some times, *adv.* (સમટાઇમ્ઝ) કોઇ કોઇ વખતે.
Po′-et-ry, *n.* (પોએટ્રી) કવિતા, metrical composition.
Co-lum′-bi-a, *n.* (કોલંબિયા).
Idioms:—His ships were out of sight of land, વહાણ ઉપરથી જમીન દીઠામાં આવી નહીં. [આઇ ગયા.
His sailors were struck with fear, તેના ખલાસી ધાસ્તી
It was not till a third attempt that he saw &c., ત્રીજી કોશીસ (સફર) કીધી ત્યાંસુધી અમેરિકા ખંડ તેણે દીઠો નહીં.
He would turn back, તેણે પાછા ફરવું.
After a life of labour and sorrow, દુઃખ અને મેહેનતમાં જીંદગી કાઢ્યા પછી.

LESSION V.

AN′-EC-DOTE OF QUEEN ELIZABETH.

એલિઝાબેથ રાણીની વાત.

An′-ec-dote, *n.* (ઍનેકડોટ) વાત.
Elizabeth, *n.* (એલિઝાબેથ) ઇંગ્લાંડની રાણી. ઇ૦ સ૦ ૧૫૫૮-૧૬૦૩ સુધી રાજ્ય કર્યું. How, *adv.* (હાઉ) કેવી રીતે.
May have read, *v.* (મે-હવ-રેડ) વાંચ્યું હશે, વાંચવામાં આવ્યું હશે.
Reign, *n.* (રેઇન) રાજ્ય, administration.
The great fleet, (ધ-ગ્રેઇટ ફ્લીટ) મોટો લડાઇના વહાણનો કાફલો, યુદ્ધનૌકાસમૂહ, a company of ships. [vainly.
Boast′-ful-ly, *adv.* (બોસ્ટફુલિ) અભિમાનથી, arrogantly,
The In-vin′-ci-ble ar-má-da, (ઇન્વીન્સિબલ આરમેડા) અજીત-આરમાર, અજીત યુદ્ધનૌકાસમુહ, the unconquerable fleet of armed ships.
In-vad′-ed, *v.* (ઇનવેડેડ) ચઢાઇ કરી, હલ્લો કર્યો, attacked.
Was de-stroy′-ed, *v.* (ઉવૉઝ-ડિસ્ટ્રૉએડ) નાશ થયો-પામ્યો, was routed, overthrown.

Aft′-er-wards, *adv.* (આફ્ટરવર્ડ્ઝ) તારપછી.
To ce′-le-brate, *inf.* (ટુ-સેલીબ્રેટ) ખુશીની નિશાણી બતાવવાને, to extol, commemorate.
(to) Keep in re′-mem′-brance, યાદ રહે એવું કરવાને, (to) keep in recollection, memory. [able.
Sig′-nal, *adj.* (સિગ્નલ) ભારે, મ્હોટી. splended, remark-
Vic′-to-ry, *n.* (વિક્ટરિ) ફતેહ, જીત, conquest.
En′-e-mies, *n.* (એનીમીઝ) શત્રુઓ.
Me′-dal (મેડલ) ચાંદ, a piece of metal stamped in honour of some person or event.
Peó-ple, *n.* (પીપલ) લોકો.
Or′-dered, *v.* (ઑરડર્ડ) હુકમ કીધો.
To be struck, *inf.* (ટુ બી સ્ટ્રક) બનાવવાને, પાડવાને.
Where-on′, *adv.* (હ્વેર ઑન) જે ઉપર.
De-feat′, *n.* (ડિફીટ) હાર; પરાજય, an overthrow.
Span′-ish ships, (સ્પૅનિશ શિપ્સ) સ્પેઈન દેશના વહાણો.
Was por-tray′-ed, *v.* (વૉઝ પોરટ્રેઈડ) ચીતરવામાં આવ્યો, was painted,
Re-mem′-ber-ing, (રિમેમ્બરીંગ) યાદ રાખતાં.
Storm′-y, *adj.* (સ્ટૉર્મિ) તોફાની, tempestuous, boisterous.
Weath′-er, *n.* (વેધર) પવન, the state of the air.
Had dis-persed′, *v.* (હૅડ ડિસપર્સ્ડ) વિખેરી નાંખ્યો હતો, had scattered. [on.
In-scrip′-tion, *n.* (ઈનસ્ક્રિપશન) લેખ, letters engraved
To be en-graved′, *inf.* (ટુ બી એનગ્રેવ્ડ) કોતરાવવાને, to be impressed.
Lord, *n.* (લૉર્ડ) પ્રભુ, ઈશ્વર.
Blew, *v.*(બ્લૂ) વાયો, raised (a storm).
Were scattered, *v.* (વેર સ્કૅટર્ડ) વિખરઈ ગયા, dispersed.
Would not boast, *v.* (વુડ નૉટ બોસ્ટ) મગરૂબી કીધી નહી, would not brag.
Ex-ploits′, *n.* (એક્સપ્લોઈટ્સ) પરાક્રમ, achievements, feats.

Glo′-ry, *n.*(ગ્લોરિ) મહિમા, યશ, માન, praise, honour, renown, splendour. [વનં વાયો).
The Lord blew, ઈશ્વરે પવનને રૂપે વાયો,.(ઈશ્વરના કરેવાથી પ-

LESSON VI.

Story of the Emperor Aurangzeb.

ઓરંગઝેબ સેહનશાની વાત.

Stó ry, *n.* (સ્ટોરિ) વાત. [to king.
Em′-per-or *n.* (એમ્પરર) બાદશાહ, Monarch, superior
Tolapur, *n.* (ટોલાપુર) ગામનું નામ છે. [houses.
Vil′-lage, *n.* (વિલેજ) ગામડું, a small collection of
Bhima, *n.* (ભિમા) નદીનું નામ છે.
Banks, *n.* (બેંક્સ) કાંઠો, તીર (નદી) shores, margins.
Poona, (પૂના) પુણા, (પેશવાનો અસલ મુલક). [place.
Ló-cal, *adj.* (લોકલ) સ્થાનિક, જગ્યા સંબંધી, relating to a
Tradi′-tion, *n.* (ટ્રેડિશન) દંતકથા, oral account from age to age.
Thus, *adv.* (ધસ) આ પરમાણે, નિચે મુજબ.
Ac-counts′ for, (એકાઉન્ટસ ફોર) કારણ બતાવેછે, explains.
Might be (trans-lat′-ed, *v.* (ટ્રાન્સલેટેડ) તરજુમો થઈ શકે, might be rendered.
Weigh′-ing (વેઈંગ) તોલનારૂં, Examining by scales.
Town, *n.* (ટાઉન) ગામ. [his advance.
In his pró-gress, (ઈન હિઝ પ્રોગ્રેસ) તેની મુસાફરીમાં, in
Through the Dekhan, (થ્રુ ધ ડેકન) દક્ષિણમાં થઇને.
Fer′ry, *n.* (ફેરિ) હોડી, તરે, a boat.
Then as now, (ધેન એઝ નાઉ) હમણાની પેઠે તેવારે.
Crossed, *v.* (ક્રાસ્ડ) આવ જા કરતી હતી, ફરતી હતી. passed from one side towards the other.
Wait′-ing, *adj.* (વેટીંગ) રાહ જોતો, staying for.
Troops, *n.* (ટ્રુપ્સ) ઘોડેસ્વાર લશ્કર, a company of soldiers.
To pass, *inf.* (ટુ પાસ) જવાને.
Entered into con-ver-sa′-tion, (એન્ટર્ડ ઈન્ટુ કાન્વરસેશન)

વાતમાં પડયો, સંભાષણ કરવા લાગ્યો, entered into discourse.

Fer′-ry-man, *n.* (ફેરિમૅન) હોડી-મછવાવાળો.

Re-pu-tá-tion, *n.* (રેપ્યુટેશન) આબરૂ, કીર્ત્તિ, credit, honour.

Hu′-mour, *n.* (હ્યુમર) ખુશ મીજાશ, jovial disposition.

Moth′-er-wit, *n.* (મધર-વિટ) સ્વાભાવિક બુદ્ધિ, Natural sense.

Ex-chang′-ing, *pr. p.* (એક્સચેન્જિંગ) એક બીજાને દઈને, આપીને, bartering.

Se′-ver-al, *adj.* (સેવરલ) કેટલાક.

Re-par-tees′, *n.* (રિપારટીઝ) હાજર જવાબ, સમયોચિત ઉત્તર. smart replies.

As-sert′-ed, *v.* (એસર્ટેડ) ખાતરીથી કહ્યુ, declared.

Liv′-ing crea′-ture, (લિવિંગ-ક્રીચર-ક્રીટયૂર) જીવતું પ્રાણી.

Could not tell, (કુડ નૉટ ટેલ) કહી શકું નહી.

Ex-act′, *adj.* (એગ્ઝેક્ટ) બરોબર, precise, accurate.

Weight, *n.* (ઉવેઇટ) વજન, heaviness of a body.

Where-up′-on, *adv.* (ઉ્હેર-અપૉન) એ પરથી, આથી, upon which.

De-mand′-ed, *v.* (ડિમાન્ડેડ) માગ્યું, પુછ્યું, asked, required.

Forth′-with, *adv.* (ફોર્થ-ઉવીથ) તાબડતોબ, એકદમ, તરતનું તરત. immediately.

El′-e-phant, *n.* (એલિફન્ટ) હાથ્થી.

Where-on′ *adv.* (ઉ્હેર ઑન) જે ઉપર.

Was rid′-ing, *v.* (ઉવૉઝ-રાઇડીંગ) બેઠો હતો.

Begged, *v.* (બેગ્ડ) વિનંતી-અર્જ કરી, requested.

Fe′-rry-boat, *n.* (ફેરિ-બોટ) મછવો.

Ac-cord′-ing-ly, *adv.* (ઍકૉર્ડિંગ્લિ) એ પ્રમાણે, conformably.

Was done, *v.* (ઉવૉઝ ડન) કરાયું, (કરવામાં આવ્યું, કીધું).

Marked, *v.* (માર્કડ) નિશાની કીધી, signed, noted.

To which, (ટુ-ઉવિચ) જ્યાં લગી.

Had sunk, *v.* (હૅડ-સંક) ડુબી હતી, had gone down.

Then, *adv.* (ધેન) ત્યારપછી.

Was led out, બહાર કઢાયો (બહાર કાઢયો) was got out.

Load′-ed, *v.* (લોડેડ) ભર્યા, filled, freighted.
Weigh′-ing, *pr. p.* (વેઈંગ) તોલતાં, જોખતાં.
Sing′-ly, *adv.* (સિંગ્લિ) એકેક, one by one.
Re-port′-ed, *v.* (રિપોર્ટેડ) કહ્યું, told.
Ag′-gre-gate, *adj.* (ઍગ્રિગેઈટ) એકંદર, total.
Coun′-ter-poise, *n.* (કાઉન્ટરપોઈઝ)સમતોલ, counterbalanee
Was so much pleased, એટલો બધોપ્રસંન થયો. .
Rea′-di-ness, *n.* (રેડિનેસ) હાજર જવાબી તત્પરતા, સિદ્ધતા, promptitude.
In-ge-nu′-i-ty *n.* (ઈનજીન્યૂઈટિ) બુદ્ધિ, હોશીઆરી, contrivance, skilful invention. [gift.
A free grant, *n.* (આ-ફ્રી-ગ્રન્ટ)ઈનામ, મફત બખશીશ, A free
Heirs, *n.* (એર્ઝ) વારસો, વંશ. [માં આવ્યું.
Idioms:—This was accordingly done, તે પ્રમાણે કરવા-
Under the elephants weight, હાથ્થીના બોજથી.
He made a free grant of the village, તેને તે ગામ જાગીરમાં અથવા ઈનામમાં આપ્યું.

LESSON VII.

ALFRED THE GREAT, મ્હાન આલફ્રેડ.

Alfred The Great, *n.* (ઍલફ્રેડ ધી ગ્રેઈટ) ઈગ્લાંડનો રાજા; સને ૮૭૧-૯૦૨ સુધી રાજ કર્યું.
West Saxons, *n.* (વેસ્ટ-સેક્સન્ઝ) પશ્ચિમ તરફનાસેક્સન લોક.
Left a name, (લેફ્ટ-આ-નેઈમ) નામ મૂકી ગયો, bequeathed a name.
Dear, *adj.* (ડીઅર) પ્યારૂં, પ્રિય, liked by.
Eng′-lish-man, *n.* (ઈંગ્લિશમૅન) અંગ્રેજી લોક.
In his reign, (ઈન-હિઝ-રેઈન) તેના રાજ્યમાં.
A. D. એ. ડ. (એનો-ડામિનાઈ) ઈ. સ. (ઈસ્વી સન).
South, *n.* (સાઉથ) દક્ષિણ ભાગ.
Ruled,. *v.* (રૂલ્ડ) રાજ્ય કરતો. swayed, exercised power.
Was in-vad′-ed, *v.* (વૉઝ ઈનવેઈડેડ) ચઢાઈ કરાઈ (ચઢાઈ કરી), was attacked.

Danes, *n.* (ડેન્ઝ) ડેન્માર્કના લોકો.

A ná-tion of Bar-bá-ri-ans, *n.* (અ-નેશન-ઑફ-બારબેરિયન્ઝ) જંગલી પ્રજા, a nation of savages.

Lived, *v.* (લિવ્ડ) ગુજરાન ચલાવતા; નિર્વાહ કરતા.

(by) Fish′-ing, *n.* (ફિશિંગ) મત્સ પકડવાનો (અથવા)મછી મારવાનો ધંધો કરીને, by the art of catching fish.

(by) Pi′-ra-cy, *n.* (પાઇરેસિ) ચાંચીઆનો-વહાણ લુટવાનો ધંધો કરીને, by robbery on the sea.

Was forced, *v.* (વૉઝ-ફોર્સ્ડ) જબર પડી.

To hide, *inf.* (ટુ-હાઇડ) સંતાવવાને, to conceal, to secret.

Herds′-man's, *n.* (હર્ડ્સ-મન્ઝ) ગોવાળીઆના. one who tends a number of beasts.

While, *adv.* (હ્વાઇલ) તે વખતે, તે દરમ્યાનમાં.

Suf′-fered, *v.* (સફર્ડ) ભોગવ્યાં, વેઠ્યાં,sustained, endured.

Great é-vils, (ગ્રેટ-ઇવલ્ઝ) ભારે દુઃખો, great calamities.

Dan′-ish in-vad′-ers, (ડેનિશ-ઇનવેઇડર્ઝ) ડેનમાર્કના ચઢાઇ કરનારાઓ, men who attack.

It is said, એવું કહેવામાં આવેછે.

Treat′-ed, *v.* (ટ્રીટેડ) ગણ્યો, used, took for, reckoned.

Set, *v.* (સેટ) બેસાડ્યો.

As a ser-vant,(ઍઝ-આ-સર્વન્ટ) ચાકર તરીકે, as a footman.

To watch, *inf.* (ટુ-વૉચ) તપાસવાને.

Cakes, *n.* (કેઇક્સ) ભાખરી, રોટલી. [in fire.

Bak′-ing, *pr. p.* (બેઇકિંગ) સેકાતી, સેકવા મુકેલી, dressing

(being) Full of thought, (ફુલ-ઑફ-થાટ) વિચારમાં ગરક થઇ ગયેલો હોવાથી.

For-got′ *v.* (ફરગૉટ) ભુલી ગયો.

To turn, *inf.* (ટુ-ટર્ન) ફેરવવાને, ઉથલાવવાને, to invert.

Let be burnt, (લેટ-બી-બર્ન્ટ) બળવા દીધી.

The good wife, (ધ-ગુડ-વાઇફ) ભલી બઇરી.

Re-turn′-ing, *pr. p.* (રિટર્નિંગ) પાછો આવીને.

Find′-ing, *pr. p.* (ફાઇનડિંગ) જોઇને.

Burnt, *p. p.* (બર્ન્ટ) બળેલી.

Was wroth, *v.* (વૉઝ-રૉથ) ગુસ્સે થઇ, became very angry.

Scold'-ed, *v.* (સ્કોલ્ડેડ) ધમકાવ્યો, અપડાવ્યો, સારી પેઠે લીધો, blamed rudely.

A lá-zy fel'-low, (આ-લેઇઝિ ફેલો) સુસ્ત-આળસુ માણસ, idle.

Caré-less, *adj.* (કેરલેસ) બેફિકરો.

Pá-ti-ent, *adj.* (પેશન્ટ) સહનશીલ, ખામોશ ખાઇ જાય એવો, [bearing.

An'-swered, *v.* (ઍનસર્ડ) જવાબ-પ્રત્યુત્તર દીધો.

Dis-guised', *p. p.* (ડિસગાઇઝ્ડ) વેશ લઇને, concealed by an unusual dress.

Harp'-er, *n.* (હાર્પર) સારંગી વાળો, player on the harp.

En'-tered, *v.* (એન્ટર્ડ) ગયો, પેઠો, went into, got into.

Danish, *adj.* (ડેનિશ) ડેન્સ લોકોની (ડેન્માર્કના).

Camp, (કૅમ્પ) છાવણી. Gained, *v.* (ગેઇન્ડ) મેળવ્યું.

A full knowl'-edge, (ફુલ-નાલેજ) સંપૂર્ણ જ્ઞાન.

Num'-bers, *n.* (નમ્બર્સ) સંખ્યા.

Strength, (સ્ટ્રેંગ્થ) બળ, જોર.

Policy, (પૉલિસિ) યુક્તિ, કળા, the art of government.

Sé-cret-ly, *adv.* (સીક્રેટલિ) ગુપ્ત રિતે, છાનીમાના, privately.

Sum'-mon-ing, *pr. p.* (સમનિંગ) બોલાવીને, calling with authority.

No'-bles, *n.* (નોબલ્ઝ) અમીરો, peers.

Vas'-sals, *n.* (વૅસલ્ઝ) અનુયાયી, તાબાના માણસો, dependants.

Fell on, *v.* (ફેલ ઑન) તુટી પડ્યો, હુમલો કીધો, surprised.

Sud'-den-ly, (સડન્લિ) એકાએક.

De-feat'-ed, *v.* (ડિફિટેડ) હરાવ્યા, પરાજય કીધો, overthrew.

Great slaugh'-ter, (ગ્રેઇટ-સ્લૉટર) મોટી-ભારે કતલ, great massacre, carnage.

Trou'-bled, *v.* (ટ્રબલ્ડ) હેરાન કીધા, disturbed. [defeated.

Were rout'-ed, *v.* (ઉવેર-રાઉટેડ) હરાવાયા, (હરાવ્યા), were

To have fought, (ટુ-હૅવ ફૉટ) લડેલો, to have contended.

Bat'-tles, *n.* (બૅટલ્ઝ) લડાઇયો, યુદ્ધો, engagements, fights.

By sea and land, દરિયા અને જમીન ઉપર.

Found′-ed, *v.* (ફાઉંડેડ) સ્થાપી. પાયો નાંખ્યો, established.
Ná-val pow′-er,(નેવલ પાઉઅર) દરિયા પરનું પ્રાબલ્ય, power relating to ships, marin power. [out.
Ex-tirp′-at-ed, *v.* (એક્સટર્પેટેડ) જડમૂળથી નાશ કીધો, rooted
Rob′ bery, *n.* (રોબરિ) અપહરણ, લુટફાટ, theft by force.
In the coun′-try, દેશમાંથી.
Learn′-ing, *n.* (લર્નિંગ) વિદ્યા, letters, erudition.
Loved, *v.* (લવ્ડ) પ્રેમ હતો, શોક હતો.
Li′-ber-al, *adj.* (લિબરલ) ઉદાર,મોટો, bountiful,generous.
Ben-e-fac′-tor, *n.* (બેનિફેક્ટર) આશ્રય આપનાર, patron.
U-ni-vers′-i-ty of Ox′-ford, *n.* (યુનિવર્સિટિ ઑફ ઑક્સફર્ડ) ઓક્સફર્ડ પાઠશાળા-વિદ્યાશાળા, an institution where all the arts and sciences are taught.
Ox′-ford, *n* (ઑક્સફર્ડ) એ ઇંગ્લાંડનો એક દેશ છે.
In-vit′-ed, *v.* (ઇનવાઇટેડ) બોલાવ્યા, તેડાવ્યા, called.
Learn′-ed men, (લર્નેડ-મેન) વિદ્વાન પુરૂષો, પંડિતો.
To teach his peó-ple, પોતાની રૈયતનેવિદ્યા શીખવવાને.
La′tin, *n.* (લૅટિન) લાટીન ભાષા.
Cul′-ti-vat-ed, *adj.* (કલ્ટિવેટેડ)સુધરેલી, કેળવાયલી, improved.
Trans lat′-ed, *v.* (ટ્રાન્સલેટેડ) તરજુમા-ભાષાંતર કીધા.
West′-ern, *adj.* (વેસ્ટર્ન) પશ્ચિમ તરફના.
Sans′-krit, *n.* (સૅન્સક્રિટ) સંસ્કૃત ભાષા.
Al-lot′-ed, *v.* (એલૉટેડ) ભાગ કીધા, distributed, divided.
E′-qual, *adj.* (ઇક્વલ) સરખા, just proportionate.
Por′-tions, *n.* (પોર્શન્ઝ) ભાગ, parts.
To the serv′-ice of God, ઇશ્વરની ભક્તિમાં-શેવામાં, to the worship-prayers of God.
Pub′-lic af-fairs′, (પબ્લિક અૅફેર્ઝ) સાર્વજનીક કામો, transactions belonging to a state.
Re-cre-a′-tion, *n.* (રેક્રિએશન) આરામ, rest, amusement, relief from toil.

In peace and in war, (પીસ ઍન્ડ ઇન વૉર) લડાઈની અને સલાહ વખતે, સંધિવિગ્રહની વખતે, in freedom from war and hostility.

A-like', *adj.* (એલાઇક) સમાન, equally.

In per'-son, (ઇન પર્સન) શરીરે, in body.

Fa'-ther, *n.* (ફાધર) બાપ. રક્ષણ કરનાર અને બરદાશ લેનાર.

Hand-some, *adj.* (હૅન્ડસમ) ખુબસુરત, રૂપવાન, fair looking.

Temp'-er, *n.* (ટેમ્પર) સ્વભાવ, disposition, mood.

Mild, *adj.* (માઇલ્ડ) શીલો, gentle kind.

Man'-ners, *n.* (મૅનર્ઝ) રીતભાત, behaviour.

Plea'-sant, (પ્લેઝન્ટ) ખુશ લાગે એવી, gratifying, cheerful.

LESSON VIII.

No. I.—Crœsus and Solon.

ક્રીસસ અને સોલન વિશે.

Time, *n.* (ટાઇમ) વખત, રાજ્ય

Cyrus or Khosru, *n.* (સાઇરસ ઑર. ખુશરૂ) માણસનું નામ છે.

Shah, *n.* (શાહ) શાહા, બાદશાહ.

Persia, (પર્શ્યા) ઇરાન, (એશિયા ખંડમાં)

Crœsus, *n.* (ક્રીસસ) માણસનું નામ છે.

Lydia, *n.* (લિડિયા) એશિયા મૈનરનો એક ભાગ છે.

Asia Minor, (એશિયા-માઇનર) તુર્કસ્થાનનો એક ભાગ છે.

Rich, *adj.* (રિચ) શ્રીમંત, પૈસાદાર, ધનવાન, લક્ષ્મીવાન.

Ex-ceed'-ing-ly, (એક્સીડીંગ્લિ) ઘણોજ, અતિશય, very.

Pow'-er-ful, *adj.* (પાઉઅરફુલ) શક્તિમાન, પ્રતાપી, બળવાન, mighty, potent.

Mon'-arch, *n.* (મૉનર્ક) બાદશાહ, રાજા, king.

Solon, *n.* (સોલન) માણસનું નામ છે.

Wise, *adj.* (વાઇઝ) ડાહ્યો, દાનો, prudent.

A-then'-i-an, (ઍથીનિયન) આથેન્સ દેશનો.

Law'-giv-er, *n.* (લૉગિવર) કાયદા બનાવનાર-બાંધનાર, legislator.

Vi'-sit, *n.* (વિઝિટ) મુલાકાત, દર્શન, the act of going to see another.

Received, *v.* (રિસીવ્ડ) આવકાર કીધો, સત્કાર કીધો.

Hos′-pit-a-bly, *adv.* (હૉસ્પિટેબ્લિ) સત્કારથી, પરોણાચારૂથી, in a hospitable manner.

Hav′-ing shown, *p. p.* (હૅવીંગ-શોન) દેખાડીને, having pointed out.

All the rich′-es, (ઑલ-ધ-રીચીઝ) સઘળી દોલત, all the wealth, opulence.

Trea′-sury, *n.* (ટ્રેઝરિ) ખજાનો, ભંડાર, a place for money.

Sage, *n.* (સેઇજ) ડાહ્યો જ્ઞાની પુરૂષ, ઋષિ, સાધુ પુરૂષ, a man of wisdom.

Hap′-pi-est, *adj.* (હૅપિએસ્ટ) સહુથી સુખી.

Men′-tioned, *v.* (મેનશન્ડ) કહ્યું, told, related.

In re-ply′, (ઇન રિપ્લાઇ) જવાબ-પ્રત્યુત્તરમાં, in answer

Ob-scure′, *adj.* (ઑબ્સ્ક્યૂર) અપ્રસિદ્ધ, unknown, insignificant.

Greeks, *n.* (ગ્રીક્સ) ગ્રીસ દેશના રહેવાશીઓ, ગ્રીક લોકો.

Sur-prised′, *v.* (સરપ્રાઇઝડ) આશ્ચર્ય પામ્યો, તાજુબ થયો, astonished.

Had not been named, નામ દીધામાં ન આવ્યું.

Do con-si′-der, *v.* (ડુ કન્સિડર) માનીછો, ધારીછો, think, reckon.

Re-plied′ *v*, (રિપ્લાઇડ) જવાબ દીધો.

Hap′-py, *adj*, (હૅપિ) સુખી, lucky, fortunate.

Is to be called, (ઇઝ-ટુ-બી કૉલ્ડ) કહેવાય છે.

Be-foré death, (બિફોર-ડેથ) મુવાં પહેલાં.

May hap′-pen, *v.* (મે-હૅપન) બનશે, થશે.

Won′-dered, *v.* (વન્ડર્ડ) અચંબો પામ્યો, તાજુબ થયો, was astonished.

At this an′-swer, આવા જવાબથી.

King′-dom, *n.* (કિંગ્ડમ) રાજ્ય.

In-vad′-ed, *v.* (ઇન્વેઇડેડ) ચઢાઇ કીધી, attacked, entered in a hostile manner.

B. C. (બિ.સિ) (બિફોર-ક્રાઇસ્ટ) ઇસ્વી સનની પૂર્વે, ઇસુખ્રિસ્તના જન્મ્યાં પહેલાં.

De-feat′-ed, (ડિફીટેડ) હરાવ્યા, પરાજય કીધો.

Cá val-ry, *n.* (કેવલ્રિ) ઘોડેસ્વાર લશ્કર, horse troops.
Took, *v.* (ટુક) લઈ લીધું.
Plun-dered, *v.* (પ્લન્ડર્ડ) લુટ્યું, pillaged, sacked.
Cap′-it-al, *n.* (કેપિટલ) રાજધાની, metropolis.
Sardis, *n.* (સારડિસ) શેહેરનું નામ છે.
Was made cap′-tive, (વૉઝ-મેઇડ-કૅપ્ટિવ) કેદી કરાયો, કેદી કરવામાં આવ્યો, was made prisoner from war.
(was) Bound, *v.* (બાઉન્ડ) બંધાયો, બાંધવામાં આંવ્યો, was confined with bonds. [put.
(was) Placed, *v.* (પ્લેઇસ્ડ) બેસાડવામાં આવ્યો, બેસાડ્યો, was
Pile, *n.* (પાઇલ) ઢગલો, ગંજ, a heap.
Wood, *n.* (વુડ) લાકડાં.
Ac-cord′-ing to, (ઍકૉર્ડિંગ-ટુ) પ્રમાણે.
Crú-el, *adj.* (ક્રૂઅલ) ઘાતકી, દુષ્ટ, wicked, atrocious.
Cus′-tom, *n.* (કસ્ટમ) રિવાજ, usage.
Was light′-ed, *v.* (વૉઝ-લાઇટેડ) સળગાવાયો, (સળગાવ્યો) was ignited, set on fire. [living.
To burn a-live′, (ટુ-બર્ન-ઍલાઇવ) જીવતો બાળવાને, to burn
Re-mem′-bered, *v.* (રિમેમ્બર્ડ) યાદ આવ્યા, recollected, called to mind. [pain.
Ang′-uish, *n.* (ઍંગ્વિશ) અત્યંત પીડા-દુઃખ, મહાવ્યથા, excessive
Call′-ed a-loud′, *v.* (કૉલ્ડ-ઍલાઉડ) મ્હોટેથી બોલી ઉઠ્યો.
Won′-der-ing, *pr. p.* (વન્ડરિંગ) અજાબ પામીને.
Or′-dered, *v.* (ઑરડર્ડ) હુકમ કીધો. [be loosed, untied.
To be un′-bound′, *inf.* (ટુ-બી-અનબાઉન્ડ) છુટો કરવાને, to
In re-ply′, (રિપ્લાઇ) જવાબમાં, જવાબ દેતાં.
Call′-ed on, *v.* (કૉલ્ડ-ઑન) નામ દીધું, યાદ કીધો.
Re-lat′-ed, *v.* (રિલેટેડ) કહ્યું, બયાન કર્યું.
Had re-fused′, *v.* (હેડ-રિફ્યુઝડ) ના કહી હતી, had declined.
Re-flect′-ing, *pr. p.* (રિફ્લેક્ટિંગ) વિચાર કરતાં, thinking of, pondering over.
Chang′-es, *v.* (ચેન્જિસ) ફેરફાર, vicissitudes, alterations.

Hu′-man life, *n.* (હ્યુમન-લાઇફ઼)મનુષ્યની જીંદગાની, of man.
Com-pas′-sion, *n.* (કમ્પૅશન) દયા, fellow-feeling.
Spared, *v.* (સ્પેર્ડ) બચાવી, saved.
En-ter-tained′, *v.* (એન્ટરટેઇન્ડ) રાખ્યો (નોકરીમાં અથવા ધંધે), employed, treated.
Prin′-ci-pal, *adj.* (પ્રિન્સિપલ) મુખ્ય, chief.
Coun′-sel-lors, *n.* (કાઉન્સેલર્ઝ) સલાહ આપનારો, મંત્રી, સલાહ-કારી, advisers.
Came on a visit, મુલાખાત આપવાને આવ્યો.
Cyrus was struck with compassion,સાઇરસને દયા ઉપજી.

No. 2.

Leonidas, *n.* (લિયોનિડાસ) ગ્રીસ દેશમાં,સ્પાર્ટાના લોકોનો સરદાર.
Xerxes, *n.* (ઝરક્ષિઝ) ઇરાનનો બાદશાહ.
Greece, *n.* (ગ્રીસ) યુરોપ ખંડની દક્ષિણે એક દેશ છે.
E-nor′-mous, *adj.* (ઇનૉર્મસ) ઘણીજ મોટી, ભારે, vast.
Host, *n.* (હોસ્ટ) ફ઼ોજ, સૈન્ય, army, force.
Road, *n.* (રોડ) રસ્તો.
Thessaly, *n.* (થેસલિ) ગ્રીસમાં એક દેશ છે.
Had to march (હૅડ-ટુ-માર્ચ) જવાનું હતું.
Nar′-row, *adj.* (નૅરો) સાંકડો, not broad.
Pass, *n.* (પાસ) રસ્તો.
Thermopylæ, *n.* (થર્મૉપિલી) ગ્રીસમાં એક સાંકડો રસ્તોછે.
Moun′-tains, *n.* (માઉન્ટન્ઝ) પાહાડ.
Was guard′-ed, *v.* (વૉઝ-ગાર્ડેડ) ચોકી કરાતી હતી (ચોકી કરતા હતા), was watched.
Spartans, *n.* (સ્પાર્ટન્ઝ) સ્પાર્ટાના રહેવાશી, સ્પાર્ટન લોકો.
Un′-der, *prep.* (અન્ડર) હાથ નિચે, સરદારી નિચે.
Slaves, *n.* (સ્લેઇવ્ઝ) ગુલામો.
Allies, *n.* (ઍલાઇઝ) કુમક આવનાર, દોસ્તી રાખનાર, confederates.
On find′-ing, (ઑન ફ઼ાઇન્ડિંગ) માલમ પડવાથી, જોઇને.
Sopped, *p. adj.* (સ્ટૉપ્ડ) બંધ થયલો, occupied, hindered, barred.

Sent, *v.* (સેન્ટ) કહેણ મોકલ્યું. [for.
To de-mand', *inf.* (ટુ-ડિમૅન્ડ) હુકમની સાથે માંગવાને, to ask
Arms, *n.* (આર્મ્ઝ) હથિઆર, શહસ્ત્ર.
Force, *n.* (ફોર્સ) લશ્કર, army.
Re-turned', *v.* (રિટર્ન્ડ પાછો વળ્યો, sent back.
Mes'-sage, *n.* (મેસેજ) સંદેશો, કહેણ, errand.
At-tempt'-ed, *v.* (ઍટેમ્ટેડ) કોશિસ કીધી.
To force, *inf.* (ટુ ફોર્સ) જોર જુલમથી કરવાને.
Way, (વે) રસ્તો, માર્ગ.
Sé-ver-al times, (સેવરલ-ટાઇમ્ઝ) કેટલીક વખતે-વાર.
Were driv'-en back (વેર ડ્રિવન-બૅક) પાછા હઠાવી કઢાયા, (પાછા હઠાવી કાઢ્યા) were repulsed.
Im-mense', *adj.* (ઇમેન્સ) ભારે, great.
Loss, *n.* (લૉસ) નાશ, કતલ, destruction, disadvantage.
Trai'-tor, *n.* (ટ્રેઇટર) દેશ દ્રોહી, betrayer.
Showed, *v.* (શોડ) બતાવ્યો, દેખાડ્યો.
Path, *n.* (પૅથ) રસ્તો, માર્ગ, way, pass.
A-cross', *prep.* (એક્રૉસ) પેલી તરફ, athwart.
Chos'-en, *adj.* (ચોઝન) પસંદ કરેલી, selected,
Body, *n.* (બૉડિ) ટોળી, a company of soldiers.
Marched, *v.* (માર્ચ્ડ) ગઈ. [back part of an army.
Rear, *n.* (રીઅર) લશ્કરની પછાડીનો ભાગ, સેનાનો પૃષ્ટભાગ,
Dis-missed', *v.* (ડિસ્મિસ્ડ) વિદાય કર્યા, રજા આપી.
Re-tained', *v.* (રિટેઇન્ડ) રાખ્યા, kept.
Un-til, *adj.* (અનટીલ) સુધી
Was slain, *v.* (વૉઝ-સ્લેઇન) કપાઇ ગયો.
He-ro'-ic, *adj.* (હિરોઇક) બહાદુરીનું, પરાક્રમનું, brave, gallant.
Ac'-tion, *n.* (ઍક્શન) યુદ્ધ, સંગ્રામ, કામ, deed, feat, act.
Has been cé-le-brat-ed, *v.* (હૅઝ-બીન-સેલિબ્રેટેડ) પ્રસિદ્ધ કરાયલું છે(પ્રસિદ્ધ થયું છે)has become famous. [પ્રાચીન, past.
Since, (સિન્સ) થી. Re-mote, *adj.* (રિમોટ) અસલના, જુના.

Mound, *v.* (માઉન્ડ)કીર્તિસ્તંભ, દેવડી, સ્મરણ-સ્તંભ, rampart, fence (monument) [erected.

Was raised, *v.* (વૉઝ-રેઇઝ્ડ) બંધાઈ, બાંધવામાં આવી, was

Bones, *n.* (બોન્સ) હાડકાં. Dead, *n.* (ડેડ) મુએલાં માણસો.

May be ren'-dered, *v.* (મે-બી-રેન્ડર્ડ) અર્થ થઈ શકે, may be translated.

Strang'-er, *n.* (સ્ટ્રેઇંજર) પરદેશી, મુસાફર, traveller.

Sparta, *v.* (સ્પાર્ટા) ગ્રીસનું એક શેહેર.

Are laid, *v.* (આર-લેઇડ) પડ્યા છે, are intered, buried.

O-beyed', (ઓબેઇડ) તાબે થયા, observed, submitted to.

Idioms:—His road lay through Thessaly. તેનો રસ્તો થેસલીમાં થઇને હતો, તેને થેસલીમાં થઇને જવાનું હતું.

This pass was guarded by 300 Spartans. ત્રણસે સ્પાર્ટનો આ રસ્તો સાચવવાને મુક્યા હતા.

To force their way, જોરજુલમથી રસ્તો કરવાને.

By which, જે (રસ્તે) થઇને.

Seeing that all was lost, કંઈ ઉપાય રહ્યો નથી એવું જોઇને.

No. 3. PERICLES.

Pericles, *n.* પેરિક્લિઝ) આથેન્સ શેહેરનો મોટો રાજમંત્રી, સરદાર, અને ભાષણ કરનાર.

States'-man, *n.* (સ્ટેઇટ્સ્મેન) રાજનીતિ કુશળ પુરૂષ. politician.

Athens, *n.* (ઍથેન્સ) યૂરોપખંડની દક્ષિણે ગ્રીસ દેશનું રાજ્યધાની નું શેહેર.

Head, *n.* (હેડ) ઉપરીપણું, chief.

Ad-min'-is-tra-tion, *n.* (ઍડમિનિસ્ટ્રેશન) રાજકારભાર, direction, execution.

E'-lo-quence, *n.* (ઍલોક્વેન્સ)ભાષણ કરવાની છટા, વાક્ચાતુરી, oratory, rhetoric. [est.

Su-pé-ri-or, (to) (સુપીરિયર) શ્રેષ્ટ, ચઢતો, excellent, great-

Of his day, (ઑફ હિઝ ડે) પોતાના વખતના.

O-rá-tions, *n.* (ઑરેશન્ઝ) ભાષણ, public speeches, harangues. Pó-et, *n.* (પોએટ) કવિ.

Light′-ened, *v.* (લાઇટન્ડ) વીજળીની પેઠે ચમકારા કરતો, cheer-ed, exhilarated.
Thun′-dered, *v.* (થન્ડર્ડ) મેઘની પેઠે ગર્જના કરતો, emitted with noise and terror.
Shook, *v.* (શૂક) ધ્રુજાવતો, quaked, made tremble.
All Greece, *n.* (ઑલ ગ્રીસ) આખો ગ્રીસ દેશ.
En-cou′-rage-ment, *n.* (એન્કરેજમેન્ટ) ઉત્તેજન, આશ્રય, patronage, support.
Li′-te-ra-ture, *n.* (લિટરેચર-લિટરેટયૂર) વિદ્યા, learning, erudition.
Fine arts, (ફાઇન-આર્ટસ) ઊંચા પ્રકારના હુનર,—જેવા કે કવિતા-ગાયન-ચિત્રવિદ્યા અને પથરમાં નકસી કોતરવી.
Plague, *n.* (પ્લેઇગ) મરકી, રોગ, pest, infection.
Is reported, *v.* (ઇઝ રિપોર્ટેડ) કહેવાય છે (કહે છે), is said.
Had put on, *v.* (હેડ-પુટ-ઑન) ધારણ કર્યું હતું, had worn.
Mourn′-ing, *n.* (મોર્નિંગ) દિલગીરી-શોકનું ચિન્હ, the dress of sorrow, grief.
Through his means, (થ્રુ-હિઝ-મીન્ઝ) તેને લીધે, on his account.
Laughed, *v.* (લાફ્ડ) હસતા.
Be-nev′-o-lence, *n.* (બિનેવોલન્સ) પરોપકાર બુદ્ધિ, પરહિતેચ્છા.
He was at the head of, તેણે રાજકારભાર ઉપરીપણે ચલાવ્યો.
He was superior to all, તે સઘળા કરતાં શ્રેષ્ઠ હતો.

No. 4. SOCRATES.

Socrates, *n.* (સૉક્રેટિઝ) માણસનું નામ છે.
Wise, *adj.* (વાઇઝ) ડાહ્યો, બુદ્ધિવાન.
Spent, *v.* (સ્પેન્ટ) ગાળી, કાઢી.
Con-vers′-ing, *n.* (કન્વર્સિંગ) વાતચીત કરવામાં, સંભાષણ કરવામાં.
Vir′-tue, *n.* (વર્ચ્યૂ) સદ્‌ગુણ, moral goodness.
Ar-rived′, *v.* (અરાઇવ્ડ) આવ્યો, came to.
Pro-fessed′, *v.* (પ્રોફેસ્ડ) ખુલ્લી રીતે બોલતો કબુલ કરતો. declared.
A′-ble, *adj.* (એઇબલ) શક્તિવાન, સમર્થ.
Chá-rac-ter, *n.* (કૅરેક્ટર) ગુણ, શીળ.
On seé-ing, (સીઇંગ) જોઇને.

Coun'-ten-ance, *n.* (કાંઉન્ટેનન્સ) ચેહેરો, visage, face.

To prove, *inf.* (ટુ-પ્રુવ) પરિક્ષા કરવાને, પારખું જોવાને, to put to test, to test.

Skill, *n.* (સ્કિલ) કસબ, ચતુરાઇ, હુન્નર.

Fol'-lowed, *v.* (ફૉલોડ) પાછળ જતા, મત સ્વીકારતા.

Teach'-ing, *n.* (ટીચિંગ) બોધ.

Point'-ing, *pr. p.* (પૉઇન્ટિંગ) બતાવીને.

Youths, *n.* (યૂથ્સ) જુવાન માણસો. [figured.

Ug'-ly, *adj.* (અગ્લિ) બદશિકલ, કદરૂપો, deformed, dis-

Look'-ing, *pr. p.* (લુકિંગ) જોઇને.

Re-plied', *v.* (રિપ્લાઇડ) જવાબ દીધો.

Vi'-cious, *adj.* (વિશ્યસ) દુરાચારી, દુરાચરણી, વિષયી, wicked, addicted to vice. [natured.

(is) Bad-tem'-pered, *v.* (બૅડ-ટેમ્પર્ડ) ખરાબ સ્વભાવનો, ill-

Smil'-ing, *pr. p.* (સ્માઇલિંગ) મો મલકાવીને. [mistake.

Does not err, ભુલ કરતો નથી, ખોટું કહેતો નથી, does not

By ná-ture, (બાઇ-નેઇચર) સ્વભાવત, સ્વભાવથી, by temper.

Was in-clined', *v.* (વૉઝ-ઇન્કલાઇન્ડ) વળણ હતું, was bent.

Long prac'-tice, (લૉંગ-પ્રેક્ટિસ) ઘણા વખતનો અનુભવ.

Have sub-dued', *v.* (હેવ-સબ્ડયૂડ) જીત્યા છે, વશ કર્યા છે, have conquered. [of mind.

Pas'-sions, *n.* (પૅશન્ઝ) મનોવિકાર, violent emotions

Was tried, *v.* (વૉઝ-ટ્રાઇડ) તપાસ ચાલી, કામ ચાલ્યું, was examined judicially, brought to a trial.

[was] Ex'-e-cut-ed, (એક્સિક્યુટેડ) દેહાંત શિક્ષા કરવામાં આવી. was put to death.

Charge, *n.* (ચાર્જ) તોહોમત, imputation, accusation.

Im-pi'-e-ty, *n.* (ઇમ્પાએટિ) અનાસ્થા, પતિતત્વ, ધર્મનિંદા, unrighteousness, infidelity.

In teach'-ing, (ટીચીંગ) બોધ આપતી વખતે,

Pú-pils, *n.* (પ્યુપિલ્ઝ) શિષ્યો, વિદ્યાર્થિઓ.

Had laughed, (હેડ-લાફ્ડ) હસી કાઢ્યા હતા.

I'-dle, *adj.* (આઇડલ) નકામા, worthless, trivial.
Su-per-sti'-tions, *n.* (સુપરસ્ટિશન્સ) વેહેમો, bigotry, false devotions.
Com'-mon, *adj.* (કોમન) સાધારણ.
Calm'-ly, *adv.* (કામ્લિ) શાંત રીતે, સ્વસ્થપણે, quietly, coolly.
Poi'-son, *n.* (પોઇઝન) ઝેર, વીખ. [consoled.
Com'-fort-ed, *v.* (કમ્ફર્ટેડ) દિલાસો-ધીરજ આપતો.. solaoed,
Im-mor'-tal, *adj.* (ઇમોર્ટલ) અમર, never dying, imperishable.
Idioms:—By nature I was inclined to evil, સ્વભાવત દુરાચરણ કરવા તરફ મારૂ વળણ હતુ.
S. was executed on a charge of impiety, અનાસ્થાના તોહોમતને વાસ્તે સોક્રેટીસને દેહાંત શિક્ષા કરવામાં આવી.

No. 5. PHOCION.

Phocion, *n.* (ફોશિયન) આથન્સનો એક બહાદુર સરદાર.
Brave, *adj.* (બ્રેઇવ) બાહદુર.
Gen'-e-ral *n.* (જેનરલ) સરદાર, સેનાધિપતી, commander of of an army. [દશાહ.
Alexandar the Great, *n.* (અલેગ્ઝાન્ડર-ધ-ગ્રેઇટ) સિકંદર બા-
Nò-ble-ness, *n.* (નોબલનેસ) ઉમદાપણું, ખાનદાની, magnanimity, greatness. [rightness.
In-té-gri-ty, *n.* (ઇન્ટેગ્રિટિ) પ્રમાણિકપણું, honesty, up-
Were ack-nowl'-edged, (વેર અક્નોલેજ્ડ) કબુલ કરવામાં–માન્ય કરવામાં આવ્યાં, were admitted, allowed, recognized. [તરફથી.
Gen'e-ral-ly, *adv.*. (જેનરલિ) સાધારણ રીતે, બધા માણસો
Re-ceived', *v.* (રિસીવ્ડ) મેળવ્યું (મળ્યું), obtained, won.
Sur'-name, *n.* (સર્નેઇમ) ઉપનામ, title, epithet.
De-sing'-ing, *pr. p.* (ડિઝાઇનીંગ) ઇરાદો-મનસુબો કરતો, intending, aiming at.
To sub'-ju-gate, *inf.* (ટુ-સબજ્યુગેઇટ) તાબે કરવાને, to subdue.

To gain ó-ver, *inf.* (ટુ-ગેઇન-ઓવર) મેળવી લેવાને, to win over.
To his side, (ટુ-હીઝ-સાઇડ) પોતાના પક્ષમાં.
Pur'-pose, *n.* (પર્પોસ) હેતુ, મતલબ, end, object.
Of'-fered, *v,* (ઑફર્ડ) આપવા માંડી, held out.
Choice, *n.* (ચૉઇસ) પસંદતા, option.
Fi-del'-i-ty, *n.* (ફિડેલિટિ) પ્રમાણિકપણું, નિમકહલાલી, faithfulness.
Was not shak'-en, (વૉઝ નૉટ-શેઇકન) ચળ્યું નહીં, did not waver, give away.
Re-plied', *v.* (રિપ્લાઇડ) જવાબ-ઉત્તર આપ્યો,
Es-teems', *v.* (એસ્ટીમ્ઝ) પ્રશંસા-વખાણ કરવા, respects.
Ré-al-ly, *adv.* (રીઅલિ) ખરેખરો.
Let leave, *v.* (લેટ-લીવ) રહેવાદે.
Hon'-es-ty, *n.* (ઑનેસ્ટિ) પ્રમાણિકપણું, integrity.
Offered him the choice of four cities, ચાર શેહેરમાંથી જે પસંદ પડેતે તેને આપવા કહ્યું.
Let him leave me my honesty, તેણે મારૂં પ્રમાણિકપણું મારી પાસે રહેવા દેવું જોઇએ.

LESSON IX.

In'-dus-try, *n.* (ઇન્ડસ્ટ્રી) ઉદ્યોગ. મેહેનત, diligence.
Doth=Does, છે, આ ક્રિયાપદ પૂર્વે વપરાતું હતું.
Busy, *adj.* (બિઝિ) ઉદ્યોગી. How, *pron.* (હાઉ) કેવો.
Bee, *n.* (બી) મધમાખી.
(doth) Im-prove, *v.* (ડથ ઇમ્પ્રૂવ) સારો ઉપયોગ કરેછે, સારી રીતે વાપરે છે, makes better.
Shin'-ing, *adj.* (શાઇનીંગ) ચકચકીત, sunny.
(doth) gath'-er, *v.* (ડથ ગૅધર) એકઠું કરેછે, accumulate.
Hon'-ey, *n.* (હની) મધ, the sweet concoction of bees.
All the day, સઘળો દીવસ, આખો દહાડો.
O'-pen-ing, *adj.* (ઓપનીંગ) ખીલતા, blooming.
Skil'-ful-ly, *adv.* (સ્કિલફુલિ) ચતુરાઇથી, dexterously.
Cell, *n.* (સેલ) મધપુડો, hole of honey comb.
Neat-ly, *adv.* (નીટ્લિ) સફાઇથી, nicely

Spreads, *v.* (સ્પ્રેડ્ઝ) પાથરેછે, plasters, extends.
Wax,. *n.* (વૅક્સ) મીણ, substance obtained from the honey comb.
Lá-bours, *v.* (લેબર્ઝ) મેહેનત કરેછે, toils.
To store, *inf.*(ટુ-સ્ટોર) ભરી મૂકવાને, to lay up.
It=મધપુડો. Sweet, *adj.* સ્વીટ) મીઠો, agreeable to taste, palatable. [gent, would be active.
Would be bú-sy, ઉદ્યોગી થવાને ચાહુંછું, would be dili-
Too, *adv.* (ટુ) પણ. Hands, *n.* (હૅન્ડ્સ) હાથ (માણસો).
Mis′-chief, *n.* (મિસ્ચિફ) નુકશાન, harm injury.
Ev′-er, *adv.* (એવર) હમેશાં.
Shining hours=તડકાવાળા (ઉનાળાના દહાડાના) કલાક.
Sweet food=મધ.

LESSON X.

GALILEO. ગાલિલીઓ વિશે.

Galileo, *n.* (ગૅલિલીઓ) એક મહા પુરૂષનું નામ છે, એણે દુર્બિન [શોધી કહાડી.
Italian, (ઇટૅલિયન) ઇટાલી દેશનો.
Was born, *v.* (વોઝ બૉર્ન) જન્મ્યો હતો.
Gen′-tleman, *n.* (જેન્ટલમૅન) ગૃહસ્થ, a man of birth.
Stu′-di-ed, *v.* (સ્ટડિડ) અભ્યાસ કીધો, અધ્યયન કીધું.
Ma-the-mat′-ics, *n.* (મૅથમૅટિક્સ) ગણિતશાસ્ત્ર, the science which treats of number, measure and quantity of things.
With such suc-cess′, (ઉવીથ-સચ-સકસેસ) એવી સફળતાથી, with such happy end, prosperous issue.
Was ap-point′-ed, *v.* (ઉવોઝ-ઍપૉઇન્ટેડ) નિમાયો, was nominated or fixed.
Pro-fes′-sor, *n.* (પ્રોફેસર) શિક્ષા ગુરૂ, અધ્યાપક, one who teaches any branch of learning.
U-ni-vers′-i-ty, *n.* (યુનિવર્સિટિ) પાઠશાળા, વિદ્યાલય.
Pisa, *n.* (પાઇસા) ઇટાલિ દેશમાં એક શેહેર છે.
Learn′-ed men, (લર્નેડ-મેન) વિદ્વતાવાળા માણસો, વિદ્વજ્જનો.

Shastris, *n.* (શાસ્ત્રિઝ) શાસ્ત્રીઓ.

Cared, *v.* (કેર્ડ) દરકાર રાખતા. But, *prep.* (બટ) શિવાય.

Was taught, *v.*.(ઉવૉઝ-ટૉટ) શીખવાતુ હતું.

Would try, *v.* (ઉવુડ-ટ્રાઈ) પ્રયત્ન કરવા ચહાતો.

To dis-cov'-er, *inf.* (ટુ-ડિસ્કવર) શોધી કહાડવાને.

Laws of ná-ture, *n.* (લૉઝ-ઑફ-નેઇચર) સૃષ્ટીના નિયમો, law of universe.

Oberv-a'-tion, *n.* (ઑબ્ઝવેશન) લક્ષપુર્વક અવલોકન, a noting.

Ex-pé-ri-ment, *n.* (એક્સપેરિમેન્ટ) પ્રયોગ, practical proof.

On the oth'-er hand, (ઑન-ધી-અધર-હૅન્ડ) એથી ઉલટું.

De-vot'-ed, (himself) (ડિવોટેડ) મંડયો, લાગ્યો, applied to, dedicated.

Ná-tur-al Sci'-ence, (નૅચરલ-સાયન્સ) સૃષ્ટિનિયમ-શાસ્ત્ર

Es-pe'-ci-al-ly, *adv.* (એસ્પેશ્યલિ) મુખ્યત્વે કરીને, chiefly.

As-tron'-o-my, *n.* (ઍસ્ટ્રૉનૉમિ) ખગોળ વિદ્યા, the science which treats of heavenly bodies.

Té-le-scope, *n.* (ટેલીસ્કોપ) દુર્બિન, an instrument for viewing distant objects.

Ob-served', *v.* (ઑબ્ઝર્વ્ડ) તપાસીને જોયાં.

Plá-nets, *n.* (પ્લેનેટ્સ) ગ્રહો, heavenly bodies.

Im-port'-ant; *adj.* (ઇમ્પોર્ટન્ટ) અગત્યની, weighty moment- [ous.

Dis-cov'-e-ries, *n.*. (ડિસ્કવરિઝ) શોધો, searches.

Au-tho'-ri-ty, *n.* (ઑથૉરિટિ) આધાર, પ્રમાણ, testimony.

Sá-cred, (સેક્રેડ) ધર્મ સંબંધી, પવિત્ર, religious, holy.

Was fixed at rest, સ્થિર હતી (છે), was stable, steady.

Re-volved, *v.*(રિવૉલ્વ્ડ) ફરતી (ફરે છે), moved,

An'-gry, *adj.*. (ઍન્ગ્રી) ખીજ્યો.

De-clared, *v.* (ડિક્લેર્ડ) ખુલ્લી રીતે કહ્યો, ઠેરવ્યો, proclaimed.

Wick'-ed, *adj.* (ઉવિકેડ) દુષ્ટ, પાપી, sinful. [cal.

God'-less *adj.* (ગૉડલેસ) નાસ્તિક, અધર્મી, impious, atheisti

Was writ'-ten, *v.* (ઉવૉઝ-રિટન) લખાયલું હતું.

Twice, *adv.* (ટવાઇસ) બેવાર.

Pre-vailed over′ (પ્રિવેઇલ્ડ) પ્રાબલ્યવાન થયાં, ફાવ્યા. Over-came, got better of.

Com-pelled′ *v.* (કૉમ્પેલ્ડ) જરૂર પાડી, forced, obliged.

To leave off, *inf.* (ટુ-લીવ-ઑાફ) છોડી દેવાને, to give up.

Doc′-trines, *n.* (ડૉક્ટ્રિન્સ) મતો, principles, precepts.

To pro′-mise. (ટુ-પ્રૉમિસ) કબુલ કરવાની.

Kneel′-ing, *pr. p.* (નીલીંગ) ઘુટણીએ પડીને, resting on knees.

Knees, *n.* (નીઝ) ઘુટણ, the joints of the leg and the [thigh.

Would be si′-lent,(વુડ-બી-સાઇલન્ટ) (હું) મુંગો રહીશ.

On ris′-ing, (ઑાન-રાઇઝીંગ) ઉભા થઇને, on getting up.

Stamped, *v.* (સ્ટૅમ્પ્ડ) ઠોક્યો, અફાળ્યો, struck downwards.

Im-pa′-ti-ent-ly, *adv.* (ઇમ્પેશન્ટલિ) અધીરાઇથી, ન ખમાવવાથી, eagerly.

Aft-er all, (આફટર ઑાલ) ગમે તે કરો તોપણ, in spite of [all this

Does move, (ડઝ-મુવ) ફરેછેજ, does revolve.

Fool′-ish-ness, *n.* (ફુલિશનેસ) બેવકુફાઇ, silliness, ignorance.

Strives (against) *v.* (સ્ટ્રાઇવ્ઝ) આથડેછે, endeavours, [tries.

In vain, (ઇન વેઇન) ફોકટ. વૃથા.

Sir Isaac Newton, *n.* (સર-આઇઝૅક-ન્યુટન) ઇંગ્લાંડનો એક પ્રખ્યાત તત્વજ્ઞાની પુરૂષ થઇ ગયો છે.

Ful′-ly, *adv.* (ફુલિ) મનની ખાતરી થાય એવી રીતે, ખુલ્લી રીતે, completely, thoroughly.

Ex-pound′-ed, *v.* (એક્સપાઉન્ડેડ) સમજાવ્યું, explained, interpreted.

Sys′-tem, (સિસ્ટમ) રચના, ગોઠવણ, a combination of [parts into a whole.

U′-ni-verse, *n.* (યુનિવર્સ) સૃષ્ટી, જગત, the whole system of things.

School′-boy, *n.*(સ્કુલ-બૉય) નિશાળીઓ.

In vain, (ઇન-વેઇન) ફોકટ. Póet, *n.* (પોએટ) કવિ.
Light, *n.*(લાઇટ) અજવાળું, જ્ઞાનરૂપી પ્રકાશ.
Let Newton be, ન્યુટન જનમ પામો.
All was light, સઘળે જ્ઞાનરૂપી પ્રકાશ થયો.

LESSON XI.

The Story of The Flies and The Ants.

માખી અને કીડીઓની વાત.

Stó-ry, *n.* (સ્ટોરિ) વાત, બ્યાન.
Flies, *n.* (ફ્લાઇઝ) માખીઓ. Ants, *n.* (અૅન્ટ્સ) કીડીઓ.
Cor′-ner, *n*- (કૉર્નર) ભાગ, ખુણો, nook.
Farm′-er's, *n.* (ફાર્મર્સ) ખેડુતની, cultivator's, husband-man's.
Gar′-den, *n.* (ગાર્ડન) બાગ, વાડી.
Once, *adv.* (વન્સ) એક વખત
Nest, *n.* (નેસ્ટ) માળો, દર, hole.
Sum′-mer, *n.* (સમર) ઉનાળો, ગ્રીષ્મઋતુ. the worm period [of the year.
Were em-ploy′-ed, *v.* (એમ્પ્લૉએડ) કામે લાગી હતી, મંડી હતી. were engaged.
In draw′ing, (ઇન-ડ્રાઇંગ) ઘસડી લઇ જવામાં, in hauling, in pulling along, in dragging.
Seeds, *n.* (સીડ્ઝ) બીયાં, particles producing plants.
Grains, (ગ્રેઇન્ઝ) દાણા. Corn, *n.* (કૉર્ન) અનાજ.
Bed, *n.* (બેડ) ક્યારી, plat piece of ground.
Hole *n.* (હોલ) દર.
A great num′-ber, (આ ગ્રેઇટ-નમ્બર) ઘણીજ.
Sport′-ing, *pr. p.* (સ્પોર્ટિંગ) ગમત કરવાની, playing.
Hum′-ming, *pr. p.* (હમીંગ) ગગણવું, buzzing.
Di-vert′-ing, *pr. p.* (ડિવર્ટિંગ) આણંદ પમાડવું, મગન રાખવું, amusing, entertaining.
Fré-quent-ly, *adv.* (ફ્રીક્વેન્ટલિ) વારંવાર. ઘણીખરી વાર,
(used) To ob-serve′, *inf.* (ટુ-ઑબ્ઝર્વ) જોવાને, noticed, marked.

In′-sects, *n.* (ઇન્સેક્ટસ) જીવડાં. small creeping or flying animals.

Very young, *adj.* (વેરિ-યંગ) બાળક, નહાનો.

Ig′-no-rant, *adj.* (ઇગ્નોરંટ) અજ્ઞાન, untaught, uninstructed, untutored.

Ex-pressed′, *v.* (એક્સપ્રેસ્ડ) કહ્યું, બોલ્યો, said, spoke to.

Fool′-ish, *adj.* (ફુલિશ) મૂર્ખ, imprudent, silly.

All day long, આખો દિવસ.

Are work′-ing, *v.* (આર-ઉવર્કિંગ) કામ-ઉદ્યમ કરેછે.

(are) Toil′-ing, *v.* (ટાઇલીંગ) મહેનત-શ્રમ કરેછે, labouring.

In-stead′ of, (ઇનસ્ટેડ-ઑફ) બદલે.

En-joy′-ing, *pr. p.* (એન્‌જૉઇંગ) મજે લેવાને, લેવાને, taking delight in.

Weath′-er, *n.* (હ્વેધર) હવા, the state of the air.

Hap′-pi-est, *adj.* (હૅપિએસ્ટ) સઉથી સુખી. [વખતે.

Some-time aft′-er, *adv.* (સમ-ટાઇમ-આફ્ટર) ત્યાર પછી, થોડે

Ob-serv′-a-tion, *n.* (ઑબ્ઝર્વેશન) લક્ષપૂર્વક તપાસ.

Grew, *v.* (ગ્રૂ) થઇ. Cold, *adj.* (કોલ્ડ) ઠંડી, wintry.

Was seen, *v.* (ઉવોઝ-સીન) દેખાતો. [sively.

Ex-treme′-ly, *adv.* (એક્સટ્રીમ્લિ) અતિશય, ઘણીજ, exces-

Scarce′-ly, *adv.* (સ્કેર્સલિ) ભાગ્યેજ, hardly.

To shine, *inf.* (ટુ-શાઇન) પ્રકાશતો.

Chill, *adj.* (ચિલ) શીતળ, ઠંડી. cold.

Frost′-y, *adj.* (ફ્રોસ્ટી) ઝાકળવાળી, dewy.

Sing′-le, *adj.* (સિંગલ) એક પણ, even one.

Lay, *v.* (લે) પડેલી હતી, lying.

Dead, *adj.* (ડેડ) મરી ગયલી.

Dy′-ing, *pr. p.* (ડાઇંગ) મરી જતી.

Good na′-tured, *adj.* (ગુડ-નેચર્ડ) સારા સ્વભાવનો, good-tempered.

Pi′-ty-ing, *pr. p.* (પિટિઇંગ) દયા આણતા.

Un-for′-tu-nate, *adj*. (અનફૉર્ચ્યુનેટ) કમ નસીબ, luckless, unlucky.

Had hap′-pened, *v*. (હેપન્ડ) બન્યું-થયું હતું.

Used to see, જોતો. Are dead, *v*. (આર-ડેડ) મરી ગઈ છે.

Care′-less, *adj*. (કેરલેસ) બેફીકરી, પ્રમાદી.

Trouble, *n*.(ટ્રબલ) મેહેનત, શ્રમ.

Lay′-ing up, (લેઈંગ અપ) ભરી રાખવા, સંગ્રહ કરવા, storing, hoarding.

Pro-vi′-sions, *n*. (પ્રોવિઝન્ઝ) ખોરાક, food.

Had been busy, ઉદ્યોગી રહી હતી,કામ કીધું હતું, had been diligent, had been active, had been working.

In pro-vid′-ing, (ઇન-પ્રોવાઇડીંગ) આગળથી ખોરાક સંગ્રહ કરવામાં, in supplying.

Win′-ter, *n*. (વિન્ટર) શિયાળો, the cold period of the year.

Warm Weath′-er, (વૉર્મ-વેધર) ઉષ્ણઋતુ, ઉનાળો.

Re-turns′, *v*. (રિટર્ન્ઝ) બેસશે, પાછી આવશે.

Idioms:—Used to be sporting. ગમત કરતી હતી.

He thus expressed himself. તેણે આ પ્રમાણે પોતાના મનમાં કહ્યું.

The sun was scarcely seen to shine. સૂર્ય ભાગ્યેજ દેખાતો, સૂર્ય વાદળાથી ઢંકાઈ ગએલો રહેતો.

The nights became chill and frosty. રાત્રે ટહાડ અને ઝાકળ પડતી.

He could not help pitying. તેને દયા ઉપન્યા વગર રહીજ નહી.

LESSON XII.

(FA′-BLE). THE BEL′-LY AND THE MEM′-BERS.

પેટ અને અવયવો.

Bel′-ly, *n*. (બેલિ) પેટ, stomach.

Mem′-bers, *n*. (મેમ્બર્ઝ) અવયવો, limbs.

Rome, *n*. (રોમ) ઇટાલિ દેશનું રાજધાનીનું શેહેર.

(being) Ang′-ry, *adj*. (ઍંગ્રિ) ક્રોધાયમાન-ગુસ્સે થઇને.

Op-pres′-sion, *n*. (ઑપ્રેશન) જુલમ, tyranny.

De-ter′-mined, *v.* (ડિટર્મિન્ડ) મન સાથે નક્કી કીધું, resolved.
Nó-bles, *n.* (નોબ્લ્ઝ) અમીરો, peers.
To form, *inf.* (ટુ ફૉર્મ) વસાવવાને, , બાંધવાને, to inhabit, populate, build.
De-pend′-ants, *n.* (ડિપેન્ડન્ટસ) આશ્રિતો, vassals.
Wil-ling, *adj.* (વિલિંગ) ખુશી, રાજી.
To lose, *inf.* (ટુ-લુઝ) ખોવાને, જુદા પડવાને.
Cul′-ti-vat-ors, *n.* (કલ્ટિવેટર્ઝ) ખેડુતો, farmers.
Sol′-diers, *n.* (સોલ્જર્ઝ) સિપાઈઓ, યોદ્ધા.
Re-peat′-ed, *a.* (રિપીટિડ) એકપર એક, one after another.
Em′-bas-sies, *n.* (એમ્બસીઝ) એલચીઓ, વકીલો, પ્રતિનિધિ, errands.
To per-suade′, *inf.* (ટુ-પરસ્વેઇડ) સમજાવવાને, to prevail upon.
Se-ced′-ers, *n.* (સિસીડર્ઝ) સંગત છોડી જનારા, deserters.
To re-turn′, *inf.* (ટુ રિટર્ન) પાછા આવવાને.
Deaf, *adj.* (ડેફ) બેહેરો. Too oft′-en, *adv.* ઘણીવાર.
Had been de-ceived′, *v.* (હૅડ-બીન-ડિસીવ્ડ) છેતરાયા-ઠગાયા હતા, had been cheated.
Pró-mis-es, *n.* (પ્રૉમિસિઝ) વચનો, કબુલતો.
Pó-pu-lar, *adj.* (પૉપ્યુલર) લોકપ્રિય, pleasing to the people.
Chá-rac-ter, *n.* (કૅરેક્ટર) આચરણ, ચાલ, શીલ, conduct, stamp. Came, *v.* (કેઇમ) આવ્યો, (પડ્યો).
For′-ward, *adv.* (ફૉરવર્ડ) આગળ, out.
Ad-dressed′, *v.* (ઍડ્રેસ્ડ) કહ્યું, બોલ્યો, told.
Once on a time, એક વખતપર, એક સમે.
Be-gan′ to mur′-mur, (બિગૅન-ટુ-મરમર) બરબડવા લાગ્યા, to complain, grudge.
Stom′-ach, *n.* (સ્ટમક) જઠર, પેટ, belly.
Em-ploy′-ing, *pr. p.* (એમ્પ્લોઇંગ) કામે લગાડવું, કામમાં લેવું. using.
All the rest, *n.* બાકીના સઘળા (અવયવો), all the others.

Con-sum′-ing, *pr. p.* (કન્‌સ્યૂમિંગ) ખવડાવી દેવાને, પુરો કર-વાને, eating up. [supply.

To pro-vide′, *inf.* (પ્રોવાઇડ) આગળથી સંગ્રહ કરવાને, to

In re-turn′, (ઇન રિટર્ન) બદલામાં, અવેજમાં, instead of, giving back.

A-greed′, *v.* (ઍગ્રિડ) સમ્મત–એકમત થયા, concurred.

To strike work, (ટુ સ્ટ્રાઇક વર્ક) કામ કરતા બંધ થવાને, કામ નહીં કરવાને, હડતાલ પાડવાને, to cease.

(to) Re-fusé, *inf.* (રિફ્યુઝ) ના કહેવાને, to deny, decline.

To wait up-on′ (ટુ-વેઇટ-અપૉન) સેવામાં રહેવાને, ખીજમતમાં રહેવાને, to serve, to attend upon.

An′-y long′-er, હવે પછી.

To car′-ry a-bout, અહીં તહીં લઇ જવાને, to convey.

Re-solved′, *v.* (રિઝાલ્વ્ડ) મન સાથે નક્કી કીધું, નિશ્ચય કીધો, determined.

To smell, *inf.* (ટુ-સ્મેલ) વાસ લેવાને.

To look out, નજરે રાખવાને, to see after.

Ser′-vice, *n.* (સર્વિસ) ધંધો, ચાકરી, employment.

De clared′, *v.* (ડિક્લેર્ડ) ખુલ્લી રીતે કહ્યું, told.

Would lis′-ten, *v.* (વુડ-લિસન) સાંભળીશું, would hear.

Din′-ner bell, *n.* (ડિનર-બેલ) ભોજન સમય સુચક ઘંટ, a bell that is rung to warn the time for dinner.

Had been left, *v.* રખાયું (રહ્યું), had remained.

Emp′-ty, *adj.* (એમ્ટિ) ખાલી, vacant.

Be-gan′ to suf′-fer, (બિગૅનટુ સફર) દુઃખ—પીડા ભોગવવા લાગ્યા. [weak.

Grew, *v.* (ગ્રુ) થયા. Fee-ble, *adj.* (ફીબલ) અશક્ત, નબળા.

Dim, *adj.* (ડિમ) ઝાંખ વળેલી, નિસ્તેજ, not clear in sight.

Lan′-guid, *adj.* (લૅંગ્વિડ) મંદ, નરમ પડી ગયલા, શિથિલ થઇ ગયલા, weak.

Ex-haust′-ed, *adj.* (એગ્ઝૉસ્ટેડ) ખાલી પડી ગયલો, lessened.

Per-ceivé, *v.* (પરસીવ) જુઓજો, see, find.

Used to sup-ply', (યૂઝ્ડ ટુ-સપ્લાઈ) પુરૂં પાડતા, used to provide.
Did con-sumé, *v.* (ડિડ-કાનસ્યૂમ) પુરો કરતો, ખાઈ જતો.
In re-al'-i-ty, (ઇન-રિઍલિટિ) ખરૂં જોતા, truly, in fact.
Was sup-plied', *v.* (વૉઝ-સપ્લાઇડ)પુરૂં પડાતું, (પુરૂં પાડતા).
Di-gest' ed, *v.* (ડિજેસ્ટેડ) પચાવતો, હજમ કરતો, concocted.
Pre-pared', *v.* (પ્રિપેર્ડ) તૈયાર કરતો, made ready,
For being changed, બદલાયલું થવાને, (થવાને), for being converted.
Blood, *n.* (બ્લડ) લોહી, રૂધીર.
Was sent, *v.* (વૉઝ-સેન્ટ) મોકલાતું હતું, (મોકલું છું).
Through, *prep.* (થ્રૂ) થઇને, માંથી.
Chan'-nels, *n.* (ચૅનલ્ઝ) રસ્તો, દ્વાર, veins.
Sup-ply', *n.* (સપ્લાઇ) પોષણ.
Are oc'-cu-pied, *v.* (આર-ઑક્યૂપાઇડ) ગુંથાઓ છો, રોકાઓ છો, are engaged.
In feed'-ing, (ઇન ફીડિંગ) પોષણ કરવામાં, in nourishing.
In turn, (ઇન-ટર્ન) બદલામાં, અવેજમાં, in return.
Blood ves'-sels, (બ્લડ-વેસલ્ઝ) લોહી જવાની નસો-રગો, veins.
Nou'-rish, *v.* (નરિશ) પોષણ કરેછે, feed.
Are fed, *v.* (આર-ફેડ) પોષણ કરાયછે, (પોષણ થાયછે). are nourished.
Moral, *n.* (મોરલ) સાર, તાત્પર્ય, application, purport.
Plain, *adj.* (પ્લેઇન) ખુલો, સ્પષ્ટ, obvious, clear.
Rea'-di-ly, *adv.* (રેડિલિ) તરતજ, તતક્ષણ, immediately.
Ap-plied', *v.* (ઍપ્લાઇડ) લાગુ પાડી, suited to.
Lead'-ers, *n.* (લીડર્ઝ) આગેવાન, conductors.
Pro-posed', *v.* (પ્રોપોઝ્ડ) કહી, સુચના કીધી, suggested.
Terms, *n.* (ટર્મ્ઝ) શરતો, conditions.
A-gree'-ment, *n.* (ઍગ્રીમેન્ટ) કરાર, કરારનામું, contract.
Mes'-sen-gers, *n.* (મેસેન્જર્ઝ) સંદેસો-પેગામ લઈ જનારા, heralds.

Idioms :—They turned a deaf ear. તેઓએ કાને સાંભળ્યું નહીં.

And so all the rest. અને બાકીનાઓએ પણ તે પ્રમાણે કીધું.

The eyes became dim, આંખે ઝાંખ વળવા લાગી.

LESSON XIII.

LEGISLATORS. રાજ્ય નિયમકારો વિશે.

Le′-gis-lat-ors, *n.* (લેજિસ્લેટર્ઝ) કાયદા બાંધનારા, રાજ્ય નિયમકાર, law-givers.

Sa-vag-es, *n.* (સૅવેજિઝ) જંગલી લોકો, barbarians.

Are go′-verned, *n.* (આર-ગવર્ન્ડ) રાજ ચલાવાયછે, રાજ થાય છે, are ruled.

Just, *adj.* (જસ્ટ) વાજબી, અદલ, equitable, proper.

Wise, *adj.* (વાઇઝ) ડહાપણ ભરેલા, judicious.

Un-just′, (અનજસ્ટ) ગેરવાજબી.

Will be dis-con-tent′-ed, *v.* (ઉવિલ-બી-ડિસ્કોન્ટેન્ટેડ) નારાજી-અસંતોષી થશે, will be dissatisfied.

Rea′-son, *n.* (રીઝન) બાબત, કારણ.

Mak′-ers, *n.* (મેઇકર્ઝ) કરનારા, બનાવનારા.

Are hon′-oured, *v.* (આર-ઑનર્ડ) માન પામેછે, are respected.

Fame, *n.* (ફેઇમ) કીર્ત્તિ.

Is pre-served′, *v.* (ઇઝ-પ્રિઝર્વ્ડ) રહેછે, is remained-kept.

Ben-e′-fits, *v.* (બેનિફિટસ) ફાયદો કરેછે, does good.

A-live′ *adj.* (ઍલાઇવ) જીવતા, સજીવ, living.

An′-ci-ent, *adj.* (એન્શ્યન્ટ) અસલના, પ્રાચીન, old.

Be-lieve′, *v.* (બિલીવ) માનતા.

Sage, *n.* (સેઇજ) ડાહ્યો-જ્ઞાની પુરૂષ, રૂષી, wise men.

Named, *p. p.* (નેઇમ્ડ) નામનો.

Manu, *n.* (મનુ) એ પ્રાચીન કાળમાં હિંદુસ્તાનમાં ઘણો વિદ્વાન ને ડાહ્યો પુરૂષ થઇ ગયોછે. એના કાયદાને મનુસ્મૃતિ કહેછે.

Rules, *n.* (રુલ્ઝ) કાયદા, નિયમો.

Zoroaster, *n.* (ઝોરોએસ્ટર) પારસીઓનો પેગંબર.

Hon'-our, *v.* (ઑનર) માન આપેછે.
Confucius, *n.* (કનફ્યુશ્યસ) ચિન દેશનો એક કાયદા બાંધનાર.
Be-yond', *prep.* (બિયોન્ડ) કરતાં, પડતાં મુકી.
Hebrews, *n.* (હીબ્રુઝ) અસલ પાલિસ્ટાઇનના રહેવાસીઓ, યાહુદી.
Moses, *n.* (મોઝિઝ) મુસા પેગંબર.
Is held, *v.* (ઇઝ-હેલ્ડ) રખાયછે.
Re'-ve-rence, *n.* (રેવરન્સ) માન, esteem.
Lived, *v.* (લિવ્ડ) હતા, થઇ ગયા, flourished.
Chris'-ti-ans, *n.* (ક્રિશ્ચ્યન્સ) ઇસુ ખ્રિસ્તને માનનારા, ખ્રિસ્તિ લોકો, who believe in Christ.
Thou'-sands, (થાઉઝન્ડઝ) હજારો.
E'-ras, *n.* (ઇરાઝ) શક, epoch, periods.
Exactly, *adv.* (એગ્ઝેક્ટ્લિ) બરાબર, precisely, accurately.
Romans, *n.* રોમ દેશના રહેનારા, રોમન લોકો.
Fol'-lowed, *v.* (ફૉલોડ) પ્રમાણે ચાલતા—વર્તતા, observed.
Twelve Ta'-bles, (ટ્વેલ્વ-ટેબલ્ઝ) બાર પાટીઆં, બાર પત્રાં.
Near'-ly, *adv.* (નીયર્લિ) લગભગ.
Em'-per-or, *n.* (એમ્પરર) શેહેનશાહ.
Justinian, *n.* (જસ્ટિન્યન) કોનસ્ટન્ટિનોપલનો શેહેનશાહ.
Pub'-lished, *v.* (પબ્લિશ્ડ) પ્રગટ કીધો, made known.
Fa'-mous, *adj.* (ફેઇમસ) પ્રખ્યાત, નામાંકિત.
Code, (કોડ) કાયદા સંગ્રહ, law-book.
Is re-spect'-ed, *v.* (ઇઝ-રિસ્પેક્ટેડ) માન પામેછે, is honored.
Ci'-vil-ized, *adj.* (સિવિલાઇઝ્ડ) સુધરેલી, improved.
Na'-tions, *n.* (નેશન્ઝ) પ્રજા, લોકો.
Spart'-an, *adj.* (સ્પાર્ટન) સ્પાર્ટાના લોકોનો.
Ly'-curgus, *n.* (લાઇકરગસ) સ્પાર્ટાનો પ્રખ્યાત કાયદા બાંધનાર.
Se-vere', *adj.* (સિવીઅર) સખત, strict, hard.
Were obeyed', *v.* (ઉવેર-ઓબેઇડ) માનવામાં આવતા હતા.
Cen'-tu-ries', *n.* (સેન્ચ્યુરિઝ) સૈકા, સદી, periods of hundred years.
Cared, *v.* (કેર્ડ) દરકાર રાખતો.

Hard′-y, *adj.* (હાર્ડિ) મહેનતશીલ, બાહાદુર, brave, strong.
Sol′-diers, *n.* (સોલ્જર્ઝ) સીપાઈઓ.
Solon, *n.* (સોલન) આથન્સ દેશનો કાયદા બનાવનાર.
Chief, *adj.* (ચીફ) મુખ્ય.
Was famed, *v.* (વૉઝ-ફેઈમ્ડ)પ્રખ્યાત હતો, was renowned.
Wis′-dom, *n.* (વિઝ્ડમ) ડહાપણ, prudence.
Se′-ven wise men. (સેવન-વાઈઝ-મેન) સાત ડાહ્યા પુરૂષોઃ—
૧ સોલન, ૨ થેલ્સ, ૩ પીરીઆન્ડર,૪ બાયસ, ૫ ક્લિઆબ્યુલસ, ૬ માઈસન, ૭ ચીલોન.
Mahomet, *n.* (મહોમેટ) મુસલમાન લોકોનો પેગંબર મહમદ.
Law′-giver, *n.* (લૉ-ગિવ્ર) કાયદા રચનાર.
Re-li′-gi-ous, *adj.* (રિલિજ્યસ) ધર્મ સંબંધી, precepting.
Named, *p. p.* (નેઈમ્ડ) કહેવાતા, is called.
Teach′-er, *n.* (ટીચર) ઉપદેશ કરનાર, બોધ કરનાર, ગુરૂ.
Mus′-sal-mans, *n.* (મુસલમૅન્ઝ) મુસલમાન લોકો.
Mecca, *n.* (મેક્કા) મક્કા (અરબસ્તાનનું મુખ્ય શેહેર).
Con-tains, *v.* (કન્ટેઈન્સ) રાખેછે, (માં છે).
Pre′-cepts, *n.* (પ્રીસેપ્ટસ) આજ્ઞા, ફરમાન, commands.
Koran, *n.* (કોરાન) કુરાનઃ—મુસલમાન લોકોનું ધર્મ શાસ્ત્ર.
Charlemagne, *n.* (શાર્લમેન) એક શેહેનશાહનું નામ છે.
Franks, (ફ્રૅન્કસ) અસલના ફ્રાંન્સ દેશના લોકો.
West, *n.* (વેસ્ટ) પશ્ચિમ.
Modern, *adj.* (મૉડર્ન) અર્વાચીન, present.
Napolean I, *n.* (નેપોલિયન-ધ-ફર્સ્ટ) ફ્રાંન્સનો શેહેનશાહ.
Are va′-lued, *v.*(આર-વેલ્યુડ)કિમતી ગણાયછે,are esteemed.
Law-mak′-ing, *adj.* (લૉ-મેકિંગ) કાયદા. બાંધનારી, legislative.
As-sem′-bly, (અૅસેમ્બ્લિ) મંડળી, સભા,council, congress.
Par′-lia-ment, *n.* (પાર્લમેન્ટ) વિલાયતમાં રૈયત, અમીરો અને રાજા અથવા રાણી, એ પ્રમાણે ત્રણ મંડળી મળી એક મતે કાયદા બાંધનારી સભા.

LESSON XIV.

THE FORÇE OF HABIT. (A STORY).

ટેવનું પ્રાબલ્ય (એક વાત).

Force, *n.* (ફોર્સ) પ્રાબલ્ય, influence, power.
Há-bit, *n.* (હૅબિટ) ટેવ, aptitude.
Chinvang the Chaste, *n.* (શિન્વંગ-ધ-ચેસ્ટ) ચીનના રાજાનું નામ છે, The name of a king.
As-cend'-ing, *pr. p.* (અસેન્ડિંગ) બેસતાં, mounting.
Throne, *n.* (થ્રોન) ગાદી, તખ્ત, the seat of a king.
China, *n.* (ચાઇના) ચીન એશિયા ખંડની ઉત્તરે એક દેશછે.
Com-mand'-ed, *v.* (કૉમેન્ડેડ) ફરમાવ્યું, હુકમ કીધો, ordered.
Were de-tained,' *v.* (વેર-ડિટેઇન્ડ) રખાયા હતા,(રાખ્યાના-ખ્યા હતા). [wrongfully.
Un-just'-ly, *adv.* (અનજસ્ટલિ) બે ઇનસાફથી, ગેરવાજબી રીતે,
Pri'-son, *n.* (પ્રિઝન) કેદખાનું, બંદીખાનું, jail. [liberated.
Pre-ced'-ding, *adj.* (પ્રીસીડિંગ) આગલા, gone before.
Should be set free, *v.* છુટા મુકવા જોઇએ,
Num'-ber, *n.* (નમ્બર) લોકોની સંખ્યા—સમુદાય.
To thank, *inf.* (ટુ-થૅન્ક) આભાર—ઉપકાર માનવાને, to express gratitude to.
De-liv'-er-er, *n.* (ડિલિવરર) છોડાવનાર, liberator.
Occ-á-sion, *n.* (ઑકેઝન) તક, વખત, પ્રસંગ, opportunity.
Ap-peared', *v.* (અપીયર્ડ) આવ્યો.
Ma-jes'-tic, *adj.* (મૅજેસ્ટિક) ડળકો, ગંભીર દેખાવનો, august.
Fall'-ing at feet, (ફૉલિંગ ઍટ-ફીટ) પગે પડીને-લાગીને).
As fol'-lows. (ઍઝ-ફૉલોઝ) નીચે પ્રમાણે,in the following manner.
Ad-dress'-ed, *v.* (ઍડ્રેસ્ડ) અરજ કીધી.
Great fá-ther, (ગ્રેઇટ-ફાધર) પાળનપોષણ કરનાર,
Be-hold', *v.* (બિહોલ્ડ) જો, look upon, see.
Wretch, *n.* (રેચ) કંગાળ, miserable person.
Was shut up, *v.* ગોંધાયો હતો (ગોંધ્યો-પુરી મુક્યો હતો).

Dun′-geon, *n.* (ડન્જન) કેદ કરવાનું અંધારૂં ભોંએર.

Was im-pri′-soned, *v.* (ઇમ્પ્રિઝન્ડ) કેદ થયો હતો-ર્યો, was confined.

Strang′-er, *n.* (સ્ટ્રેઇન્જર) અજાણ્યો, one unknown.

With′-out being con-front′-ed. (કોન્ફ્રન્ટેડ) રૂબરૂ હતો, being faced to face.

Ac-cus′-ers, *n.* (અક્યુઝર્ઝ) તોહોમત મુકનાર, complainants.

Só-li-tude, *n.* (સૉલિટ્યુડ) એકાંત વાસ, a lonely place.

Dark′-ness, *n.* (ડાર્કનેસ) અંધાર, અંધકાર.

Am grown, *v.* (ઍમ ગ્રોન) થયોછું, am accustomed.

Fa-mil′-i-ar, *adj.* (ફૅમિલ્યર) સહવાસ પડી ગયલો.

Dis-tress′, *n.* (ડિસ્ટ્રેસ) દુઃખ, આફત, misery.

As yet, (ઍઝ-યટ) હજુ, up to this time.

Dazz′-led, *p. p.* (ડઝલ્ડ) આંખે ઝાંઝવાં વળવાથી, ન ખમાવાથી, overpowered with.

Splen′-dour, *n.* (સ્પ્લેન્ડર) તેજ, પ્રકાશ, lustre, brightness.

Have re-stored′, (હેવ-રિસ્ટોર્ડ) પાછા લાવ્યા છો, brought back.

Have been wan′-der-ing, *v.* (વૉન્ડરિંગ) ભટકું છઉ.

Streets, *n.* (સ્ટ્રીટસ) મોહોલ્લા, paved ways between the houses.

(would) as-sist′ *v.* (વુડ ઍસિસ્ટ) મદદ કરે, સાહ્ય કરે, would help. [release.

(would) Re-lievé, (રિલીવ) છોડવે, (દુઃખમાંથી) would

Fá-mi-ly, *n.* (ફૅમિલિ) કુટુંબ, house-hold.

Re-lá-tions, *n.* (રિલેશન્સ) સગાવાહાલા, kindreds.

Am for-got′-ten, *v.* વિસારી મુકાયલો છું, (વિસારી મુકેલો છે, am neglected, slighted.

Per-mit′, *v.* (પર્મિટ) રજા આપ, દો, allow, suffer.

To wear out, *inf.* (ટુ-વેર-આઉટ) કાઢવાને, to waste away.

Wretch′-ed, *adj.* (રેચેડ) દુઃખી, દુઃખના, miserable.

Re-mains′, *n.* (રિમેઇન્સ) બાકીનો વખત-ના દિવસો, rest, portion left,

For′-mer, *adj.* (ફૉર્મેર) આગલું. Walls, *n.* (ઉવૉલ્ઝ) દીવાલો.
Pleas′-ing, *adj.* (પ્લીઝિંગ) ખુશકારક, agreeable.
Splen′-did, *adj.* (સ્પ્લેન્ડિડ) ભપકાદાર, શોભાયમાન, ઉમદા, magnificent. [ficent house.
Pa-lace, *n.* (પૅલેસ) મેહેલ, રાજમંદીર, a royal or magni-
Un-hap-py, *adj.* (અનૂહૅપિ) દુઃખી, wretched.
Spend, *v.* (સ્પેન્ડ) કાઢું, ગુજારૂં, waste.
Was passed, *v*, (ઉવૉઝ પાઝડ) ગુજારાઈ હતી, (ગુજરી હતી).
From Whence, (ફ્રોમ-ઉહ્વેન્સ) જેમાંથી, જ્હાંથી.
To re-lease′, *inf.* (ટુ-રીલીઝ) છુટો કરવાને, કાઢવાને.
Idioms:—The rest of days. બાકીના દહાડા.
A stranger to crime. ગુનાથી અજાણ્યો, (ગુનો કર્યા વગર)
I am grown familiar with distress, મને દુઃખ જણાતું -લાગતું નથી, મને દુઃખનો સહવાસ પડ્યો છે.
I have not long to live. મારે ઝાઝા દીવસ જીવવું નથી.

LESSON XV..

THE PRÓ-DI-GAL SON. ઉડાઉ છોકરા વિશે.

Pró-di-gal, *adj.* (પ્રાડિગલ) ઉડાઉ, extravagant, wasteful. Certain, *adj.* (સર્ટન) કોઈએક.
Por′-tion, *n.* (પોર્શન) ભાગ, હિસ્સો, share.
Goods, *n.* (ગુડ્ઝ) મીલકત, (જંગમ) personal estate.
Fall′-eth, *v.* (ફૉલેથ) પડેછે (આવે) comes to my share.
Di-vid′-ed, *v.* (ડિવાઈડેડ) વેહેંચણ કરી આપી, ભાગ કીધા.
Liv′-ing, *n.* (લિવીંગ) માલમીલકત, property.
Gath′-ered to-geth′-er (ગેધર્ડ-ટુ-ગેધર) એકઠું કીધું, collected.
Jour′-ney, *n.* (જર્ની) મુસાફરી, દેશપર્યટન, travelling.
Far, *adj.* (ફાર) દુર.
Wast′-ed, *v.* (ઉવેઇસ્ટેડ) ખરચી નાખી, ઉડાવી દીધી, spent.
Sub′-stance, *n.* (સબસ્ટન્સ) માલમીલકત, દોલત, wealth.
Ri′-ot-ous liv′-ing, (રાયોટસ-લીવીંગ) મોજશોકમાં-સ્વછંદપણે રેહેવું, prodigal living.
A-rose, *v.* (અરોઝ) પડ્યો, took place.

Might'-y, *adj.* (માઇટિ) ભારે, great.
Fa'-mine, *n.* (ફૅમિન) દુકાલ, દુષ્કાલ, dearth.
Joined (to), *v.* (જૉઇન્ડ) એકઠો-સામેલ થયો, met with.
Ci'-ti-zen, *n.* (સિટિઝન) શેહેરી, inhabitant of a city.
Fields, *n.* (ફીલ્ડઝ) ખેતરો.
To feed, *inf.* (ટુ-ફીડ) ચરાવવાને, to graze.
Swine, *n.* (સ્વાઇન) ડુક્કર, hogs.
Fain, *adv.* (ફેઇન) ખુશીથી, gladly.
Would have filled, *v.* ભરત.
Husks, *n.* (હસ્ક્સ) છાલ, external covering of seeds.
Hired, *adj.* (હાયર્ડ) મહીનો-પગાર આપીને રાખેલો, engaged for pay.
Bread, *n.* (બ્રેડ) ખાવાનું.
To spare, *inf.* (ટુ-સ્પેર) બચાવવાને, lay by
Pé-rish *v.* (પેરિશ) મરૂંછું. Hung'-er, (હંગર) ભુખ.
Will a-rise', *v.* (વીલ-ઍરાઇઝ) ઉઠીશ (ઉઠુંછું) will get up.
Have sinned, *v.* (હૅવ-સિન્ડ) પાપ-ગુન્હો કીધો છે.
Heav'-en *n.* (હેવન) ઇશ્વર, God.
Wor'-thy, *adj.* (વર્ધિ) લાયક, યોગ્ય, fit, deserving.
To be called, *inf.* કહેવડાવવાને.
Com-pas'-sion, *n,* (કામ્પેશન) દયા, pity.
Neck, *n.* (નેક) ગળું, કોટ, part of the body.
Forth, *adv.* (ફોર્થ) આગળ, out.
Robe, *n.* (રોબ) ઝભો, coat.
Put on, *v.* (પુટ-ઑન) પહેરાવો.
Shoes, *n.* (શૂઝ) જોડા, coverings for the foot of a man.
Hi'-ther, *adv.* (હિધર) અહીંઆ-આણી તરફ, here.
Fat'-ted, *adj.* (ફૅટેડ) પુષ્ટ, fleshy. Calf, *n.* (કાફ) વાછરડું.
Mer'-ry, *v.* (મેરિ) ખુશ, મગ્ન, cheerful.
Idioms:—Goods that falleth to me. જે માલમીલકત મારે હિસ્સે આવે.

He took his journey. તેને પ્રવાસ કીધો.

He began to be in want. તે તંગાસમાં આવી પડ્યો.
When he came to himself. જ્યારે તેને ભાન આવ્યું.
I perish with hunger. હું ભુખે મરૂંછું.
A great way off. ઘણો દુર.
Father had compassion. બાપને દયા ઉપજી.
He fell on his neck. તે તેની કોટે બાઝી-વળગી પડ્યો.

LESSON XVI.

NAPOLEON. નેપોલીઅન વિશે.

Napoleon Bonaparte, *n.* (નેપોલિયન-બોનાપાર્ટ) ફ્રાંન્સનો શેહેનશાહ, મોટો શુરવીર અને નામાંકિત પુરૂષ થઇ ગયો.
Is′-land, *n.* (આઇલૅન્ડ) ટાપુ, land surrounded by water.
Corsica, *n.* (કૉર્સિકા) ભૂમધ્ય સમુદ્રમાં એક બેટ છે.
En′-tered, *v.* (એન્ટર્ડ) દાખલ થયો, રહ્યો.
Serv′-ice, *n.* (સર્વિસ) નોકરી.
Of′-fi-cer, *n.* (ઑફિસર) અમલદાર, commander.
Ar-til′-le-ry, *n.* (આર્ટિલરિ) તોપખાનું, Battery.
Louis XVI, *n.* (લુઇ-ધ-સિક્સટીન્થ) ફ્રાંન્સનો રાજા હતો.
Soon af′-er. (સૂન-આફ્ટર) પછી થોડી મુદતમાં.
Was be-head′-ed, *v.* (વૉઝ-બિહેડેડ) શિરછેદ કરાયો. Decapitated.
Re′-bels, *n.* (રેબલ્ઝ) બળવાખોરો, mutineers, revolters.
The whole land. તે આખો દેશ.
Was filled, *v.* (વૉઝ-ફીલ્ડ) ભરાયલા હતા, (વ્યાપી ગયા હતા).
Ter′-ror, *n.* (ટેરર) ધાસ્તી, dread, fear.
Vi′-o-lence, *n.* (વાએોલન્સ) જોર જુલમ, oppression.
Paris, *n.* (પૅરિસ) ફ્રાંન્સની રાજધાનીનું શેહેર.
In the com-mand, (ઇન-ધ-કૉમૅન્ડ) સરદારી ઉપર.
Force, *n.* (ફોર્સ) સૈન્ય, લશ્કર, army.
The low′-est, (ધ લોએસ્ટ) સઉથી નીચ લોક.
Weá-ry, *adj.* (વીરિ) કંટાળી ગયલું, tired.
Dis-or′-der, *n.* (ડિસઑર્ડર) બેરબંદોબસ્ત, અવ્યવસ્થા, Irregularity.
Longed, *v.* (લૉન્ગ્ડ) આતુરતાથી ચાહવું-ઇચ્છવું, wished.
Set′-tled, *adj.* (સેટલ્ડ) સ્થાપી, subsided.

Gov′-ern-ment, *n.* (ગવર્નમેન્ટ) રાજ્ય, State. [ed.
Pro-tect′-ed, *v.* (પ્રોટેક્ટેડ) રક્ષણ કીધું, બચાવ કીધો, Defend-
Coun′-cil, *n.* (કાઉન્સિલ) સભા.
State, *n.*(સ્ટેઇટ) રાજ્ય, Republic, Government.
Fired, *v.* (ફાયર્ડ) ફોડી, મારી, discharged.
Can′-nons, *n.* (કેનન્ઝ) તોપો, great guns.
Rab′-ble, *n.* (રૅબલ) હલકાં-ફીતુરી લોકો, a mob.
Had ruled, *v.* (રૂલ્ડ) રાજ્ય કીધું હતું.
Or′-der, *n.* (ઑર્ડર) બંદોબસ્ત, regularity.
Hap′-pi-ness, (હૅપિનેસ) સુખ, felicity. [માંડ્યા.
Be-gan′ to re-turn′, *v.* પાછા આવવા લાગ્યા, (પાછા થવા
Hos′-tile, *adj.* (હૉસ્ટાઇલ) વૈરી, પ્રતિકુળ, દુશ્મનાઈ રાખનાર, adverse. Her=France.
Near′-ly, *adv.* (નીઅર્લિ) ઘણું કરીને.
Austrians, *n.* (ઑસ્ટ્રિઅન્ઝ) ઑસ્ટ્રિઆના લોકો. [terous.
Skil′-ful, *adj.* (સ્કિલફુલ) ચતુરાઈ ભરેલો, કુશળતાવાળો, dex-
Guid′-ance, *n.* (ગાઇડન્સ) સરદારી, direction.
Beat, *v* (બીટ) મારી ચલાવ્યા, defeated.
Fame, *n.* (ફેઇમ) કીર્તિ, glory.
Was spread, *v.* (ઉવૉઝ-સ્પ્રેડ) પથરાઈ, ફેલાઈ, Scattered.
Eu′-rope, *n.* (યુરપ) ખંડનું નામ છે.
Set out, *v.* (સેટ-આઉટ) નિકળ્યો, started.
Fleet, *n.* (ફ્લીટ) વહાણનો કાફલો, a number of ships taken together.
To con′-quer, *inf.* (ટુ-કૉંકર) જીતવાને, to subdue.
Egypt, (ઇજીપ્ટ) મીસર દેશ (આફ્રિકામાં છે).
Met (with), *v.* (મેટ-ઉવિથ) મળ્યા, સામા આવ્યા.
Could not o-ver-come′, (ઓવરકમ) જીતી જેર કરી શક્યો નહીં, could not subdue.
By sea and land, દરીઆ અને જમીન પર.
Was beat′-en, *v.* (ઉવૉઝબીટન) મારો ચલાવાયો, પરાજય થયો, was defeated.

Ar′-my, (આર્મિ) લશ્કર, સૈન્ય.

Was de-stroy′-ed, v. (ડિસ્ટ્રોયડ) નાશ કરાયો,(નાસ થયો, માર્યું ગયું), was killed.

Sud′-den-ly, adv. (સડન્લિ) એકાએક, unexpectedly.

Re-turned′, v. (રિટર્ન્ડ) પાછો ગયો.

Changed, v. (ચેઇન્જડ) ફેરફાર કીધો, altered.

Chief, n. (ચીફ) અધ્યક્ષ.

Ti′-tle, n. (ટાઇટલ) ખિતાબ, appellation of dignity.

Consul, n. (કાન્સલ) મુખ્ય અધિકારી, chief magistrate.

Led, v. (લેડ) લઇ ગયો, conducted.

Drove out, v. (ડ્રોવ-આઉટ) કહાઢી મુક્યા, expelled.

Was crowned, v. (વૉઝ ક્રાઉન્ડ) રાજ્યાભિષેક કરાયો, (રાજ્યાભિષેક કીધો–થયો).

Be-gan′ to plan, યુક્તિ ગોઠવણ કરવા માંડી, began to design.

Con′-quest, n. (કોંક્વેસ્ટ) જીત, Victory.

As-sem′-bled, v. (અસેમ્બલ્ડ) એકઠું કીધું, જમાવ કીધો, collected.

Vast, adj. (વાસ્ટ) મ્હોટું, Great.

Boulogne, n. (બુલોન) ફ્રાન્સની ઉત્તરે એક બંદર છે.

In-vá-sion, n. (ઇન્વેઝન) ચઢાઇ, an attack.

Could be seen, v. (કુડ-બી-સીન) દેખાતા હતા.

Chan′-nel, n. (ચેનલ) ખાડી.

A-cross′ the chan′-nel, ખાડી (ઇંગ્લીશ ચેનલ) ને સામે કાંઠેથી.

Mas′-ters, n. (માસ્ટર્ઝ) ધણી, રાજા.

Trafal′gar, n. (ટ્રાફલગર) સ્પેનની દક્ષિણે ભુશીર છે.

Great Nel′s n, (ગ્રેઇટ-નેલ્સન) મહા પુરૂષ નેલ્સન, ઇંગ્લાંડનો દરિયાઇ મહા યોધો સન ૧૭૫૮–૧૮૦૫.

Russia, (રશિયા) યુરોપ ખંડની ઉત્તરે એક વિશાળ દેશ છે.

Aus-tria, n. (ઑસ્ટ્રિયા) યુરોપના મધ્ય ભાગમાં એક દેશ છે.

Al′-rea-dy, adv. (ઑલરેડી) પહેલાથી, ક્યારનું, now.

League, n. (લીગ) એકસંપ, an alliance.

Was forced, v. (ફોર્સ્ડ) જરૂર પડી, compelled.

Vic-to′-ries, n. (વિક્ટરીઝ) ફતેહ, જય, conquests.

Splen′-did, *adj.* (સ્પ્લેન્ડિડ) ભારે, great.
Hum′-bled, *v.* (હમ્બલ્ડ) નમાવ્યા, અભિમાન ભાગ્યું-તોડ્યું, [subdued.
Náples, *n.* (નેપલ્સ) ઈટાલીમાં એક રાજ્ય છે.
Hol′-land, *n.* (હૉલન્ડ) યુરોપ ખંડમાં એક દેશ છે.
Westphalia, *n.* (વેસ્ટફાલિયા) પ્રુશિયામાં એક પ્રાંત છે.
(being) Not con-tent′, (નૉટ-કૉન્ટેન્ટ) સંતોષ નહીં પામીને, not satisfield.
Suc-ces′-ses, *n.* (સક્સેસીઝ) જીતો, conquests.
To ab′-di-cate, *inf.* (ટુ-ઍબ્ડિકેટ) ત્યાગ કરવાની, to give up.
Joined, *v.* (જોઈન્ડ) મેળવ્યું, annexed.
Em′-pire, *n.* (એમ્પાયર) અધિરાજ્ય, શેહેનશાત, imperial [power.
Duke of Wellington, *n.* (ડ્યુક-ઑફ-વેલિંગ્ટન) ઇંગ્લાંડનો એક પ્રખ્યાત સેનાધિપતિ.
Op-posed, *v.* (ઑપોઝ્ડ) સામા થયા, resisted.
Fi′-nal-ly, *adv.* (ફાઇનલિ) આખરે, at length.
The Pènin-sula, *i. e.* સ્પેન અને પોર્ચ્યુગલ.
Am-bi′-tion, *n.* (ઍમ્બિશન) રાજ્યલોભ, desire of power.
Would never be sa′-tis-fied. (સૅટિસફાઇડ) કદી સંતોષ પામે એવો નહોતો, would never be gratified.
Vast, *adj.* (વાસ્ટ) મોટા, great.
Ar-rived′ (at), *v.* (ઍરાઇવ્ડ) આવી પહોંચ્યો.
Moscow, *n.* (મૉસ્કો) રૂશીઆમાં એક શેહેર છે.
Just as, *adv.* (જસ્ટ-ઍઝ) જેવો.
Win′-ter, *n.* (વિન્ટર) શિયાળો, a cold season.
Was set′-ting (in), *v.* બેસતો હતો, was beginning.
Burnt, *v.* (બર્ન્ટ) બાળી મુક્યું.
Shel′-ter, *n.* (શેલ્ટર) આશ્રય સ્થાન, રક્ષણનું ઠેકાણું, protection.
Had to re-treat′, *v.* (રીટ્રીટ) પાછું હઠવું પડ્યું.
Suf′-fer-ings, *n.* (સફરિંગ્ઝ) દુઃખો, pain.
Dread′-ful, *adj.* (ડ્રેડફુલ) ભયાનક, terrible.
Bit′-ter, *adj.* (બિટર) કડકડતી, severe.
Cold, *n.* (કોલ્ડ) ટાઢ.

Killed, *v.* (કિલ્ડ) મારી નાંખ્યા, (મરી ગયા), massacred.
By thou-sands, (બાઇ-થાઉઝન્ડ્ઝ) હજારોબંધ.
As they marched, જેવા તેઓ કુચ કરતા. [cavalry.
Cossacks, *n.* (કૉસેક્સ) (રશિયાના) ઘોડેસ્વાર શીપાઇ, horse
Slew, *v.* (સ્લુ) કાપી નાખ્યા, cut off.
Ranks, *n.* (રૅન્કસ) હાર, ઓળ.
Fol'-lowed, *v.* (ફોલોડ) પાછળ લાગ્યા, pursued.
For'-tune, *n.* (ફૉર્ચ્યુન) દશા, નસીબ. luck, chance.
Seemed to change, બદલાતી માલમ પડી.
Raised, *v.* (રેઇઝડ) ઉભું કીધું, levied.
Octo'ber, *n.* (ઑકટોબર) અકટોબર માસ.
Leipsic, *n.* (લેપ્સિક) જર્મની દેશમાં શેહેર છે. [markably.
Sig'-nal-ly, *adv.* (સિગ્નલિ) યાદ રહે એવી રીતે, (બીલકુલ), re-
Lost, *v.* (લૉસ્ટ) મરી ગયા, માર્યા ગયા. [able.
(being) Un-á-ble, *adj.* (અનેબલ) અશક્ત હોવાથી, not
To con-tend', *inf.* (ટુ કૉન્ટેન્ડ) લડવાને, to fight.
Elba, *n.* (એલ્બા) ફ્રાંન્સની દક્ષિણે ભુમધ્ય સમુદ્રમાં બેટ છે.
Thence, *adv.* (ધેન્સ) ત્યાંથી.
Pri'-vate-ly, *adv.* (પ્રાઇવેટલિ) છાનામાના, secretly.
Al'-lies, *n.* (ઍલાઇઝ) એકસંપી રાજવાળા.
Waterloo, *n.* (ઉવૉટર્લૂ) બેલજ્યમ દેશમાં શેહેર છે.
Hard, *adj.* (હાર્ડ) ભારે, મોટું, ઘુમુસ.
Bat'-tle, *n.* (બૅટલ) લડાઇ, યુદ્ધ.
Prussians, *n.* (પ્રશ્યન્ઝ) પ્રશીઆના લોકો.
Were pur-sued', *v.* (ઉવેર-પર્સુડ)પાછળ લગાયા,(પાછળ લાગ્યા).
Re-mains, *n.* (રિમેઇન્ઝ) બાકીના ભાગ.
Field, *n.* (ફીલ્ડ) રણભુમી, રણક્ષેત્ર, fighting place.
Were beat'-en, *v.* હારી ગયા.
Gave up, (ગેઇવ-અપ) તાબે થયો, શરણ થયો, surrendered.
Month, *n.* (મન્થ) મહિનો.
Gen'-e-rous, *adj.* (જેનરસ) ઉદાર, liberal.

Con′-stant, *adj.* (કૉન્સ્ટન્ટ) દૃઢ, fixed. [છે.
St. Helena, *n.* (સેન્ટ હેલીના) આટલાંટિક મહાસાગરમાં એક બેટ
Won′-der-ful, *adj.* (વન્ડરફુલ) વિલક્ષણ, આશ્ચર્યકારક, astonishing.
Gé-ni-ous, *n.* (જીન્યસ) બુદ્ધિ, talent. [astray.
Mis-led′, *p. p.* (મિસ્લેડ) ખોટે માર્ગે દોરવાઈને-ભોળવાઈને, led
Com mit′-ted, *v.* (કમિટેડ) કીધાં, perpetrated. [crime.
Pun′-ish-ment, *n.* (પનિશમેન્ટ) શિક્ષા, pain inflicted for a
Idioms :—The bitter cold killed them by thousands, કડકડતી ટાઢથી તેઓ હજારોબંધ મરી ગયા.
All that left the ranks, જેઓ હારમાંથી છુટા પડતા.
N. gave himself up to the English, નેપોલિયને અંગ્રેજોને પોતાની જાત સ્વાધીન કરી, (અંગ્રેજોને શરણ થઈ ગયો).
He changed the Government, તેણે રાજ્યમાં ફેરફાર કીધો.

LESSON XVII.

THE GI-ANT AND THE DWARF. દૈત્ય અને વામનજી.

Gi′-ant, *n.* (જાયન્ટ) દૈત્ય રાક્ષસ, a monster.
Dwarf, *n.* (ડ્વૉર્ફ) વેંતીઓ-ઠીંગણો માણસ, વામનજી, a man who is earth-born.
Once up′-on a time, એક વખતપર. [gether.
Kept to-geth′-er, (કેપ્ટ-ટુગેધર) એકઠા રહેતા હતા, lived to-
Bar′-gain, *n.* (બાર્ગેઇન) સાટું, કરાર, contract.
Would for-saké, *v.* (વુડ-ફૉર્સેઇક) છોડી દેઈશું, would leave.
(to) Seek, *inf.* (સીક) શોધવા, to search. [enterprise.
Ad-ven′-tures, *n.* (ઍડવેન્ચર્ઝ) હિંમતનું કામ, જોખમનું કામ,
Sà ra-cens, *n.* (સૅરેસેન્ઝ) આરબ-મહમુદી ધર્મ માનનારા, Arabians, so called from Sara a desert. [daring.
Cou-rá-ge-ous, *adj.* (કરેજ્યસ) હિંમતવાળો, છાતીવાળો, brave,
Dealt, *v.* (ડેલ્ટ) કીધા, struck.
Cham′-pi-ons, *n.* (ચૅમ્પ્યન્ઝ) મલ્લ, શુરવીર, heroes.
An′-gry blow, (ઍન્ગ્રી-બ્લો) ગુસ્સામાં મારેલો-કરેલો સખત ઘા, violent strike.

In′-ju-ry, *n.* (ઇન્જ્યુરિ) ઇજા, pain, harm.
Lift′-ing up, *pr. p.* (લિફ્ટિંગ-અપ) ઊંચી કરીને, raising up.
Sword, *n.* (સોર્ડ) તલવાર, military weapon.
Fair′-ly, *adv.* (ફેર્લિ) સફાઇથી, dexterously.
Struck off, *v.* (સ્ટ્રક-ઑફ) કાપી નાંખ્યો, છેદ્યો, cut off.
Woe-ful, *adj.* (વોફુલ) દુઃખી, pitiful.
Plight, *n.*, (પ્લાઇટ) હાલત, અવસ્થા, condition.
As sist-ance, *n.* (ઍસિસ્ટન્સ) સહાય, મદદ, aid. [killed.
Left dead, *v.* (લેફ્ટ-ડેડ) મુએલા રહેવા દીધા, (મારી નાંખ્યા),
Dead-man's, *n.* (ડેડ-મન્સ) મરી ગએલા માણસનું.
Out of spite, (આઉટ-ઑફ-સ્પાઇટ) દ્વેષથી, out of malice.
Tra′-velled (on), *v.* (ટ્રેવેલ્ડ-ઑન) આગળ ચાલ્યા.
Blood′-y mind′-ed, (બ્લડિ-માઇન્ડેડ) ક્રૂર-ઘાતકી મનના, cruel.
Sá-tyrs, *n.* (સૅટર્સ) અડધી માણસની અને અડધી બકરાની આકૃતીના દેવાંશી પ્રાણી, વનદેવતા, sylvan gods.
Were car′-ry-ing, *v.* (વેર-કૅરિંગ) લઇ જતા હતા.
Dam′-sel, *n.* (ડેમ્ઝલ) જુવાન છોકરી, young maiden.
In dis-tress, (ઇન-ડિસ્ટ્રેસ) દુઃખમાં આવી પડેલી, miserable.
Fierce, *adj.* (ફીયર્સ) ગુસ્સાવાળો, cruel.
As be-fore′, (ઍઝ-બીફોર) અગાઉની માફક.
Struck, *v.* (સ્ટ્રક) કીધો, માર્યો, Gave.
Knocked out, *v.* (નૉક્ડ-આઉટ) ફોડી નાંખી. [back.
Was re-turned′, *v.* (રિટર્ન્ડ) પાછો મરાયો (પાછો માર્યો), gave
Had not fled, નાઠા ન હોત.
Would have killed, *v.* (વુડ-હૅવ-કિલ્ડ) મારી નાખ્યા હોત.
Cer′-tain-ly, *adv.* (સર્ટન્લિ) બેશક, Indeed.
Joy′-ful, *adj.* (જૉયફુલ) ખુશ, glad.
Was re-lieved′, *v.* (વૉઝ-રિલીવ્ડ) છોડવાઇ, છોડવી, released.
Fell in love. પ્યારમાં પડી, મોહિત થઇ, became enamoured with.
Mar′-ried, *v.* (મૅરિડ) પરણી, લગ્ન કીધા, joined in wedlock. Far′-ther, (ફાર્ધર) વધારે દુર.

Met (with). મળી.

Com′-pa-ny, *n.* (કમ્પનિ) ટોળી, assembly.

Rob′-bers, *n.* (રૉબર્સ) ચોરો, લુટારા, plunderers.

Fore-most, *adj.* (ફોરમોસ્ટ) આગળ, અગાડી; forward.

Far be-hind′, છેક પછવાડે.

Stout, *adj.* (સ્ટાઉટ) ભારે, જબર, hard.

Long, *adj.* (લૉંગ) લાંબી, ઘણો વખત પહોંચે એવી.

Like (likely), *adv.* ઘણું કરીને.

De-clared′, *v.* (ડિક્લેર્ડ) જાહેરમાં થઇ, proclaimed.

Com-pá-nion, *n.* (કમ્પૅન્યન) સોબતી, fellow.

Hé-ro, *n.* (હીરો) પેહેલવાન, છાતીવાળો આદમી, Champion.

Glò-ri-ous, *adj.* (ગ્લોરિયસ) વખાણવા લાયક, ઉત્કૃષ્ટ.

Sport, *n.* (સ્પોર્ટ) એશ, રમત, play.

Was grown, *v.* (વૉઝ ગ્રોન) થયો હતો.

Blows, *n.* (બ્લોઝ) માર, ઘા. [પેહેલો ઘા તો તેણે કીધો.

Idioms:--For all that struck the first blow. તે છતાં

The Giant was soon up with them. તે દૈત્ય તરતજ તે-
  ઓની સામે આવ્યો.

All fell before him. સઘળા એનાથી (રાક્ષસથી) મરતા.

The Dwarf had like to have been killed. તે વામનજી
  મરી ગયો હોતજ,

The victory declared for the two, તે બેની જીત થઇ.

Let us get one victory more, ચાલો આપણે એક ફતેહ વ-

I declare off. હું તો આઘો રહીશ. [ધારે મેળવીએ.

LESSON XVIII.

Love Be-tween broth′-ers and Sis′-ers.

Love, *n.* (લવ) પ્યાર, હેત, affection.

What-ev′-er, *pron.* (ઉવૅટેવર) જેજે, all that.

Brawls, *n.* (બ્રૉલ્સ) કજીયા, quarrels.

Dis-turb, *v.* (ડિસ્ટર્બ) હેરાન કરે (થાય), harass. [must be.

Street, *n.* (સ્ટ્રીટ) મોહલ્લો. Should be, *v.* હોવી જોઇએ,

Peace, *n.* (પીસ) સલાહ, શાંતી, સ્વાસ્થ્ય, quiet, harmony.

At home. (ઍટ-હોમ) ઘર-કુટુંબમાં.
Dwell, *v.* (ડવેલ) રહેછે, live.
Quar′-rels, *n.* (ક્વોરલ્સ) કજીઆ, ટંટા, brawls.
Should nev′-er come, કદી થવા જોઇએ નહીં.
Nests, *n.* (નેસ્ટ્સ) માળા.
A-greé, *v.* (ઍગ્રી) હળીમળીને ચાલેછે, live.
'tis=it is, ઇટ ઇઝ (એછે).Such *form* is called syncope.
Shamé-ful, *adj.* (શેઇમફુલ) શરમ ભરેલો, disgraceful.
Sight, *n.* (સાઇટ) દેખાવ, view.
Child′-ren, *n.* (ચિલ્ડ્રન) છોકરાં.
Fall out, *v.* (ફૉલ-આઉટ) અણબનાવ કરેછે, disagrees.
Chide, *v.* (ચાઇડ) મ્હેણા મારેછે, blame.
Par′-don, (પાર્ડન) માફ-ક્ષમા કર, forgive.
O Lord. અરે પરમેશ્વર, O God.
Child′-ish, *adj.* (ચાઇલ્ડિશ) નાહાનીના વખતનો.
Rage, *n.* (રેઇજ) ગુસ્સો, anger.
Lit′-tle, *adj.* (લિટલ્) નજીવા, અલ્પ.
Re-movó, *v.* (રિમૂવ) દૂર કર, distroy.
That, *conj.* કે. As, *adv.* (ઍઝ) જેમ જેમ.
Grow, *v.* (ગ્રો) વધીએ, થઇએ.
Rip′-er age, (રાઇપર-એઇજ) મોટપણ, પુખ્ત ઉમર.
Hearts, *n.* (હાર્ટ્સ) મનોવૃત્તિ, regions of feeling.
Idioms:—As we grow to riper age. જેમ પુખ્ત ઉમરે પહોંચીએ-ના થઇએ.

LESSON XIX.

JULIUS CÆSAR. જૂલ્યસ સીઝર વિષે.

Julius Cæsar, *n.* (જૂલ્યસ-સીઝર) રોમન લોકોનો એક મ્હોટો સરદાર. Con′-quer-or, *n.* (કૉંકરર) મુલક જીતનાર, વિજયી, victor.
Was led, *v.* (વૉઝ લેડ) દોરવાતો, ભમતો, led astray.
Love of do-min′-i-on, (ડોમિન્યન) રાજ્ય લોભ, love of Sovereign--authority.

To com′-mit, *inf.* (ટુ-કમિટ) કરવાને, to perpetrate.
No′-ble, *adj.* (નોબલ) ખાનદાનનું, કુલીન.
Daugh′-ter, *n.* (ડૉટર)છોકરી:—કર્નિલિયસની દીકરી, a female child.
Il-lus′-tri-ous, *adj* (ઇલસ્ટ્રિયસ)નામીચા, પ્રખ્યાત, eminent.
House, *n.* (હાઉસ) ઘર, વંશ, કુળ.
Re-mark′-able, *adj.* (રિમાર્કેબલ) પ્રખ્યાત, નામાંકિત, famous.
E′-lo-quent, *adj.* (એલોક્વેન્ટ) છટાદાર, fluent.
Speak′-er, *n.* (સ્પીકર) ભાષણ કરનાર, orator,
Ob-tained′, *v.* (ઑબ્ટેઇન્ડ) મેળવી, attained.
High, *adj.* (હાઇ) મોટા, ભારે.
Of′-fic-es, *n.* (ઑફિસિઝ) ઓહ્દા, પદવી, posts.
Sums, *n.* (સમ્ઝ) રકમો, (પૈસાની) an amount of money.
In-cur′-red, *v.* (ઇન્કર્ડ) કીધાં, ran into.
Hea′-vy, *adj.* (હૅવિ) ભારે, મોટાં.
Debts, *n.* (ડેટ્સ) કરજ.
Shows, *n.* (શોઝ) તમાસા, exhibition.
Po′-pu-lar, *adj.* (પૉપ્યુલર) લોકપ્રિય, પ્રજાને પ્રતિકાર, beloved by the people.
A-massed′, *v.* (ઍમાસ્ડ) એકઠી કીધી, collected.
Im-mense′, *adj.* (ઇમેન્સ) ઘણીજ, infinite.
Per-suad′-ed, *v.* (પર્સ્વેડેડ) મનમાં ઉતાર્યું,સમજાવ્યા, enticed.
Pompeius, *n.* (પૉમ્પીઅસ) નામ છે.
Crassus, *n.* (ક્રૅસસ) નામ છે.
Gaul, *n.* (ગૉલ) ફ્રાન્સનું અસલ નામ, French.
Re-bel′-li-on, *n.* (રિબેલ્યન) બળવો, બંડ, a revolt.
Crushed, *v.* (ક્રશ્ડ) સમાવ્યો, મટાડ્યો, depressed.
Blood′ y, *adj.* (બ્લડિ) ખુનરેજીની, જેમાં ઘણા માણસોનો નાશ થયલો એવી, cruel.
Bat′-tles, *n.* (બૅટલ્ઝ) લડાઈ, સંગ્રામ.
Bar-bá-ri-ans, *n.* (બાર્બેરિયન્ઝ) જંગલી લોકો, wild people.
Dwelt, *v.* (ડ્વેલ્ટ) રહેતા, lived.
Alps, *n.* (ઍલ્પ્સ) આલ્પ્સના પર્વતો.

Rhine, *n.* (રાહીન) જર્મનીમાં નદી છે.
Crossed, *v.* (ક્રૉસ્ડ) ઓળંગી. [ફ્રાન્સ અને ઈંગ્લાંડની વચ્ચે.
Straits of Dover, (સ્ટ્રેઈટસ-ઑફ-ડોવર) ડોવરની સામુદ્રધુની:—
Bri'-tain, *n.* (બ્રિટન) ઈંગ્લાંડ.
In spite of, છતાં. Notwithstanding. [tion.
Re-sist'-ance, *n.* (રિઝિસ્ટન્સ) અટકાવ, સામું થવું, opposi-
De-scribes', *v.* (ડિસ્ક્રાઈબ્ઝ) વર્ણવેછે. બ્યાન કરે છે, relates.
Wars (between states) *n.* (વૉર્ઝ) લડાઈ, યુદ્ધ.
Com'-ment-a-ries, *n.* (કૉમેન્ટરીઝ) ટિકા, ભાષ્ય.
Jeal'-ous, *adj.* (જેલસ) અદેખો, envious.
Sen'-ate, *n.* (સેનેટ) રાજ્યસભા-મંડળી.
To re-call', *inf.* (ટુ રિકૉલ) પાછો બોલાવવાને. to call back.
In a-larm', (ઈન-અલાર્મ) બ્હીકથી, fearing.
Re-tired', *v.* (રિટાયર્ડ) જતો રહ્યો, Withdrew.
Ar-riv'-ing, *pr. p.* (અરાઈવીંગ) આવીને.
Pub'-lic, *adj.* (પબ્લિક) સરકારી, લોકોનો, Government.
Trea-sure, *n.* (ટ્રેઝર-ટ્રીઝુર) ખજાનો, તીજોરી, money.
Was ap-point'-ed, *v.* (વૉઝ-ઍપોઇન્ટેડ) નિમાયો, elected.
Dic-tá-tor, *n.* (ડિક્ટેટર) સ્વતંત્ર માજીસ્ત્રેટ, an absolute Magistrate.
Ab' so-lute, *adj.* (ઍબ્સોલ્યુટ) સંપૂર્ણ, કુલ, independent.
At Pharsalia, (ફાર્સેલિયા) ફાર્સેલિયા આગળ:-ગ્રીસની ઉત્તરે થેસેલી નામે પ્રાંતમાં એક શેહેર છે.
King, *n.* (કીંગ) રાજા:-(૧૩ મો ટૉલમી). [ખ્યો), killed.
Was mur-dered, *v.* (વૉઝ-મર્ડર્ડ) મારી નંખાયો, (મારી નાં-
Sev'-ered, *adj.* (સેવર્ડ) કપાઈને જુદું પડેલું, cut off.
Ri-val, *n.* (રાઈવલ) પ્રતિસ્પર્ધી, હરીફ, competitor.
Wept, *v.* (વેપ્ટ) રડયો, cried bitterly.
Per-pé-tu-al, *adj.* (પર્પેચ્યુઅલ) જાયું, અનંત, permanent.
Com'-mon, *adj.* (કૉમન) સાધારણ
Si'-lent, *adj.* (સાઈલન્ટ) શાંત, સ્તબ્ધ.
Band, *n.* (બૅન્ડ) ટોળી, મંડળી.

Joined to-geth′er, (જોઇન્ડ-ટુ-ગેધર) મળી ગઈ, united together. [pectedly.

Un-a-wares′, adv. (અન્અવેર્ઝ) ઓચિંતો, અચાનક. Unex-

Sen′-ate house, (સેનેટ-હાઉસ) રાજ્યસભાસ્થાન.

O′-ra-tor, n. (ઑરેટર) ભાષણ કરનાર, eloquent speaker.

De-signed′, v. (ડિસાઇન્ડ) ધાર્યું હતું, ઇચ્છ્યું હતું. Intended.

(to) Di-gest, inf. (ટુ-ડીજેસ્ટ) વિચારયુક્ત ગોઠવણ કરવાને, to

Would have been, v. થઈ પડત. [arrange.

Work, n. (વર્ક) ગ્રંથ, પુસ્તક, Book.

Mil′-li-on, adj. (મિલ્યન) દશ લાખ.

Hu′-man race, (હ્યુમન-રેઇસ) મનુષ્ય જાત, mankind.

How-ev′-ĕr, adv. (હાઉ એવર) ગમેતેવાં. [actions.

Ex-ploits′, n. (એક્સપ્લોઇટ્સ) પરાક્રમો, મહત્ કૃત્યો, great

Good, n. (ગુડ) ભલું, ફાયદો.

Ad′-mi-ra-ble, adj. (ઍડ્મિરબલ) વખાણવા લાયક, સ્તુતિપાત્રક. excellent. Writ′-er, n. (રાઇટર) ગ્રંથકાર, a clerk.

Idioms:—He made himself popular, પોતે લોકની પ્રિતી મેળવી.

Being angry at their loss of power, પોતાની સત્તા જતી રહેલી જોઇને ગુસ્સે થવાથી.

LESSON XX.

A STORY OF SULTAN MAHMOUD.

સુલ્તાન મહમદની વાત.

Sultan Mahmoud, n. (સુલ્તાન-મહમુદ) નામ છે

Are told, v. (આર-ટોલ્ડ) કહેવાયા છીયે, (વાંચ્યુંછે). are informed. [country.

A-broad′, adv. (એબ્રાડ) પ્રદેશમાં, પરમુલકમાં, in another

Ty′-ran-ny, n. (ટિરૅનિ) જુલમ, oppression, severity

At home, પોતાના દેશમાં. native country.

Had filled, v. (હૅડ-ફિલ્ડ) ભર્યાં હતાં.

Do-min′-i-ons, (ડોમિન્યન્ઝ) રાજ્યો, territories.

Ru′in, n, (રુઇન) ખંડિએર, પાએમાલી.

De-so-lá-tion, *n.* (ડેસોલેશન) તારાજી.
Half, *adj.* (હાફ) અરધોઅરધ. [depopulated.
Un-peo'-pled, *v.* (અનપીપલ્ડ) વસ્તી વિનાનું કીધું, ઉજ્જડ કીધું,
Em-piré, *n.* (એમ્પાયર) રાજ્ય.
Vazier, *n* (વઝિર) વજીર, prime-minister.
Pre-tend'-ed, *v.* (પ્રીટેન્ડેડ) ડોળ દેખાડતો હતો, feigned.
To have learnt, શીખ્યો હોય એવું.
Cer'-tain, (સર્ટેન) કોઈ એક.
Of a der-vis, (ઑફ-આ-ડર્વિસ) એક ફકીર પાસે.
What, *pron.* (વ્હાટ) જે.
E'-ven-ing, *n.* (ઇવનીંગ) સાંજ, સંધ્યાકાળ.
On their re-turn', (ઑન-धेर-રિટર્ન) તેઓના પાછાં ફરતા.
From hunt'-ing, (ફ્રોમ હન્ટીંગ) શિકાર કરીને, મૃગીયા રમીને, from chase.
Cou'-ple, *n.* (કપલ) જોડું, a pair, male and female.
Heap, *n.* (હીપ) ઢગલો, pile, accumulation.
Rub'-bish, *adj.* (રબિશ) કચરો, dirt, refuse.
Would Fain, (to) know, *adv.* (વુડ-ફેન-ટુ-નો) જાણવાને ઇચ્છુ છું, would gladly to know.
Lis'-ten, (to), *v.* (લિસન) સાંભળો, hearken.
Dis-coursé, *n.* (ડિસ્કોર્સ) સંવાદ, વાત, conversation.
Give, *v.* (ગિવ) કહો.
Ac-count, *n.* (ઍકાઉન્ટ) બયાન, વર્ણન, description.
Ap-proached', *v.* (ઍપ્રોચ્ડ) પાસે ગયો.
To be at-tent'-ive, *inf.* (ટુ-બી-ઍટેન્ટિવ) ધ્યાન આપતો હોય એવું, to be Mindful.
Part, (પાર્ટ) ભાગ (થોડી).
Con-ver-sá-tion, *n.* (કૉન્વર્સેશન) વાતચિત, discourse.
Dare, *v.* (ડેર) હિમ્મત ધરવું.
Would (not) be satisfied, સંતોષ પામ્યો નહી.
Forced, *v.* (ફોર્સ્ડ) આગ્રહ કીધો.
To re-peat', *inf.* (ટુ રિપીટ) ફરીથી કહેવાને, to reiterate.

Word for word, બોલેબોલ, શબ્દે શબ્દ, each and every word.
Treá-ty, *n.* (ટ્રીટી) કોલકરાર, સહીસાટું, contract.
Mar′-riage, *n.* (મેરિજ) લગ્ન, nuptial. [ય એવી રીતે.
In my hear′-ing, (હીયરિંગ) મારા સાંભળતાં, મારાથી સંભળા-
Con-sent′, *v.* (કોન્સેન્ટ) હા પાડું છઉં, promise, agree.
Pro-vid′-ed, *conj.* (પ્રોવાઇડેડ) જો, if, in case.
Will set′-tle (upon) *v.* (વિલ સેટલ) આપશો.
Rú-ined, *adj.* (રૂઇન્ડ) નાશ થએલા, barren.
Por′-tion, *n.* (પોર્શન) ભાગ, પેહેરામણી, dowery.
If you please, જો તમારી મરજી હોયતો.
Grant, *v.* (ગ્રૅન્ટ) આપે. Whilst, *adv.* (હ્વાઇલ્સ્ટ) જ્યાંસુધી.
Shall want, *v.* (શાલ વૉન્ટ) ન્યુનતા રેહેશે, તંગી રેહેશે.
Was touched, *v.* (વૉઝ ટચ્ડ) અસર થઇ, affected.
So, *adv.* એટલી. Re-built′, *v.* (રીબિલ્ટ) ફરીથી બાંધ્યા. re-established.
Had been de-stroy′-ed, *v.* (ડિસ્ટ્રૉયડ) નાશ થઇ ગયો હતો, had been desolated.
For′-ward, *adv.* (ફૉરવર્ડ) આગળ. [attention to.
Con-sult′-ed, *v.* (કૉન્સલ્ટેડ) ઉપર વિચાર કરી કામ કીધું, paid
Good, *n.* (ગુડ) સારૂં, કલ્યાણ, happiness.
Idioms :—You must know then. ત્યારે તમો સાંભળો.
That grew out of a heap. જે (ઝાડ) ઢગલામાંથી ઉગ્યું હતું.
They are now upon a treaty of marriage. તેઓ હમણા લગ્નનાં સહીસાટાં કરે છે.
From that time forward. તે વખતથી તરતજ.

LESSON XXI.

The Lost Camel. ભુલું પડેલું ઉંટ.

Lost, *adj.* (લૉસ્ટ) ખોવાએલું, ભુલું પડેલું.
Cam′-el, *n.* (કૅમલ) ઉંટ.
Der′-vis, *n.* (ડર્વિસ) ફકીર, a turkish monk.

Was jour-ney-ing, *v.* (વૉઝ-જર્નીંગ) મુસાફરી કરતો-ફરતો હતો.
Dè-sert, *n.* (ડેઝર્ટ) રણ, wilderness.
Mer'-chants, *n.* (મર્ચન્ટસ) વેપારીઓ,
In-deed, *adv.* (ઇન્ડીડ) ખરેખર.
We have (lost) *v.* અમે ખોયું છે.
Blind, *adj.* (બ્લાઇન્ડ) આંધળું, deprived of sight.
In his right eye. તેની જમણી આંખે.
Left, *adj.* (લેફ્ટ) ડાબો.
Front, *adj.* (ફ્રન્ટ) આગલો, prior.
Had lost (a tooth) પડી ગયો હતો.
Re-joined', *v.* (રિજોઇન્ડ) જવાબ દીધો, replied.
Was load'-ed, *v.* (વૉઝ-લોડેડ) લધાયલો હતો, (લાધેલો હતો), was freighted.
Most cer-tain-ly, *adv.* (મોસ્ટ સર્ટન્લિ) નક્કિ, most indeed.
So late-ly, *adv.* (લેઇટ્લિ) હમણાંજ, so recent.
(have) Marked, *v.* (માર્કડ) તપાસ્યું છે, have noticed.
Par-tic'-u-lar-ly, *adv.* (પર્ટિક્યુલર્લિ) બારીકાઇથી, વિગતવાર, acutely.
In all pro-ba-bil'-ity. (પ્રોબેબિલિટિ) સોવસા, નક્કિ, in all possibility.
Can con-duct, *v.* (કન્ડક્ટ) લઇ જશો, can lead, guide.
Pret'-ty, *adj.* (પ્રેટિ) મજાની, સુંદર, ખાસી.
Jew'-els, *n.* (જ્યૂએલ્સ) જવાહેર, ornaments.
Formed, *v.* (ફૉર્મ્ડ) થયો હતો, બન્યો હતો, became.
Car'-go, *n.* (કાર્ગો) સામાન, માલ, goods.
Re-peat'-ed, *v.* (રીપીટેડ) ફરીથી કહ્યું, said.
Seized, *v.* (સીઝ્ડ) પકડ્યું, caught, arrested.
Per'-son, *n.* (પર્સન) શરીર, body.
Forth'-with, *adv.* (ફોર્થવિથ) આગલો, તરતજ, immediately.
Hur'-ried, *v.* (હરિડ) જલદીથી લઇ ગયા, hastened.
Cadi, *n.* (કેડિ) કાજી સાહેબ, Mohomedan Judge.
Strickt'-est, *adj.* (સ્ટ્રિક્ટેસ્ટ) ઘણી બારીક, પાકી, minutest.

Search, *n.* (સર્ચ) તપાસ, inquiry.
Ev'-i-dence, *n.* (એવિડન્સ) પુરાવો, proof, testimony.
Could be ad-duced', *v.* (કુડ-બી-ઍડયૂસ્ડ) રૂજુ કરી શકાયો, produced.
To con-vict', *inf.* (ટુ-કાન્વિક્ટ) અપરાધી ઠરાવવાને, to prove [guilty.
False-hood, *n* (ફૉલ્સહુડ) જુઠાણું, a lie.
Theft, *n.* (થેફ્ટ) ચોરી, stealth.
To pro-ceed', *inf.* (ટુ-પ્રોસીડ) મુકદમો-કામ ચલાવવાને, to prosecute, cause to be tried.
Sor'-cer-er, *n.* (સૉર્સરર) જાદુગર, a magician.
When, *adv.* (હ્વેન) એટલામાં.
Calm'-ness, *n.* (કામ્નેસ) શાંતપણું. સ્થિરતા, composure.
Ad-dress'-ed, *v.* (ઍડ્રેસ્ડ) અરજ કીધી, spoke to.
Have been a-mused, *v.* (હેવ-બિન-ઍમ્યૂઝડ) ખુશ થયો છું, have been pleased.
Sur-prisé, *n.* (સરપ્રાઇઝ) આશ્ચર્યતા, wonder.
Owen, *v.* (ઑાન) કબુલ કરૂં છઉં, acknowledge.
Ground, *n.* (ગ્રાઉન્ડ) કારણ, આધાર, foundation, reason.
Sus-pi-ci'-ons, *n.* (સસ્પિશ્યન્ઝ) વહેમ, શક, doubts.
Am'-ple, *adj.* (ઍમ્પલ) પુષ્કળ, full, large, copious.
Scope, *n.* (સ્કોપ) અવકાશ, તક, છુટ, room, space.
Ob-serv-á-tion, *n.* (ઑબ્ઝર્વેશન) લક્ષ પુર્વક તપાસ, careful inspection.
E'-ven, *adv.* (ઇવન) પણ.
Track, *n.* (ટ્રૅક) પગલું, impression left by a foot.
Had stray'-ed, *v.* (હૅડ-સ્ટ્રેઇડ) ભુલું પડ્યું હતું, escaped.
Own'-er, *n.* (ઓનર) ધણી, master.
Mark, *n.* (માર્ક) નીશાની, sign.
Foot'-steps, *n.* (ફુટસ્ટેપ્સ) પગલાં, traces.
Hú-man, *adj.* (હ્યૂમન) મનુષ્યના, of mankind.
Route, *n.* (રૂટ) રસ્તો, way. [had bitten.
Had cropped, *v.* (હૅડ-ક્રૉપ્ડ) કરડી હતી, તોડીને ખાધી હતી,

Herbage, *n.* (અર્બેજ) લીલોચાર, ભાજીપાલો, herbs.
Faint, *adj.* (ફેઇન્ટ) ઝાંખી, આછી, light, slight.
Per-ceived', *v.* (પર્સીવ્ડ) માલમ પડ્યું.
Im-pres'-sion, *n.* (ઇમ્પ્રેશન) નિશાની, છાપ, mark, stamp.
Had pro-duced', *v.* (હૅડ-પ્રોડ્યૂસ્ડ)કીધી હતી, (પડી હતી),had created, caused.
Par-tic'-u-lar, *adj.* (પર્ટિક્યુલર) મુકરર, અમુક, certain.
Con-clud-ed', *v.* (કૅન્ક્લુડેડ) અનુમાન કીધો, તર્ક બાંધ્યો, inferred.
Had lost, *v.* (હૅડ-લૉસ્ટ) ખોયો હતો, (પડી ગયો હતો).
Had grazed, *v.* (હૅડ-ગ્રેઝ્ડ) કરડ્યા હતા, ચર્યું હતું, had fed.
Tuft, *n.* (ટફ્ટ) ઝુમખો, a cluster, a clump.
Was left, *v.* રખાયો હતો, (રહ્યો હતો).
Un in'-jured, *adj.* (અનઇન્જર્ડ) અનામત, (કરડ્યા વગરનો)not hurt.
Cen'-tre, *n.* (સેન્ટર) વચલો ભાગ, the middle part.
Bite, *n.* (બાઇટ) કરડવું તે. Bur'-den, *n.* (બર્ડન) બોજો,ભાર.
Clus'-ter-ing, *adj.* (ક્લસ્ટરિંગ) ટોળાબંધ, crowding, gathering.

Idioms:—Which formed a part of his cargo, જે લાધેલા સામાનમાં હતું.
Nothing could be found upon him, તેના ઉપર કંઇ સાબીત થયું નહીં.
They were then about to proceed against him, પછી તેઓ તેના ઉપર મુકરદમો (કામ) ચલાવવા જતા હતા.
But I have lived long and alone, પણ હું ઘણા વર્ષ સુધી એકલો રહેલો છું.
As to that which formed the burden of the beast, તે પશુપર જે બોજો (માળ) બાંધેલો હતો તે વિશે.

LESSON XXII.

LORD BACON. લોર્ડ બેકન વિશે.

Francis Bacon, *n.* (ફ્રેન્સીસ-બેકન) નામ છે.
Of il-lus-tri-ous pá-rents. (ઇલસ્ટ્રિયસ-પેરન્ટસ) નામાંકિત,

of distinguished-renowned parents.
Nicholas Bacon, *n.* (નિકોલસ-બેકન) નામ છે.
Keeper, *n.* (કીપર) રાખનાર.
Great seal, (ગ્રેઇટ-સીલ) મોટો મોર સિક્કો. [સ. ૧૫૫૯--૧૬૦૩.
Queen Elizabeth, *n.* (ક્વીન-એલીઝાબેથ) ઇંગ્લંડની રાણી, ઇ-
Anne Bacon, *n.* (ઍન-બેકન) નામ છે.
Learn'-ed, *adj.* (લર્નેડ) વિદ્વાન. Lá-dy, *n.* (લેડિ) સ્ત્રી.
Versed, *adj.* (વર્સ્ડ) પ્રવીણ, નિપુણ, skilled, proficient.
An'-ci-ent, *adj.* (એન્શ્યન્ટ) પ્રાચીન, old, antique.
Mó-dern, *adj.* (મૉડર્ન) અર્વાચીન, recent.
Tongues, *n.* (ટંગ્ઝ) ભાષાઓ, languages.
Had trans-lat'-ed, *v.* (હૅડ-ટ્રાન્સલેટેડ) તરજુમા કીધા હતા.
From ear'-li-est years, (અર્લિએસ્ટ-ઇયર્ઝ) બચપણથી, from infancy.
Re-li gi'-ous books, (રિલિજસ-બુક્સ) ધર્મ ગ્રંથો, holy books.
Pró-mise, *n.* (પ્રૉમિસ) આશા, આશાધાર. [come.
Fu'-ture, *adj.* (ફ્યુચર) ભવિષ્યની, પછીની, of the time to
Great'-ness, *n.* (ગ્રેઇટ્નેસ) કીર્તિ, importance.
(being) struck, *p. p.* (સ્ટ્રક) આશ્ચર્ય પામવાથી, surprised.
Ready an'-swer, (રેડિ-ઍન્સર) હાજર જવાબ, prompt reply.
Named, *v.* (નેઇમ્ડ) નામ આપ્યું, gave name.
Jest, *n.* (જેસ્ટ) મશ્કરી, joke.
Was bred, *v.* (ઉવૉઝ-બ્રેડ) કેળવાયો, (શીખ્યો), educated.
Learn'-ing, *n.* (લર્નિંગ) વિદ્યા, erudition.
Cambridge, *n.* (કેમ્બ્રીજ) ઇંગ્લાંડમાં એક શેહેર છે, અને ત્યાં એક મોટી પાઠશાળા છે.
Was e-lect'-ed, *v.* (ઉવૉઝ ઇલેક્ટેડ) પસંદ કરાયો હતો, (નિમાયો હતો), was picked out.
Mem'-ber, *n.* (મેમ્બર) સભાસદ, a representation.
House of Com'mons, (હૌસ-ઑફ-કૉમન્ઝ) આમ લોકની સભા.
Made him-self' known, પ્રખ્યાત થયો, became famous.

E-ló-quence, *n*- (એલોક્વેન્સ) સુભાષણ, oratory.
Was knight´-ed, *v*. (વૉઝ નાઇટેડ) નાઇટ (ખિતાબ) કરાયો, નાઇટનો ખિતાબ આપ્યો. ૧૬૨૫.
James I. (જેઇમ્સ-ધિ-ફર્સ્ટ) ઇંગ્લાંડનો એક રાજા ઇ. સ. ૧૬૦૩.
Lord High Chan´-cellor, (લોર્ડ-હાઇ-ચૅન્સેલર) વિલાયતમાં ન્યાયની કોરટનો મુખ્ય ન્યાયાધીશ.
Baron Verulum, (બૅરન-વેર્યૂલમ) ખિતાબ છે.
Viscount St. Albans, (વાઇકૌન્ટ-સેન્ટ-ઑલ્બન્સ).
Judge, *n*. (જજ) ન્યાયાધિશ.
Was ac-cused, *v*. (વૉઝ-ઍક્યુઝ્ડ) તોહોમત મુકવામાં આવ્યું હતું, was charged.
Of tak´-ing money, (પૈસા-લાંચ લીધાનું.
Suit´-ors, *n*. (સુટર્ઝ) વાદીઓ, ફરિયાદી કરનારા, petitioners.
Dis-grace, *n*. (ડિસગ્રેઇસ) નામોશી, અપકીર્તિ, dishonour.
States´-man, *n*. (સ્ટેઇટસમન) પ્રધાન, રાજમંત્રી, politician.
Loy´-al, *adj*. (લૉયલ) રાજભક્ત, True to a prince.
Fame *n*. (ફેઇમ) કીર્તિ, glory.
Rests, *v*. (રેસ્ટ્સ) આધાર રાખેછે, (લંબિછે), dwells upon.
Phi-los´-o-phy, *n*. (ફિલૉસોફિ) તત્વશાસ્ત્ર-જ્ઞાન, natural or moral knowledge.
Life, *n*. (લાઇફ) વૃત્તાંત, biography.
It has been said, લખવામાં આવ્યું છે.
Cen´-tu-ry, *n*. (સેન્ચ્યૂરિ) સૈકો, સદી.
Knew but little, કંઈ જાણતા નહોતા.
Ill, *adj*. (ઇલ) ખરાબ, નઠારૂં.
Ná-tur-al Sci´-ence, (નૅચરલ-સાયન્સ) સૃષ્ટિપદાર્થ જ્ઞાન. Physical science.
Per´-se-cut-ed, *v*. પર્સિક્યુટેડ) જુલમ ગુજારતા, harassed.
Sought aft´-er, (સૉટ આફ્ટર) મેળવવાને પ્રયત્ન કરતા.
Err´-or, *n*. (એરર) ભુલ, mistake.
To for´-ward, *inf*. (ટુ-ફૉર્વર્ડ) વધારવાને, promote.
Ná-ture, *n*. (નૅચર) સૃષ્ટિ માંહેલા પદાર્થો, universe.

Are read, *v.* (આર રેડ) વાંચવામાં આવેછે, (વંચાયછે).
Are es-teemed′, *v.* (આર એસ્ટીમ્ડ) વખણાય છે, valued.
Works, *n.* (વર્ક્સ) ગ્રંથો.
High′-est) *adj.* (હાઇએસ્ટ) ઊંચા પ્રકારની.
Gé-ni-ous, *n.* (જીનિઅસ) ઇશ્વરદત્ત બુદ્ધિ, talent.
Fath′-er, (ફાધર) જન્મ આપનાર.
A-vail′, *n:* (અવેઇલ) ફાયદો.
O′-ver and ó-ver a-gain′, વારેવારે, frequently.
Care′-ful, *adj.* (કેરફુલ) સંભાળ પૂર્વક. [પ્રયોગ, trials.
Ex-pé-ri-ments, *n.* (એકસપેરિમેન્ટસ) પદાર્થના ગુણની પરિક્ષા,
Man′-kind′, *adj.* (મેનકૈન્ડ) મનુષ્યમાત્ર.
Will in-crease′, *v.* (વિલ-ઇન્ક્રીઝ) વધશે. [always.
Con-tin′-u-al ly, *adv.* (કોન્ટિન્યૂઅલિ) હમેશાં, દિનપર દિન,
Book′-men, *n.* (બુક્મેન) ગ્રંથોપર આધાર રાખનારે માણસો, પંડિતો.
To dis-pute′, *inf.* (ટુ-ડિસ્પ્યુટ) વાદ કરવાને, To debate.
Quot′-ing, *pr. p.* (ક્વોટિંગ) વચનનો આધાર આપીને, citing.
Au′-thors, *n.* (ઑથર્ઝ) ગ્રંથ કર્તા, writers of Books.
Pá-ti-ent-ly, *adv.* (પેશન્ટલિ) ધીરજથી, quietly.
Words, *n.* (વર્ડ્ઝ) બોલવું, કહેવું.
Grad′-u-al-ly, *adv.* (ગ્રેડ્યુઅલિ) ધીમેધીમે, by degrees.
Pre-vailed′, *v.* (પ્રિવેઇલ્ડ) જય પામ્યું, આગળ પડતું ગયું, succeeded. [કરવાને, to find out.
To ob-serve′, *inf.* (ટુ-ઑબ્ઝર્વ) તપાસીને જોવાને, અવલોકન
Facts, *n.* (ફૅક્ટ્સ) ખરી-સાચી વાતો.
To found, *inf.* (ટુ-ફાઉન્ડ) પાયો નાંખવાને, to establish.
As-tron′-o-mers, *n.* (અૅસ્ટ્રોનોમર્ઝ) ખગોળ શાસ્ત્રી-વેત્તા.
Chose, *v.* (ચોઝ) પસંદ કીધાં, perferred.
Chem′-ist-ry, *n.* (કેમિસ્ટ્રી) રસાયન શાસ્ત્ર, the art of extracting juices or essences.
Mag′-net-ism, *n.* (મૅગ્નેટિઝ્મ) લોહચુંબક શાસ્ત્ર, The science that treats the properties of the magnet.

A-nat′-o-my, *n.* (ઍનૅટૉમિ) શરીર વિદ્યા, the act of dissecting the body.

Ná-tur-al his′-to-ry, (નૅચ્રલ-હિસ્ટરિ) પ્રાણી વિદ્યા,

Took up, *v.* (ટુક-અપ) લીધું, chose.

Me-chan′-ics, *n.* (મિકૅનિક્સ) યંત્ર શાસ્ત્ર, the science of moving faces.

Hence, *adv.* (હેન્સ) પછી.

Fol′-lowed, *v.* (ફૉલોડ) પછી થઈ, ensued.

Won′-der-ful, *adj* (વન્ડરફુલ) ચમતકારિક.

In-ven′-tions, *n.* (ઇન્વેન્શન્ઝ) નવી શોધો, અનવેષણ.

So′-lar, *adj.* (સોલર) સૂર્યનું.

Sys′-tem, *n.* (સિસ્ટમ) મંડળ, માળા.

E-lec′-tric te-le-graph, (ઇલેક્ટ્રિક-ટેલિગ્રૅફ) વીજળીના તારનો સાંચો, A machine for conveying intelligence to a distance.

Steam en′-gine, (સ્ટીમ-એન્જિન) વરાળ યંત્ર.

Mé-di-cal, *adj.* (મેડિકલ) વૈદક.

Are due (to), *v.* (આર-ડ્યૂ) દેણદાર છે, (લીધે થયલું છે).

Ad-vice′, *n.* (ઍડવાઇસ) સલાહ, counsel.

Trust in, *v.* (ટ્રસ્ટ) ભરોસો રાખીને બેસી રહે છે.

Thou′-sands of years, હજારો વર્ષો.

Idioms:—Bacon gave promise of future greatness આગળ કીર્તિવાન થશે એવા ચિન્હ બેકનમાં દેખાતા હતા.

He fell in dis grace, તેની અપકીર્તિ થઈ.

You must use your eyes, તમારે તપાસ કરી જોવું જોઇએ.

LESSON XXIII.

An Anecdote of a Painter. એક ચિતારાની વાત.

Paint′-er, *n.* (પેઇન્ટર) ચિતારો, one who paints.

Of em′-in-ence, (ઑફ-એમિનન્સ) આબરૂદાર, નામાંકિત, famous

Was re-solved′, (વૉઝ-રિઝૉલ્વ્ડ) નિશ્ચય-ઠરાવ કીધો.

To fin′-ish, *inf.* (ટુ ફિનિશ) પૂરૂં કરવાને, to complete.

Piece, *n.* (પીસ) ચિત્ર, તસ્વિર, picture.
Should please, *v.* (શુડ-પ્લીઝ) ખુશ કરે, should delight.
The whole world, આખી દુનિયાના લોકો.
Had drawn, *v.* (હેડ-ડ્રૉન) ચિતરી-કહાડી હતી, painted.
Pic-ture, *n.* (પિક્ચર) ચિત્ર, છબી, Piece, likeness.
Ut′-most, *adj.* (અટમોસ્ટ) અતિશય.
Skill, *n.* (સ્કિલ) કિસબ, હુનર, ચતુરાઈ. [consumed.
Was ex-haust′-ed, (વૉઝ-એગ્ઝૉસ્ટેડ) સઘળો વાપરી દીધો,
Pub′-lic, *adj.* (પબ્લિક) જાહેરાત, લોકોપયોગી, conspicuous.
Market-place, (માર્કેટ પ્લેઇસ) બજાર.
Di-rec′-tions, (ડિરેક્શન્ઝ) સુચના, instructions.
At the bot′-tom, (ઍટ ધ-બૉટમ) નિચે, તળે. At the foot.
Spec′-tá-tor, *n.* (સ્પેક્ટેટર) જોનાર, તમાસગીર.
To mark, *inf.* (ટુ-માર્ક) નિશાણી કરવાને, to note.
Brush, *n.* (બ્રશ) પીછી, ચિતારાની કમલ, painter's pencil.
Lay by, (લે-બાઇ) પાસે મુકવામાં આવી હતી, placed by.
Limb, *n.* (લિમ) ભાગ, part of a body.
Fea′-ture, (ફ્યુચર) આકૃતિ, face, lineament.
Seemed, *v.* (સિમ્ડ) દેખાય, માલમ પડે.
Er-ro′-ne-ous, *adj.* (એરોનિયસ) ખામી ભરેલો, defective.
In gen′-e-ral, (ઇન-જેનરલ) ઘણું કરીને બધા, general.
Ap-plaud′-ed, *v.* (ઍપ્લૉડેડ) વખાણ કીધા, praised.
Ta′-lent, *n.* (ટેલન્ટ) બુદ્ધિ, અક્કલ, હોંશિયારી, Ability.
Cri′-ti-cism, *n.* (ક્રિટિસિઝમ) ખોડખાંપણ કાઢવી તે, (bad) remark.
At e′-ven-ing, (ઍટ-ઇવનીંગ) સાંજના, સંધ્યાકાળે.
Was mor′-ti-fied, *v.* (વૉઝ-મૉર્ટિફાઇડ) ખેદ થયો, અત્યંત દિલગીર થયો, vexed.
Blot, *n.* (બ્લૉટ) ડાઘ, છેકો, Spot,
U-ni-vers′-al, *adj.* (યુનિવર્સલ) આખી. બીલકુલ.
Universal blot, બિલકુલ, બધી છેકાવાળી.
Stroke, *n.* (સ્ટ્રોક) લીટી, mark.

Stig′-mat-ized, *p. p.* (સ્ટિગ્મટાઇઝ્ડ) છેકા મારેલી, નીશાની કરેલી. censured. [like.

Dis-ap′-pro-ba-tion, *n.* (ડિસઍપ્રોબેશન) ના પસંદતા. dis-

(being) sa′-tis-fied, *p. p.* (સૅટિસ્ફાઇડ) સંતોષ પામ્યાથી

Tri′-al, *n.* (ટ્રાયલ) અજમાયશ, Experiment.

To try, *inf.* (ટુ-ટ્રાય) પારખું-કસી જોવાને.

Dif′-fer-ent, (ડિફરન્ટ) જુદીજ.

As be-fore′, અગાઉની પેઠે-માફક.

De-sired, *v.* (ડિઝાયર્ડ) કહ્યું, વિનંતી કરી, requested, asked.

Beau-ties, *n.* (બ્યુટિઝ) સુંદરતા, ખુબસુરતી, graces.

Ap-proved′, *v.* (ઍપ્રૂવ્ડ) પસંદ પડે, preferred.

Ad-mired, *v.* (ઍડમાયર્ડ) વખાણ કરે.

Complied, *v* (કૉમ્પ્લાઇડ) કબુલ કીધું, તે પ્રમાણે કીધું. acceded.

Art′-ist, *n.* (આર્ટિસ્ટ) કારીગર, (ચિતારો), painter.

Re-turn′-ing, *pr. p.* (રિટર્નીંગ) પાછો-ફરી આવ્યો ત્યારે.

Re-plete′ with, *adj.* (રિપ્લીટ) પૂર્ણ, ભરપૂર, filled.

Had been condemned, *v.* (કૉન્ડેમ્ડ)ના પસંદ કરવામાં આવી હતી, despised.

Re-ceived′, *v.* (રિસીવ્ડ) મેળવી, got.

Cha′-rac-ter, *n.* (કૅરેક્ટર) નિશાણી, ચિન્હ, લક્ષણ, mark.

Ap-pro-ba′-tion, *n.* (ઍપ્રોબેશન) વખાણ, પ્રસન્નતા, liking.

Well=it is well. વારૂ, ઠીક.

Way, *n.* (વે) રસ્તો, ઉપાય.

To mind, *inf.* (ટુ-માઇન્ડ) લક્ષ-ધ્યાન દેવું, ગણકારવું.

Since, *conj.* (સિન્સ) કેમકે. because.

What, *pron.* (વૉટ) જે.

Shall be re-gard′-ed, *v.* (રિગાર્ડેડ) ગણાશે, shall be deemed.

Faults, *n.* (ફૉલ્ટસ) ભુલ, ખામી, defects.

To find the whole picture one universal blot, તે આખી છબીમાં બધે છેક મારેલા જોઇને.

LESSON XXIV.

THE LOVE OF BIRDS FOR THEIR YOUNG.

પક્ષીનું પોતાના બચ્ચાં તરફ હેત.

Love, *n.* (લવ) હેત, પ્રેમ, affection.
Young, *n.* (યંગ) બચ્ચાં, offspring.
Hen, *n.* (હેન) મરઘી, the female of a cock.
Just, *adv.* (જસ્ટ) થોડીવાર પર, તરતજ.
Long'-er, *adj.* (લૉંગર) વધારે વાર.
Plá cid, *adj.* (પ્લૅસિડ) શાંત. gentle, calm.
Used to be, હતું.
Feath'-ers, *n.* (ફેધર્ઝ) પિછાં, plumes.
An end, (ઍન્ડ) છેડાપર, (ટટાર) ઉભાં. [soaring.
Hó-ver-ing, *pr. p.* (હોવરિંગ) પાંખો ફફડાવતાં, flapping
Cluck' ing, *adj.* (ક્લકિંગ) સેવણ બેઠેલી મરઘીના જેવો અવાજ કરતા, clacking.
Note, *n.* (નોટ) અવાજ, voice, song.
Runs a-bout (રન્સ ઍબાઉટ) આમ તેમ દોડેછે.
Pos-sessed', *p. p.* (પૅઝેસ્ટ) ભુત ભરાયુ હોય એવી.
Dams, *n.* (ડેમ્ઝ) માતા, Mothers of brutes. [will fall.
Will throw (themselves), પોતાની જાતને નાંખશે, (પડેછે),
In the way, રસ્તામાં (મ).
To avert, *inf.* (ટુ-ઍવર્ટ) દુર કરવાને, to avoid.
Pro'-ge-ny, *n.* (પ્રાજેનિ) બચ્ચાં, offspring, generation.
Par'-tridge, *n* (પાર્ટ્રિજ) તિતર, કપિંજલ,a bird of game.
Will tum'-ble, (ઉવિલ-ટમ્બલ) ઘસીને પડેછે, will roll.
Sports'-man. *n.* (સ્પોર્ટસમૅન) પારધી, શેરબાજ, hunter.
To draw a-way, (ટુ ડ્રા અવે) હાંકી મૂકવાને.
Help'-less, *adj.* (હેલ્પલેસ) નિરાધાર, દુર્બલ, Defenceless.
Cov'-ey, *n.* (કવી) તિત્તરનાં બચ્ચાં.
Ni'-di-fi ca''-tion, *n.* (નિડિફિકેશન) માળો બાંધવાની અને ઇંડાને સેવવાની અને પછી તેમને ઉછેરવાની ક્રિયા,Act of nesting.

Feé-ble, *adj.* (ફીબલ) નબળા, અશક્ત, weak. [attack.
Will as-sault', *v.* (ઉવિલ-ઍસાલ્ટ) તુટી પડશે, હલ્લો કરશે, will
Ra-pá-ci-ous, *adj.* (રેપેશ્યસ) ફાડીખાનારા, હિંસક, ravenous.
Swal'-lows, *n.* (સ્વૉલોઝ) ચલિયાં, sparrows.
At the sight of, જોઇને.
Hawk, *n.* (હૉક) બાજ, સકરો, a bird of prey.
Will per'-se-cute, *v.* (પર્સિક્યૂટ) જુલમ ગુજારશે, હેરાન કરશે, will harass.
Leaves, *v.* (લીવ્ઝ) છોડી દેછે.
Dis'-trict, *n.* (ડિસ્ટ્રિક્ટ) પ્રદેશ, જગ્યા, part of a country.
Ob-serv'-er, *n.* (ઑબ્ઝર્વર) બારીકીથી તપાસ કરનાર, remarker.
Ex-act', *adj.* (એગ્ઝૅક્ટ) સંભાળ પૂર્વક, બારીક, accurate.
Has re-marked', *v.* (હૅઝ-રિમાર્કડ) લખેલું-કહેલું છે, has observed. Pair, *n.* (પેર) જોડું, couple.
Rá-vens, *n.* (રેઇવન્સ) જંગલી કાગડા, crows.
Nest'-i g, *pr. p.* (નેસ્ટિંગ) માળો બાંધતા, building and occupying a nest. Rock, *n.* (રૉક) ખડક. [કીલ્લો છે.
Gi-bral'-ter, *n.* (જીબ્રૉલ્ટર) એ નામની સામુદ્રધુની પર આવેલો
Vul'-ture, *n.* (વલ્ચર) ગીધ પક્ષી, a bird of prey.
To rest, *inf.* (ટુ રેસ્ટ) રહેવા દેવું, to stay.
Stá-tion, *n.* (સ્ટેશન) રેહેઠાણ, habitation.
Would drive, *v.* (વુડ ડ્રાઇવ) હાંકી કાઢે છે.
Hill, *n.* (હિલ) ટેકરી. [shing.
A-maz'-ing, *adj.* (ઍમેઝિંગ) આશ્ચર્ય ઉપજાવે એવી, astoni-
Fú'-ry, *n.* (ફ્યૂરિ) ગુસ્સો, anger, fierceness.
Thrush, *n.* (થ્રશ) એક જાતનું ગાતું પક્ષી, મદનસારિકા, a singing bird.
Sea-son, *n.* (સીઝન) વખત, a fit time.
Breed'-ing, *n.* (બ્રીડિંગ) જન્મ આપતી વખતે (બચ્ચાંને), સેવવાની વખતે, hatching.

Would dart out, જોરસામેર નિકળેછે, would fly out.
Clefts, n. (ક્લેફ્ટ્સ) ફાટો, બખોલો, cracks, splits.
To chase a-way′, (ચેઇઝ-અવે) નસાડવાને, to drive away.
Kes′-trel, n. (કેસ્ટ્રેલ) એક જાતનો સકરો. [ous bird.
Spar′-row hawk, (સ્પૅરો-હૉક) એક જાતનો સકરો, a rapaci-
Will (not) be in-duced′, (ઇન્ડયુસ્ડ) લલચાતો નથી.
To be-tray′, inf. (ટુ-બિટ્રે) ફસાવવાને, to ensnare. [less.
In ad-vert′-ant, adj. (ઇનૂએડવર્ટન્ટ) અસાવધ, ગ.ફેલ, care-
Fond′-ness, n. (ફોન્ડનેસ) મમતા, પ્રેમ, love.
Will wait a-bout′, રાહ જોશે (જોયછે).
Meat, n. (મિટ) માંસ, ભક્ષ, food.
At a dis′-tance, (ઍટ-અ-ડિસ્ટન્સ) દુરથી.
Idioms:—Just become a mother, મા થઈ કે તરતજ.
Are up in arms, સામા થવાને તૈયાર થાયછે.
Would suffer to rest, રહેવા દે.

LESSON XXV.

CHARLEMAGNE. શાર્લેમેન વિશે.

Charlemagne, n. (શાર્લેમેન)
Mogul, adj. (મોગલ) મુગલ લોકોની.
De-cayed′, v. (ડિકેઇડ) નાશ પામ્યું. પડી ભાગ્યું, declined.
Princ′-es, n. (પ્રિન્સિઝ) રાજા, kings, sovereigns.
Cor-rupt, adj. (કરપ્ટ) બગડેલા, ભ્રષ્ટ થયલા, vicious, depraved.
The rich, n. શ્રીમંત-પૈસાદાર લોકો. [ness.
Lux u-ry, n. (લક્ષ્યુરિ) મોજ શોખ, એશઆરામ, profuse-
La′-zy, adj. (લેઇઝિ) આળસુ.
Wretch′-ed, adj. (રેચેડ) દુઃખી-કંગાળ, miserable.
Sol′-diers, n. (સોલ્જર્ઝ) સિપાઈઓ, warriors.
Dared, v. (ડેર્ડ) હિમ્મત-છાતી ચલાવતા.
(to) Fight, inf. (ફાઇટ) લડવાને.
Was neglect′-ed, v. (વૉઝ-નિગ્લેક્ટેડ) વિસારી મુકાઈ

Pro-fessed′, *v.* (પ્રોફેસ્ડ) આવડેછે એમ બતાવતા, ફાંકો રાખતા.
Passed, *v.* (પાસ્ડ). ગુજારેતા, wasted.
I′-dle dis-putes′, (આઇડલ-ડિસ્પ્યૂટ્સ) નકામો વાદવિવાદ, use-less arguments.
Question′, *n.* (ક્વેશચન્સ) તકરાર, interrogatories.
Ones *for* books, ગ્રંથો. In like man′-ner, એવીજ રીતે.
Sculp′-tors, *n.* (સ્કલ્પટર્સ) નકશી કોતરનારા, carvers.
Paint′-ers, *n.* (પેઇન્ટર્સ) ચિતારા. ચિત્રકારો.
Ar′-chi-tects, *n.* (આર્કિટેક્ટસ) શિલ્પીઓ.
(being) Un′-a-ble, *adj.* (અનેબલ) અશક્ત હોવાથી
To é-qual, *inf.* (ટુ-ઇક્વલ) બરાબરી કરવાને, to match. [arts.
Art′-ists, *n.* (આર્ટિસ્ટ્સ) કારિગરો, શિલ્પીઓ, professors of
Em-ploy′-ed, *v.* (એમ્પ્લૉએડ) કામે લગાડતા, (કામે લાગતા).
Copies, *n.* (કાપીઝ) નકલો, ઉતારા, imitations. [feeble.
Lang′-uished, *v.* (લૅન્ગ્વિશ્ડ) નબળી થઇ, પડી ભાગ્યું, grew
In-ven′-tions, (ઇનવેન્શન્સ) નવી શોધો.* [falling.
Was sink′-ing, *v.* (વૉઝ-સિંકીંગ) ડુબતું-ડુબતું હતું, was
State, *n.* (સ્ટેઇટ) હાલત, સ્થિતિ.
Shamé-ful sloth, (શેઇમફુલ-સ્લોથ) શરમ ભરેલી મંદ બુદ્ધિ, disgraceful laziness–idleness.
When, *adv.* એટલામાં
Hordes, *n.* (હોર્ડ્ઝ) ટોળાં, multitudes, herds.
Wild, *adj.* (વાઇલ્ડ) જંગલી, savage, uncivilized.
Ger′-mans, *n.* (જર્મન્સ) જર્મનીના લોકો.
Came forth, *v.* (કેઇમ-ફોર્થ) નિકળી આવ્યા.
O-ver-ran′, *v.* (ઓવરરેન) ફરી વળ્યા, નાશકીધો, subdued, spread over.
Peacé ful, *adj.* (પીસફુલ) શાંતીવાળા, undisturbed.
Pro′-vinc-es, *n.* (પ્રાવિન્સિઝ) પ્રાંતો, countries.
Set′-tled, *v.* (સેટલ્ડ) જઇ વસ્યા, dwelt.
Lords, *n.* (લૉર્ડ્સ) ધણીઓ, masters.

Land, *n*. (લૅન્ડ) દેશ, country.
Feé blé, (ફિબલ) નબળી પડી ગયલી.
Sub′-jects, *n*. (સબ્જેક્ટ્સ) રૈયત, nations.
Vi′-o-lence, *n*. (વાયોલન્સ) જુલમ, force.
Rá-pine, *n*. (રેપાઇન) લુટફાટ, pillage, plundering.
Ig′-no-rance, *n*. (ઇગ્નોરન્સ) અજ્ઞાનતા, rudeness.
His-to′-ri-ans, *n*. (હિસ્ટોરિયન્સ) ઇતિહાસ કર્તા, writers of history.
The Dark Ages. અંધકારનો કાળ.:—સન ૫૦૦ થી ૧૧૦૦ સુધીનો વખત.
A-rose′, *v*. (અરોઝ) નિકળી આવ્યા, got up, sprang up.
Pro-tect′-ed, *v*. (પ્રોટેક્ટેડ) સંરક્ષણ કીધું, saved.
Re-mains′ of learning, (રિમેઇન્સ ઑફ-લર્નિંગ) રહી સહી વિદ્યા.
Taught, *v*. (ટૉટ) બોધ કીધો.
Ho′-ly, *adj* (હોલિ) પુન્ય, sacred.
Columba, *n*. (કોલમ્બા) નામ છે.
Preached, *v*. (પ્રીચ્ડ) ધર્મનો ઉપદેશ કીધો, inculcated.
Irish, *n*. (આઇરિશ) આયર્લૅન્ડના રહેનારા.
Scots, *n*. (સ્કોટ્સ) સ્કોટલાંડના રહેનારા.
Set up, *v*. (સેટ-અપ) સ્થાપી, founded.
Mon′-as-te-ry, *n*. (મૉનેસ્ટેરિ) મઠ, આશ્રમ, an abbey.
Augustine, *n*. (ઑગસ્ટાઇન) રોમનો બાદશાહ.
Pope Gregory, *n*. (પોપ ગ્રેગરિ) ખ્રિસ્તિ ધર્મના રોમન કેથોલિક પંથનો આચાર્ય ગ્રેગરિ, પોપ ગ્રેગરિ.
Boniface, *n*. (બૉનિફેસ) નામ છે.
A-pos′-tle, *n*. (ઍપૉસલ) ખ્રિસ્તી ધર્મોપદેશક.
Lost, *v*. (લૉસ્ટ) ખોઇ.
At-tempt′-ing, *pr. p*. (ઍટેમ્પ્ટિંગ) પ્રયત્ન-કોશિસ કરતાં, trying.
To tame, *inf*. (ટુ-ટેઇમ) સુધારવાને, માણસાઇમાં લાવવાને, to subdue.
Charles, *n*. (ચાર્લ્સ) **Pepin**, *n*. (પેપિન)
War′-ri-or, *n*. (ઉવૉરિયર) યોદ્ધો, શુરવીર, soldier.

Cap'i-tal, *n.* (કૅપિટલ) રાજધાની, chief city, metropolis.
Aix, *n.* (એઈક્સ) પ્રૂશિયામાં શહેર છે.
Rhine Prussia, *n.* (રાહીન-પ્રશિઆ) રાહિન નદીની પાસેનો પ્રુ- [શિઆનો ભાગ.
Reached, *v.* (રીચ્ડ) ફેલાઇ.
Pyrenese, *n.* (પિરિનીઝ) ફ્રાન્સ અને સ્પેનની વચ્ચે પર્વત છે.
Rudé-ness, *n.* (રૂડનેસ) જંગલીપણું, incivility.
Bor-rowed, *v.* (બારોડ) બોલાવ્યા, મંગાવ્યા, invited. [riched.
En-dowed', *v.* (એન્ડાઉડ) બક્ષીસ–નાણાની નેમનુક કીધી, en-
En-cou'-raged, *v.* (એન્કરેજ્ડ) ઉત્તેજન આપ્યું, incited.
Hus'-band-ry, *n.* (હઝ્બૅન્ડ્રિ) ખેતીવાડી, tillage.
Fru'-gal-ly, *adv.* (ફ્રૂગલિ) કરકસરથી, thriftily.
Ex-pens'-es, *n.* (એક્સપેન્સિઝ) ખરચ.
Might be, થાય, થઇ પડે.
Bur'-den, *n.* (બર્ડન) બોજો, load.
Was crowned, *v.* (ક્રાઉન્ડ) રાજ્યાભિષેક કરાયો (કીધો), ગાદીએ બેસાડ્યો, enthrowned.
Vir'-tue, *n.* (વરચ્યૂ) સદ્ગુણ, moral goodness.
Vé-ne-rat-ed, *p. p.* (વેનરેટેડ) પુજ્ય ગણાયલો.
Carolus Magnus, (કૅરોલસ-મૅગ્નસ) મ્હાન ચાર્લ્સ.
Suc-ceed'-ed, *v.* (સક્સીડેડ) પાછળથી થયા, followed.
An'-nals, *n.* (ઍનલ્ઝ) ઇતિહાસ, chronicles.
Sown, *p. p.* (સોન) વાવેલું, planted.
Pré-sent, *adj.* (પ્રેઝન્ટ) હાલના. [grandeur.
Splen'-dour, *n.* (સ્પ્લેન્ડર) કીર્તિ, વૈભવ, magnificence,
Looks back on him, ગણે-માનેછે, remembers him.
Ben-e-fac'-tors. *n.* (બેનિફૅક્ટર્ઝ) ભલું ઇચ્છનાર, well-doers.
Stat'-ure, *n.* (સ્ટૅચ્યૂર) કદ, size.
Feá-tures, *n.* (ફીચર્ઝ) ચેહેરો, રૂપ, face.
Port, *n.* (પોર્ટ) બાની.
Má-jes-tic, *adj.* (મૅજેસ્ટિક)તેજસ્વી, પ્રતાપી, stately, grand.
Grá-ci-ous, *adj.* (ગ્રેશ્યસ) માયાળુ, kind.

To com-mand′, *inf.* (ટુ-કમૅન્ડ) સંપાદન કરવાને, મેળવવાને, to obtain, secure.

Alcuin, *n.* (ઍલક્વિન) નામછે.

Bish′-op, *n.* (બિશપ) ધર્માધ્યક્ષ, chief clergy.

Idioms :—Cause him to be venerated, તેને માન આપેછે, પુજ્ય ગણેછે.

Europe again fell back into darkness, યુરોપમાં પાછું અંધેર ચાલવા લાગ્યું.

LESSON XXVI.

THE CONJURER AND THE TAILOR. (A STORY).

જાદુગર અને દરજી.

Con′-jur-er, *n.* (કન્જરર) જાદુગર, sorcerer.

Tai′-lor, *n.* (ટેઇલર) દરજી.

Hap′-pened, *v.* (હૅપન્ડ) બન્યું.

To con-versè, *inf.* (ટુ-કોન્વર્સ) વાતચિત કરવાનું.

Un-hap′-py, *adj.* (અનહૅપિ) દુઃખી, કમનસીબ.

A-las′, *interj.* (એલાસ) અફસોસ.

Should take, *v.* લે, લાવે.

In-to their heads, તેઓના મગજમાં.

Am un-done′, (ઍમ-અનડન) પાએમાલ થઈ જાઉ, am ruined.

Re-course, *n.* (રિકોર્સ) આશ્રય, આધાર, resort.

Pi′-ty, *v.* (પિટિ) દયા આવેછે, Sympathise.

Sin-cére-ly, *adv.* (સિન્સિયર્લિ) ખરેખરી, અંતઃકરણથી, truly.

Thank, (થૅન્ક) પાડ-ઉપકાર માનું છું.

Heav′-en, *n.* (હેવન) પરમેશ્વર, supreme power.

Trick, *n.* (ટ્રિક) પેચ, artifice.

Should fail, *v.* (શુડ-ફેઇલ) નિષ્ફળ જાય, should go off.

Are re-duced′, *v.* (આરરિડ્યુસ્ડ) આવી પડો.

Beg′-ga-ry, *n.* (બેગરિ) તંગાસ, ભીખ માગવાની હાલત.

Ap-ply′, *v.* (ઍપ્લાઈ) આવીને કહેજો, ask for.

Will re-lieve′, *v.* (ઉવિલ-રિલીવ) મદદ કરીશ, will release.

Fá-mine, *n.* (ફૅમિન) દુકાળ, dearth.

O-ver-spread, *n.*(ઓવર-સ્પ્રેડ) વાપ્યો (બધે પડ્યો), prevailed.
Shift, *n.* (શિફ્ટ) ઉપાય, યુક્તિ.
To live, *inf.* (ટુ લિવ) ગુજરાન ચલાવવાને.. [stituents.
Cus'-tom-ers, *n.* (કસ્ટમર્ઝ) ઘરાકો, ગ્રાહક, buyers, con-
With (tricks) *prep.* છતાં.
In vain, (ઇન-વેઇન) ફોકટ.
To eat fire, અગ્નિ (દેવતા) ગળી જવો.
(to) Vo'mit, *inf.* (વોમિટ) ઓકવું, (મ્હોમાંથી કાઢવું).to cast out of the stomach.
Pins, *n.* (પિન્ઝ) ટાંકણી, Short pointed wires.
Very, *adj.* (વેરિ) તેજ.
Call'-ing, *n.* (કોલીંગ) ધંધો, occupation, trade.
Was ob-liged, *v.* (ઉવોઝ ઑબ્લાઇજ્ડ) જરૂર પડી, was, forced. [હતો, had hated.
Had de-spi'sed, *v.* (હૅડ ડિસ્પાઇઝ્ડ) (ધિક્કારો-હલકો ગણ્યો
Idioms:—Things are not quite so bad with. મારે એટલું ખરાબ નથી. [વિચાર કરે.
If people should take it into their heads, જો લોકો

LESSON XXVII

The Little Ant. કીડિ વિશે.

Black ant, (બ્લૅક-ઍન્ટ) મંકોડો. Grain, *n.* (ગ્રેઇન) દાણો.
Wheat, *n.* (હ્વીટ) ઘઉં. Hea'-vy, *adj.* (હેવી) ભારે
To lift, *inf.* (ટુ-લીફ્ટ) ઊંચકી લઈ જવાને, to raise up.
To roll, *inf.* (ટુ-રોલ) ગબડાવી લઈ જવાને, to move.
Begged, *v.* (બેગ્ડ) અરજ કીધી, requested for.
Neigh'-bour, *n.* (નેઇબર) પડોસી.
Hap'-pened to meet, (હૅપન્ડ-ટુ-મીટ) અકસ્માત મળ્યો.
Hole, *n.* (હોલ) દર, a hollow place.
I've=I' have.
To see aft'-er, તપાસવાનું, to mind.
Must. shift, *v.* (મસ્ટ-શિફ્ટ) યુક્તિ કરવી જોઇએ.

If you please, જો તમારી મરજી હોય તો.
Crawl'd off, (ક્રાલ્ડ) ચાલ્યો ગયો, crept away.
Self'-ish, *adj*. (સેલ્ફિશ) એકલપેટો, સ્વાર્થી.
Cross, *adj*. (ક્રૉસ) ચીડીયો, મીજાસી, obstinate.
As could be, જેવા હોઈ-થઈ શકે તેવા.
Lay down to sleep, સૂતો, slept down.
At ease, (ઍટ ઈઝ) ચેનમાં.
Just then, (જસ્ટ-ધેન) એટલામાં, તેજ વખતે, soon after.
Was pass'-ing, *v*. (ઉવૉઝ-પાસીંગ) જતો હતો.
In want, (ઈન-ઉવૉન્ટ) સંકટમાં, in need.
As-sist'-ed, *v*. (ઍસિસ્ટેડ) મદદ કીધી, helped.
Good-ná-tured, *adj*. (ગુડ-નેઈચ્યર્ડ) સારા સ્વભાવની, kind in temper.
(to) En-deav'-our, *inf*. (ઍન્ડેવર) યત્ન-મેહેનત કરવાને, to strive.
To pró-fit, *inf*. (ટુ-પ્રૉફિટ) લાભ લેવાને.
Ev'-e-ry bit, બિલકુલ, entirely.
Choose, *v*. (ચુઝ) ચાહે, like.
To be taught, શીખવાને, to be instructed.
In'-sects, *n*. (ઇન્સેક્ટસ) જીવડાં, જંતુ, small animals.
Ought, *v*. (ઑઆટ) માથાજી થવું જોઈએ.
Idioms:—You must shift for yourself, તમારૂં લાગ્યું [તમે કુટીલો.
Was passing the road, તે રસ્તે થઈને જતો હતો.

LESSON XXVIII.

AKBAR. અકબર વિશે.

Akbar, *n*. (અકબર) એ હુમાયુનો છોકરો અને દિલ્હીનો રાજા ઈ. સ. ૧૫૫૬ થી ૧૬૦૫.
Baber, *n*. (બાબર) મોગલ વંશનો પહેલો બાદશાહ. એણે દિલ્હીમાં ઇ. સ. ૧૫૨૬થી ૧૫૩૦ સુધી રાજ્ય કર્યું.
De-scent', *n*. (ડિસેન્ટ) વંશ, ઓલાદ, generation.
Sá-vage, *adj*. (સૅવેજ) ક્રૂર, નિર્દય, wild, cruel.
Timur, *n*. (ટૈમુર) અસલ તુરક લોકોનો સરદાર.

Támerlane, *n.* (ટૅમરલેઇન) નામ છે.
Punjab, *n.* (પંજાબ) હિંદુસ્તાનમાં ઉત્તરે પ્રાંત છે.
Con'-quered, *v.* (કૉંકર્ડ) પરાજય કીધો, હરાવ્યો.
Paniput, *n.* (પાનિપટ) દિલ્હીની પાસે એક શેહેર છે.
Found'-ed, *v.* (ફાઉન્ડેડ) સ્થાપ્યું, set up.
Dy'-nas-ty, *n.* (ડિનૅસ્ટિ) વંશ (રાજ), government.
Hamayun, *n.* (હુમાયુ) બાબરનો છોકરો.
Shir Shah, *n.* (શિર શાહ) એક પઠાણ હતો.
Dis-missed', (ડિસ્મિસ્ડ) રજા આપી, discharged.
Mi'-nis-ter, *n.* (મિનિસ્ટર) પ્રધાન, Vizier.
Behram, *n* (બેહેરામ) નામ છે.
Re-solved', *v.* (રિઝૉલ્વ્ડ) મન સાથે નક્કી કીધું, નિશ્ચય કર્યો.
To go'-vern, *inf.* (ટુ-ગવર્ન) રાજ્ય કરવાને, to rule.
Lives, *n.* (લાઇવ્ઝ) જન્મવૃત્તાંત, biography.
Raré-ly, *adv.* (રેર્લિ) જવલે, scarcely.
Sens'-u-al, *adj.* (સેન્સ્યુઅલ) દુર્વ્યસની, વિષયી, debauched.
Cru'-el, *adj.* (ક્રૂએલ) ક્રૂર, નિર્દય.
Had been bred, *v.* (હેડ-બિન-બ્રેડ) ઉછેરાયો હતો, (ઉછર્યો હતો), had been brought up.
Hard'-ships, *n.* (હાર્ડ-શિપ્સ) દુઃખ, oppressions.
Pru'-dent, *adj.* (પ્રૂડન્ટ) દુરંદેશી, thoughtful.
La-bo'-ri-ous, *adj.* (લેબોર્યસ) મ્હેનતુ, diligent.
Em-ploy'-ed, *v.* (એમ્પ્લૉય્ડ) રાખ્યા, engaged.
Of'-fic-es, *n.* (આફિસિઝ) ઓહ્દા, employments.
A-bol'-ished, *v.* (એબૉલિશ્ડ) કાઢી નાખ્યા, repealed.
Un'-just, *adj.* (અનજસ્ટ) ગેરવાજબી, wrongful, unequitable.
Tax'-es, *n.* (ટેક્સિઝ) કરો, duties.
Im-proved, *v.* (ઇમ્પ્રૂવ્ડ) સુધારો કર્યો, reformed.
Jus'-tice, *n.* (જસ્ટિસ) ન્યાય, ઇનસાફ.
Sys'-tem, *n.* (સિસ્ટમ) રીત, method.
Col-lect'-ing, *pr. p.* (કલેક્ટિંગ) લેવાની, એકઠી કરવાની, gathering.

Ré-ve-nue, *n.* (રેવેન્યૂ) વસુલાત, જમાબંદી, income.
U-nit'-ed, *adj.* (યુનાઇટેડ) એકદિલ, associated.
Pros'-perous, *adj.* (પ્રૉસ્પરસ) આબાદ, fortunate.
(Were) ex-tend'-ed, *v.* (એક્સટેન્ડેડ) ફેલાવ્યા, enlarged.
North' wards, *adv.* (નૉર્થવર્ડ્ઝ) ઉત્તર તરફ.
Com-prised', *v.* (કૉમ્પ્રાઇઝ્ડ) અંદર આવ્યા, included.
Kashmir, *n.* (કાશ્મિર) ઉત્તર હિંદુસ્તાનમાં એક ઉત્તરે પ્રાંત છે.
Sindh, *n.* (સિંધ) મધ્ય હિંદુસ્તાનની પશ્ચિમે પ્રાંતછે.
Gujarat, *n.* (ગુજરાત). Ben'-gal, *n.* (બેન્ગાલ) બંગાળા.
Ex-am' ple, *n.* (એગ્ઝૅમ્પલ) દૃષ્ટાંત, દાખલો, instance, precident.
Has been fol'-lowed, *v.* વર્તેલા છે, ચાલેલા છે, has been [imitated.
Par-tic'-u-lars, *n.* (પર્ટિક્યુલર્ઝ) બાબતો, cases.
In-ter-fered', *v.* (ઇન્ટરફીઅર્ડ) વચ્ચે પડતો, હાથ ઘાલતો, inter- [posed.
Cus'-toms, *n.* (કસ્ટમ્ઝ) રિવાજો, usages.
Sut-teé, *n.*(સતી) ધણી પાછળ તેની સ્ત્રીએ જીવતા બળી મરવું તે.
Al-lowed', *v.* (ઍલાઉડ) દેતો, suffered.
To fol-low', *inf.* (ટુ ફૉલો) ચાલવાને, વર્તવાને. to obey.
In peace, સ્વસ્થપણે. Paid *v.* પગાર આપતો, gave salary.
Ré gu-lar-ly, *adv.* (રેગ્યૂલર્લિ) બરોબર વખતે, punctually.
For-bade', *v.* (ફૉરબૅડ) મના કરતો, prohibitted.
To plunder, *inf.* (પ્લન્ડર) લુટફાટ કરવાને, to rob.
Prac'-tice, *n.* (પ્રૅક્ટિસ) રીવાજ, custom.
Slaves, *n.* (સ્લેવ્ઝ) ગુલામો, those deprived of freedom.
Pris'-on-ers, *n.* (પ્રિઝનર્સ) કેદીઓ, captives.
Taken in war, લડાઇમાં પકડાયલા, seized.
Sur-vey', *n.* (સર્વે) માપણી, inspection.
So as, માટે, સારૂ. in order to.
To fix, *inf.* (ટુ ફિક્સ) મુકરર કરવું, to settle.
Pro'-per, *adj.* (પ્રાપર) બરોબર. exact, just.

A-mount′, *n.* (અમાઉન્ટ) રકમ, the total sum.
Land rent, (લૅન્ડ-રેન્ટ) ગણોત.
Mea′-sures, *n.* (મેઝર્સ) પ્રમાણો, કામ કરવાની રીતો. means.
Since, *adv.* (સિન્સ) ત્યારથી.
Have been a-dopt′-ed, *v.* (અૅડાપ્ટેડ) સ્વિકારેલા છે.
Hand′-some, *adj.* (હૅન્ડસમ) દેખાવડો, કાન્તિવાન, fair, [fine looking.
Hunt′-ing, *n.* (હન્ટિંગ) શિકાર.
O′-ver much, (ઓવર-મચ) હદ કરતાં વધારે, અતિશય, too [much.
Wine, *n.* (વાઈન) દારૂ, liquid.
Mid′-dle age, (મિડલ્-એજ) પુખ્ત ઉમર, પ્રૌઢાવસ્થા.
Tem′-per-ate, *adj.* (ટેમ્પરેટ) નિયમસર પીનાર, મીતાહારી, moderate.
Last′-ed, *v.* (લાસ્ટેડ) ચાલ્યું, રહ્યું. ટક્યું. continued.
Be-gan′ to de-cline′, *v.* (બિગૅન-ટુ-ડિક્લાઈન) નબળી પડવા લાગી, પડતી દશાને પહોંચવા લાગી.
Idioms:—He allowed to follow, ચાલવા દેતા.
Akbar was given to hunting and study, અકબર શિકાર અને વિદ્યાભ્યાસમાં મચ્યો રહેતો.

LESSON XXIX.

The Dervis and The King. મુસાફર અને રાજા.

Der′-vis, *n.* (ડર્વિસ) મુસાફર.
Tra′-vell-ing, *pr. p.* (ટ્રૅવેલિંગ) મુસાફરી કરતો કરતો, ફરતો ફરતો, Journeying.
Tartary, *n.* (ટાર્ટરિ) તાતાર દેશ.
Balk, *n.* (બલ્ખ) તાતારમાં એ એક શહેર છે.
Pa′-lace, *n.* (પૅલેસ) મહેલ, king's house.
Mis′-take, *n.* (મિસ્ટેક) ભુલ.
Inn, *n.* (ઈન) ધર્મશાળા, house of entertainment and [lodging.
Ca-ra-van′-sa-ry, *n.* (કૅરૅવૅન્સરિ) ધર્મશાળા, મુસાફરખાનું.
En′-tered, *v.* (એન્ટર્ડ) ગયો, went into.
Gal′-le-ry, *n* (ગૅલરિ) ચાલ, Corridor.

Laid down, *v.* (લેડ-ડાઉન) નીચે મૂકી, put down.
Wal′-let, *n.*(વૅાલેટ) ઝોલી, knapsack, scrip.
Spread, *v.* (સ્પ્રેડ) પાથરી, unfolded.
Car′-pet, *n.* (કાર્પેટ) શેત્રંજી, a kind of Stuff. [to rest.
To re-pose′ (himself) (ટુ-રિપોઝ) આરામ લેવાને, સુવાને,
Aft′-er the man′-ner, રિવાજ ધારા પ્રમાણે.
Pos′-ture, *n.* (પૉસ્ટચૂર) અંગસ્થિતિ, position.
Was dis-cov′-ered, *v.* (વૅાઝ ડિસ્કવર્ડ) દીઠામાં આવ્યો, નજરે પડ્યો, found out, detected.
Guards, *n.* (ગાર્ડ્ઝ) પહેરેગીરો, sentinels.
In-tend′-ed, *v.*(ઇન્ટેન્ડેડ) ઇરાદો-મનસુબો હતો, designed.
To take up, લેવાને, (કરવાને).
Lodg′-ing, *n.* (લૉજિંગ) મુકામ, habitation.
Let (him) to know, તેને જણાવ્યું.
Ang′-ry, *adj.* (ઍંગ્રિ) ધુસ્સા ભરેલી.
It hap′-pened, એવું બન્યું. Passed, *v.* (પાસ્ડ) જતો હતો.
De-bate, *n.* (ડિબેટ) તકરાર, રગડો, dispute.
Smil′-ing, *pr. p.* (સ્માઇલિંગ) હસીને, looking pleasingly.
Dull, *adj.* (ડલ) બેઅકલી, સુસ્તી, stupid.
As, *adv.* (ઍઝ) કે. [cern
To dis-tin′-guish, *inf.* (ટુ ડિસ્ટિંગ્વિશ) ઓળખવું, to dis-
Your ma′-jes-ty, (યૉર-મૅજેસ્ટિ) ખોદાવંદ, રાજાધિરાજ, your lordship.
Lodged, *v.* (લૉજ્ડ) રહેતા હતા, resided.
An-ces′-tors, *n.*(ઍનસેસ્ટર્ઝ)બાપદાદાઓ, પૂર્વજો, forefathers.
At pre′-sent, (ઍટ-પ્રેઝન્ટ) હાલમાં, now.
Here-aft′-er, (હીઅર-આફ્ટર) હવે પછી.
Chang′-es, *v.* (ચેઇન્જિઝ) બદલે છે, alters. [dwellers.
In-ha′-bi-tants, *n.* (ઇનહૅબિટન્ટ્સ) રહેવાશીઓ, રહેનારા,
So oft′-en, (સો-ઑફ્ન) વારંવાર.
Per-pe′-tu-al, *adj.* (પર્પેચ્યૂઅલ) હમેશનું, continual.

Suc ces′-sion, *n.* (સક્સેશન) એક પછી એક થવું તે, અનુક્રમ, consecution.

Idioms:—He had not been long in this posture, આ અંગસ્થિતિમાં તે ઘણી વાર નહી રહ્યોએટલામાં.

What was his business, તમારે શું કામ હતું, તમે કેમ આવ્યા.

That the house he was in, કે જે ઘરમાં તે હતો (તું છે)

LESSON XXX.

ડા. પ્રિમરોઝનું પોતાના ઘર વિશે વર્ણન.

Dr. Primrose Describes His Home.

Dr. (ડાક્ટર) વૈદક-વ્યવહાર-ધર્મશાસ્ત્રમાં સૌથી ઉંચા દરજ્જાના પુરૂષને અંગ્રેજીમાં ડા. (Dr.) કહેછે.

Primrose, *n.* (પ્રિમરોઝ) નામ છે.

De-scribes, *v.* (ડિસ્ક્રાઇબ્ઝ) બ્યાન કરેછે, વર્ણવેછે, narrates.

Lived, *v.* (લીવ્ડ) રહેતા હતા.

Tra′-vel-ler, *n.* (ટ્રૅવેલર) મુસાફર, પ્રવાસી.

Stran′-ger, *n.* (સ્ટ્રેન્જર) પરદેશી, અજાણ્યા આદમી, foreigner.

(to) Vi′-sit, *inf.* (વિઝિટ) મળવાને, see.

To taste, *inf.* (ટુ ટેઇસ્ટ) ચાખવાને; સ્વાદ લેવાને.

Goose′-ber-ry-wine, *n*, (ગુસબેરિ-ઉવાઇન) એક જાતનો દારૂ. fermented juice of gooseberrywine.

Re-put-a′-tion, *n.* (રેપ્યુટેશન) આબરૂ, honour.

Pro-fess′, *v.* (પ્રોફેસ) ખુલ્લી રીતે કહું છું, declare.

Ve-rac′-i-ty, *n.* (વૅરસિટિ) સાચવટ, સત્યશીલતા, truthfulness.

His-to′-ri-an, *n.* (હિસ્ટોરિયન) ઇતિહાસ કર્તા, writer of history.

To find fault with, ભુલ-ખામી કહાડવી, to blame.

Cous′-ins, *n.* (કઝન્ઝ) પીતરાઇ, collateral relations.

For′-ti-eth, *adj.* (ફોર્ટિએથ) ચાળીસમી.

Re-move′, *n.* (રિમૂવ) પેહેડી.

Fré-quent-ly, *adv.* (ફ્રીક્વેન્ટલિ) વારંવાર.

To see, *inf.* મળવાને.

Claims, *n.* (ક્લેઇમ્ઝ) હક, titles.

Kin′-dred, *n.* (કિન્ડ્રેડ) સગપણ, relation.

Maimed, *p. n.* (મેઇમ્ડ) અપંગ, mutilated.
Halt, *p. n.* (હૉલ્ટ) લંગડા, ખોડા, Lame.
In-sist′-ed, *v.* (ઇન્સિસ્ટેડ) આગ્રહ કરતી, urged.
Flesh, *n.* (ફ્લેશ) માંસ. Blood, *n.* (બ્લડ) લોહી, રૂધીર.
Re-mark′, *n.* (રીમાર્ક) ટીકા, કહેવું, observation. [પરોણો.
Will hold, *v.* (વિલ-હોલ્ડ) લાગુ પડશે. Guest, *n.* (ગેસ્ટ)
Treat′-ed, *p. p.* (ટ્રિટેડ) પરોણાચાર કીધો.
Gaze, *v.* (ગેઇઝ) ધારીને જુએછે, stare. [prise.
Ad-mi-ra′-tion, *n.* (ઍડમિરેશન) આશ્ચર્યતા, વિસ્મયતા, sur-
Col′-ours, *n.* (કલર્ઝ) રંગો.
Tú-lip, *n.* (ટ્યૂલિપ) એક જાતનું ફુલછે, a kind of flower.
But′-ter-fly, *n.* (બટરફ્લાઇ) પતંગીયું, "small winged animal.
By na′-ture, (બાઇ-નેચર) જન્મથી.
Ad-mir′-er, (એડ્માયરર) પ્રેમ-પ્રીતિ રાખનાર, lover.
Trou′-ble-some, *adj.* (ટ્રબલસમ) દુઃખ આપનાર, vexatious.
To get rid of, દુર કરવાને. ટાંટીઓ કાઢવાને.
Leav′-ing, *pr. p.* (લીવિંગ) છોડતી-જતી વખતે.
Rid′-ing-coat, *n.* (રાઇડીંગ-કોટ) સ્વારીનો ડગલો.
Pair, *n.* (પેર) જોડ. Small, *adj.* (સ્મૉલ) થોડી, હલકી.
Sa-tis-fac′-tion, *n.* (સૅટિસ્ફૅક્શન) સંતોષ.
To re-turn′, *inf.* (ટુ-રિટર્ન) પાછા આપવાને, to give back.
Was cleared, *v.* (વૉઝ ક્લીયર્ડ) ખાલી થતું, સાફ થતું.
Wakefield, *n.* (વેઇક્ફીલ્ડ) ઇંગ્લાંડમાં એક શેહેર છે.
To turn out, *inf.* કહાડી મુકવાને.
De-pend′-ants, *n.* (ડિપેન્ડન્ટ્સ) આશ્રાગતો, આશ્રિતો.
Idioms:—For which we had great reputation, જેને માટે અમે ઘણા વખણાતા હતા.
Even to the fortieth remove, ચાલીસમી પેહેડીના પણ.
Did us no great honour, અમને કંઈ વધારે આબરૂ આપતા નહીં.

With being well treated, સારી રીતે આગના સ્વાગતા કર્યાથી.
They were the same flesh and blood, તેઓ એક કુળ અથવા કુટુંબના છે.

LESSON XXXI.

POETS. કવિયો.

Po'-et, *n.* (પોએટ) કવિ, writers of poem
Does in-crease, *v.* (ડઝ ઈન્ક્રીઝ) વધારો કરેછે, enlarge.
Rich'-es, *n.* (રિચેઝ) દોલત, wealth.
No'-ble, *adj.* (નોબલ) ઉત્તમ, ઉત્કૃષ્ટ.
Po'-em, *n.* (પોએમ) કાવ્ય.
Are cor-rupt'ed, *v.* (આર કરપ્ટેડ) બગડેછે, are depraved.
Mi'-sers, *n.* (માઈઝર્ઝ) બખીલો, કૃપણ, niggards.
Sens'-u-al, *adj.* (સેન્સ્યૂઅલ) વિષયી, debauched.
Vir'-tu-ous, *adj.* (વરચુઅસ) સદ્ગુણી, નીતિમાન, morally good.
Are raised, *v.* (આર-રેઈઝડ) છુટા થઈએ છિયે.
World'-ly, *adj.* (ઉવર્લ્ડલિ) સંસારી.
Per-haps' *adv.* પરહેપ્સ) કદાચ.
To re-peat', (ટુ-રિપીટ) મહોડે બોલવાને.
Vers'-es, *n.* (વર્સિઝ) કવિતા, છંદો, poems.
Kalidas, *n.* (કાલીદાસ) ભોજ રાજાના દરબારમાં મુખ્ય મહા પંડિત હતા.
Can un-der-stand', (કેન-અન્ડરસ્ટેન્ડ) સમજી શકે.
Works, *n.* (ઉવર્કસ) ગ્રંથો, books.
Dra'-mas, *n.* (ડ્રામાઝ) નાટકો, actions of play.
Sakuntala, *n.* (શકુન્તલા) એ નામનો નાટકછે.
Fat'-al, *adj.* (ફેઈટલ) આફત ગુજારનારી, mortal.
William Jones, *n.* (ઉવિલ્યમ જોન્સ) નામ છે.
Wilson, *n.* (ઉવિલ્સન) નામ છે.
Schol'-ars, *n.* (સ્કૉલર્ઝ) વિદ્વતાવાળા પુરૂષો, learned men.
Homer, *n.* (હોમર)વિરરસ કવિ, ઈ.સ. પે. ૮૫૦ ઉપર થઈગયોછે.

Ep'-ic, *adj.* (એપિક) વિરરસ, જેમાં મોટા વિર પુરૂષનું પરાક્રમ વર્ણવ્યું હોય એવી.

Il'iad, *n.* (ઇલિયડ) એ નામનું હોમરનું બનાવેલુ કાવ્ય છે, જેમાં એકિલીસ અને બીજા ગ્રીસ દેશના ઓદ્ધાઓના પરાક્રમ વર્ણવ્યા છે.

Odyssey, *n.* (ઑડિસી) હોમરનું બનાવેલું કાવ્ય, જેમાં યૂલિસીસના ભટકવાં અને બીજા સાહસ કર્મો વર્ણવેલા છે.

Are read, *v.* (આર-રેડ) વંચાય છે, (વાંચેછે)

Alexander Pope, *n.* (ઍલેગ્ઝાન્ડર પોપ) કવિનું નામ છે.

Æschylus, *n.* (ઇસ્કિલસ) કવિ ઇ. સ. પે. ૫૨૫.

Sophocles, *n.* (સૉફોકિલિઝ) કવિ ઇ. સ. પે. ૪૬૫.

Euripides, *n.* (યુરિપિડિઝ) કવિ ઇ. સ. પે. ૪૮૦.

Have been ren'-dered, *v.* (રેન્ડર્ડ) ભાષાન્તર થયલા છે, translated.

Lov'-ers, *n.* (લવર્ઝ) શોક રાખનાર, ખાંહ, admirer.

Virgil, *n.* (વર્જિલ) કવિ ઇ.સ. પે. ૫૦૦.

Im'-i-tat-ed, *v.* (ઇમિટેટેડ) નકલ કીધી, copied.

Æneid, *n.* (ઇનીડ) કાવ્યનું નામ છે.

John Dryden, *n.* (જૉન ડ્રાઇડન) નામ છે.

Augustus Cæsar, *n.* (ઑગસ્ટસ-સીઝર) રોમનો બાદશાહ.

Has pro-duced', *v.* (હૅઝ-પ્રોડ્યુસ્ડ) ઉત્પન્ન કીધા છે, (મા થયાછે)

Dante, *n.* (ડૅન્ટિ) કવિનું નામ છે.

Florence, *n.* (ફ્લૉરેન્સ) ઇટાલીમાં શેહેર છે.

Di-vine' Drá-ma, (ડિવાઇન ડ્રામા) પવિત્ર નાટક.

Pun'-ish-ments, *n.* (પનિશમેન્ટસ) શિક્ષા, chastisements.

The wick'-ed, *n.* (ઉવિકેડ) દુષ્ટ—અધર્મિ માણસો.

Glo'-ries, *n* (ગ્લોરિઝ) મહિમા, fame,

Tasso, *n.* (ટૅસો) એક કવિ.

De-liv'-e-ry, *n.* (ડિલિવરિ) છુટકારો, release.

Jeru'salem, *n.* (જેરૂસલમ) એશિયાના તુર્કસ્તાનમાં એક શેહેરછે.

Saracens, *n.* (સૅરેસેન્ઝ) મુસલમાન લોકો.

Cru-sade', *n.* (ક્રુસેઇડ) સારાસન લોકના કબજામાંથી પાલિસ્ટાઇન પાછું લેવાને યુરોપના લોકોએ કરેલી લડાઈ ઈ. સ. ૧૦૯૫.
Ver'-sions, *n.* (વર્શન્ઝ) ભાષાંતર, તરજુમા, translation.
Chaucer, *n.* (ચૉસર) કવિ.
Served, *v.* (સર્વ્ડ) નોકરી કરતો હતો. [૧૩૭૭.
Edward III. (એડવર્ડ-ધ-થર્ડ) ઈંગ્લાંડનો રાજા ઈ. સ. ૧૩૨૭-
Tennyson, *n.* (ટેનિસન) હાલમાં રાજ્ય કવિ.
Po'et, Lau'-re-ate, (પોએટ-લૉરિયેટ) રાજ્ય કવિ.
Has been rich, ભરપૂર છે.
Shakspeare, *n.* (શેક્સપીઅર) ઈંગ્લાંડનો મ્હાન નાટક કવિ.
Milton, *n.* (મિલ્ટન) ઈંગ્લાંડનો મ્હાન વીરરસ કવિ, એ "અમર મિલ્ટન" કહેવાય છે.
Form'-er, (ફૉર્મર) પેહેલો (શેક્સપીઅર).
Lat'-ter, (લૅટર) બીજો (મીલ્ટન).
Trá-gic, *adj.* (ટ્રૅજિક) કરૂણારસના, relating to tragedy.
Com'-ic, *adj.* (કૉમિક) હાસ્યજનક, હાસ્યકારક, relating to comedy.
Gé-ni-us, *n.* (જીનયસ) સ્વાભાવિક બુદ્ધિ, faculties of mind.
Sur-pris'-ing, *pr. p.* (સપ્રાઇઝીંગ) આશ્ચર્ય પમાડે એવી, astonishing.
Trades'-man, (ટ્રેઈડસમૅન) વેપારી, merchant.
Sé-cre-ta-ry, *n.* (સેક્રેટરી) મુનશી, recorder.
Oliver Cromwell, (ઑલિવર-ક્રૉમ્વેલ) ઈંગ્લાંડમાં ઈ. સ. ૧૬૪૯ થી ૧૬૬૦ સુધી પ્રજાસત્તાક રાજ્ય ચાલ્યું તે વખતે "રાજ્ય સંરક્ષક" થઈ ગયો.
Paradise Lost, (પૅરેડાઇસ-લૉસ્ટ) એ નામનું એક કાવ્ય.
Re-lates', *v.* (રિલેઇટ્સ) વર્ણવેછે, describes.
Adam and Eve, (ઍડમ-ઍન્ડ ઈવ) આદમ અને હવા. સૃષ્ટીને આરંભે ઈશ્વરે ઉત્પંન્ન કરેલું મનુષ્ય જોડું.
Were turned out, *v.* કહાડી મુક્યા હતા, were driven out.
Garden of Eden, ઈડનની વાડી.

Dis-o-bey-ing, (ડિસઓબેઈંગ) હુકમ-આજ્ઞા તોડવી.
Col′-leg-es, *n.* (કોલેજીસ) પાઠશાળા.
Cowley, Dryden, Pope, (કાઉલી, ડ્રાઈડન, પોપ) કવિયો.
Gray, Burns, Cowper, (ગ્રે, બર્ન્સ, કાઉપર) કવિયો.
Wordsworth, Byron, (ઉવર્ડ્ઝવર્થ, બાઈરન) કવિયો.

LESSON XXXII.

A Faithful Minister and a Tyrant.

Faith′-ful, *adj.* (ફેથફુલ) નિમકહલાલ, પ્રમાણિક, grateful.
Mí-nis-ter, *n.* (મિનિસ્ટર) પ્રધાન, દીવાન.
Ty′-rant, *n*, (ટાઈરન્ટ) જુલમગાર રાજા-હાકિમ, an oppressor.
Can pro-duce′, *v.* (કેન પ્રોડ્યુસ) બતાવી શકેછે, (મળી આવે છે) can bring forth.
In′-stance, *n.* (ઈન્સ્ટન્સ) દાખલો, example.
Mand-a-rins′, *n.* (મેન્ડેરીન્ઝ) ચીના લોકોમાં સૌથી મોટો અધીકારી.
To ap-prise′, *inf.* (ટુ-અપ્રાઈઝ) જણાવવાને, કહેવાને, to inform.
Vı′-cious, *adj.* (વિશ્યસ) દુરાચરણી, wicked.
Tisiang, *n.* (ટિશ્યાંગ) ચીન દેશનો રાજા.
Ir-re′-gu-lá′-ri-ty, (ઈરેગ્યુલેરિટિ) ગેરસિરસ્તાપણું, અનાચાર. inordinate practice.
Con′-duct, *n.* (કોન્ડક્ટ) વર્તણુક, આચાર, behaviour.
Un-der took′, *v.* (અન્ડરટુક) માથે લીધું, entered in to.
Task, *n.* (ટાસ્ક) કામ, work.
To be tor-ment′-ed, (ટોર્મેન્ટેડ) બેહદ દુઃખ દેવડાવવાને, to be tortured.
In-tre-pid′-i-ty, (ઈન્ટ્રેપિડિટિ) હિમ્મત, courage.
In′ stant-ly, *adv.* (ઈન્સ્ટન્ટલિ) તરતજ, immediately.
Was stabbed, *v.* (ઉવાઝ-સ્ટેબ્ડ) ખંજરથી-કોઈ ભોંકવાના શસ્ત્રથી મારી નંખાયો, (મારી નાંખ્યો).
Suf′-fered, (સફર્ડ) દુઃખ ભોગવ્યાં.
Not to be turned, ન છોડતાં.
Purpose, *n.* (પર્પોઝ) કામ, intention.
Brave, *adj.* (બ્રેઈવ) બહાદુર, bold.

Sur-viv'-or, *n*, (સર્વાઇવર) પછવાડે જીવનાર–રહેનાર.
In'-stru-ments, *n.* (ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટસ) ઓજાર, શસ્ત્ર, weapons.
Tor'-ture, *n.* (ટૉર્ચર) બેહદ દુઃખ, અતિવેદના, torment.
Ad-dress'-ing, (ઍડ્રેસિંગ) કહીને, applying to.
Marks, *n.* માર્કસ) નિશાણી, signs,
Loy'-al-ty, *n.* (લૉયલ્ટિ) વફાદારી, રાજભક્તપણું, fidelity.
Am wea-ried, *v.* (ઍમ વીરીડ) કંટાળી ગયો છું, am tired.
Serv'-ing, (સર્વિંગ) નોકરી કરતાં. [surprised.
(being) Struck, *p. p.* (સ્ટ્રક) આશ્ચર્ય પામીને, being
Bold'-ness, *n.* (બોલ્ડનેસ) હિંમત, impudence.
Re-formed', *v.* (રિફૉર્મ્ડ) સુધારી, સમારી, improved.
An'-nals, *n.* (ઍનલ્સ) pl. પ્રતિવાર્ષિક ઇતિહાસ, chronicles.
Re-claimed', *p. p.* (રિક્લેઇમ્ડ) પાછો અણાયલો,(પાછો થયલો), reformed.
Lenity, *n.* (લેનિટિ) નરમાસ, અસીલપણું, દયા, mildness.
Idioms :—He was cut in two, તેના બે કકડા(કાપીને) કીધા.
The second was put to a cruel death, બીજાને ઘાતકી રીતે મારી નંખાવ્યો.

LESSON XXXIII.

THE SNAIL. (સ્નેઇલ) ગોકળ ગાય.

Snail, *n.* (સ્નેઇલ) ગોકળ ગાય, a testaceous animal.
Sticks, *v.* (સ્ટિક્સ) વળગી રહેછે, adheres.
Close (ly), *adv.* (ક્લોઝ) મજબુતાઇથી, firmly.
Fears, *v.* (ફીઅર્ઝ) બિહએછે. Nor, *conj* (નૉર) નહીં પણ.
To fall, *inf.* (ટુ ફૉલ) પડવાને. As-if, *adv.* જાણે.
Grew, *v.* (ગ્રુ) પેદા થયા.
Se cure (ly), *adv.* (સિક્યૂર) નિર્ભયપણાથી, safely.
Hides, *v.* (હાઇડસ) સંતાઇ રહેછે, conceals.
Dan'-ger, *n.* (ડેઇન્જર) ભય, આફત.
Im'-mi-nent, *adj.* (ઇમિનન્ટ) ઝઝુમી રહેલો, ભારે, pending.

Be-tides', *v.* (બિટાઇડઝ) આવી પડેછે,પાસે આવેછે,comes, happens.
Storm, *n.* (સ્ટૉર્મ) તોફાન, tempest.
Be-sides', *prep.* (બિસાઇડઝ) શિવાય.
Slight'-est, *adj.* (સ્લાઇટેસ્ટ) જરા પણ.
Touch, *n.* (ટચ) સ્પર્શ, અડકવું, a feel.
Self-col-lect'-ing, *adj.* (સેલ્ફ કલેક્ટિંગ) આત્મ સંકોચન.
Shrinks, *v.* (શ્રીંક્સ) ભરાઇ જાયછે, retires in.
Dis-plea-sure, *n.* (ડિસપ્લેઝર) ગુસ્સો, નાખુશી, dislike.
Dwells, *v.* (ડ્વેલ્ઝ) રહેછે.
Chat'-tles, (ચૅટલ્ઝ) સરસામાન, moveable property.
Well, *adv.* (વેલ) સારી રીતે.
Sà-tis-fied, *p. p.* (સટિસફાઇડ) સંતોષ પામીને, contented.
Her'-mit-like, *adv.* (હર્મિટ લાઇક) સંસાર ત્યાગી સાધુની માફક, solitary. Leads, *v.* (લીડઝ) કાઢે છે, ગુજારેછે.
Part' ner, (પાર્ટનર) ભાગીદાર, સોબતી, companion.
Ban'-quet, *n.* (બૅન્ક્વેટ) મિજબાની, feast.
Needs, *v.* (નીડઝ) જરૂર પડેછે, wants, lackishes.
Feeds, *v.* (ફીડઝ) ખાયછે, nurses.
Fast'-er, (ફાસ્ટર) વધારે જલદીથી, sooner.
Seeks, *v.* (સીક્સ) શોધેછે, searches.
Worse, *adj.* (વર્સ) વધારે ખરાબ.
Are com-bined', *v.* (આર-કૉમ્બાઇન્ડ) મળી ગએલા હોયછે, are united.
Find'-ing, *pr, p.* (ફાઇન્ડિંગ) જડતો, માલમ પડતો.
Fails, *v.* (ફેઇલ્સ) નિષ્ફળ જાયછે.
Mas'-ter, *n.* (માસ્તર) ધણી, (ગોકળ ગાય).

LESSON XXXIV

INVENTORS.

Teach, *v.* (ટીચ) શીખવેછે.
In-vent'-ors, *n.* (ઇન્વેન્ટર્ઝ) નવી શોધ કરનારા, those who invent.

Be-ne-fac′-tors, *n.* (બેનિફૅક્ટર્ઝ) ઉપકાર કર્તા. પરોપકારી, well doers.
Man-kind′, *n.* (મૅનકાઇન્ડ) મનુષ્યમાત્ર.
Ag′-ri-cul-ture, *n.* (ઍગ્રિકલ્ચર) ખેતીવાડી, husbandry.
Must have lived, *v.* ગુજરાન ચલાવ્યું હશે.
Wild, *adj.* (વાઇલ્ડ) રાનો.
Herbs, *n.* (હર્બ્ઝ) ભાજીપાલો, vegetables.
Chase, *n.* (ચેઇઝ-ચેઇસ) શિકાર, hunting.
To weave, (ટુ-વીવ) વણવું, to form by texture.
Must have gone, *v.* ગયા હશે.
Un′-clad, *adj.* (અનક્લૅડ) નવસ્ત્રા, નગ્ન.
Clothed, *adj.* (ક્લોધ્ડ) પેહેરેલા.
Skins, *n.* (સ્કિન્ઝ) ચામડા. Loom, *n.* (લુમ) સાલ.
Un-known′, *adj.* (અનનોન) અપ્રસિદ્ધ, not known.
Ship′-build-er, *n.* (શિપબિલ્ડર) વહાણ બાંધનાર.
Let′-ters, *n.* (લેટર્ઝ) અક્ષર. Hin′-dus, *n.* (હિંડુઝ) હિંદુ લોકો.
Chi′-nese, *n.* (ચાઇનીઝ) ચીના લોકો.
Egyptians, *n.* (ઇજીપ્શ્યન્સ) મિસર દેશનાં લોકો.
Pay, *v.* (પે) આપેછે. Ones, *n.* (વન્ઝ) માણસો, men.
Call, *v.* (કૉલ) કેહેછે.
Pro′-phets, *n.* (પ્રૉફેટસ) પેગંબર, Predictors.
Print′-ing, *n.* (પ્રિન્ટિંગ) છાપવાની કળા, typography.
Was dis-cov′-ered, *v.* (વૉઝ-ડિસ્કવર્ડ) શોધી કહડાઇ, (શોધી કહાડવામાં આવી).
Faust, Scheffer, Guttenburg. (ફાસ્ટ શેફર ગટેનબર્ગ) નામછે.
Print′ed, *v.* (પ્રિન્ટેડ) છાપી.
Gold′-smith, *n.* (ગોલ્ડસ્મિથ) સોની.
(Was) ac-cused, *v.* (વૉઝ-ઍક્યૂઝડ) તોહોમત મુકાયું.
Prac′-tis-ing, *pr. p.* (પ્રૅક્ટિસિંગ) ચલાવવાને, કરવાને. exercising.
Mag′ic, *n.* (મૅજિક) જાદુ, sorcery. [sued.
Was ill′-treat-ed, *v.* (વૉઝ-ઇલટ્રીટેડ) હેરાન કરાયો-થયો, ill-

Cheap, *adj.* (ચીપ) સોંઘી, સસ્તી, of small value.
Bi'-bles, *n.* (બાઇબલ્ઝ) ખ્રીસ્તી લોકનું ધર્મ પુસ્તક.
Cost, *v.* (કૉસ્ટ) કિંમત બેસતી લાગતી, valued.
Crowns, *n.* (ક્રાઉન્ઝ) પાંચ શિલિંગનો સિક્કો.
But, (બટ) ફક્ત. Since his time, તેના વખતથી.
Has been im-proved', *v.* (ઇમ્પ્રૂવ્ડ) સુધારવામાં આવ્યું છે, has been ameliorated.
Jenner, *n.* (જેનર) નામ છે.
Phy-si'-cian, *n.* (ફિઝીશ્યન) વૈદ્ય, doctor.
Vac-ci-na'-tion, *n.* (વૅક્સિનેશન) ગાયના ચેપવડે સૈયડ કાઢવા તે.
Ré-me-dy, *n.* (રેમીડિ) ઉપાય, a cure.
Small-pox, (સ્મૅલ્ પાક્સ) શીતળા, સૈયડ. [જીંદગી-ના જીવો.
Mil'-li-ons of lives, (મિલ્યન્સ-ઑફ-લાઇવ્ઝ) લાખો માણસોની
Have been saved, *v.* ઉગર્યાછે, બચ્યાછે. [જાણનારો.
Send out, *v.* મોકલેછે. Me'-di-cal, *adj.* (મેડિકલ) વૈદક
Of'-fi cers, *n.* (ઑફિસર્ઝ) અમલદારો. [occulate.
To vac'-ci-nate, *inf.* (ટુ-વૅક્સિનેટ) સૈયડ કાઢવાને, to in-
To al-low', *inf.* (ટુ એલાઉ) દેવાને.
God'-ess, *n.* (ગૉડેસ) દેવી, female divinity.
Good, *n.* (ગુડ) ફાયદો, benefit. [તેટલા.
As many as it used to do, તેનાથી(સૈયડથી) જેટલા મરતા
In time, કાળે, વખત જશે તેમ.
It is hoped, આશા રાખવામાં આવે છે, it is thought.
Spread, *n.* (સ્પ્રેડ) ફેલાવો, circulation.
En-tirĕ-ly, *adv.* (એન્ટાઇઅર્લિ) બિલકુલ, તદ્દન, completely.
Will be root'-ed out, *v.* જડમૂળથી નિકળી જશે, will be extirpated.
Steam, *n.* (સ્ટીમ) વરાળ.
James Wyatt, *n.* (જેઇમ્સ-ઉવૅટ) માણસનું નામ છે.
En'-gines, *n.* (એન્જિન્ઝ) યંત્રો, machines.
Won'-der-ful, *adj.* (વન્ડરફુલ) ચમત્કારિક.

Mà-chine, *n.* (મશીન) સાંચો, engines.
Is used, *v.* (યૂઝ્ડ) કામમાં આવે છે.
To per-form, *inf.* (ટુ પરફૉર્મ) કરવાને, to execute.
Has add′-ed, *v.* (હૅઝ-ઍડેડ) વધારો કર્યોછે, has increased.
Vast-ly, *adv.* (વાસ્ટ્લિ) ઘણોજ, greatly.
George Stephenson, *n.* (જ્યૉર્જ-સ્ટીવન્સન) નામછે.
Lo-co-mo′-tive en′-gine, (લોકોમોટિવ-એન્જિન) આગગાડીનો સાંચો, ચાલાક યંત્ર. [એવું.
Lo-co-mo′-tive, *adj.* એક જગ્યાથી બીજી જગ્યાએ લઇ જાય
Com′-mon, *adj.* (કૉમન) સાધારણ.
Art′-i-zan, *n.* (આર્ટિઝન) કારીગર, mechanic.
Lá-bour-er, *n.* (લેબરર) મજુર, workman.
Wages, *n.* (વેઇજિઝ)રોજ,મુસારો, price paid for labour.
Steam-en′-gine, *n.* (સ્ટીમ-એન્જિન) વરાળ યંત્ર.
Might be used, *v.* ઉપયોગ થાય, કામમાં અણાય. [place.
To move, *inf.* (ટુ-મૂવ) ચલાવવાને, to cause to change
Car′-riag-es, *n.* (કૅરિજીઝ) ગાડીઓ, vehicles.
In spite of, (ઇન-સ્પાઇટ-ઑફ) છતાં, notwith-standing.
Ri′-di-cule, *n.* (રિડિક્યૂલ) હાંસી, derision, laughter.
Com-plet′-ed, *v.* (કૉમ્પ્લીટેડ) પુરી કીધી, accomplished.
Rail′-way, *n.* (રેઇલ-વે) લોઢાની સડક. [શેહેર છે.
Manchester, *n.* (મૅન્ચેસ્ટર) ઇંગ્લાંડમાં રૂનાકાપડને વાસ્તે નામીચું
Liverpool, *n.* (લિવરપૂલ) ઇંગ્લાંડમાં મોટું નામીચું બંદર છે.
Suc-cess′, *n.* (સકસેસ) સફળતા, ફતેહ, happy termination.
Line, *n.* (લાઇન) સડક, રસ્તો, Railway route.
Led to, (લેડ-ટુ) ઉમજા કીધું.
Con-struc′-tion, *n.* (કૉન્સ્ટ્રક્શન) બાંધવાનું કામ.
Have been made, *v.* થઇછે, બંધાઇ છે.
Are mak′-ing, *v.* (આર-મેઇકિંગ) બંધાય છે, બનેછે.
Babu, *n.* (બાબુ) બંગાળાનો રેહેનાર, બાબુ.
Reck′-on, *v.* (રેકન્) ગણીએ છઇએ, calculate.

Richard Arkwright, *n.* (રિચર્ડ-આર્કરાઇટ) નામ છે. [hair.
Barb'-er, *n.* (બાર્બર) હજામ. વાળંદ, one who shaves.
In-vent'-ed, *v.* (ઇન્વેન્ટેડ) શોધી કાઢી.
Cot'-ton spin'-ing, *adj.* (કૉટન-સ્પીનીંગ. રૂ કાંતવાનો.
Ma-chin'-e-ry, *n.* (મશીનરી) સાંચો, યંત્ર, enginery.
Un-changed', *adj.* (અન્ચેઇન્જડ) ફેરફાર થયાવગર.
Pro'-fits, *n.* (પ્રૉફિટ્સ) નફો.
Ma-nu-fac'-tures, *n.* (મૅન્યુફૅક્ચર્ઝ) સામાન.
Cheap, *adj.* (ચીપ) સસ્તુ. Cot'-ton, *n.* (કૉટન) સુતરાઉ.
Cloth'-ing, *n.* (ક્લોધિંગ) કાપડ.
Yarns, *n.* (યાર્ન્ઝ) સુતર, ગોડીયું, spun cotton or thread.
Guineas, *n.* (ગીનીઝ) ગેણી, સાડા દશ રૂ.
In the pound, (પાઉન્ડ) રતલે.
Can be pro'duced', *v.* (પ્રોડયુસ્ડ) મળી શકે, can be had,
Bril'-li-ant, *adj.* (બ્રિલ્યન્ટ) આંખો નાખે એવી, મ્હોટી.
E-lec'-tric, *adj.* (ઇલેક્ટ્રિક) વિજળીનો.
Te'-le-graph, *n.* (ટૅલિગ્રફ) તાર, તારનો સાંચો.
Pro-fes'-sor, (પ્રોફેસર) શિક્ષાગુરૂ, વિદ્યાગુરૂ.
Wheatstone, *n.* (ઉહીટસ્ટોન) નામ છે.
Idioms:—Clothed only in skins, ફક્ત ચામડા ઓઢીને.
To allow it to be done, તેમ કરવા દેવાને. [માંડ્યો.
He began life as a labourer તેણે મજુરનો ધંધો કરવા
England became covered with railways, ઇંગ્લાંડમાં ઠામ ઠામ લોઢાની સડકો થઇ. [હતો.
Who was a goldsmith by trade, જે સોનીનો ધંધો કરતો
As many as it used to do, જેટલા સૈપડથી મરી જતા તેટલા.
In the name of religion, ધર્મને નામે.

LESSON XXXV.

PRESENCE OF MIND. સમય સૂચકતા.

Pré-sence of mind, (પ્રેઝન્સ-ઑફ-માઇન્ડ) સમય સચકતા. બુધબુધ ઠેકાણે રહેવી તે, ધારિષ્ટ.

Harry, *n.* (હૅરિ) નામ છે.

Master Merton, *n.* (માસ્તર-મર્ટન) નામ છે.

Be-camé ac-quaint′-ed, *v.* (બીકેમ ઍકવેઇન્ટેડ) ઓળખાણ થયું.

Maid′-serv-ant, *n.* (મેઇડ-સર્વન્ટ) દાસી, ચાકરડી, female servant.

Fields, *n.* (ફીલ્ડ્ઝ) ખેતરો.

Gath′-er-ing, *pr. p.* (ગૅધરિંગ) એકઠા કરતા, વીણતા, collecting.

But′-ter-flies, *n.* (બટરફ્લાઇઝ) પતંગીઆં, Beautiful winged insects.

Snake, *n.* (સ્નેઇક) સર્પ.

On a sud′-den, (ઑન-આ-સડ્ન) એકાએક, accidentally.

Start′ed, *v.* (સ્ટાર્ટેડ) નિકળી આવ્યો, Set out. • [up.

Coil′ed (itself) *v.* (કૉઇલ્ડ) વીંટલાઇ ગયો, ચુડ ભરવી. Rolled

Tommey's, (ટૉમીસ) ટોમીના. [fancy.

May im-ag′-ine, *v.* (મે-ઇમૅજિન) ધારી-કલ્પના કરી શકો. may

Fright, *n.* (ફ્રાઇટ) દેહશત, બ્હીક, terror, alarm.

Maid, *n.* (મેઇડ) ચાકરડી,

Shriek′-ing, *pr. p.* (શ્રીકીંગ) ચીસ પાડતી, Screaming.

Ag′-o-ny, *n.* (ઍગોનિ) ન ખમાય એવી વેદના, extreme pain.

Ter′-ror, *n.* (ટેરર) ભય, fright.

Did dare, *v.* (ડિડ-ડેર) હિંમત ચાલી.

To stir, *inf.* (ટુ-સ્ટર) હાલવાને, to move.

Mat′-ter, *n.* (મૅટર) કારણ, બાબત, case.

Was sob′-bing, *v.* (ઉવૉઝ-સૉબિંગ) ડુસકાં ભરી રડતો હતો.

Pi′-te-ous-ly, *adv.* (પિટ્યસ્લિ) દયા ઉપજે એવી રીતે, in a manner exciting pity.

Point′-ed, *v.* (પૉઇન્ટેડ) બતાવ્યું, showed.

Made-a-waré, *v.* (મેઇડ-અવેર) જાણીતો કીધો, (જણાવ્યું).

Cou-rá-ge-ous, *adj.* (કરેજીઅસ) બહાદુર, ધૈર્ય, brave, bold, daring.

Spi-rit, *n.* (સ્પિરિટ) સ્વભાવ, પ્રકૃત,ી temper.

To be fright′-ened, (ફ્રાઇટન્ડ) બિહવાને.
Seiz′-ing, *pr. p.* (સીઝીંગ) પકડીને, catching.
Neck, *n.* (નેક) ગરદન, part of a body.
Tore, *v.* (ટોર) વછુટી નાખ્યો, pulled off.
Dex-té-ri-ty, *n.* (ડેક્સટેરિટિ) ચપળતા, expertness.
Re-so-lu′ tion, *n.* (રેઝોલ્યૂશન) દ્દઢતા, fixed determination.
Just at this mò-ment, તરતજ, just then. [panting.
Breath′-less, *adj.* (બ્રેથલેસ) એકેસાસે, શ્વાસ લીધા વગર,
Was re-cov′-er-ing spi′-rits, સુદ્ધી આવતી હતી.
Re-cov′-er-ing, *pr. p.* (રિકવરીંગ) પાછો મેળવતો.
De-liv′ er-er, *n.* (ડિલિવરર) જોખમમાંથી છોડાવનાર, releaver.
Im′-pulse, *n.* (ઇમ્પલ્ઝ) જોસ, મનમાં આવવું તે, impression.
To catch, *inf.* (ટુ-કૅચ) લેવાને.
Her dar′-ling, (ડાર્લિંગ) પોતાનું અત્યંત પ્યારૂં છોકરૂં, her dearly beloved child.
Kiss′-es, *n.* (કિસિઝ) ચુંબન, બોકી.
Wheth′-er, *conj.* (હ્વેધર) કે નહીં, perhaps.
Was hurt, *v.* (વૉઝ-હર્ટ) ઇજા થઇ.
Mam-má, *n.* (મૅમા) મા, mother.
I am not (hurt), મને ઇજા થઇ નથી.
Ug′-ly, *adj.* (અગ્લિ) બદશીકલ, કુરૂ (સર્પ) awful, terrible.
Would have bit′-ten, *v.* (બિટન્) કરડત.
Pulled off, *v.* (પુલ્ડ-ઑફ) ખેંચી કહાડ્યો. [debted.
Are ob-liged′, *v.* (આર-ઑબ્લાઇજ્ડ) આભારી છઇએ, in-
Harry Sandford, *n.* (હૅરિ-સૅન્ફોર્ડ) નામ છે.
Ma'am=madam, (મૅમ) બાઇ સાહેબ.
(Shall) Dine, *v.* (ડાઇન) જમશો.
Thank, *v.* (થૅન્ક) આભાર માનું છઉં.
Will want, *v.* (વિલ વૉન્ટ) જરૂર પડશે, will wait.
At the bot′tom, *n.* (બૉટમ) તલેટી આગળ, at the lowest part.

Hence-forth', *adv.* (હેન્સ-ફોર્થ) હવે પછી, hereafter.
Idioms:—What the matter was, શું થયું.
Tommy could not find words to tell him, તેને કહેવાને ટોમીને શબ્દ પણ યાદ ન આવ્યા.

LESSON XXXVI.

The Ant or Emmet.

Em'-mets, *n.* (એમેટ્સ) કીડીઓ, ants, pismires.
In our eyes, આપણી નજરમાં.
Tread, *v.* (ટ્રેડ) કચરી-ખુંદી નાંખીએ છઈએ, crush under the foot.
Troop, *n.* (ટ્રુપ) ટોળું, a great number.
Re-gard', *n.* (રિગાર્ડ) ધ્યાન, attention consideration.
Con-cern', *n.* (કાન્સર્ન) ફિકર, કાળજી, care.
Wise, *adj.* (વાઇઝ) ડાહ્યા. There's=there is.
School, *n.* (સ્કુલ) નિશાળ, આ ઠેકાણે દર, hole.
Slug'-gard, *n.* (સ્લગાર્ડ) આળસુ, સુસ્ત, a lazy fellow.
Les'-sons, *n.* (લેસન્ઝ) શિખામણ, બોધ.
Might learn, *v.* શીખે. Don't=do not.
Wear out, *v.* (વેર-આઉટ) કાઢે છે, ગુજારે છે, spend.
Sleep'-ing, *n.* (સ્લીપિંગ) ઊંઘ, the state of resting in sleep.
Play, *n.* (પ્લે) રમત, ખેલ.
Gath'-er up, *v.* (ગેધર-અપ) એકઠું કરી મુકે છે, collect, store.
Sun-shin'-y, *adj.* (સનશાઇનિ) તાપના, તડકાના.
Lay up, *v.* એકઠો કરી રાખે છે, store up.
Má-nage, *v.* (મૅનેજ) ચલાવે છે, conduct, carry out.
Ré-gu-lar, *adj.*(રેગ્યૂલર) નિયમિત, orderly.
Forms, *n.* (ફૉર્મ્ઝ) રીત, ધોરણ, ways.
Fore-saw', *v.* (ફોરસૉ)આગળથી જાણ્યું-ખબર પડી, foreknew.
Frost, *n.* (ફ્રૉસ્ટ) ઝાકળ, હીમ, frozen dew.
Would think, *v.* ધારે.
With-in' doors, (વિધિન-ડોર્ઝ) ઘરમાં (દરમાં), into the holes.

Creep′-ing, *adj.* (ક્રીપિંગ) પેટે ચાલતી, crawling.
Due, *adj.* (ડ્યૂ) ઘટતી, proper, suitable.
Care, *n.* (કેર) સંભાળ, ફિકર.
Pro-vide, (against), *v.* (પ્રોવાઇડ) સંગ્રહ કરી મુકીએ.
In time, વખતસરે, seasonably.
Old age, ઘડપણ, advanced years.
Shall stare, *v.* (શાલ-સ્ટેર) તાકી જોશે, shall gaze.
Wretch, *v.*(રેચ) કંગાળ-દુ:ખી માણસ, miserable creature.
In the end of my days, ઘડપણમાં. [away.
Tri′-fle a-way′, (ટ્રાઇફ્લ-અવે) નકામી જવા દઉં, Squander
Prime, *n.* (પ્રાઇમ) જુવાની, youth.
While, *adv.* (હ્વાઇલ) જ્યાં સુધી, as long as.
Youth, (યૂથ) જુવાની, યુવાવસ્થા.
Are in bloom, (બ્લુમ) સારી સ્થીતિમાં છે, ખિલતાં છે.
Will serve, *v.* (વિલ-સર્વ) કામ લાગશે.
Sick′-ness, *n.* (સિક્નેસ) મંદવાડ.
Be for-giv′-en, *v.* (બિ-ફૉગિવન) માફ થાય, be pardoned.
Good Books, સારન ચોપડીઓ,—ધર્મ—નીતિ સંબંધી
(to) Be-lieve′, *inf.* (બિલીવ) માનવું. That, *conj.* કે.
Turns out, *v.* (ટર્ન્ઝ-આઉટ) કાઢી મુકે, drives out.
Cot′-tage of clay, માટીનું ઝુંપડું (દેહ, ખોળીયું) body.
May dwell, *v.* (મે-ડવેલ) રહું.
Pá-lace, *n.* (પૅલેસ) મેહેલ, royal house.
Heav′-en, *n.* (હેવન) સ્વર્ગ, પરલોક, place of the blessed.

LESSON XXXVII.

The Marquis Wellesley. માર્ક્વિસ-વેલેસ્લી વિશે.

States′-man, *n.* (સ્ટેટ્સ મન) રાજનીતિ કુશળ પુરુષ.
Earl of Mornington, (અર્લ-ઑફ-મૉર્નિંગ્ટન) હિંદુસ્તાનનો
ચોથો ગવર્નર-જનરલ, ઇ. સ. ૧૭૯૮-૧૮૦૫.
Was bred, *v.* (વૉઝ-બ્રેડ) ભણ્યો-શીખ્યો હતો.
Eton, *adj.* (ઇટન) ઇટનની; ઇંગ્લાંડમાં બકીંગહામમાં શેહેર છે.

Tá-lents, *n.* (ટેલન્ટ્સ) શક્તિ, બુદ્ધિ, faculty of mind.
Ear′-ly, *adv.* (અર્લિ) બાળપણથીજ, from youth.
Vi′-si-ble, *adj.* (વિઝિબલ) જણાઇ આવે એવી, દૃશ્ય, perceptible.
Schol′-ar, *n.* (સ્કૉલર) વિદ્વાન પુરૂષ, learned man.
Ad′-mi-ra-ble, *adj.* (ઍડ્મિરબલ) વખાણવા લાયક, praiseworthy.
Go′-vern-or-General, (ગવર્નર-જેનરલ) સર્વોપરી અધિકારી, [હિંદુસ્તાનનો લાટ.
Pre-ced′-ed, *p. p.* (પ્રીસીડેડ) આગળ-પહેલાં થઇ ગયલો, flourished.
Il-lus′-tri-ous, *adj.* (ઇલસ્ટ્રિયસ) પ્રખ્યાત, eminent.
Colonel Arthur Wellesley, (કર્નલ-આર્થર-વેલેસ્લી)નામછે.
Wellington, *n.* (વેલિંગ્ટન) નામછે.
Brit′-ish Em′-pire, (બ્રિટિશ એમ્પાયર) અંગ્રેજી રાજ્ય.
Pá-cif-ic, *adj.* (પસિફિક) શાંત, સંધિકારક, peaceful.
Po′-li-cy, *n.* (પૉલિસિ) રાજનીતિ, art of Government.
Sir John Shore, (સર-જૉન-શોર) હિંદુસ્તાનનો ત્રીજો ગવર્નર જનરલ ઇ. સ. ૧૭૯૩-૧૭૯૮.
Sig′-nal-ly, *adv.* (સિગ્નલિ) બિલકુલ, તમામ, totaly.
Had failed, *v.* (હેડ-ફેઇલ્ડ) નિષ્ફળ ગઇ હતી, was unsuccessful.
Had dis-gust′-ed, *v.* (હેડ-ડિસ્ગસ્ટેડ) કંટાળો ઉપજાવ્યો હતો, [displeased.
Al-lies′, *n.* (ઍલાઇઝ) તહનામાથી થયેલા મિત્રો, સહાયકારીઓ.
Tippu Saheb, *n.* (ટિપુ-સાહેબ) માઇસુરનો સુલ્તાન.
Sultan, *n.* (સુલ્તાન) પાદશાહી ખિતાબ છે.
Mysore, *n.* (માઇસોર) દક્ષિણ હિંદુસ્તાનમાં પ્રાંતછે.
Sé-cret-ly, *adv.* (સીક્રેટલિ) ગુપ્ત રીતે, privately.
Plot′-ting, *pr. p.* (પ્લૉટિંગ) ખટપટ-કાવતરાં ચલાવતો. intriguing.
Mauritius, *n.* (મૉરિશ્યસ) આફ્રિકા ખંડની પૂર્વે, હિંદી મહાસાગરમાં બેટ છે.
Were pre-par′-ing, *v.* (પ્રિપેરિંગ) તૈયારી કરતા હતા, were making ready.

To aid, *inf.* (ટુ એઇડ) મદદ કરવાને, to assist.

Of'-fered, *v.* (ઑફર્ડ) આપવા માંડી, proposed.

Was stopped, *v.* (વૉઝ-સ્ટોપ્ડ) અટકાવવામાં આવ્યો, was arrested.

Nizam, *n.* (નીઝામ) દક્ષિણ હૈદ્રાબાદનો રાજા, નીજામ.

Un-friend'-ly, *adj.* (અનફ્રેન્ડ્લિ) બેદિલ, hostile.

Had en-gaged', *v.* (હેડ-એન્ગેજ્ડ) રાખ્યા હતા, had employed.

To train, *inf.* (ટુ-ટ્રેઇન) કવાયત શીખવવાને, to discipline.

As ev'-er, *adv.* હમેશની માફક.

Faith'-less, *adj.* (ફેઇથલેસ) નિમકહરામ,દગાખોર,ungrateful.

Eag'-er, *adj.* (ઇગર) આતુર, desirous, anxious.

Plun'der, *n.* (પ્લન્ડર) લુટફાટ, અપહરણ, booty.

On all sides, ચોગરદમથી, ચોતરફથી. [was in danger.

Was threat'-ened, *v.* (વૉઝ-થ્રેટન્ડ) ધાસ્તીમાં આવી પડ્યું,

E'-qual, *adj.* (ઇક્વલ) યોગ્ય, fit.

Oc-ca'-sion, *n.* (ઑકેઝન) પ્રસંગ, opportunity.

To op'-pose, *inf.* (ટુ-ઑપોઝ) સામે થવાને, to resist.

For'-ti-fied, *v.* (ફૉર્ટિફાઇડ) કોટબંદી કીધું, strengthened.

Perim, *n.* (પેરિમ) એશિયામાં લાલ સમુદ્રપર શેહેર છે.

Com-mands' *v.* (કૉમેન્ડસ) મથકપર આવેલો છે,is situated.

Per-sua'-sions, *n.* (પર્સ્વેઝન્ઝ) સમજાવવું, conviction.

Al-li'-ance, *n.*(ઍલાયન્સ)દોસ્તી, union, league.

De-mand'-ed, *v.* (ડિમૅન્ડેડ) માગ્યું, asked. [reasons.

Ex-plan-a'-tions, *n.* (એક્સપ્લનેશન્સ) જુવાબ, ખુલાસો,

Im'-pudent-ly, *adj.* (ઇમ્પ્યુડન્ટલિ) તોછડાઇથી, બે અદબથી, shamelessly.

De-nied', *v.* (ડિનાઇડ) નાપાડી, refused, declined.

Plots, *n.* (પ્લૉટસ) મ્હોટા દગા, કાવતરાં, intrigues.

Lies, *n.* (લાઇઝ) જુઠાણું, falsehood.

Cam-paign, *n.* (કેમ્પેઇન) લડાઇ, fight, warfare.

Stormed, *v.* (સ્ટૉર્મ્ડ) હલ્લો કીધો, attacked.

Seringapatam, *n.* (સેરિંગૅપટમ) મહીસુરની રાજધાની.

Ceased, *v.* (સીઝડ) બંધ પડ્યો, stopped.

De-vot'-ed (himself), *v.* (ડિવોટેડ) મંડ્યો, લાગ્યો, applied.

Re-stor'-ing, *pr. p.* (રિસ્ટોરિંગ) પાછી આણવી. bringing-back.

Con-sol'-id-at-ing, *pr. p.* (કૉન્સૉલિડેટિંગ) મજબુત દ્રઢ કરવા-માં, uniting.

Na'-tive, *adj.* (નેટિવ) દેશી. Chiefs, *n.* (ચીફ્સ) રાજાઓ.

Soon aft'-er, પછી તરતજ.

Fol'-lowed, *v.* (ફૉલોડ) ચાલી, થઈ, broke out.

Scindia, *n.* (સિંધિયા)

Im-mense', *adj.* (ઇમેન્સ) મ્હોટું, vast.

Assaye, *n.* (અસે) એ જગ્યા વરાર અને ખાનદેશની સરહદપર [આવેલી છે.

Lord Lake, (લૉર્ડ-લેઈક) નામ છે.

E'-qual-ly, *adj.* (ઈક્વલિ) સરખીજ રીતે.

Vic-t'-ri-ous, *adj.* (વિક્ટોરિયસ) ફતેહમંદ, successful.

Laswarree, *n.* (લાસવારી) ઉત્તર હિંદુસ્તાનમાં ગામ છે.

Treá-ties, *n.* (ટ્રીટિઝ) કોલકરારો, agreements of peace.

Humbled, *adj.* (અમ્બલ્ડ) નરમ થઈ ગયલા, subdued.

Al-ly', *n.* (ઍલાઈ) મળતીઓ, દોસ્ત.

Berar, *n.* (બેરાર) વરાડ (હિંદુસ્તાનમાં પ્રાંત છે).

A-vailed', *v.* (અવેઈલ્ડ) લાભ થયો, profitted.

To bind, *inf.* (ટુ-બાઇન્ડ) બંધન કબજામાં રાખવાને.

Be-gan', (બિગૅન) શીરૂ કીધી.

Early, *adv.* (અર્લિ) શિરૂઆતમાજ. soon.

Was re-ceived', *v.* (ઉવૉઝ-રિસીવ્ડ) આદરમાન અપાયું.

Ap-plausé, *n.* (ઍપ્લૉઝ) શાબાશી, વખાણ, praise.

Vi'-gour, *n.* (વિગર) બળ, જોર, strength, energy.

Was ad-mired', (ઉવૉઝ-એડમાયર્ડ) વખણાયું, was praised.

Se-cured, *v.* (સિક્યૂર્ડ) નિર્ભય કીધો, saved.

En-larged', *v.* (એન્લાર્જ્ડ) વધાર્યો.

Ex'-cel-lent, *adj.* (એક્સેલન્ટ) ઉત્કૃષ્ટ, વખાણવા જેવાં.
Es-pé-ci al-ly, *adv.* (એસ્પેશ્યલિ)મૂખ્યત્વે કરીને, chiefly.
Con-di-tion, *n.* (કન્ડિશન) સ્થિતિ, હાલત, state.
Pro-mot'-ed, *v.* (પ્રમોટેડ) વધાર્યો, forwarded,
In-just'-ice, *n.* (ઇન્જસ્ટિસ) ગેરઈનસાફ, અન્યાય, iniquity.
Op-pres'sion, *n.* (ઑપ્રેશન) જોરજુલમ, tyranny.
Re-vé-nues, *n.* (રેવીન્યૂઝ) વસુલાત, annual profits.
If at all, જો થયો હોય તો, જો હતો.
Share, *n.* (શેર) હિસ્સો, ભાગ.
Prize-money, *n.* (પ્રાઇઝ-મનિ) લૂટમાં મળેલા પૈસા, booty.
Fall, *n.* (ફોલ) સર થવું. Gave up, *v.* આપી દીધો
Farthing, *n.* (ફાર્ધિંગ) આઠ પૈનો સીક્કો (હોકડો, બદામ).
Schemes, *n.* (સ્કીમ્ઝ) યુક્તિ, plans.
Nó-ble, *adj.*(નોબલ) ઉત્તમ, ઉત્કૃષ્ટ.
Cost'-ly, *adj.* (કૉસ્ટલિ) પૈસા ખરચાવે એવી, expensive.
Built up, *v.* (બિલ્ટ-અપ) સ્થાપ્યું, established.
Splen'-did, *adj.* (સ્પ્લેન્ડિડ) ઉમદા, પ્રકાશિત.
En'-er-gy, *n.* (એનર્જિ) ઉત્સાહ, efficacy.
Un-com'-mon, *adj.* (અનકૉમન) અસાધારણ.
Kept up, *v.* (કેપ્ટ-અપ) રાખી રહ્યા, maintained.
To se-cure', *inf.* (ટુ-સિક્યૂર) મેળવવાને.
Last'-ing, *adj.* (લાસ્ટિંગ) હમેશ નીભ એવી.
Was proved, *v.* (ઉવૉઝ પ્રૂવ્ડ) સાબીત થયું, Evinced.
Suc-cess'-ors, *n.* (સક્સેસર્ઝ) પછી થનારા, ઉત્તરાધિકારીઓ.
followers. [નામ છે.
Sir George Barlow, *n.* (સર-જ્યૉર્જ-બાર્લો) ગવરનર જનરલનું
Lord Minto, *n.* (લૉર્ડ મિન્ટો) ગવરનર જનરલનું નામ છે.
Idioms:—His works were no less excellent, તેના કાંમો થોડા વખાણવા જેવા ઉત્કૃષ્ટ નહોતા.
He was little, if at all, richer, જો તે પૈસાદાર થયો હતો તો તે થોડો થયો હતો.

On the fall of Seringapatam, શ્રીરંગપટ્ટન સર થયાથી.
They were thought to be too costly, તેઓથી ઘણો ખરચ થાયલાગે એવી માલમ પડતી.

LESSON XXXVIII.

THE OLD MAN AND HIS ASS.

Were driv′-ing, *v.* (ઉવેર-ડ્રાઈવીંગ) હાંકી લઈ જતા હતા.
Next, *adj.* (નેક્સ્ટ) પાસેનો, nearest.
Mar′-ket, *n.* (માર્કેટ) બજાર.
To sell, *inf.* (ટુ-સેલ) વેચવાને.
Fel′-low, *n.* (ફેલો) માણસ, man.
To be trudg′-ing, (ટ્રજિંગ) ઘસડતા ચાલવાને, travelling on foot.
Light (ly), *adv.* (લાઈટ) સેહેલથી, હલકે પગે ચાલવું, going easily.
Set, *v.* (સેટ) બેસાડ્યો, made sit.
Whis′-tling, *pr. p.* (ઉવ્હિસલિંગ) મ્હોડે સીસોટી વગાડતો.
Sir′-rah, (સિરા) હલકા માણસને બોલાવવાને ધિઃકાર ભરેલો શબ્દ, અરે ઓ, oh villain.
To be rid′-ing, (ટુ-બી-રાઇડિંગ) બેસીને જવું.
Is walk′-ing on foot, પગે ચાલેછે.
Re-buke′, *n.* (રિબ્યૂક) ઠપકો, reproof.
Took down, *v.* ઉતાર્યો.
Mount′-ed, *v.* (માઉન્ટેડ) ઉપર બેઠો, sat on.
Knave, *n.* (નેઇવ) લુચ્ચો માણસ, ઠગ, rascal.
Is crip′-pled, *v.* (ઇઝ-ક્રિપ્લ્ડ) થાકી ગયોછે, is lamed.
No soon′-er than, કે તરતજ.
Be-hind′, *prep.* (બિહાઈન્ડ) પછવાડે.
Load′-ing, *pr. p.* (લોડિંગ) બોજો-ભાર મુકતાં, freighting.
Un-mer′-ci-ful ly, *adv.* (અનમર્સિફુલિ) નિર્દયપણે, cruelly.
A-light′-ing, *pr. p.* (એલાઈટિંગ) નિચે ઉતરીને, dismounting.
Tied, *v.* (ટાઈડ) બાંધ્યા, fastened.

En-deav′oured, *v.* (એન્ડેવડ) યત્ન કીધું, tried.
Shoul′-ders, *n.* (શોલ્ડર્ઝ) ખભા.
Bridge, *n.* (બ્રિજ) પુલ, building to pass over river.
En-ter-tain′-ing, *adj.* (એન્ટરટેઇનિંગ) રમુજી, ગમત ભરેલો, amusing.
Sight, *n.* (સાઇટ) દેખાવ, તમાશો, show, spectacle. [ing.
Con-ceiv′-ing, *pr. p.* (કૉન્સીવિંગ) મનમાં આણીને, hold-
Dis-liké, *n.* (ડિસ્લાઇક) ધિક્કાર, disgust.
O-ver-com′-plai-sance, *n.* (ઓવર-કૉમ્પ્લેઇસન્સ) હદ કરતાં જ્યાદે બધાને ખુશ કરવાની રીત-સભ્યતા, politeness. [forcibly.
Burst asun′-der, *v.* (બર્સ્ટ ઍસન્ડર) તોડીને કકડા કર્યા, broke
Slipped, *v.* (સ્લિપ્ડ) છટક્યું, સરકી ગયો, નાસી ગયો, escaped.
Tumbled, *v.* (ટમ્બલ્ડ) ગબડી ગયો, rolled down.
A-shamed′, *p. p.* (ઍશેઇમ્ડ) શરમીંદો થઇ, abashed.
Vexed, *p. p.* (વેક્સ્ડ) ખીજવાઇને, provoked, teased.
Bar′-gain, *n.* (બાર્ગિન) સાટું. [થાય.
Idioms:—His ass may go light, તેના ગધેડા પર ભાર ન
That led to the town, જેપર થઇ શેહેરમાં જવાતું હતું.
The people ran in crowds, લોકોના ટોળેટોળાં દોડ્યાં.
The poor old man made the best of his way home, તે ઘરડા માણસે જેમ બન્યું તેમ ઘર તરફ પગલાં ભર્યાં.
Into the bargain, વળી, ઉપરટો.

LESSON XXXIX.

ASPIRATIONS OF YOUTH. જુવાનીની તૃષ્ણા.

As-pi-rá-tions, *n.* (ઍસ્પિરેશન્ઝ) ઇચ્છા, આશા, તૃષ્ણા.
Deep′-er, *adj.* (ડીપર) વધારે ઊંડું, more deeply.
Let (to) toil, *v.* (લેટ-ટોઇલ) મેહેનત કરવા દો, let labour.
Mines, *n.* (માઇન્ઝ) ખાણ.
Mines of knowl′-edge, જ્ઞાનરૂપી ખાણ. [કીમતી જ્ઞાન.
Ná-ture's wealth, *n.* (નેઇચર્સ-વેલ્થ) સૃષ્ટી નિયમશાસ્ત્ર સંબંધી
Learn′-ing's spoil, (લર્નિંગ્સ-સ્પૉઇલ) ગ્રંથમાંથી મળવેલો ફાય-

ફાકારી શીખામણ,profitable lessons learnt from books.
(let to) Win, *v.* (ઉવિન) મેળવવા દો, obtain.
Delve, *v.* (ડેલ્વ) ખોદવું, dig.
Rich′-er, *adj.* (રિચર) વધારે કીમતી, more precious.
Gems, *n.* (જેમ્સ)રત્નો, કિમતી ઘરેણાં,valuable ornaments.
Shine, *v.* (શાઇન) પ્રકાશે છે.
Di′-a-dems, *n.* (ડાએડેમ્ઝ) મુગટ, તાજ, crowns.
On′-ward, *adv.* (ઑન્વર્ડ) આગળ, forward.
May press, *v.* (મે પ્રેસ) વધીએ, may rush. [glory.
Path of dúty, (પૅથ-ઑફ-ડયૂટિ) ધર્મ કરવાનો રસ્તો, path of
Vir′-tue, *n.* (વર્ચ્યુ) માણસાઇપણું. moral goodness.
Ex-cel′-lence, *n.*(એક્સેલન્સ) ગુણ, ઉત્કૃષ્ટતા, moral goodness.
Birth, *n.* (બર્થ) જન્મ, origin.
Ce-les′-ti-al, *adj.* (સીલિશ્યલ) સ્વર્ગના, સ્વર્ગિક, heavenly.

LESSON XL.

THE DUKE OF WELLINGTON.

Young′-er, *adj.* (યંગર) ન્હાનો.
Ré-gi-ment, *n.* (રેજિમેન્ટ) પલટન, ફોજની ટુકડી.
Was or′-dered, *v.* (ઉવૉઝ-ઑર્ડર્ડ) હુકમ થયો.
Siege, *n.* (સીજ) ઘેરો, blockade.
Crushed, (ક્રશ્ડ) ઘાણ વાળ્યો, beat down conquered.
Ex-ploit′, *n.* (એક્સપ્લૉઇટ) પરાક્રમ, achievement.
Was re-ward′-ed, *v.* (ઉવૉઝ-રિવૉર્ડેડ) બદલો અપાયો (આપ્યો), was repaid.
Rich gifts, (રિચ-ગીફ્ટ્સ) કીમતી-ભારે બક્ષીસો.
Grate′-ful, *adj.* (ગ્રેઇટફુલ) આભારી, thankful.
Civil, *adj.* (સિવિલ) મુલકી, દિવાની.
Bridges, *n.*(બ્રિજીઝ)પુલો, buildings to pass over water.
Po-lice′, *n.* (પોલીસ) પોલીસ ખાતું.
Com′-merce, *n.* (કૉમર્સ) વેપાર.

Set′-tlers, *n.* (સેટ્લર્ઝ) વસનારા, colonists.
Poured in, *v.* (પોર્ડ ઇન) આવ્યા (ટોળેટોળાં) came in.
Neigh′-bour-ing, *adj.* (નેઇબરીંગ) આસપાસના, adjoining.
Dis′-tricts, *n.* (ડિસ્ટ્રિક્ટસ) પરગણા, provinces.
Un-used′, *adj.* (અનયૂઝ્ડ) નહી ભોગવેલું, નહી જોતાથી, un-accustomed.
Blessing, *n.* (બ્લેસિંગ) સુખ.happiness.
Of′-fered, *v.* (ઑફર્ડ) આપ્યાં, gave, resented.
Pub′-lic, *adj.* (પબ્લિક) જાહેરાત.
Ad-dress′-es, *n.* (ઍડ્રેસિઝ) માનપત્રો, applications.
Castes, *n.* (કાસ્ટ્સ) જાતો, ન્યાતી.
Col′-ours, *n.* (કલર્ઝ) વર્ણ, complexions
Would bless, *v.* (વુડ-બ્લેસ) સુખી રાખો.
E′-qual, *adj.* (ઇક્વલ) એક સરખો, impartial.
K. C. B. (કે સિ-બિ)નાઇટ કમૅન્ડર ઑફ ધ બેથ. એક ખિતાબ છે.
Was called up-on′, *v.* હુકમ થયો.
To draw the sword, સમશેર ખેંચવાને (લડવાને).
Con-ti-nent′-al, *adj.* (કૅાન્ટિનેન્ટલ) શુદ્ધ ખંડનો, ટાપુ વીના બાકીના ખંડનો.
Was at-tempt′-ing, *v.* (વૉઝ-ઍટેમ્પ્ટિંગ) યત્ન-કોશિસ કરતો હતો, was trying.
Had placed, *v.* (હૅડ-પ્લેઇસ્ડ) બેસાડ્યો હતો.
Joseph, *n.* (જોસફ) નામ છે.
Oc′-cu-pied, *v.* (ઑક્યુપાઇડ) કબજે કરી પડ્યા હતા, engaged.
Pen-in′-su-la, *n.* (પેનિનસ્યૂલા) દ્વીપકલ્પ (સ્પેન અને પોર્ટુગાલ.
Spaniards, *n.* (સ્પૅનિયર્ડ્સ) સ્પેનના લોકો.
Burned, *v.* (બર્ન્ડ) બળી રહ્યા હતા, ardently desired.
To throw off, *inf.* (ટુ-થ્રો-ઑફ) ફેંકી દેવાને, (છુટી થવાને) to be free from.
Yoke, *n* (યોક) ઝુસરી, slavery.
Ty′-rants, *n.* (ટાઇરન્ટ્સ) જુલમગારો (ફ્રેંચ) oppressers.
Land′-ed, *v.* (લૅન્ડેડ) ઉતર્યાં, disembarked, encamped.

Oporto, *n.* (ઑપોર્ટો) પોર્ટુગાલમાં એક શેહેર છે.
Gained, *v.* (ગેઈન્ડ) મેળવી.
Portugal, *n.* (પોર્ટુગલ) યુરોપમાં સ્પેનની પશ્ચિમે એક દેશ છે.
Beat, *v.* (બીટ) મારી ચલાવ્યું, હરાવ્યું, defeated.
Su-pé-ri-or, *adj.* (સુપીરિયર) ચઢીઆતું, greater.
Tala'vera, *n.* (ટૅલવેરા) સ્પેન દેશમાં એક શેહેર છે. [service.
Pen'-sion, *n.* (પેન્શન) વર્ષાશન, allowance for past
Gen'-e-rals, *n.* (જેનરલ્સ) સરદારો.
Madrid, *n.* (મૅડ્રિડ) સ્પેન દેશની રાજ્યધાની.
Ex-ult'-ed, *v.* (એગ્ઝલ્ટેડ) અત્યાનંદ પામ્યા, rejoiced in.
Mar'-quis, *n.* (માર્કિવસ) ડ્યુકથી ઉતરતો ખિતાબ છે.
Was pre-sent'-ed, *v.* (વૉઝ-પ્રેઝેન્ટેડ) બક્ષીસ-ઈનામ અપાયું (આપ્યું) favoured.
Es'-tate, *n.* (એસ્ટેટ) જાગીર.
Worth, *adj.* (વર્થ) કીમતનો, of the value of.
Strug'-gle, *n.* (સ્ટ્રગલ) લડાઈ, contest.
Con-tin'-ued, *v.* (કૉન્ટિન્યુડ) જારી રહી. lasted.
Pressed on, *v.* (પ્રેસ્ડ-ઑન) આગળ ધસતા ગયા, rushed on.
Gave way, *v.* (ગેઇવ-વે) પાછા હઠતા ગયા, yielded.
Vittoria, *n.* (વિટોરિયા) સ્પેનમાં એક શેહેર છે.
Fron'-ti-er, *n.* (ફ્રૉન્ટીઅર) સરહદ, limit, border.
Faint, *adj.* (ફેઇન્ટ) સેહેજ, નિર્બળ, weak, feeble.
But, *prep.* ફક્ત.
Re-sist'-ance, *n.* (રીઝિસ્ટન્સ) અટકાવ, opposition.
At the head, ઉપરીપણે. [gave up.
Ab'-di-ca-ted, *v.* (ઍબ્ડિકેટેડ) રાજ ત્યાગ કીધો, resigned,
Fresh, *adj.* (ફ્રેશ) નવાં, બીજા.
Were showered, *v.* (વેર-શાવર્ડ) નો વરસાદ વરસ્યો, અપાયા, were poured down. [assembly.
Con'-gress, *n.* (કૉંગ્રેસ) રાજા તરફના વકીલો વગેરેની સભા,
To set'-tle, *inf.* (ટુ-સેટલ) નીવેડો કરવાને, to adjust.

Af′-fairs′, *n.* (ઍફેર્સ) કામ કાજ.
At peace, શાંત, સ્વસ્થપણે, quiet.
When, *adv.* એટલામાં.
On a sud′-den, (સડન) એકાએક.
De-sert′-ed, *v.* (ડિઝર્ટેડ) છોડી નાસી ગયા, forsook.
Sum′-moned, *v.* (સમન્ડ) બોલાવ્યા, called.
To com-mand′, *inf.* (ટુ-કૉમેન્ડ) સરદારી કરવાને.
Belgium, *n.* (બેલજ્યમ) યૂરોપમાં એક દેશ છે.
Age, *n.* (એઇજ) કાળ, યુગ.
Gen′-e-rals, *n.* (જેનરલ્સ) સેનાપતીઓ (નેપોલિયન અને ઉવે-લિંગ્ટન).
Waterloo, *n.* (ઉવૉટર્લુ) બેલજ્યમમાં પ્રાંત છે.
Duke, *n.* (ડયૂક) અંગ્રેજોમાં અમીરની પદ્દીમાં સઉથી મોટો ઓ-દ્દો છે.
Com-menced′, *v.* (કૉમેન્સ્ડ) આરંભ કીધો, began.
Am-bas′-sa-dor, *n.* (ઍમ્બૅસડૉર) એલચી, envoy, plenipotentiary.
That is to say, એટલે, means.
Com-mand′-er-in-chief, *n.* (કૉમેન્ડર-ઇન-ચીફ) મુખ્ય સેનાપતી.
Peer, *n.* (પીર) અમીર, ઉમરાવ, a nobleman.
At-tend′-ed, *v.* (ઍટેન્ડેડ) હાજર થતા, was present in.
Sit′-tings, *n.* (સિટિંગ્સ) સભા મળવાનો કાળ, બેઠક, meetings.
House of Lords, અમીરોની સભા.
Ré-gu-lar-ly, *adv.* (રેગ્યૂલર્લિ) નિયમ-રીતસર, punotually.
Pré-vi-ous, *adj.* (પ્રીવ્યસ) ગયા, last, gone before.
Speech, *n.* (સ્પીચ) ભાષણ.
Was re-vered′, *v.* (ઉવૉઝ રિવિઅર્ડ) માન અપાતું, પૂજ્ય ગણાતો, was venerated.
Por′-traits, *n.* (પોર્ટ્રેટ્સ) છબીઓ, pictures.
Stat′-ues, *n.* (સ્ટેચ્યૂઝ) પુતળા, images.
Iron Duke, (આઅર્ન-ડયૂક) વજ્રદેહી ડયુક.
Coun-try-men, *n.* (કન્ટ્રીમેન) દેશી ભાઇઓ.
Are to be seen, *v.* જોવામાં આવેછે.
Em-i′-nent-ly, *adv.* (એમીનન્ટ્લિ) વિશેષે કરીને, highly.

Stern′-ly, *adv.* (સ્ટર્નલિ) અતિ દૃઢપણે,અચળ રીતે, severely.
Firm, *adj.* (ફર્મ) દૃઢ, resolute.
Pur′-pose, *n.* (પર્પોઝ) કામ, મનો વિચાર, action.
Set up (against), *v.* (સેટ-અપ) સામા થતા, સામે ઉભા થતા, opposed.
Au-tho′-ri-ty, *n.* (ઑથોરિટિ) સત્તા, અધિકાર.
De-spised′, *v.* (ડસ્પાઇઝડ) ધિક્કારતો, scorned.
Va′-ni-ty, *n.* (વૅનિટિ) પતરાજી, બડાઇ, conceit. [to self.
Self′-ish-ness, *n.* (સેલ્ફિશનેસ) સ્વાર્થિપણું, subserviency
Be-fore′ all oth′-er things, બીજી સઘળી વાતો કરતાં.
Sim′-ply, *adv.* (સિમ્પ્લિ) સાદાઇથી, frugally.
Re-tained′, *v.* (રિટેઇન્ડ) રાખી રહ્યો હતો, kept up.
Was bu′-ried, *v.* (ઉવૉઝ-બેરીડ) ભુમીદાહ કરવામાં આવ્યો હતો, was interred. [est, extraordinary.
Un-com′-mon, *adj.* (અન્કૉમન) અસાધારણ, અદ્ભુત,great-
Pomp, *n.* (પામ્પ) ભભકો, ધામધુમ, splendour.
St. Paul's, (સેન્ટ-પૉલ્સ) પોલ નામના સાધુના, પવિત્ર પોલના.
Ca-the′-dral, *n.* (કૅથીડ્રલ) યુરોપીઅન લોકોનું મુખ્ય દેવલ.
Re-mains, *n.* (રિમેઇન્સ) લાસ, dead body.
Gra′-nite, *adj.* (ગ્રૅનિટ) અકડાંઆ પથ્થરની.
Tomb, *n.* (ટુમ) કબર, દેવડી. Side by side, જોડાજોડ.

LESSON XLI.

THE HEROISM OF A PEASANT.

He′ ro-ism *n.* (હેરોઇઝમ્) બહાદુરી, જવાનમર્દી, bravery, courage.
Fol′-low-ing, *adj.* (ફૉલોઇંગ) નિચેનું, the next.
Gen′-e-rous, *adj.* (જેનરસ) ઉદાર, liberal, disinterested.
Ac′-tion, *n.* (ઍક્શન) કામ, કૃત્ય, act.
Has struck, *v.* (હેઝ-સ્ટ્રક) અચંબો પમાડ્યો છે.
Ex-treme′-ly, (એક્સટ્રીમ્લિ) ઘણુંજ, very much.
Some′-what, *n.* (સમ ઉવૉટ) કંઇએક,

Sub-lime', n. (સબ્લાઇમ) ઉમદાપણું, ઉદાર શીલતા, grand.
In-un-dá-tion, n. (ઇનન્ડેશન) પૂર, રેલ, deluge. [ing
Hav'-ing tak'-en place, આવ્યાથી, આવી તેથી. happen-
Ow'-ing to, (ઓઇંગ-ટુ) લીધે, on account of.
Ex-ces'-sive, adj. (એક્સેસિવ) અતિશય, a great deal.
Fall of snow. (ફાલ-ઓફ-સ્નો) બરફનું પડવું.
Speed'-y, adj. (સ્પીડિ) તરતનું, એકદમનું, fast.
Thaw, n. (થૉ) બરફનું પીગળવું તે, હિમ-દ્રવ, melting.
Adige, n. (ઍડિજ) ઇટાલીમાં નદી છે.
Carried off, v. (કેરીડ ઑફ) ઘસડી નાંખ્યો, swept away.
Verona n. (વેરોના) ઇટાલીમાં શેહેર છે. [collector.
Toll'-gath-er-er, n. (ટોલગૅધરર) દાણ-વેરો ઉઘરાવનાર, excise
Port'-er, n. (પોર્ટર) દરવાન, gate keeper.
Im-pri'-soned, p. p. (ઇમ્પ્રીઝન્ડ) ગોંધાયલો, confined.
Mó-ment-a-ry, adj. (મોમેન્ટરિ) ક્ષણિક, impending.
De-struc'-tion, n. (ડિસ્ટ્રક્શન) નાશ, ruin.
Were dis-cov'-ered, v. (વેર-ડિસ્કવર્ડ) દેખાયા, નજરે પડ્યા, were found. [tending forth.
Stretch'-ing forth, pr. p. (સ્ટ્રેચીંગ-ફોર્થ) લાંબા કરતા, ex-
Scream'-ing, pr. p. (સ્ક્રીમિંગ) ચીસ પાડતા, shrieking.
Im-plor'-ing, pr. p. (ઇમ્પ્લોરીંગ) માંગતા, begging.
Suc'-cour, n. (સકર) મદદ, સહાય, help, relief, assistance. [off.
Frag'-ments, n. ફ્રેગ્મેન્ટસ) કકડા, pieces, parts broken
Re-main'-ing, adj. (રિમેઇનિંગ) બાકી રહેલા.
Arch, n. (આર્ચ) કમાન, મેહેરાબ, arc.
Con-tin'-u-al-ly, adv. (કૉન્ટિન્યુઅલિ) વારંવાર, ceaselessly.
Were drop'-ping, v. (વેર-ડ્રૉપિંગ) તુટી પડતા હતા, falling down.
Ex-tremé, adj. (એક્સ્ટ્રીમ) અતિશય, સીમાવગેરે એવી.
Pre'-sent, adj. (પ્રેઝન્ટ) હાજર, was near the place.

Nó-ble-man, *n.* (નોબલમૅન) અમીર.
Count, *n.* (કાઉન્ટ) ઉમરાવ, એક ખિતાબ છે.
Pulverino, *n.* (પલ્વેરિનો) શેહેરનું નામ છે.
Held out, *v.* (હેલ્ડ-આઉટ) ધરી, બતાવી.
Purse, *n.* (પર્સ) કોથળી, a bag of money.
Sé-quins, *n.* (સીક્વિન્ઝ) ઈટાલીમાં ચાલતો સીક્કો. [priser.
Ad-ven′-tur-er, *n.* (ઍડવેન્ચરર) સાહસિક માણસ, enter-
Risk, *n.* (રિસ્ક) ભય, જોખમ, hazard, peril.
(Would) de-liv′er, *v.* (ડિલીવર) બચાવે, would save.
Of being borne down, ઘસડાઈ જવાનો, carried away.
Ra-pid′-i-ty, *n.* (રૅપિડિટિ) વેગ, force.
Stream, *n.* (સ્ટ્રીમ) પ્રવાહ, પાણીનું વહેવું, rivulet.
Being dashed (against), અથડાવવું.
Being crushed, (બીઈંગ-ક્રશ્ડ) કચડાઈ જવું.
Fall′-ing, *adj.* (ફૉલિંગ) પડતા.
Spec-ta′-tors, *n.* (સ્પેક્ટેટર્ઝ) તમાસગીરો, lookers on.
Pro-posed′, *adj.* (પ્રપોઝ્ડ) મુકરર કરેલા, intended.
Jump′-ing, *pr. p.* (જમ્પિંગ) કુદીને.
Oars, *n.* (ઓર્ઝ) હલેસાં, rowing.
Gained, *v.* (ગેઈન્ડ) જઈ પહોંચ્યો.
Mid′-dle, *n.* (મિડ્લ) મધ્ય ભાગ.
Pile, *n.* (પાઈલ) થામલો. (ઈમારતનો), building.
De-scend′-ed, *v.* (ડિસેન્ડેડ) નિચે ઉતર્યું, came down.
Courage, *v.* (કરિજ) હિંમત રાખજો, be bold. [rous.
Stré-nu-ous, *adj.* (સ્ટ્રેન્યૂઅસ) ભારે, ઘણીજ strong, vigo-
Effort, *n.* (એફર્ટ) પ્રયત્ન, કોશિસ, exertion.
Hand′-ing, *pr. p.* (હૅન્ડિંગ) હાથે આપીને, delivering, giving over.
Pró-mised, *adj.* (પ્રૉમિસ્ડ) ઠેરવેલો, કબુલ કરેલો.
Re′-com-pense, *n.* (રેકૉમ્પેન્સ) બદલો, a reward.
Shall ex-posé, *v.* (શાલ-એક્સપોઝ) જોખમમાં નાખીશ, shall put in danger.

Suf-fi′-ci-ent, *adj.* (સફિશ્યન્ટ) જોઇએ તેટલો, પૂરતો, enough.
Livé-li-hood, *n.* (લાઇવ્લિહુડ) ગુજરાન, ઉપજીવિકા, sustenence.

LESSON XLII.

Vers′-es, *n.* (વર્સિઝ) કવિતા, poetry.
Show, *v.* (શો) બતાવેછે, indicate, teach.
Con-tempt′, *n.* (કૉન્ટેમ્ટ) તિરસ્કાર, scorn, hatred.
Po′-ver-ty, *n.* (પૉવર્ટિ) દરિદ્રતા, indigence.
Brute-beast, (બ્રૂટ-બીસ્ટ) જંગલી પશુ, senseless, savage beast.
Rather, *adv.* (રાધર) જરા, કંઇક.
Slug-gard, *n.* (સ્લગાર્ડ) આળસુ માણસ, a sleepy head.
Voice, *n.* (વૉઇસ) અવાજ.
(to) Com-plain, *inf.* (કૉમ્પ્લેઇન) ફરિયાદ કરતો, બડબડતો, to murmur, to express grief.
Have waked, *v.* (હેવ-વેઇક્ડ) જગાડ્યો છે, have roused.
Must slum′-ber, *v.* (મસ્ટ-સ્લમ્બર) ઊંઘવું જોઇએ.
Hing′-es, *n.* (હિંજીઝ) મિજાગરા, the joints on which a door turns.
So, *adv*, (સો) તેજ પ્રમાણે.
Turns, *v.* (ટર્ન્સ) ફેરવેછે, ફરેછે.
Sides, *n.* (સાઇડ્ઝ) પાસાં.
Shoul′-ders, *n.* (શોલ્ડર્સ)ખભા, joints that connect the arm with the body.
Hea′-vy, *adj.* (હેવિ) ભારે સુસ્ત, lazy.
Wastes, *v.* (વેઇસ્ટસ) ગુમાવે છે, spends squanders.
Gets up, *v.* (ગેટસ-અપ) ઊંઘમાંથી ઉઠે છે, rises.
Fold′-ing, *pr. p.* (ફોલ્ડિંગ) જોડીને, clasping.
Saun′-ter--ing, *pr. p.* (સૉન્ટરિંગ) નકામાં ફરતો, રઝળતો.
Tri-fling, *pr. p.* (ટ્રાઇફ્લિંગ) uselessly.
Passed (by) *v.* (પાસ્ડ) પાસે થઇને ગયો.
Wild, *adj.* (વાઇલ્ડ) પોતાની મેળે ઉગેલા, જંગલી, ખોટા.
Bri′-er, *n.* (બ્રાયર) ગુલાબ, prickly shrub.

Thorn, *n.* (થૉર્ન) કંટક વૃક્ષ, prickly tree.
This'-tle, *n.* (થિસલ) કાંટાનાં ઝાડ, prickly plant.
Broad'-er, *adj.* (બ્રૉડર) વધારે પહોળા.
High'-er, *adj.* (હાયર) વધારે ઊંચા.
Hang, *v.* (હૅન્ગ) લટકેછે.
Are turn'-ing to rags, ફાટી જાયછે, ચીંથરે ચીંથરાં થઇ જાયછે.
Starves, *v.* (સ્ટાર્વ્ઝ) ભુખે મરેછે, perishes with hunger.
Begs, *v.* (બેગ્ઝ) ભીખ માગે છે.
Dreams, *n.* (ડ્રીમ્ઝ) સ્વપ્ના, visions.
Les'-son, *n.* (લેસન્) શીખામણ, advice.
Man's=man is. But, *adv.* ફક્ત.
What I might be, હું કેવો થાત.
Breed'-ing, *n.* (બ્રિડિંગ) કેળવણી આપવી તે, training.
Be-times, *adv.* (બીટાઇમ્ઝ) વખતસર, early, soon, seasonably.
Idioms :—I made him a visit, હું તેને મળવા ગયો.
The clothes that hang on him, જે કપડાં તેણે પેહેરેલાં છે.
Said I then to my heart, ત્યારે મેં મારા મનમાં વિચાર કીધો.

LESSON XLIII.

Lord William Bentick.

Bentick, *n.* (બેન્ટિક) નામ છે.
Have held, *v.* (હેવ હેલ્ડ) ધારણ કીધાછે, ભોગવ્યા છે, have assumed.
Of'-fice, *n.* (ઑફીસ) ઓહ્દો, rank, post.
For some time, કેટલાક વખત સુધી.
Suc-ceed'-ed, *v.* (સક્સીડેડ) પછી થયો.
Lord Amherst, *n.* (લાર્ડ ઍમ્હર્સ્ટ) ગવર્નેર-જનરલ ઇ. સ. ૧૮૨૩-૧૮૨૮.
Fi-nanc'-es, *n.* (ફાઇનૅન્સિસ) વસુલાત, સરકારની ઉપજ, revenues, income.
Dis-or'-dered, *adj.* (ડિસ્ઑર્ડર્ડ) અવ્યવસ્થિત irregular.
Jus'-tice, *n.* (જસ્ટિસ) ન્યાય, ઇનસાફ.

In-suf-fi′-ci-ent, *adj.* (ઇન્સફિશન્ટ) થોડી, inadequate.
Mis-di-rect′-ed, *adj.* (મિસડિરેક્ટેડ) આડે માર્ગે-ખોટીરીતે, led amiss.
Ap-plied′ (himself), *v.* (ઍપ્લાઇડ) મંડ્યો, set, devoted.
To re-move′, *inf.* (ટુ રિમુવ) દૂર કરવાને, to get rid of.
Court of Di-rect′-ors, (કોર્ટ-ઑફ-ડિરેક્ટર્સ) હિંદુસ્તાનની સરકાર પર નજર રાખવા સારૂ ઇસ્ટ ઇંડિયા કંપનીએ એક સભા બનાવી હતી તે.
Re-duced′, *v.* (રિડ્યૂસ્ડ) ઓછો-કમી કીધો, diminished.
Ex-pens′-es, *n.* (એક્સપેન્સિસ) ખરચ, cost.
Re-form′, *n.* (રિફૉર્મ) સુધારો, amendment, change.
Un-po′-pu-lar, *adj.* (અનપોપ્યુલર) લોકોને અણગમતો, લોકાપ્રિય.
Com-plained′, *v.* (કૉમ્પ્લેઇન્ડ) ફરીયાદ કીધી, બડબડ્યો, murmurred.
Em′-in-ent, *adj.* (એમિનન્ટ) પ્રખ્યાત, નામાંકિત, illustrious.
Im-pru′-dent, *adj.* (ઇમ્પ્રૂડન્ટ) નાદાની ભરેલી, અવિચારી, injudicious, thoughtless.
Is′-sued, *v.* (ઇશ્યૂડ) કહાડ્યા, કીધા.
Un-just′, *adj.* (અનજસ્ટ) ગેરવાજબી.
Bore, *v.* (બોર) ખમ્યો, સહન કીધી.
Cen′-sure, *n.* (સેન્શ્યૂર) ઠપકો, reproach, blame.
In si′-lence, ચુપકીથી, છાનામાના, silently.
High′-ly, *adv.* (હાઇલિ) ઘણોજ, બહુજ.
Was praised, *v.* (વૉઝ-પ્રેઇઝડ) વખણાયો, વખાણ થયાં.
To a-mend′, *inf.* (ટુ-અમેન્ડ) સુધારવાને, to reform.
Suits, *n.* (સુટસ) ફરિયાદી, મુકરદમા, actions, petitions.
Re′-gis-tered, *adj.* (રેજિસ્ટર્ડ) નોંધાયલા, recorded, filed.
Could de-cide′, *v.* (કુડ-ડિસાઇડ) ચુકાદો-ફેસલો કરી શકતી, adjudge.
Court of ap-peal′, (કોર્ટ-ઑફ-ઍપીલ) નિચલી કોરટના ફેસલા વિરૂદ્ધ અપીલ કરવાની કોરટ, અપીલ કોરટ.
Set up, *v.* (સેટ-અપ) સ્થાપી, established.

High Court, (હાઇ કોર્ટ) સદર અદાલત, વરિષ્ઠ ન્યાય સ્થાન.
Allahabad, *n.* (અલ્હાબાદ) ગંગા તથા જમનાના સંગમ પર એક શેહેર છે.
Prin′-ci-pal sud′-der Ameens, (પ્રિન્સિપાલ-સદર અમીન્ઝ) દિવાની ખાતામાં મુનસફથી ચઢતી પાયરીના અધિકારો.
Mi′-nute, *n.* (મિનિટ) યાદીરૂપ લખાણ; ઠરાવ, a note.
Na′-tive learn-ing′, (નેટિવ-લર્નિંગ) દેશી વિદ્યા.
Ob′-ject, *n.* (ઑબ્જેક્ટ) મતલબ, હેતુ, intention.
To pro-mote, *inf.* (ટુ-પ્રોમોટ) વૃદ્ધિ કરવાનો, to forward.
Eu-ro-pe′-an knowl′-edge, (યૂરોપીયન નાલેજ) યુરોપ ખંડની ભાષા સંબંધી જ્ઞાન.
Through, *prep.* વડે, ની મારફતે.
For-bade′, *v.* (ફૉર્બેડ) મના કીધી, prohibited.
Com-mit′-tee, *n.* (કમિટી) વિશેષ મંડળી-સભા, assembly.
Pub′-lic in-struc′-tion, (પબ્લિક-ઇન્સ્ટ્રક્શન) કેળવણી ખાતુ.
Funds, *n.* (ફંડઝ) થાપણ, sum of money set ampart.
O ri-ent′al, *adj.* (આરિએન્ટલ) પૂર્વ તરફની ભાષાના, eastern.
Es-tab′-lished, *adj.* (એસ્ટૅબ્લિશ્ડ) નિમેલા, ઠેરવેલા, set up.
Is car′-ried on, (કૅરીડ) ચાલેછે, is couducted.
To a-bol′-ish, *inf.*(ટુ ઍબૉલિશ) રદ કરવાનો, કાઢી નાખવાનો, to stop, to put an end to.
Cus′-tom, *n.* (કસ્ટમ) રિવાજ, ધારો.
Failed, *v.* (ફેઇલ્ડ) કંઇ વળ્યું નહીં.
Widow, *n.* (ઉવિડો) વિધવા.
Burn′-ing, (બર્નિંગ) બળી મરવું.
Fu′ neral pile, (ફ્યૂનરલ-પાઇલ) ચિતા, heap of cumbustibles.
Was com-manded, *v.* (ઉવૅાઝ-કૅામન્ડેડ) ફરમાવેલું હતું.
Sa-cred, *adj.* (સેક્રેડ) પવિત્ર, ધર્મ સંબંધી.
Were grieved (at) *v.* (ઉવેર-ગ્રીવ્ડ) ખેદ પામતા.
Would have stopped, બંધ પાડ્યો હોત.
To ex-cite, *inf,* (ટુ-એક્સાઇટ) ઉત્પન્ન કરવાને, to stir.

Dis con-tent', *n.* (ડિસ્કૉન્ટેન્ટ) ખેદિલિ, અસંતોષ, dissatisfaction. [clear away.

To wipe away. દૂર કરવાને, કહાડી નાખવાને, efface,

Did he'-si-tate, *v.* (ડિડ-હેઝિટેઈટ) આચકો ખાધો, આનાકાની કીધી. did pause.

To de-clare', *inf.* (ટુ-ડિક્લેર) પ્રસિદ્ધ કરવાને, જણાવવાને.

Since his day, તેના વખત પછી.

Has been purged, *v.* (પર્જ્ડ) સાફ કરાયલું છે, નિકળી ગયો છે. (ધારો) cleared of. [shocking.

Hor'-rid, *adj.* (હૉરિડ) કમકમાટ ભરેલો. ત્રાસ ઉપજાવે એવો,

Prac'-tice, *n.* (પ્રૅક્ટિસ) ધારો, રીવાજ, custom.

Wi'-dow burn'-ing, (ઉવિડો-બર્નિંગ) વિધવા સ્ત્રીનું બળી મરવું તે. [was made eminent.

Was sig'-nal-ized, *v.* (ઉવૉઝ સિગ્નલાઈઝડ) પ્રસિદ્ધ થયું હતું,

In-tro-duc'-tion, *n.* (ઈન્ટ્રોડક્શન) દાખલ કરવું તે, આરંભ, admission.

Steam'-boats, *n.* (સ્ટીમ-બોટ્સ) આગબોટો.

To run, *inf.* જવા આવવાને.

Re-put-á-tion, *n.* (રેપ્યુટેશન) આબરૂ, નામ, honour.

Be-nev'-o-lence, *n.* (બિનેવોલન્સ) પરોપકાર બુદ્ધિ, kindly disposition.

Idioms:—His opinions were open to dispute, તેના વિચારો વાંધા ભરેલા માલમ પડતાં.

Suttee should be punished as a crime, સતી થવું એ ગુન્હો છે એમ સમજી શિક્ષા કરવામાં આવશે.

LESSON XLIV.

The Pet Lamb

Pet lamb, *n.* (પેટ-લેમ્બ) લાડકવાયુ હલંવાનનું બચ્ચું, beloved lamb.

Dew, *n.* (ડ્યુ) ઝાકળ, ઓસ, frost.

Was fal'-ling, *v.* (ઉવૉઝ ફૉલિંગ) પડતું હતું.

Be-gan′ to blink, *v.* (બિગૅન ટુ-બ્લિન્ક) પ્રકાશવા લાગ્યા, be-
gan to shine, Twinkle, glitter.

Pret′ty, *adj.* (પ્રિટિ) સુંદર, રમુજી, beautiful.

Es-pied′, *v.* (એસ્પાઇડ) દૂરથી જોયું, saw. [as snow.

Snow white, *adj.* (સ્નો-હ્વાઇટ) બરફના જેવું સફેત, white

Maid′-en, *n.* (મેડન) કુમારીકા, a virgin.

At its side, તેની પાસે.

Kine, *n.* (કાઇન) ગાયો, cow.

All alone, એકલું, તન્હા, altogether solitary.

Slen′-der, *adj.* (સ્લેન્ડર) પાતળા, thin, slim.

Cord, *n.* (કૉર્ડ) દોરડું, string,

Was teth′-ered, *v.* (વૅાઝ ટેધર્ડ) બંધાયલું હતું, was tied.

Knee, *n.* (ની) ઘુંટણુ,

Did kneel, *v.* ઘુંટણીએ બેઠી, rest on kneels.

While, (હ્વાઇલ) અને.

Moun′-tain, *adj.* (માઉન્ટન) પહાડી, hilly.

Meal, *n.* (મીલ) ભોજન.

Beau′-ty rare=rare beauty.

Rare, *adj.* (રેર) ઘણીજ, ઉત્કૃષ્ટ. [બસુરત બાળક.

A child of beauty rare, જેની જોડી ભાગ્યેજ મળે એવું ખુ-

Watched, *v.* (વૅાચ્ડ) નિહાળીને-લક્ષપુર્વક જોયાં, observed
attentively.

Love′-ly, *adj.* (લવલિ) વહાલ આવે એવું, લલિત. charmig.

Pair, *n.* (પેર) જોડું, a couple.

Emp′-ty, *adj.* (એમ્પ્ટિ) ખાલી, not full.

Can, *n.* (કૅન) વાડકો, a cup, a tinvessel.

Turned away, (ટર્ન્ડ-અવે) પાછી ફરી-વળી.

Ere, *adv.* (એર) અગાઉ, before.

Foot′-steps. *n.* (ફુટસ્ટેપ્સ) પગલાં, tracks.

Did stay, *v.* (ડિડ સ્ટે) અટકાવ્યા, stopped.

Ails, *v.* (એઇલ્ઝ) દુઃખ થાય છે, afflicts, pain.

Young one, (યંગ-વન) જુવાન બચ્ચુ.
What ails thee, તને શું દુઃખ થાય છે; [થયેલ છે.
Why pull so at thy cord, તારી દોરી આમ શા માટે
Is it not well with thee, તને શું સારૂ નથી ?
 Board, *n.* (બોર્ડ) ખાવાનું, diet, food.
Plot of grass, ઘાસ ઉગેલી જમીન (નો ભાગ).
Green, *adj.* (ગ્રીન) લીલું.
Rest, *v.* (રેસ્ટ) આરામ લે, repose.
Is't=is it.   Ail'-eth, *v.* (એઇલેથ) દુઃખ થાય છે.

LESSON XLV.

Dr. Primrose's House Destroyed by Fire.

ડા. પ્રિમરોઝનું ઘર આગથી બળી ગયું.

De-stroy'-ed, *p. p.* (ડિસ્ટ્રોયડ) નાશ પામ્યુ, બળી ગયું.
Fire, *n.* (ફાયર) આગ.
Near, *adv.* (નિયર) ઘણું કરીને, લગભગ, nearly [night.
Mid'-night, *n.* (મિડનાઇટ) મધ્ય રાત્રી, મધરાત, Dead of
To knock *inf.* (ટુ નોક) ઠોકવુ, to strike.
Still, *adj.* (સ્ટિલ) શાંત, સ્થિર calm.
Si'-lent, *adj.* (સાઇલન્ટ) ચુપ.
Di-lat'-ed, *v.* (ડાઇલેટેડ) ફુલાયું, ઉંચું આવ્યું, expanded.
Un-ut'-ter-a-ble, *adj.* (અનઅટરેબલ) બોલાય-કહેવાય નહી એવું, inexpressible, ineffable.
A-mazé-ment, *n.* (અમેઇઝમેન્ટ) આશ્ચર્યતા, અચંબો.
Burst'-ing out, *pr. p.* (બર્સ્ટિંગ-આઉટ)નિકળી આવતા, coming out.
Blaze of fire, (બ્લેઇઝ-ઑફ-ફાયર) આગનો ભડકો, flame.
Ap'-er-ture, *n.* (ઍપર્ચર) ફાટ, બાકું, તડ, opening.
Red, *adj.* (રેડ) લાલ.
Con-fla-grá-tion, *n.* (કોનફ્લગ્રેશન) આગનું બળવું, burning.
Gave (outcry), *v.* (ગેઇવ) પડી.

Con-vuls'-ive, *adj.* (કૉન્વલ્સિવ) કંપારી આવે એવી, spasmodic, agitating.
Out'-cry, *n.* (આઉટ્ ક્રાઇ) બુમ, ચીસ, cry of distress.
Pave'-ment, *n.* (પેઇવ્‌મેન્ટ) ફરસબંધી, a stone floor.
In-sens'-i-ble, *adj.* (ઇન્સેન્સિબલ) બેભાન, બેશુદ્ધ, senseless.
A-larmed', *v.* (અલાર્મ્ડ) બિહવડાવ્યો, ચોંકાવ્યો, terrified.
Had been a-sleep', *v.* (અસ્લીપ) ઉંઘતો હતો.
Till this, અત્યારલગી-સુધી.
Per-ceiv'-ing, *pr. p.* (પર્સિવીંગ) જોઇને, seeing.
Flames, *n.* (ફ્લેઇમ્ઝ) ભડકા, બળતાં, blazes. [ately.
In'-stant-ly, *adv.* (ઇન્સ્ટન્ટલિ) તતક્ષણ, તરતજ, immedi-
Waked, *v.* (વેઇક્ડ) જગાડી, aroused.
Ná-ked, *adj.* (નેકેડ) નગ્ન, નાગા, unclad.
Wild, *adj.* (વાઇલ્ડ) બાવરા, હાંફલા ફાંફલા.
Ap-pre-hen'-sion, *n.* (અપ્રીહેન્શન) દેહેશત, fear, dread.
Re-called', *v.* (રિકૉલ્ડ) પાછો આણ્યો, પાછો લાવ્યો.
Ang'-uish, *n.* (ઍંગ્વિશ) અતી દુઃખ (મન-શરીરનું), વેદના, grief, agony. [cause.
Ob'-jects, *n.* (ઑબ્જેક્ટસ) બાબતો, વિષયો, પદાર્થો. final
Ter'-ror, *n.* (ટેરર) ભય, danger.
By this time, આ વખતે, then. [છાપરૂં.
Had caught, *v.* (હૅડ કાટ) લીધું-પકડ્યું હતું. Roof, *n.* (રૂફ)
Dwell'-ing, *n.* (ડ્વેલિંગ) ઘર, મકાન, house,
Part after part, એક પછી એક ભાગ (ઘરનો).
To fall in, *inf.* ટૂટી પડવું.
Ag'-o-ny, *n.* (ઍગોનિ) અતિ ઘણું દુઃખ, anguish.
As if, જાણે.
En-joyed', *v.* (એન્જૉઇડ) ખુશીથી જોતા-મજા પડતી હોય.
Gazed, *v.* (ગેઇઝડ) એક દૃષ્ટીએ-નજરે જોયું.
By turns, વારા ફરતી, alternately.
Round, *prep.* (રાઉન્ડ) આસપાસ. [children.
Lit'-tle ones, (લિટ્લ-વન્ઝ) નાના બચ્ચાં-છોકરાં, young

Were (not) to be seen, દેખાયા નહીં.
O mi-se-ry, (ઓ-મિઝરિ) અરે ! આતે શું ગજબ, misfortune.
Are burnt to death, બળી મુઆ.
Calm'-ly, *adv.* (કામ્લિ) ધિમે રહીને, નિરાંતે, coolly.
That mo'-ment, (મોમેન્ટ) તેજ ક્ષણે-વખતે.
Babes, *n.* (બેઈબ્ઝ) બચ્ચાં, young children.
With-in', *prep.* (ઉવિધિન) ઘરમાં, અંદર.
Were a-waked', *v.* (ૐવેર-અવેઈક્ડ) જાગી ઉઠ્યા હતા. roused.
Rush'-ing, *pr. p.* (રશિંગ) ધુશીને, ધસ્યા ધસ્યા જઈને, pushing, pressing on.
Burst'-ing, *pr. p.* (બર્સ્ટિંગ) જોરથી ભાંગીને; તોડીને, breaking asunder.
Cham'-ber, *n.* (ચેઇમ્બર) ઓરડી, room.
Were con-fined', *v.* (ૐવેર-કૉન્ફાઇન્ડ) ગોંધાયલા હતા.
Pa-pa', *n.* (પૅપા) બાપ, father.
Lay, *v.* (લે) સૂતા હતા.
Snatched, *v.* (સ્નૅચ્ડ) ઝટ લઈ આવ્યો. seized and carried.
As fast as pos'-si-ble, જેમ બન્યું તેમ જલદીથી.
Just as, જેવો. Was got out, બહાર નિકળ્યો, આવ્યો.
Hold'-ing up, (હોલ્ડિંગ-અપ) પકડીને, લઈને.
Pos-ses'-sion, *n.* (પઝેશન) માલમતા, માલમિલકત, wealth.
(let) Pe'rish, *v.* (પેરિશ) નાશ થાઓ, બળી જાઓ, be destroyed.
Have saved, (હૅવ-સેઈવ્ડ) બચાવ્યો છે.
Trea'-sures, *n.* (ટ્રીઝ્યૂર્ઝ-ટ્રેઝર્ઝ) ખજાનો, દોલત (બચ્ચાં).
My dear'-est, (ડીયરેસ્ટ) મારી અતિપ્યારી (બઈરી) darling.
Dar'-lings, *n.* (ડાર્લિંગ્ઝ) વાહાલાં-પ્યારાં છોકરાં, dear children.
Clasped, *v.* (ક્લૅસ્પ્ડ) વળગ્યા, બાઝ્યા, embraced, held fast.
To share, *inf.* (ટુ-શેર) ભાગ લેતા, સામેલ થતાં.
Trans'-port, *n*, (ટ્રાન્સપોર્ટ) અત્યાનંદ, હર્ષ, raptures.
Idioms: I came to knock at my door, આવીને મારણાં ઠોકવા લાગ્યો.

I saw the house bursting out in a blaze of fire, મ ઘરમાંથી એકદમ આગના ભડકા નિકળતા જોયા.

Recalled me to life, મને શુદ્ધિ-ભાન આવ્યું.

It was only to objects of new terror, તથાપી નવી ધાસ્તી ઉત્પન્ન થાય તેવી વસ્તુ નજરે પડી. [ફક્ત નહીં.

Nothing could have stopped me, હું કસાથી પણ અટ-

The flames were catching the bed, બિછાનું સળગવાની તૈયારીમાં હતું.

LESSON XLVI.

MEN WHO HAVE RISEN. ઊંચી પદ્વિ પામેલા પુરૂષો વિશે.

Have ris'en, v. (હેવ-રિઝન) ઊંચી પદ્વિએ ચઢેલા-ને પામ્યાછે. have elevated.

Sim'-ple, *adj*. (સિમ્પલ) હલકો, સાધારણ, low, mean.

Viceé-roy, *n*. (વાઇસ્રૉય) સુબો, રાજપ્રતિનિધિ, governor.

Span'-ish Ame'-rica, (સ્પૅનિશ-અમેરિકા) સ્પેનના તાબાનો અમેરિકા ખંડ.

Ar-til'-le-ry, *n*. (આર્ટિલરિ) તોપખાનું.

Ar'-bit-er, *n*. (આર્બિટર) લવાદ, અમીન, an umpire.

Stephenson, *n*. (સ્ટીવન્સન) નામ છે.

En-gin-eer', *n*. (એન્જિનીયર) યંત્રકાર, યંત્ર ચલાવનાર, ઇજનેર.

Gregory VII, *n*. (ગ્રેગરી-ધ-સેવન્થ) સાતમો ગ્રેગરિ.

Popes, *n*. ખ્રિસ્તિ ધર્મના રોમન કેથોલિક પંથના આચાર્યો.

Pope Adrian VI, (પોપ-ઍડ્રિઅન-ધ-સિક્સ) છઠ્ઠો પોપ એડ્રિઅન. [ed.

Em'-in-ent, *adj*. (એમિનન્ટ) પ્રખ્યાત, નામાંકિત, distinguish-

Can'-dles, *n*. (કૅન્ડલ્ઝ) મીણબત્તિ.

Was forced, *v*. (ઉવૉઝ ફોર્સ્ડ) ફરજ પડતી હતી.

Street-lamps, *n*. (સ્ટ્રીટ લૅમ્પ્ઝ) મેહલ્લાના દીવા.

Ben Johnson, *n*. (બેન-જૉન્સન) નામ છે.

Brick'-lay-er, *n*. (બ્રિકલેઅર) કડિયો, mason.

Betook (himself), *v*. (બિટુક) મંડ્યો, લાગ્યો, applied.

Fá-vour-ite, *n.* (ફેવરિટ) માનીતો, dear.

Poet Laureate, (પોએટ-લારિયેટ) રાજ્ય કવિ.

Is bu'-ried, *v.* (ઈઝ-બેરીડ) દટાયો છે, જુમીદાહ કરેલો છે.

Westminster Abbey, (વેસ્ટમિન્સ્ટર-ઍબી) વેસ્ટમિન્સ્ટરનો મઠ (અહીંઆ પાદશાહી કુટુંબના તથા મ્હોટા નામાંકિત પુરૂષો દાટવામાં આવેછે).

Sir Edmund Saunders, (સર-એડ્મન્ડ-સાન્ડર્ઝ) નામ છે.

Be-gan' life, (બિગૅન-લાઇફ) ધંધો કરવા માંડ્યો.

Er'-rand-boy, *n.* (એરન્ડ-બૉય)સંદેશો લઈ જનાર, a message bearer.

Law'-yers, *n.* (લૅાયર્ઝ) વકીલ, pleaders.

Rose to be, થયો.

Chief Justice, (ચીફ-જસ્ટિસ) મુખ્ય-વડો ન્યાયાધીશ, prime judge.

Court of King's Bench, વિલાયતમાં કાયદા પ્રમાણે ફેસલા કરનારી વડિલ કોરટ.

Are cit'-ed, *v.* (આર સાઇટેડ)આધાર-પ્રમાણ લેવામાં આવેછે, are quoted.

Re-spect', *n.* (રિસ્પેક્ટ) માન, સન્માન, honour.

Books on law, કાયદાના પુસ્તકો.

Edward Sudgen, (એડવર્ડ-સડન્) નામ છે.

Picked up, *v.* (પિકડ-અપ) મેળવ્યું, લીધું, obtained, acquired.

Bar'-ris-ter, *n.* (બરિસ્ટર) પેહેલા વર્ગનો વકીલ, બારિસ્ટર, an advocate.

Sur-pass'-ed, *v.* (સર્પાસ્ડ) હઠાવ્યા,(ચઢીઆતો થયો), excelled.

Ri'-vals, *n.* (રાઇવલ્ઝ) હરીફ, પ્રતિસ્પર્ધી, competitors.

Lord St. Leonards, (લૉર્ડ-સેન્ટ-લ્યૅાનર્ડ્ઝ) નામછે.

Held, *v.* (હેલ્ડ) ભોગવ્યો.

High post, (હાઇ-પોસ્ટ) મ્હોટો ઓહ્દો, high office.

Chan'-cel-lor, *n.* (ચૅન્સેલર) વિલાયતમાં સર્વોપરી કોરટનો મુખ્ય ન્યાયાધીશ, highest Judge in England.

John Hunter, (જૉન-હન્ટર) નામ છે.

Sur'-geons, *n.* (સર્જન્ઝ) શસ્ત્રવૈદ્ય, chirurgeons.

Ap-pren'-tice, *n.* (ઍપ્રેન્ટિસ) શીખાઉ, candidate.

Cab′-in-et mak′-er, (કૅબિનેટ-મેકર) કબાટ બનાવનારો
O-ra′-tion, *n.* (ઑરેશન) ભાષણ, discourse.
In hon′-our of him, તેને માન આપવાને.
Is de-liv′-ered, *v.* (ઇઝ-ડિલિવર્ડ) આપવામાં આવેછે, is given.
An′-nu-al-ly, *adv.* (ઍન્યૂઅલિ) દરવર્ષે વર્ષોવર્ષ, every year.
Mé-di-cal men, (મેડિકલ-મેન) વૈદકસ્તાની પુરૂષો, વૈદક શાસ્ત્ર જાણનારા, doctors.
John Harrison, *n.* (જૉન હૅરિસન) નામછે.
Time-keep′-er, *n.* (ટાઇમ-કીપર) કાળયંત્ર, કાલમાન, chronometer, a clock.
Suf-fi′-ci-ent-ly, *adv.* (સફીશ્યન્ટલિ) સંપૂર્ણ રીતે, perfectly.
Cor-rect,′ *adj.* (કરેક્ટ) ખરો, બરોબર, exact, precise.
To de-ter′-mine, *inf.* (ટુ-ડિટર્મિન) નક્કી કરવાને, માપવાને, to fix, to measure.
Lon′-gi-tude, *n.* (લૉન્જિટ્યુડ) રેખાંશ.
In-ge-ni-ous, *adj.* (ઇન્જીન્યસ) શોધક બુદ્ધિનો, વિચક્ષણ, skilful, witty.
Taught (himself), *v.* (ટૉટ) શીખ્યો.
Watch-mak′-ing, (વૉચ-મેકિંગ) ઘડિયાળ બનાવવાનું કામ.
Ad′-mi-ral Benbow, (ઍડમિરલ-બેન્બો) દરિયાઇ સેનાપતિ બેન્બો.
Nà-val, *adj.* (નેવલ) દરિયાઇ, nautical.
Cab′-in boy, *n.* (કૅબિન-બૉય) વહાણમાં હજુરીઓ.
Dalton, *n.* (ડૉલ્ટન) નામ છે.
Chem′-ist, *n.* (કેમિસ્ટ) રસાયન શાસ્ત્રી, રસાયન વિદ્વાન, professor of chemistry.
A-tom′-ic the′-o-ry, (ઍટામિક-થીઓરિ) પરમાણું શાસ્ત્ર, relating to atoms.
Hum′-ble, *adj.* (અમ્બલ) ગરીબ, poor.
Sir Jamsetji Jeejibhoy, (સર-જમસેટજી જિજીભાઇ) નામ છે.
Deal′-er, *n.* (ડીલર) વેપારી, trader, shop keeper.
Head, *n.* (હેડ) ઉપરી.
Found′-er, *n.* (ફાઉન્ડર) સ્થાપન કરનાર, establisher.

Parsis, *n.* (પાર્સીસ) પારસી લોકો.
Did owe, *v.* (ડિડ્-ઓ) દેવાદાર થયા.
El-e-vá-tion, *n.* (એલીવેશન) ઊંચી પદ્વી, મ્હોટી દરજ્જો, high rank, prosperity.
Luck, *n.* (લક) નસીબ, fortune, chance.
Pá-trons, *n.* (પેટ્રન્ઝ) મુરબ્બી, આશ્રય આપનાર.
Fá-vours, *v.* (ફેવર્ઝ) ફળેછે, મદદ કરેછે, helps.
Strong, *n.* (સ્ટ્રૉન્ગ) મ્હેનતુ-ઉદ્યોગી માણસો.
Æsop's fa-ble, (ઇસપ્સ ફેબલ) ઇસપનીતિ, ઇસપની કથા.
Fá-bu-lists, *n.* (ફેબ્યુલિસ્ટસ) કલ્પિત વાત રચનારા-જોડનારા.
Cart'-man, *n.* (કાર્ટમૅન) ગાડીવાન, driver.
Prayed, *v.* (પ્રેઇડ) પ્રાર્થના-સ્તુતી કીધી.
Hercules, *n.* (હર્ક્યુલીસ) બળદેવ, god of strength.
To help, *inf.* (ટુ-હેલ્પ) ટેકો દેવાને-આપવાને.
Cart, *n.* (કાર્ટ) ગાડી.
Ditch, *n.* (ડિચ) ખાઇ, (કાદવ), a trench. [fastening.
Was stick'-ing, *v.* (વૉઝ-સ્ટિકિંગ) ચોંટી ગઇ હતી, was
Re-buked', *v.* (રીબ્યૂક્ડ) ઠપકો દીધો, blamed, reprehended.
Ar'-chi-tect, *n.* (આર્કિટેક્ટ) ઘડનાર, constructor.
Il-lus'-tri-ous, *adj.* (ઇલસ્ટ્રીયસ) પ્રખ્યાત, નામાંકિત.
Samuel Johnson, (સૅમ્યૂઅલ-જોન્સન) નામ છે.
Toiled, *v.* (ટાઇલ્ડ) અતિશ્રમ લીધો, ઘણી મહેનત લીધી, worked, laboured.
Dic'-tion-a-ry, *n.* (ડિક્શનરિ) શબ્દાર્થ કોશ.
All the while, તે સઘળો વખત, during all the time.
Pó-ver-ty, *n.* (પૉવર્ટિ) દરિદ્રતા, નિર્ધન અવસ્થા.
Sought, *v.* (સૉટ) શોધ્યો, યત્ન કીધું, searched, tried.
In vain, વૃથા, ફોકટ. [age.
Pro tec'-tion, *n.* (પ્રોટેક્શન) આશ્રો, આધાર, મદદ, patron-
To be called, કેહેવડાવવાને.

Pá-tron of let'-ters, (પેટ્રન-ઑફ-લેટર્ઝ) વિદ્યાને ટેકો આપનાર, વિદ્યાશ્રિત. [lished.
Ap-peared', v. (ઍપીયર્ડ) બહાર પડી, પ્રગટ થઇ, was pub-
Pá-tron-age, n. (પેટ્રનેઇજ) આશ્રય, સ્હાયો, support.
Coud have been, થાત (મ્હોટો માણસ). [vary.
Dif'-fer, v. (ડિફર) જુદા પડેછે, વિચારને મળતા આવતા નથી,
Hu-mane', adj. (હ્યુમેઇન) દયાવંત, દયાળુ, kind.
Stern, adj. (સ્ટર્ન) કરડો, સખ્ત, નિર્દય, austere.
De-voté (themselves), v. (ડિવોટ) મંડેછે, મચેછે, engage themselves.
A'-like, adj. (ઍલાઇક) સરખા, સમાન, resembling,equal.
Hard-work'-ers, n. (હાર્ડ-ઉવર્કર્સ) સખ્ત મેહેનત કરનારા.
Re-ly', v. (રીલાઇ) ભરોસો રાખે છે, depend.
Re-sem'-bles, v. (રિઝેમ્બલ્ઝ) મળતો આવે છે.
High in rank, મ્હોટી પદ્વીના. [work.
Left (affairs), v. (લેફ્ટ) સોંપતા, (કામકાજ), entrusted the
Mi'-nis-ters, n. (મિનિસ્ટર્ઝ) પ્રધાનો, દીવાન.
Must (not) be deceived, n. (ડિસીવ્ડ) ઠગાવવું નહીં જોઇએ, must not be cheated. [full.
Con-tempt'-i-ble, adj. (કૉન્ટેમ્પ્ટિબલ) ધિક્કારવા જોગ, hate-
Feed on, v. (ફીડ) નિર્વાહ-ગુજરાન ચલાવેછે, live on.
Rot'-ten-ness, (રૉટનનેસ) સળો; સડો. putrication.
Will pass away, નાશ થાયછે.
Idioms:—Stephenson was born a labourer, સ્ટીવન્સન એક મજુરનો છોકરો હતો.
He betook himself to learning, તે વિદ્યાભ્યાસ કરવા મંડયો.
To what did these eminent men owe their elevation, શાથી આ નામાંકિત પુરૂષો ચઢતી પદ્વીને પામ્યા.
Fortune favours the strong, મ્હેનતુને નસીબ ફળેછે

LESSON XLVII.

PATIENCE.

Pa-ti-ence, n. (પેશન્સ) ખામોશ, ધીરજ, endurance.

Pá-ti-ent, *adj.* (પેશન્ટ) સહનશીલ ધૈર્યવાન. enduring.
In'-ju-ries, *n.* (ઇન્જ્યૂરીઝ) દુઃખ; ઇજા, 'aunoyance.'
Want of coú-rage, (વૉન્ટ-ઑફ-કરિજ) હિંમતનની ખામી-ઓટ, need of courage.
Form'-er, *adj.* (ફૉર્મેર) આગલા, પેહેલા.
Chap'-ter, *n.* (ચૅપ્ટર) પ્રકરણ; ભાગ, part of a story.
Pre-sent'-ed, *v.* (પ્રીઝેન્ટેડ) આવતી; માલમ પડતી, came.
Called it forth, *v.* (કાલ્ડ ફોર્થ) તે (હિંમત) દેખાડવી પડતી.
Un'-der whose arm, જેના બાહુ નીચે, જેના આશ્રય તળે.
Shel'-ter, *n.* (શેલ્ટર) આશ્રય, રક્ષણ, protection, refuse.
Did a-rise, *v.* (ડિડ-એરાઇઝ) ઉત્પન્ન થવું, produced.
In-sens'-i-bil''-i-ty, *n.* (ઇન્સેન્સિબીલિટિ) બેભાનપણું, બેશુદ્ધિ, ગાફેલી, stupidity.
Ob-tusé-ness, *n.* (ઑબ્ટ્યૂસનેસ) મંદપણું, જડપણું, dullness, bluntness.
In-tel-lect'-u-al, *adj.* (ઇન્ટેલેક્ટ્યૂઅલ) મનની.
Parts, *n.* (પાર્ટસ) બુદ્ધિ; શક્તિ.
Feel'-ing-ly, *adv.* (ફીલિંગ્લિ) અસરકારકરીતે, તીખાસથી.
Plá-cid', *adj.* (પ્લૅસિડ) શાંત; સૌમ્ય, gentle, calm, quiet.
Ná-ture, *n.* (નેચર) સ્વભાવ, disposition.
Jar' ring, *adj.* (જારિંગ) વિરૂદ્ધ, વઢકણા, discordant.
El'-e-ment, *n.* (એલીમેન્ટ) તત્વ, અંસ, principle, constituents, parts.
Was mixed up, *v.* (મિક્સ્ડ) મિશ્ર થયલું હતું.
Scarce (ly), *adv.* (સ્કેર્સ્લિ) ભાગ્યેજ, seldom.
To re-tá-li-ate, *inf.* (ટુ-રિટેલિયેટ) બદલોવાળવા-લેવાને, ખંગ લેવાને, to requite.
At din'-ner, (ઍટ-ડિનર) ભોજન વખતે; જમતી વેળા.
O-ver-grown' one, (ઓવરગ્રોન) ઘણી ઘરડી માખી, advanced in age one, big one.
Had buzzed, *v.* (હૅડ-બઝ્ડ) ગુણ ગુણ કીધું હતું, hummed.

(had) Tor-ment'-ed, *v.* (ટૉર્મેન્ટેડ) દુઃખ દીધું હતું, હેરાન કીધો હતો, had harassed, had troubled.

In'-fi-nite, *adj.* (ઇન્ફિનિટ) ઘણા, અતિશય, great many.

Sash, *n.* (સેશ) બારીનું ચોકઠું, a window frame.

O'-pen-ing, *pr. p.* (ઓપનીંગ) ખુલ્લી કરીને.

To let es-cape', *inf.* (ટુ-લેટ-એસ્કેઈપ) ઉડી જવાને.

De'vil, *n.* (ડેવિલ) ભુત, પિશાચ, બલા.

Get thee gone, તું નિકળ-જા, off from this place.

To hold, *inf.* (ટુ-હોલ્ડ) રાખવાને.

Wide, *adj.* (ઉવાઈડ) મોટી.

Idioms.—He was a man of courage, તે હીંમતવાન-બહા-[દુર માણસ હતો.

I will not hurt a hair of thy head, તારા માથાનો વાળ પણ હું વાંકો નહીં કરૂં.

Where just occasions presented, યોગ્ય પ્રસંગ આવે ત્યારે.

LESSON XLVIII.

THE PET LAMB.

Hast for-got', *v.* (હૅસ્ટ-ફૉર્ગૉટ) ભુલી ગયુંછે, has neglected.

Far away, (ફાર-અવે) ઘણે દુર.

Flocks, *n.* (ફ્લૉક્સ) ઘેટાના ટોળાં, herds.

Wert own'd, *v.* (ઉવર્ટ-ઓન્ડ) ધણી કરાયો, (ધણી થયો).

From thy side, તારી પાસેથી.

For ev'-er more, (એવરમોર) હમેશને માટે, સદા, eternally.

In pi'-ty, (ઇન-પિટી) દયાથી, દયા આવી તેથી, with sympathy.

Bless'-ed, *adj.* (બ્લેસેડ) સુખી, સુખરૂપ, happy, lucky.

Whith'-er, *adv.* (હવિધર) ક્યાં, કઇ જગોએ, to what place.

Wouldst roam, *v.* (ઉવુડસ્ટ-રોમ) રખડત, ભટકત, wander.

Nurse, *n.* (નર્સ) પાલન કરનાર, ઉછેરનાર (કુમારિકા), one who tends.

Dam, *n.* (ડૅમ) મા (જનાવરની), mother of brutes.

Did-yean, *v.* (ડિડ-ઇન) જન્મ આપ્યો, did bring forth.

Kind'er, *adj.* (કાઇન્ડર) વધારે માયાળુ. [affecting.
Is work'-ing, *v.* (ઇઝ-ઉવર્કિંગ) અસરિ કરેછે, agitating,
Be-liké, *adv.* (બિલાઇક) કદાચ, perhaps, probably.
Alas, (ઍલાસ) અફસોસ, a word of sorrow. [full
Fear'-ful, *adj.* (ફીઅરફુલ) ભયંકર, તોફાની, terrible, dread-
Brooks, *n.* (બ્રૂકઝ) નાળાં, streams, rivulets.
Pas'-time, *n.* (પૅસ્ટાઇમ) ગમત; રમત, amusement, diversion, sport.
Roar, *v.* (રોર) ગર્જના કરેછે, utter a loud sound, brawl.
Prey, *n.* (પ્રે) શિકાર, chase.
Need'st (not) dread, (નીડસ્ટ-નાટ-ડ્રેડ) બિહવું નહીં, needst not fear.
Rá-ven, *n.* (રેવન) જંગલી કાગડો, crow.
Hard by, પાસે, નજીક, near.
Bleat, *v.* (બ્લીટ) બ બેં કરવું, crying like a sheep.
Pull, *v.* (પુલ) ખેંચેછે.
At break of day, મળસકું, પ્રાતઃકાળ, વાહણું, dawn.
Idioms:—Thou wert owned by none, તારો ધણી કોઇ હતો નહીં.
A blessed day for thee, તારે માટે તે સુખી દિવસ હતો.
'tis thy mother's heart, તે તારી મા ઉપરનો પ્યાર છે.

હિંદુસ્થાનની ભૂગોળના પ્રશ્નોત્તર.

સવાલ—છોકરાઓ બોલો તો હિંદુસ્તાન દેશ ક્યાં છે?
જવાબ—એ દેશ એશિઆ ખંડની દક્ષિણ દિશા તરફ છે.
સ—હિંદુસ્તાન દેશનો આકાર કેહેવો છે?
જ—ત્રિકોણાકારને મળતો, દ્વિપકલ્પ જેવો.
સ—હિંદુસ્તાનનું બીજું નામ શું, અને તે નામ શાથી પડ્યું?
જ—એનું બીજું નામ ભરતખંડ તે કોઇ ભરત કરીને રાજા થઇ ગયો તે ઉપરથી પડ્યું છે.
સ—હિંસ્તાનની ચતુઃસીમા કહીજાઓ?
જ—ઉત્તરે હિમાલય પર્વત તથા તેની પેલી તરફ ટિબેટ દેશ; પશ્ચિમે આફગાનીસ્તાન તથા આરબી સમુદ્ર; દક્ષિણે હિંદી માહાસાગર; અને પૂર્વે બંગાળાનો ઉપસાગર, તથા તેની પેલી તરફ બ્રહ્મદેશ છે.
સ—ત્યારે હિંદુસ્તાનની ચારે દિશાના કોણની હદ પર શુંશું આવેલું છે?
જ—વાયવ્ય કોણની હદ પર સુલેમાન પાહાડો તથા મોટી સિંધુ નદી છે; ઇશાન કોણની હદ પર મોટી બ્રહ્મપુત્રા નદી છે; અને નૈરત્ય તથા અગ્નિ કોણની હદ પર સમુદ્ર એટલે હિંદી માહાસાગર છે.
સ—હિંદુસ્તાનની ઉત્તરનો ટિબેટ દેશ હિંદુસ્તાનથી શાથી જુદો પડેછે?
જ—હિમાલય પર્વતથી.
સ—ત્યારે આફગાનીસ્તાન હિંદુસ્તાનથી શાથી જુદું પડેછે?
જ—સુલેમાન પાહાડો તથા સિંધુ નદીથી.
સ—હિંદુસ્તાનની પૂર્વ તરફનો બ્રહ્મદેશ શાથી જુદો પડેછે?
જ—આસામના પાહાડ તથા બંગાળાના ઉપસાગરથી.
સ—હિંદુસ્તાનના કેટલા ભાગ કીધાછે તેના નામ દો?
જ—ત્રણ ભાગ, ઉત્તર હિંદુસ્તાન, મધ્ય હિંદુસ્તાન, ને દક્ષિણ હિંદુસ્તાન.
સ—એ ત્રણે ભાગ કોની કોની વચ્ચેછે તે કોહો?
જ—ઉત્તર હિંદુસ્તાન હિમાલય પર્વત તથા શિવાલીક પાહાડ વચ્ચે છે. મધ્ય હિંદુસ્તાન શિવાલીક પાહાડતથા નર્મદા નદી વચ્ચે

છે, ને દક્ષિણ હિંદુસ્તાન નર્મદા નદીની દક્ષિણ તરફનો જે બધો ભાગ તે.

સ—ઉત્તર હિંદુસ્તાનમાં ક્યાક્યા પ્રાંતો આવેલાછે?

જ—કાશ્મીર, નેપાલ, ને ભૂતાન.

સ—કાશ્મીર, નેપાલ, ને ભૂતાનની રાજધાની બોલો?

જ—કાશ્મીરની રાજધાની શ્રીનગર, નેપાલની ખટમન્ડુ, અને ભૂતાનની રાજધાની ટાસીસ્યુડન છે.

સ—ઉત્તર હિંદુસ્તાનથી દક્ષિણે જતાં ક્યું હિંદુસ્તાન આવે?

જ—મધ્ય હિંદુસ્તાન.

સ—મધ્ય હિંદુસ્તાનમાં આવેલા પ્રાંતો બોલો?

જ—બંગાળા, બાહાર, અલાહાબાદ, અયોધ્યા, દીલ્હી, આગ્રા, પંજાબ, મૂલતાન, રજપૂતસ્થાન, માળવા, ગુજરાત, કચ્છ, ને સિંધ.

સ—ઉપલા પ્રાંતોની રાજધાની અથવા મોટા શેહેરો બોલી જાઓ?

જ—બંગાળાની રાજધાની કલકત્તા; બાહારની પટણાને મોંગીર; અલાહાબાદની પ્રયાગ; અયોધ્યાની લખનોર; દીલ્હીની દીલ્હી, મીરત, ને સરહીંદ; આગ્રાની આગ્રા; પંજાબની લાહોર; મલતાનની મૂલતાન; રજપૂતસ્થાનની અજમેર, જેપુર, ને ઉદેપુર; માળવાની ઉજ્જન ને ઇનદોર; ગુજરાતની અમદાવાદ; કચ્છની ભૂજ; ને સિંધની હૈદ્રાબાદ, કરાંચી.

સ—મધ્ય હિંદુસ્તાનથી દક્ષિણે જતાં ક્યું હિંદુસ્તાન આવે?

જ—દક્ષિણ હિંદુસ્તાન.

સ—દક્ષિણ હિંદુસ્તાન શાથી ઓળખાયછે?

જ—દક્ષિણ હિંદુસ્તાનને ડેક્કણ કે દક્ષિણ, અથવા દક્ષિણ દેશ કેહેછે તેથી.

સ—દક્ષિણ હિંદુસ્તાનમાં ક્યા ક્યા પ્રાંતો આવ્યાછે?

જ—માહારાષ્ટ્ર, નિજામનું રાજ્ય, ઓઢિઆં, ઉત્તર સરકાર, મહિસૂર, મલબાર, ત્રાવણકોર, ને કર્ણાટક.

સ—એ પ્રાંતોની રાજધાની ઇઆને મોટાં શેહેરો બોલી જાઓ?

જ—માહારાષ્ટ્રની રાજધાની પુના; નિજામની હૈદ્રાબાદ; ઓઢિઆની કટક; ઉત્તર સરકારની મછલીપટ્ટણ, મહિસૂરની શ્રીરંગપટ્ટણ, (તે આગળ ટીપુ સુલતાનની રાજધાની હતી; મલબારની

કાનાનોર; ત્રાવણકોરની ત્રિવનદ્રમ; ને કર્ણાટકની રાજધાની આર્કોટ છે.

સ—કર્ણાટક અને ઉત્તર સરકારના મૂલક ક્યાંથી તે ક્યાં સુધીછે?

જ—કેપ કન્યાકુમારીથી તે ક્રશ્ણા નદી સુધીનો મૂલક તે કર્ણાટકનો, અને ક્રશ્ણા નદીથી તે ઓઢિઆ સુધીનો મૂલક તે ઉત્તર સરકારનો.

સ—બહુ સારૂં. છોકરાઓ હવે બોલો તો હિંદુસ્તાનના રાજકીય ભાગ કેટલા કીધાછે, અને તે દરએકને શું કેહેછે?

જ—રાજકીય ભાગ અસલ તો ચાર, પણ હાલ પાંચ થયલા છે તે દર એકને ઇલાકો કેહેછે.

સ—હિંદુસ્તાનના એ પાંચે ઇલાકાના નામ દો?

જ—બંગાળા ઇલાકો, આગ્રા ઇલાકો, પંજાબ ઇલાકો, મુંબઇ ઇલાકો, ને મદ્રાસ ઇલાકો.

સ—બંગાળા ઇલાકો કેણી તરફ છે, અને તેમાં પ્રાંતો ક્યા ક્યા આવ્યા છે તે બોલો?

જ—બંગાળા ઇલાકો ગંગા તથા બ્રહ્મપુત્રા નદી તરફનો ઘણું કરી ને જે ભાગ તે. એમાં બંગાળા, બાહાર, ઓઢિઆ, આસામ, આરાકાન, પેગુ, મારટાબાન, વગેરે પ્રાંતો આવેલાછે.

સ—બંગાળા ઇલાકાની ચારે દિશાએ શુંશું આવેલું છે?

જ—ઉત્તરે નેપાલ ને ભૂતાન છે; પશ્ચિમે મધ્ય તથા વાયવ્ય ખૂણાના પ્રાંતો, ને આગ્રા ઇલાકાનો ભાગ; દક્ષિણે બંગાળાનો ઉપસાગર ને ઓઢિઆ તથા ઉત્તર સરકારનો મૂલક; ને પૂર્વે આરાકાન તથા બ્રહ્મદેશછે.

સ—બંગાળા ઇલાકામાં મોટા મોટા શેહેરો કયા આવ્યાછે?

જ—કલકત્તા, મુર્શિદાબાદ, ઢાકા, બર્ધવાન, બેરામપુર, ચીતાગાંગ, શ્રીરામપુર, ચંદ્રનગર, દારજીલીંગ, બાહાર, પટણા, મોંગીર, દીનાપુર, ભાગળપુર, રાજમાહાલ, ગયાજી, બક્ષર, કટક, બાલાસુર, જગન્નાથ, આસામ, આરાકાન, રંગુન મારટાબાન.

સ—બંગાળા ઇલાકાની મોટી મોટી નદીઓ બોલો?

જ—એમાં મુખ્ય નદી ગંગા ને બ્રહ્મપુત્રા છે. તે શિવાય ગંગાની શાખા ગોગ્રા, શોણ, હુગલી વગેરે છે; ને બીજી દક્ષિણ તરફ માહા નદી છે.

સ—બંગાળા ઇલાકાનો વિસ્તાર (ક્ષેત્રફળ) કેટલું, ને વસ્તી કેટલી છે તે કોહો?

જ—ક્ષેત્રફળ આસરે ૨.૨૦૦૦૦ ચોરસ માઇલ ને વસ્તી આસરે પાંચ કરોડની છે.

સ—બંગાળા ઇલાકાથી વાયવ્ય દિશા તરફ જઇએ તો કયો ઇલાકો આવે?

જ—આગ્રા ઇલાકો.

સ—આગ્રા ઇલાકાની ચારે દિશાની હદ કોહો?

જ—ઉત્તરે નેપાલ તથા હિમાલયનો કંઇ ભાગ; પશ્ચિમે રજપૂતસ્થાન તથા પંજાબ ઇલાકો; દક્ષિણે બુંદેલખંડ તથા રેવા વગેરે પ્રાંતો; અને પૂર્વે બંગાળા ઇલાકો છે.

સ—આગ્રા ઇલાકો ક્યા ક્યા પ્રાંતો મળીને થયલોછે?

જ—આગ્રા, પ્રયાગ, ને અયોધ્યા મળીને.

સ—આગ્રા ઇલાકામાં આવેલા મોટા શેહેરો બોલો?

જ—કાશી, આગ્રા, પ્રયાગ, મીરજાપોર, ચુનારે, કલિંજરે, કાનપોર, લખનૌર, નુઆનપોર, કનોજ, ગોવાળીઅર, કાલ્પી, ફૈજાબાદ, હરદ્વાર, ને શાહાજાનપોર વગેરે.

સ—એ ઇલાકાના કાશી, પ્રયાગ, હરદ્વાર, એ શેહેરો શાનેવાસ્તે નામીચાં છે?

જ—હિંદુઓના મોટાં તીર્થનાં ઠેકાણાં છે તેથી.

સ—આગ્રા ઇલાકામાં મુખ્ય નદીઓ કઇ કઇ આવીછે?

જ—ગંગા, જમના, ગોમતી, ગોગ્રા, ચંબલ વગેરે.

સ—આગ્રા ઇલાકાનું ક્ષેત્રફળ તથા વસ્તી કેટલીછે તે કહો?

જ—ક્ષેત્રફળ આસરે ૧.૪૦૦૦૦ ચોરસ માઇલ, ને વસ્તી આસરે સાડા ત્રણ કરોડની છે.

સ—આગ્રા ઇલાકાથી વાય્ય કોણ તરફ જતાં કયો ઇલાકો આવે?

જ—પંજાબ ઇલાકો.

સ—પંજાબ ઇલાકો ક્યાં છે ને એનું નામ પંજાબ શાથી પડ્યું?

જ—પંજાબ ઇલાકો પાંચ નદીઓ (સતલજ, બીઆસ, રાવી, ચીનાબ, જહલમ) ઉપર આવેલો છે, અને એ પાંચ નદીઓ ઉપર છે તેથીજ એનું નામ (પંજાબ) પડ્યુંછે. કેમકે પંજ તે પાંચ, અને આબ તે પાણી એટલે પાંચ નદીઓના પાણી વચ્ચે આવેલો મૂલક.

સ—પંજાબ ઇલાકાની મર્યાદા બોલો?

જ—ઉત્તરે હિમાલય પર્વતના ડુંગરાની હાર તથા કાશ્મીરનો કંઇ ભાગ; પશ્ચિમે સુલેમાન પાહાડ તથા સિંધુ નદી; દક્ષિણે મુંબઈ ઇલાકો; ને પૂર્વે સતલજ નદીના કાંઠાના સંસ્થાનો તથા આગ્રા ઇલાકાનો ભાગ.

સ—પંજાબ ઇલાકામાં કયા કયા પ્રાંતો આવેલા છે?

જ—પંજાબ, મૂલતાન, સતલજ નદીના કાંઠાના સંસ્થાનો અને દીલ્હી.

સ—પંજાબ ઇલાકામાં મોટા મોટા શેહેરો કયા આવ્યાછે?

જ—લાહેર, મૂલતાન, અમૃતસર, પેશાવર, અટક, રાવલપીંડી, ભાવલપુર, લુધીઆના, બરેલી, દીલ્હી, સરહિંદ, મીરત, સાહારનપોર, ને પાણીપત.

સ—પંજાબ ઇલાકાની મોટી મોટી નદીઓ બોલો?

જ—એમાં મોટી નદી ફક્ત એક સિંધુ, ને સતલજ, બીયાસ, રાવી, ચીનાબ, ને જહલમ તેની શાખાઓ છે.

સ—સિંધુ નદીનું બીજું નામ શું અને તે શાથી પડ્યું?

જ—એનું બીજું નામ અટકનદી, કેમકે એ નદીના મૂળ પાસે અટક શેહેર છે. વળી એ નદીથી પશ્ચિમ તરફ આગળ જતાં હિંદુઓને ધર્મનો અટકાવ છે, તથા અહીંઆથી હિંદુસ્તાનની પશ્ચિમ તરફની હદ પુરી થાય છે તેથી પણ એનું નામ અટક પડ્યુંછે.

સ—પંજાબ ઇલાકાની પાસે ગંગા તથા જમના નદી વચ્ચે કયો પ્રાંત આવેલો છે?

જ—દુઆબ પ્રાંત.

સ—દુઆબ પ્રાંત ક્યાં છે, ને એનું નામ દુઆબ શાથી પડ્યું?

જ—એ પ્રાંત આગ્રા ઇલાકામાં છે, પણ એના બધા ભાગો પંજાબ ઇલાકાને લગતા આવેલા છે. એ દુઆબ પ્રાંત ગંગા તથા જમના નદી વચ્ચે આવ્યો છે તેથીજ એનું નામ દુઆબ પડ્યું છે; કેમકે દુ તે બે, ને આબ તે પાણી—એટલે બે નદીઓનાં પાણી વચ્ચે આવેલો તે.

સ—દુઆબ પ્રાંતના કેટલા ભાગ થયલાછે તેના નામ દો!

જ—પાંચ, જલંદર દુઆબ, બારી દુઆબ, રચના દુઆબ, જેચ દુઆબ, ને સિંધ સાગર દુઆબ.

સ—એ પાંચે દુઆબ કઈ કઈ નદી વચ્ચે છે તે કહો?

જ—જલંદર દુઆબ, સતલજ ને બીઆસ નદી વચ્ચે.

બારી દુઆબ, ધારા ને રાવી નદી વચ્ચે.

રેચના દુઆબ, રાવી ને ચીનાબ નદી વચ્ચે.

જેચ દુઆબ, ચીનાબ ને જહલમ નદી વચ્ચે.

સિંધ સાગર દુઆબ, જહલમ તથા સિંધુ નદી વચ્ચે.

સ—બારી દુઆબ આગળ ધારા નદીછે તે ધારા નદીનું નામ શા ઉપરથી પડેલું છે, અને તેના ઉપર કયા શેહેરો આવેલા છે?

જ—સતલજ ને બીઆસ નદીનો સંગમ થઈને આગળ જે પ્રવાહ ચાલેલો છે તેનું નામ ધારા નદી પડ્યુંછે. ધારા ઉપર જલાલપુર, ભાવલપુર, મુબારકપુર, અને ફીરોજપુર શેહેરો છે.

સ—પંજાબ ઈલાકાનું ક્ષેત્રફળ કેટલું તથા વસ્તી કેટલીછે તે કહો?

જ—ક્ષેત્રફળ આશરે ૧૦૦૦૦૦ ચોરસ માઇલ, ને વસ્તી આસરે ૧૫ કરોડની છે.

સ—પંજાબ ઇલાકાથી દક્ષિણમાં જઈએ તો કયો ઈલાકો આવે?

જ—મુંબઈ ઈલાકો.

સ—મુંબઇ ઇલાકાની ચારે દિશાની હદ કોહો?

જ—ઉત્તરે મારવાડ, સીરોહી, તથા ગાયકવાડ ને હોલકરનો મૂલક; પશ્ચિમે ખંભાતનું અખાત, આરબી સમુદ્ર, અને ગાયકવાડનો મૂલક; દક્ષિણે ફીરંગી લોકોનો ગોમંત પ્રાંત ને મદ્રાસ ઈલાકાનો ભાગ; અને પૂર્વે માળવા, વરાડ, ને મદ્રાસ ઈલાકાનો કંઈ ભાગ.

સ—મુંબઇ ઈલાકાના કેટલા ભાગ થયલા છે તેના નામ દો?

જ—પાંચ ભાગ. સિંધ પ્રાંત, કચ્છ પ્રાંત, ગુજરાત પ્રાંત, ઉત્તર માહારાષ્ટ્ર, ને દક્ષિણ માહારાષ્ટ્ર.

સ—એ ઈલાકામાં ઉત્તર માહારાષ્ટ્રના કેટલા ભાગ અને તે શા કારણથી થયલાછે, અને તેમાંના દરએક ભાગને શું કહેછે, ને તેમાં વસનારા લોકો કેહેવા કેહેવાયછે?

જ—સહ્યાદ્રિ પર્વત વચમાં આવવાથી ઉત્તર માહારાષ્ટ્રના બે ભાગ થયલા છે, તેમાં પશ્ચિમ તરફના ભાગને કોકણ કહેછે અને તેમાં વસનારા લોકો કુકણી કહેવાયછે. તેમજ પૂર્વ તરફના ભાગને દક્ષિણ કહેછે, ને ત્યાંના વસનારા લોકો દક્ષિણી કે મરાઠા કહેવાય છે.

સ—મુંબઇ ઇલાકામાં મુખ્ય જીલ્લાઓ કયા આવ્યાછે?

જ—શીકારપુર, હૈદ્રાબાદ, કરાંચી, અમદાવાદ, પંચમાહાલ, ખેડા, ભરૂચ, સુરત, થાણા, ખાનદેશ, અહમદનગર, નાશીક, પુના, સતારા, સોલાપુર, બેલગામ, ધારવાડ, કલાદગી, કાનેડા, રત્નાગીરી, ને કોલાબા.

સ—એ જીલ્લાના તથા બીજા એ શિવાય મોટા શેહેરો મુંબઈ ઇલાકામાં હોય તેના નામ દો?

જ—શીકારપુર, હૈદ્રાબાદ, કરાંચી, અમદાવાદ, ગોધરા, ખેડા, ભરૂચ, સુરત, થાણા, ધુળીઆ, અહમદનગર, નાશીક, પુના, સતારા, સોલાપુર બેલગામ, ધારવાડ, કલાદગી, હોનાવર, રત્નાગીરી, કોલાબા એ ઉપલા જીલ્લાના મુખ્ય શેહેરો. એ શિવાય ખૈરપુર, ભૂજ, માંડવી, નવાનગર, રાજકોટ, જુનાગઢ, ભાવનગર, ખંભાત, વડોદરૂં, માલેગામ, કોલાપુર, સાવંતવાડી, ગોવા વગેરે બીજા શેહેરો છે.

સ—મુંબઈ ઇલાકામાં પંચમાહાલ જીલ્લો કયાંછે, ને એનું નામ પંચમાહાલ શાથી પડયું?

જ—એ જીલ્લો ગુજરાતની પૂર્વે ખેડા જીલ્લાને લગતો છે. એમાં ગોધરા, હાલોલ, કાલોલ, દાહોદ, ને ઝાલોદ એવા પાંચ માહાલ આવેલા છે તેથી તેનું નામ **પંચમાહાલ** પડયું છે.

સ—મુંબઇ ઇલાકાનું મુખ્ય શેહેર કયું ને તે ક્યાં છે, તથા તેમાં કેટલા અને કેવા માણસની વસ્તી છે તે કહો?

જ—એ ઇલાકાનું મુખ્ય શેહેર **મુંબઈ** (**મુંબઈ બેટ**), તે દક્ષિણમાં કોકણ પટીના કીનારા આગળ બેટમાં આવ્યું છે. આશરે ૮,૨૫૦૦૦ માણસની વસ્તી છે. તેમાં પારસી, હિંદુ, ભાટીઆ, ને ખોજા ઘણા પૈસાદારછે. તેઓ મોટા ભારે વેપારી ને ઘણા પૈસાદાર છે.

સ—મુંબઇ એ કેહેવું શેહેર છે, અને એની બીજી જાણવા જોગ હકીકત બોલો?

જ—એ મુંબઈ શેહેર ઘણું શોભાવંતું જોવા લાયક, અને વેપારનું મોટું બંદર છે. એમાં વિલાયત વગેરે બાહાર દેશાવરથી ઘણા જાત જાતના યંત્રો, તેમજ કાપડ, ચીની ખાનું, રેશમ, કરીઆણું વગેરે પુશકળ માલ આવે છે. અહીં આના ઘરોની બાંધણી ઘણી ઊંચી

ને સરસ છે. જમીન પથ્થરની છે તેથી પાણી આગળતો કંઈ સારા નહોતાં, પણ હાલ કેટલીક મુદત થયા દૂરથી તળાવમાં નળો મુકી પાણી લાવેલા છે તેથી હાલતે નીરોગી થયાંછે. મુંબઈ ઇલાકાનું મુખ્ય શેહેર મુંબાઈ, તેથી સૌથી મોટા દરજાની ઇનસાફની કચેરી અહીંઆં છે. એ ઇલાકાના ઉપરી વડા અધિકારી ગવર્નર સાહેબ પણ અહીંઆં રેહેછે. હિંદુસ્તાનમાં સૌથી મોહોટું શેહેર એ છે.

સ—મુંબઇ બેટ અંગ્રેજ સરકારને હાથ ક્યારે અને શી રીતે આવ્યો?

જ—સન ૧૬૬૧ માં ઈંગ્લંડ દેશનો બીજો ચાર્લ્સ રાજા પોરટુગીઝ લોકોની કેથેરાઇન કન્યા તે પરણ્યો, તેની પેહેરામણીમાં પોરટુગીઝ લોકો પાસેથી તે મળ્યો.

સ—મુંબઈ ઇલાકામાં વેપારના બંદરો કયા કયા આવ્યા છે?

જ—વિજયદુર્ગ, મુંબઈ, વસઈ, સુરત, ભરૂચ, ખંભાત, ઘોળેરા, ભાવનગર, પોરબંદર, માંડવી, કરાંચી.

સ—મુંબઈ ઇલાકામાં મુખ્ય પર્વતો કયા આવ્યા છે?

જ—એમાં સહ્યાદ્રિ ને સાતપુડો એવા બે મોટા પર્વતો છે.

સ—મુંબઈ ઇલાકામાં આવેલી મોટી મોટી નદીઓ બોલો?

જ—સિંધુ, સાબરમતી, વિશ્વામિત્રી, મહી, ઢાઢર, નર્મદા, તાપી, ગોદાવરી, કૃષ્ણા, સીંના ને ભીમા વગેરે.

સ—ઉપલી નદીઓમાં સીના ને ભીમા નદી મુંબઇ ઇલાકાના કયા ભાગમાં છે, ને તેનાપર કયા શેહેરો આવ્યા છે?

જ—માહારાષ્ટમાં. સીના ઉપર અહમદનગર, અને ભીમા ઉપર પંઢરપુર જાત્રાનું ઠેકાણું છે.

સ—એ ઇલાકામાં ગાયકવાડના રાજનું મુખ્ય શેહેર કયું, અને તે ક્યાં અને કઈ નદી ઉપર છે?

જ—ગાયકવાડના રાજનું મુખ્ય શેહેર વડોદરૂં, તે ગુજરાતમાં વિશ્વામીત્રી નદી ઉપર છે.

સ—મુંબઈ ઇલાકામાં એજન્સી કઇ કઈ છે?

જ—એમાં કાઠીયાવાડ, પાલણપુર, મહીકાંઠા, રેવાકાંઠા, સુરત એજન્સી, ભીલ સંસ્થાનની એજન્સી, અને (પેંડ, જવાર, જંજીરા) સંસ્થાનની એજન્સી એવી સાત છે.

સ—એજન્સી એટલે શું તે કોહો?

જ—નાનાં નાનાં સંસ્થાન જેઓ અંગ્રેજી રાજ્યને તાબે રહી ઘણું કરી તેને અથવા ગાયકવાડને ખંડણી આપેછે તેવા સંસ્થાનો મુલક—એવા કેટલાક સંસ્થાન સામટા મળીને જે પ્રાંત થાયછે તેને એજનસી કહે છે.

સ—મુંબઈ ઈલાકાનું ક્ષેત્રફળ તથા વસ્તી કેટલી છે તે બોલો?

જ—ક્ષેત્રફળ આસરે ૧,૮૧૦૦૦ ચોરસ માઇલ, ને વસ્તી આસરે ૧ કરોડ ૬૪ લાખની છે.

સ—મુંબઇ ઇલાકાની દક્ષિણે અગ્નિ ખુણા તરફ કયો ઇલાકો આવે છે?

જ—મદ્રાસ ઇલાકો.

સ—મદ્રાસ ઇલાકાની આસપાસ શું શું આવેલું છે?

જ—ઉત્તર તથા વાયવ્ય દિશા તરફ મુંબઈ ઈલાકાનો ભાગ છે, બાકી બધી દિશા તરફ દરિઓ છે.

સ—મદ્રાસ ઈલાકાનો ભાગ કેણી તરફ છે અને તેમાં કયા કયા પ્રાંતો આવેલા છે?

જ—કૃષ્ણા અને તુંગભદ્રા નદીની દક્ષિણ તરફનો ભાગ જે ભાગ તે મદ્રાસ ઇલાકો. એમાં તૈલંગણ, ઉત્તર સરકાર, મહિસૂર, કર્ણાટક, બાલાઘાટ, કાનડા, મલબાર વગેરે પ્રાંતો છે.

સ—મદ્રાસ ઇલાકાના મુખ્ય શેહેરો બોલો?

જ—મદ્રાસ, મછલીપટ્ટણ, ચીનોર, ત્રીચીનાપોલી, ટાલચરી, ગંજામ, વીસાગાપાટણ, રાજમંદ્રી, ગંતુર, વીજયનગર, પોન્ડીચરી, આર્કાટ, તંજાવર, મધુરાં, ત્રાંકત્રીબાર, વીગાપટ્ટણ, તીનવલી, બેલારી, કડપાં, માંગલોર, બાંગલોર, કલ્યાણપુર, કાનાનોર, કેલીકટ, શ્રીરંગપટ્ટણ, ને ત્રિવનદ્રમ.

સ—મદ્રાસ ઈલાકામાં દેશી રાજ્યો કયા કયા છે?

જ—મહિસૂર, કોચીન, અને ત્રાવણકોરનું.

સ—મદ્રાસ ઈલાકામાં નદીઓ કઈ કઇ આવીછે?

જ—એમાં ગોદાવરી, કૃષ્ણા, કાવેરી, તુંગભદ્રા મોટી નદીઓ છે.

સ—મદ્રાસ ઈલાકાનું ક્ષેત્રફળ તથા વસ્તી કેટલી છે તે કહો?

જ—ક્ષેત્રફળ આશરે ૧,૩૦૦૦૦ ચોરસ માઈલ, ને વસ્તી આશરે બે કરોડ ૩૦ લાખની છે.

સ—બહુ સારૂં. છોકરાઓ હવે હિંદુસ્તાનના ભાગ, ઇલાકા, તથા તેના મુખ્ય શેહેરો વગરે કહી ગયા તે યાદ રાખજો; ને બોલો હવે એ સઘળા ભાગની એટલે આખા હિંદુસ્તાનની જાણવા લાયક નદીઓનાં સામટાં નામ દઈ જાઓ?

જ—સિંધુ, બ્રહ્મપુત્રા, ગંગા એ સૌથી મોટી નદી. એ શિવાય બીજી નદીઓ ભાગીરથી, ગોગ્રા, શોણ, ચંબલ, જમના, ગોમતી હુગલી, સતલજ, બીઆસ, રાવી, ચીનાબ, જહલમ, સાબરમતી, મહી, નર્મદા, તાપી, માહા નદી, ગોદાવરી, કૃષ્ણા, તુંગભદ્રા, ને કાવેરી છે.

સ—એ બધી નદીઓ ઉપર કયા કયા શેહેરો જાણવા લાયક આવેલા છે તે બોલી જાઓ?

જ—સિંધુ ઉપર કરાંચી, ઠઠા, હૈદ્રાબાદ, લારખાના, સક્કર, બકર, મીથુનકોટ, દેરાગાજીખાન, દેરાઇસમાલખાન, કાલાબાગ, અટક.
બ્રહ્મપુત્રા ઉપર જમાલપુર, ગોવળપાડા, દરંગ, વિશ્વનાથ, ગોરપુર વગેરે.
ગંગા ઉપર કાશી, મીરજાપોર, ફરૂકાબાદ કાનપોર, હરદ્વાર.
ભાગીરથી ઉપર પટણા, મોગીર, ભાગળપુર. રાજમાહાલ (અકબરાબાદ), મુર્શીદાબાદ.
ગોગ્રા ઉપર અકબરપુર, સલીમપુર.
શોણ ઉપર સહસરામ, દેવરી.
ચંબલ ઉપર ધોળપુર, કોટા.
જમના ઉપર દીલ્હી, આગ્રા, ગોકુળ, મથુરાં.
ગોમતી ઉપર લખનોર, ફૈઝાબાદ.
હુગલી ઉપર કલકત્તા, શીરામપુર.
સતલજ ઉપર લુધીઆના, ફીલ્લુર, અલીપાલ.
બીઆસ ઉપર જલંદર.
રાવી ઉપર લાહોર.
ચીનાબ ઉપર મૂલતાન, રામનગર.
જહલમ ઉપર જહલમ, કાશ્મીર, શીનગર.
સાબરમતી ઉપર અમદાવાદ, સાદરા.
મહી ઉપર ખંભાત, લુણાવાડા,
નર્મદા ઉપર ભરૂચ, નાંદોદ. ચાનોદ, કરનાળી, મંડલેસર, જબલપુર.

તાપી ઉપર સુરત, રાંદેર, બરાનપુર,
માહાનદી ઉપર કટક, સંબલપુર.
ગોદાવરી ઉપર નાશીક, ઔરંગાબાદ, પૈઠણ, રાજમંદ્રી.
કૃષ્ણા ઉપર ગંતુર, હૈદ્રાબાદ.
તુંગભદ્રા ઉપર કર્ણુલ, હમસાગઢ.
કાવેરી ઉપર શ્રીરંગપટ્ટણ, ત્રીચીનોપોલી.

સ—ત્યારે પ્રયાગ, ઢાકા, મછલીપટ્ટણ, રાવળપીંડી, સરહીંદ, અમૃતસર એ શેહેરો કઇ નદી ઉપર આવેલા છે?

જ—ગંગા તથા જમના નદીના સંગમ ઉપર પ્રયાગ; ગંગા અને બ્રહ્મપુત્રા નદી વચ્ચે ઢાકા; કૃષ્ણા અને ગોદાવરી નદીના મુખ આગળ મછલીપટ્ટણ; જહલમ ને સિંધું નદી વચ્ચે રાવળપીંડી; જમના ને સતલજ નદી વચ્ચે સરહીંદ; અને બીઆસ ને રાવી નદી વચ્ચે અમૃતસર છે.

સ—ઉપલી નદીઓમાં તુંગભદ્રા નદીનું નામ શા ઉપરથી પડેલું છે?

જ—તુંગા અને ભદ્રા એ બે નદીઓ એકઠી થયાથી તુંગભદ્રા નામ પડ્યું છે.

સ—હિંદુસ્તાનના મોટા મોટા જાણવા લાયક પર્વતો બોલો?

જ—હિમાલય પર્વત, શિવાલીક પાહાડ, વિંધ્યાચળ પર્વત, સાતપુડાનો પાહાડ, અને સહ્યાદ્રિ પર્વત.

સ—ઉપલા પર્વતો હિંદુસ્તાનમાં કયે ઠેકાણે છે?

જ—હિમાલય પર્વત છેક હિંદુસ્તાનની ઉત્તરે, શિવાલીક પાહાડ મધ્ય હિંદુસ્તાનમાં આવેલા પ્રાંતોની ઉત્તરે, વિંધ્યાચળ પર્વત નર્મદા નદીની ઉત્તર તરફ, સાતપુડાનો પાહાડ દક્ષિણમાં નર્મદા તથા તાપીનદીની વચ્ચે અને સહ્યાદ્રિ પર્વત દક્ષિણમાં માહારાષ્ટ્ર દેશમાં છે.

સ—હિમાલય એ કેવો પર્વત છે ને એનું નામ હિમાલય શાથી પડ્યું?

જ—હિમાલય એ પૃથ્વી ઉપર સૌથી ઉંચો પર્વત છે. હીમ તે ઠંડ ને આલય તે જગો, ઠંડની જગો એટલે એ પર્વત ઉપર ઠંડ ઘણીજ પડે છે તેથી એનું નામ હિમાલય પડ્યું છે.

સ—હિમાલય પર્વત કેટલો ઉંચો તથા કેટલો લાંબો છે?

જ—આસરે પા માઇલ ઉંચો, ને ૧૫૦૦ માઇલ લાંબો છે.

સ—હિમાલય પર્વતમાંથી કઈ કઇ મુખ્ય નદીઓ નીકળે છે ને તે બધી ક્યાં મળેછે ?

જ—સિંધુ, સતલજ, જમના, સાંપુ, ગંગા, બ્રહ્મપુત્રા, ને ઈરાવતી. સિંધુ આર્બી સમુદ્રને મળેછે; સતલજ નદી સિંધુ ને મળેછે; જમના નદી ગંગાને મળેછે; સાંપુ નદી બ્રહ્મપુત્રાને મળેછે; ને ગંગા, બ્રહ્મપુત્રા, ઈરાવતી નદી બંગાળાના ઉપસાગરને મળેછે.

સ—ઈરાવતી નદી ક્યા દેશમાં આવીછે, ને તેના ઉપર કયા શેહેરો આવ્યા છે ?

જ—બ્રહ્મદેશમાં. ઈરાવતી ઉપર અમરપુર, રંગુન શેહેરો છે.

સ—સિંધુ, ગંગા, તથા બ્રહ્મપુત્રા નદીને મળનારી બીજી નદીઓ (તેની શાખાઓ) ના નામ દો ?

જ—સતલજ, બીઆસ, રાવી, ચીનાબ, જહલમ એ સિંધુ નદીની શાખા. ગોગ્રા, શોણ, ચંબલ, જમના, ગોમતી, હુગલી, રામ ગંગા એ બધી ગંગા નદીની શાખા. સાંપુ, ડીબો, ડીસંગ, નીલકમર વગેરે બ્રહ્મપુત્રા નદીની શાખા છે.

સ—ઉપલી સિંધુ, ગંગા, તથા બ્રહ્મપુત્રા નદીને મળનારી નદીઓનાં મૂળ કયાં છે?

જ—એ નદીઓનાં ઘણીખરીનાં મૂળ હિમાલય પર્વતના શિખરો તથા કાશ્મીર પ્રાંતમાં છે. તેમ કેટલીકના મધ્ય તરફના પ્રાંતો, અને કેટલીકના ટિબેટના પ્રાંતોમાં છે.

સ—હિમાલય પર્વતના ઊંચામાં ઊંચા શિખરો ક્યાં, અને તે ક્યાં છે તે બોલો!

જ—એના ઊંચા શિખરો કૈલાસ, ધ્વાલાગીરી, જમનોત્રી, ચમલેરી, કંચીજંગ, અને નંદ પર્વત છે. કૈલાશ પંજાબની ઉત્તરે, ધ્વાલાગીરી નેપાલની ઉત્તરે, જમનોત્રી જમના નદીના મૂળ પાસે, ચમલેરી ભૂતાનની ઉત્તરે, કંચીજંગ સિકિમની વાયવ્ય દિશા તરફ, અને નંદ પર્વત કાશ્મીરમાં છે.

સ—ત્યારે વીંધ્યાચળ પર્વતના પેટામાં બીજા ક્યા પર્વતો આવ્યાછે ને તે ક્યાં છે તે બોલો !

જ—એના પેટામાં આબુ પર્વત ને ગીરનારનો પહાડ છે. આબુ મારવાડમાં સીરોહીની પાસે, અને ગીરનાર કાઠિઆવાડમાં જુનાગઢની પાસે છે.

સ—સાતપુડા પર્વતમાંથી કઇ કઇ નદીઓ નીકળે છે ને તે બધી ક્યાં મળેછે?

જ—નર્મદા ને તાપી, તે બંનો ખંભાતના અખાતને મળેછે.

સ—ત્યારે સાબરમતી ને મહી નદી ક્યાંથી નીકળીને કોને મળેછે?

જ—સાબરમતી નદી મહીકાંઠાના ઉત્તરના પાહાડમાંથી નીકળે છે, ને મહી નદી માળવાના પાહાડમાંથી નીકળે છે ને બંનો ખંભાતના અખાતને મળેછે.

સ—ત્યારે સહ્યાદ્રિ પર્વતમાંથી કઇ કઇ નદીઓ નીકળે છે, અને તે બધી ક્યાં મળેછે તે કોહો?

જ—ગોદાવરી, કૃષ્ણા, ને તુંગભદ્રા, ગોદાવરી ને કૃષ્ણા, નદી બંગાળાના ઉપસાગરને મળેછે. ને તુંગભદ્રા નદી કૃષ્ણા નદીને મળેછે.

સ—સહ્યાદ્રી પર્વતના પેટામાં ડુંગરો અથવા ઊંચી ટેકરીઓ કઇ કઈ આવી છે?

જ—એમાં નીલઘરી, મહાબલેશ્વર, પુરનધર, ટાંગાર વગેરે સારી હવા લાયક ટેકરીઓ છે.

સ—બંગાળાના ઊપસાગરને જે જે નદીઓ મળેછે તે બધીનાં નામ સામટાં દેઈ જાઓ?

જ—ગંગા, બ્રહ્મપુત્રા, ઇરાવતી, માહાનદી, ગોદાવરી, કૃષ્ણા ને કાવેરી.

સ—હિંદુ લોકો હિંદુસ્તાન માંહેલી ચાર નદીઓ પવિત્ર ગણેછે તે કઇ, અને કેવી રીતે?

જ—તે નદીઓ તાપી, રેવા, જમના, ને ગંગાછે.

તાપી સ્મરણે, રેવા દર્શણે, જમના પાને, અને ગંગા સ્નાને. એટલે તાપી નદીનું સ્મરણ કરવાથી, રેવા નદીના દર્શણ કરવાથી, જમના નદીનું આચમન કરેથી, અને ગંગા નદીમાં નાહાવાથી પાપ નીવારણ થાયછે. પણ તેમાં સૌથી મોટી તાપી નદી ગણેછે, કેમકે એ નદીનું તો ગમે ત્યાં ફક્ત સ્મરણ કરેથીજ પાપની મૂક્તી થાયછે.

સ—હિંદુસ્તાનમાં ચારે દિશાએ હિંદુઓના ચાર મોટાં જાત્રાનાંધામ છે તે કયા કયા?

જ—ઉત્તરે બદ્રીનાથજીનું સ્થાનક, પૂર્વે જગન્નાથજીનું સ્થાનક,

દક્ષિણે રામેશ્વર, અને પશ્ચિમે દ્વારકાનાથજી છે.

સ—એ ચાર તીર્થો હિંદુસ્તાનમાં કયે ઠેકાણે અથવા કયા કયા ઈલાકામાં આવ્યાંછે ?

જ—બદ્રિનાથજી આગ્રા, ઈલાકાની ઉત્તરે છે, જગન્નાથજી બંગાળા ઈલાકામાં દક્ષિણ તરફ દરિઆ કીનારે છે, રામેશ્વર મદ્રાસ ઈલાકાની દક્ષિણે દરિઆના નાના બેટમાં આવ્યું છે, અને દ્વારકાનાથજી ગુજરાતના કાઠિઆવાડ ભાગમાં છેક પશ્ચિમ હદની અણી ઉપર છે.

સ—ઉપલા ચાર તીર્થો શિવાય હિંદુસ્તાનમાં જાત્રાનાં બીજાં કયા કયા મોટાં તીર્થો છે ?

જ—બદ્રિનાથજીને ઈશાન ખૂણે કેદારનાથ છે. તેમજ બંગાળા ઈલાકામાં પટણાની દક્ષિણે ગયાજી, જ્યાં (શ્રાદ્ધ સારેથી પિતૃની મુક્તિ થાયછે). આગ્રા ઈલાકામાં કાશી, પ્રયાગ ગોકુળ, મથુરા, (વંદ્રાવન), હરદ્વાર એ હિંદુઓનાં મોટાં ક્ષેત્ર છે. એ શિવાય મેવાડમાં ઉદેપુરની ઉત્તરે શ્રીનાથજી, તેમજ ગુજરાતમાં અંબાજી, બહુચરાજી, શામળાજી, ડાકોર, આનોદ, કલ્યાળી, પાલીતાણા, ગોરનાર, બેટ, અને દક્ષિણમાં નાશીક, ત્ર્યંબક, પંઢરપુર એ પણ મોટાં જાત્રાનાં ઠેકાણાં છે.

સ—હિંદુસ્તાનમાં ગુજરાતના પશ્ચિમ તરફના ભાગને શું કેહે છે, અને તેમાં મુખ્ય શેહેર કયુંછે ?

જ—તે ભાગને કાઠિયાવાડ કહેછે, તેમાં મુખ્ય શેહેર રાજકોટ આજી નદી ઉપર છે.

સ—હિંદુસ્તાનમાં બેટો કયા કયા આવ્યાછે ?

જ—એમાં ફક્ત મોટો બેટ સિંહલદ્વીપ તે દક્ષિણે છે, તથા નૈરૃત્ય ખુણા તરફ મલબાર કીનારે લક્ષદ્વીપ ને માળદ્વીપ એવા નાના બેટો છે.

સ—સિંહલદ્વીપનું બીજું નામ શું, અને તે આગળ કોની રાજધાની હતી ?

જ—એનું બીજું નામ સીલોન અથવા લંકા, તે આગળ રાવણની રાજધાની હતી.

સ—લંકા બેટ અંગ્રેજ સરકારને હાથ ક્યારે આવ્યો ?

જ—એ બેટ ડચ લોકો પાસે હતો તે સન ૧૭૯૬ માં અગ્રેજોએ તેમની પાસેથી લઇ લીધો.

સ—લંકા વિશે લોકોની કેહેતી શું ચાલેછે.

જ—લોકો વખતે વાતમાં વાત ચલાવે છે કે લંકામાં સોનું બહુએ છે તે આપણને શું કામનું? પણ ભાઈ ત્યાં સોનું તો નથી, પણ ખાવાની તજ તો બહુ થાયછે; તથા એરીપો બંદર આગળ કેટલેક ઠેકાણે મોતી પાકેછે.

સ—લંકામાં નદીઓ કઈ કઈ આવીછે?

જ—એમાં માહાવીલી ગંગા, કાવાની ગંગા, અને કાલુ ગંગા એ ત્રણ મોટી નદીઓ છે.

સ—લંકા અથવા સિંહલદ્વીપમાં મુખ્યશેહેર તથા બંદરો કયા આવ્યાંછે?

જ—એમાં મુખ્ય શેહેર કાન્ડીછે. તથા ત્રિનકોમાલી, પોઇન્ટદીગાલ, કોલંબો, એરીપો, મોટાં બંદરો છે.

સ—બંગાળાનાઉપસાગરમાંજાણવાલાયક બેટો કયા કયાઆવ્યાછે?

જ—એમાં નીકોબાર, આન્ડામાન, સાંગાપોર, પીનાંગ વગેરે નાના નાના બેટો છે.

સ—ત્યારે પાકની સામુદ્રધુની તથા માનારના અખાત વચ્ચે કયા બેટો છે?

જ—રામેશ્વર તથા માનારનો બેટ છે.

સ—હિંદુસ્તાનમાં અખાતો કયા કયા આવ્યાછે?

જ—કચ્છનું અખાત ને ખંભાતનું અખાત પશ્ચિમ તરફ છે, માનારનું અખાત દક્ષિણે, ને બંગાળાનું અખાત (ઉપસાગર) પૂર્વ તરફ છે.

સ—હિંદુસ્તાનમાં કેપ (ભુશીરો) કયા કયા આવ્યાછે?

જ—દક્ષિણે કેપ કન્યાકુમારી તથા દીવ ભુશીરછે.

સ—હિંદુસ્તાનમાં સામુદ્રધુની કઈ કઈ આવીછે?

જ—પાકની સામુદ્રધુની, તે હિંદુસ્તાન તથા સિંહલદ્વીપ વચ્ચેછે.

સ—પાકની સામુદ્રધુની કોને કોને સાંધેછે?

જ—મનારનું અખાત તથા બંગાળાના ઉપસાગને.

સ—કેપ કન્યાકુમારી, સહ્યાદ્રિ, ઓઢિઆ, જગન્નાથ, કાશી, પ્રયાગ, અયોધ્યા, સિંધુ અથવા અટક, નર્મદા, ગોઆ, જમના, એને

વાસ્તે બીજા નામ શું છે?

જ—કેપ્ કન્યાકુમારીને કેપ કોમોરીન, સહ્યાદ્રિને પશ્ચિમ ઘાટ, ઓઢિઆને ઓરીસા, જગનાથને પુરી, કાશીને બનારસ, પ્રેયાગને એલાહાબાદ, અયોધ્યાને આઉદ, સિંધુ અથવા અટકને ઇનડસ નદી, નર્મદાને રેવા નદી, ગોગ્રાને શરયુ, જમનાને યમુના, અને ગંગાને તેના મુળથી થોડે છેટે ભાગીરથી નદી કહેછે.

સ—હિંદુસ્તાનમાં દ્વિપકલ્પ કયા આવ્યાછે તે બોલો?

જ—એમાં દ્વિપકલ્પ એકે જાણવા જોગ નથી પણ હિંદુસ્તાન એજ દ્વિપકલ્પ છે, તે બંગાળાના ઉપસાગર તથા આરબી સમુદ્ર વચ્ચે આવેલો છે. બીજો દ્વિપકલ્પ ગણીએ તો હિંદુસ્તાનમાં ગુજરાતના પેટાનો પશ્ચિમ તરફનો ભાગ કાઠિઆવાડ છે, તેની આસપાસ કછનું તથા ખંભાતના અખાતનું અને આરબી સમુદ્રનું પાણી છે.

સ—હિંદુસ્તાનમાં રાજગાદીના સૌથી મોટાં શેહેરો કયાં?

જ—કલકત્તા, મદ્રાસ, ને મુંબઈ.

સ—કલકત્તા નામ શાથી પડ્યું તે તમે જાણોછો?

જ—હાજી; કોઈ મુસલમાને કડબનો ભારો કાપીનેમુકેલો તેને બીજાએ પુછ્યું કે આ ભારા તુમને કોનસે દીન કાટા "તુમને કોનસે દીન કાટા" ત્યારે તેણે જવાબ દીધો કે એ તો (કલકટ્ટા) તે ઉપરથી કલકત્તા નામ પડ્યું છે.

સ—હિંદુસ્તાનમાં ફિરંગી લોકોના રાજ કયે કયે ઠેકાણે છે?

જ—મુંબઈથી દક્ષિણ તરફનું ગોઆ, કાઠિઆવાડની દક્ષિણ તરફનું દીવ બંદર, અને ગુજરાતમાં સુરત જીલ્લાની દક્ષિણ તરફનું દમણ, એ ત્રણ ઠેકાણે ફિરંગીઓના રાજ છે.

સ—ઉત્તર તથા દક્ષિણ હિંદુસ્તાન શાથી જુદા પડેછે?

જ—વિંધ્યાચળ પર્વત તથા નર્મદા નદીથી.

સ—હિંદુસ્તાનમાં વેપારના મુખ્ય બંદરો કયા કયા છે?

જ—કલકત્તા, મદ્રાસ, પોન્ડીચરી, કોલંબો, ત્રિનકોમાળી, પોઇન્ટ દીગાલ, કોચીન, કેલીકટ, મંગલુર, ગોઆ, રત્નાગીરી, મુંબઈ, સુરત, ભાવનગર, દીવ, માંગરોળ, પોરબંદર ને કરાંચી.

સ—હિંદુસ્તાનમાં બાહાર દેશાવરનો માલ કયા કયા મૂલકથી આવે?

જ—એમાં વેપારનો માલ ચીન, સિયામ, સિંગાપોર, અને વિલાયતથી ઘણો આવેછે તેની પેદાસ તે લોકોને બહુ થાયછે.

સ—હિંદુસ્તાનમાં રેલવે કંપનીઓ કઈ કઇ આવી છે?

જ—ઈસ્ટ ઈન્ડિઆ રેલવે, ઈસ્ટર્ન બેંગોલ, ઇસ્ટજબલપોર, પંજાબ રેલવે, દીલ્હી રેલવે, લાહોર અને રાવલપીંડી, અયોધ્યા ને રોહીલખંડ, મદ્રાસ લાઈન ગ્રેટ સધર્ન ઇન્ડિઆ, ગ્રેટ ઇન્ડિઅન પેનિનશુલા, મુંબઈ વડોદરા રેલવે, સિંધ રેલવે, અને સાઉથ ઇસ્ટ રેલવે.

સ—હિંદુસ્તાનમાં મુખ્ય દેશી રજ્યો ક્યાં ક્યાં આવેલાછે?

જ—ઘણા ખરા દેશી રાજ્યો સરહીંદ, માળવા, રંજપૂતસ્થાન, બુંદેલખંડ, અને ગુજરાતમાં છે; પણ બધા કરતાં નિઝામનું રાજ દક્ષિણમાં સૌથી મોટું છે.

સ—હિંદુસ્તાનમાં જે મુખ્ય દેશી રાજ્યો હોય તેનાં નામ દો?

જ—મણીપુર, કુશબાહાર, સિકિમ, ગોવાળીએર, ધોળપુર, ભરતપોર, અલવાર, જેપુર, વીકાનેર, ભાવલપુર, જેસલમીર, એરપુર, જોદપુર, કચ્છ, કાઠિઆવાડ, વડોદરૂં, સીરોહી, ઉદેપુર, બુન્ડી, કોટા, ઇનદોર, ભોપાળ, સતારા, કોલાપુર, સાવંતવાડી, હૈદ્રાબાદ, મહિસૂર, કોચીન ત્રાવણકોર વગેરે.

સ—ઉપલા દેશી રજ્યો હિંદુસ્તાનમાં કઈ કઈ જગ્યાએ છે?

જ—મણીપુર (બ્રહ્મદેશનું)—બંગાળાની પૂર્વે.

કુશબાહાર—ભૂતાનની નૈરત્યે.

સિકિમ—નેપાલ તથા ભૂતાનની વચ્ચે.

ગોવાળીએર (સંધીઆનું)—આગ્રાની દક્ષિણે.

ધોળપુર—આગ્રાંની નૈરત્યે.

ભરતપોર (જાટ લોકોનું)—આગ્રાની પશ્ચિમે.

અલવાર—જેપુરની ઇશાને.

જેપુર—જોદપુરની પૂર્વે, ને આગ્રાની પશ્ચિમે.

વીકાનેર—જેસલમીરની પૂર્વે.

ભાવલપુર—જેસલમીરની ઉત્તરે.

જેસલમીર—મારવાડની ઉત્તરે.

ખૈરપુર (અમીર નવાબનું)-જેસલમીરની પશ્ચિમે.

જોદ્ધપુર (મારવાડનું)-અજમેરની પશ્ચિમે.

કચ્છ (રાણા રાવનું)-સિંધની દક્ષિણે.

કાઠિઆવાડ (ખંડિઆ રાજાઓનું)—ગુજરાતની. પશ્ચિમ તરફનો ભાગ.

વડોદરૂં (ગાયકવાડનું)-ગુજરાતમાં વિશ્વામીત્રી ઉપર.

સીરોહી—ગુજરાતની ઉત્તરે ને જોદ્ધપુરની દક્ષિણે.

ઊદેપુર (મેવાડના રાણાનું)-મેવાડમાં બરાસ ઉપર.

બુન્ડી—જેપુરની દક્ષિણે, ને મેવાડની પૂર્વે.

કોટા—મેવાડની પૂર્વે, ને બુન્ડીની દક્ષીણે.

ઈનદોર (હોલકરનું)-માળવામાં ઉજ્જનની દક્ષિણે.

ભોપ્પાળ (બેગમનું)-માળવામાં ઉજ્જનની પૂર્વે.

સતારા—પુનાની દક્ષિણે.

કોલાપુર—સતારાની દક્ષિણે.

સાવંતવાડી—રત્નાગીરીની દક્ષિણે કોલાપુરની નૈરૂત્યે.

હૈદ્રાબાદ (નિજામનું)-મદ્રાસ ઇલાકામાં કૃષ્ણા નદીની ઉત્તરે.

મહિસુર—દક્ષિણમાં મલબારની પૂર્વે.

કોચીન—મલબારની દક્ષિણે, દરિઆ કીનારે.

ત્રાવણકોર—મદ્રાસ ઇલાકાની દક્ષિણે,

સ—ઉપલા રાજ્યોના મૂલકો હિંદુસ્તાનમાં કેવી રીતના છે?

જ—એ અંગ્રેજ સરકારના આસરા તળેના મૂલકો છે.

સ—આસરા તળેના મુલકો તે કેવા, તે સમજાવો?

જ—આસરા તળેના મુલકો એટલે જે અંગ્રેજ સરકાર સાથે ખંડીઆતા હોય તે, અથવાં જેની દેખરેખ અંગ્રેજ સરકાર રાખતી હોય, અને જે અંગ્રેજ સરકારને પુરતું માન આપતા હોય તે.

સ—હિંદુસ્તાનમાં સ્વતંત્ર દેશી રાજ્યો કયા ક્યા છે?

જ—કાસ્મીર, નેપાલ, ને ભૂતાન.

સ—સ્વતંત્ર દેશી રાજ્યો એટલે કેવા તે સમજાવો?

જ—સ્વતંત્ર દેશી રાજ્યો એટલે પોતાના રાજ્યનો વહિવટ પોતેજ

ચલાવે તે, અને જે કોઇના કોઈ પણ પ્રકારના તાબામાં નહીં તે.

સ—હિંદુસ્તાનમાં સારી હવા લાયક જગ્યાઓ કઇ કઈ છે?

જ—હિમાલયના ડુંગરાની નીચે સતલજ નદીની પાસે સીમલા એ યુરોપીઅનોને રેહેવાની સારી હવાવાળી જગ્યા છે, ને અહીંઆ હિંદુસ્તાનના ગવરનર જનરલ સાહેબ રેહેછે. બીજી એજ પર્વતની નીચવાણે પંજાબમાં જહલમ નદી આગળ મરી, અને સિકિમની દક્ષિણે દારજીલીંગ, એ પણ સારી હવા વાળી ટેકરીઓ છે. એ શિવાય સહ્યાદ્રિ પર્વતની પાસે માહાબલેશ્વરનો ડુંગર, નીલગરી પર્વત, અને ટુંગારની ટેકરી, એ પણ સારી સુખાકારી હવાની જગ્યા છે.

સ—કાસ્મીર, સીરોહી, પાટણ, માંગરોળ, માળવા, બરાનપોર, થાણા, પૈઠણ, નાગપોર, મુર્શીદાબાદ, ઢાકા, ઓરીસા, ગોવળકોંડા, મછલીપટ્ટણ, મલબાર, એ પ્રાંતો તથા શેહેરો ક્યાં છે ને તે શાને વાસ્તે નામીચાં છે?

જ—કાશ્મીર—હિંદુસ્તાનની ઉત્તરે, જહલમ નદી ઉપર શાલને વાસ્તે નામીચું.

સીરોહી—ગુજરાતની ઉત્તરે આબુની પાસે, તરવાર.

પાટણ—ગુજરાતમાં ડીસાની દક્ષિણે, પટોળાં ને સુડી.

માંગરોળ—કાઠિઆવાડની દક્ષિણે સોપારી.

માળવા—ગુજરાતની પૂર્વે, અફીણ.

બરાનપુર—ખાનદેશની પૂર્વે, તાપી ઉપર. સેલારસ.

થાણા—ગુજરાતની છેક દક્ષિણે, બોટીઆં.

પૈઠણ—માહારાષ્ટ્રમાં ગોદાવરી ઉપર, પાઘડીઓ.

નાગપોર—વરાડ પ્રાંતમાં ઉમરાવતીની પૂર્વે, ધોતીઆં.

મુર્શીદાબાદ—ભાગીરથી ઉપર, વેપારનાં કારખાનાં.

ઢાકા—બંગાળા ઈલાકામાં ભાગીરથી તથા બ્રહ્મપુત્રા નદી મધ્યે, વેપારનાં કારખાનાં.

ઓરીસા—બંગાળા ઈલાકામાં નૈરૂત્યે, હીરા.

ગોવળકોંડા—મદ્રાસ ઇલાકામાં હૈદ્રાબાદમાં, હીરા

મછલીપટ્ટણ—મદ્રાસ ઈલાકામાં દરિઆ કાંઠે ગોદાવરી તથા

કૃષ્ણાના મુખ આગળ, મલમલ.

મલબાર—મહિસુરની પશ્ચિમે દરિઆ કાંઠે, લાકડાં તથા મરી.

સ—શીખ લોકોની, મોગલ લોકોની, સિંધીઆની, મારવાડની, મેવાડની, વિક્રમરાજાની, હોલકરની, ખાનદેશની, બીરારના રાજાની, માહારાષ્ટ્ર અથવા પેશવાની, તૈલંગણની, નિજામના રાજાની, ફીરંગી લોકોની, ઉત્તર કેનેડાની, અને ફ્રેન્ચ લોકોની રાજધાની કઈ અને તે ક્યાં છે ?

જ—શીખ લોકોની રાજધાની અમૃતસર, પંજાબ ઇલાકામાં બીઆસ ને રાવી નદી વચ્ચે.

મોગલ લોકોની દીલ્હી, પંજાબ ઇલાકામાં જમના નદી ઉપર.

સિંધીઆની કનોજ ને ગોવાળીઅર; કનોજ આગ્રાની પૂર્વે, ને ગોવાળીઅર આગ્રાની દક્ષિણે.

મારવાડની જોદ્ધપુર, અજમેરની પશ્ચિમે.

મેવાડની ઉદેપુર, સીરોહીની પૂર્વે.

વિક્રમ રાજાની ઉજ્જન, માળવામાં ક્ષીપ્રા નદી ઉપર હોલકરની ઇનદોર, માળવામાં ઉજ્જનની દક્ષિણે. ખાનદેશની ધુળીઆ, માહારાષ્ટ્રમાં પાંજરા નદી ઉપર બીરારના રાજાની નાગપોર, વરાડમાં ઊમરાવતીની પૂર્વે માંહારાષ્ટ્ર અથવા પેશવાની પુના, માહારાષ્ટ્રમાં મુળ મુઠાનદી ઉપર.

તૈલંગણની વરંગુળ, નિજામના રાજમાં હૈદ્રાબાદની ઇસાને.

નિજામના રાજની હૈદ્રાબાદ, મદ્રાસ ઇલાકામાં કૃષ્ણા નદીની ઉત્તરે.

ફીરંગી લોકોની ગોવા, માહારાષ્ટ્રમાં સાવંતવાડીની દક્ષિણે.

ઉત્તર કેનેડાની હોનાવર, માહારાષ્ટ્રમાં ગોવાની દક્ષિણે ફ્રેન્ચ લોકોની પોન્ડીચરી, મદ્રાસની દક્ષિણે.

સ—હિંદુસ્તાનનું રાજ ઇસ્ટ ઇન્ડીઆ કંપની પાસે હતું તે આપણા રાણીસાહેબે પોતાના હાથમાં ક્યારે લીધું ?

જ—તારીખ ૧ લી નવેમબર સન ૧૮૫૮ ને રોજ.

સ—હિંદુસ્તાનની લંબાઈ પોહોળાઇ કેટલી છે તે કોહો ?

જ—ઉત્તરે કાશ્મીર પ્રાંતથી દક્ષિણે કેપ કન્યાકુમારી સુધી એ દેશની

લંબાઇ આશરે ૧૯૦૦ માઇલ, ને પશ્ચિમે સિંધથી તે પૂર્વે આસામના મૂલક સુધી પોહોળાઈ આસરે ૧૮૦૦ માઇલ છે.

સ—હિંદુસ્તાનનું ક્ષેત્રફળ તથા વસ્તી કેટલી છે તે કોહો?

જ—ક્ષેત્રફળ આસરે ૧૪,૬૫૦૦૦ ચોરસ માઇલ, ને વસ્તી (લંકા બેટ સાથે) આસરે ૧૭ કરોડ ૮૦ લાખની છે.

સ—હિંદુસ્તાનની મુખ્ય પેદાસ શું થાયછે તે કોહો?

જ—ખાંડ, કપાસ, ગળી, રેશમ, હાથી દાંત, અફીણ, સુરોખાર, ચોખા, મીઠું, શાલ બનાવવાનું ઉન, હીરા, અને સાગનું લાકડું વગેરે. તેમાં કાશ્મીરની શાલ અને ગોવલકોંડા અને ઓરીસા પ્રાંતના હીરા ઘણા વખણાય છે.

હિંદુસ્તાનનાં મુખ્ય શેહેરો તથા શેહેરોને લગતા કસબાની વસતીનો આસરો.

અટક	૨૦૦૦	પંજાબમાં સિંધુ ઉપર, પેશાવરની પૂર્વે.
શ્રીનગર	૩૦૦૦	ગંગાના મૂળ પાસે, સરાનપુરની ઇસાને
અયોધ્યા.	૮૦૦૦	આગ્રા ઈલાકામાં, ગોગ્રા ઉપર.
ઇડર.	૧૦૦૦૦	ગુજરાતમાં, પાટણની પૂર્વે.
ઠઠ્ઠા.	૧૦૦૦૦	સિંધ પ્રાંતમાં, સિંધુ નદી ઉપર.
રાંદેર.	૧૦૦૦૦	ગુજરાતના સુરત જીલ્લામાં, તાપી ઉપર.
સાવંતવાડી.	૧૦૦૦૦	દક્ષિણ માહારાષ્ટ્રમાં ગોવાની ઉત્તરે.
ગોવા.	૧૦૦૦૦	દક્ષિણ માહારાષ્ટ્રમાં, સાવંતવાડીની દક્ષિણે.
બોરસદ.	૧૧૦૦૦	ગુજરાતમાં, ખેડા જીલ્લાની દક્ષિણે.
મહુધા.	૧૧૦૦૦	ગુજરાતમાં ખેડા જીલ્લામાં, નડીઆદની ઉત્તરે.
થાણા.	૧૨૦૦૦	ગુજરાતમાં, સુરત જીલ્લાની દક્ષિણે.
સ્થાનેશ્વર.	૧૨૦૦૦	આગ્રા ઇલાકામાં, જમનાની પાસે.
હોનાવર.	૧૨૦૦૦	દક્ષિણ માહારાષ્ટ્રમાં, કેનેડાનું મુખ્ય શેહેર.
ખેડા.	૧૨૦૦૦	ગુજરાતમાં, વાત્રક શેઢીના સંગમપર.
કપડવંજ.	૧૨૦૦૦	ગુજરાતમાં, ખેડા જીલ્લાની ઉત્તરે.
શ્રીરામપોર.	૧૩૦૦૦	બંગાળા ઇલાકામાં, હુગલીને કાંઠે.
જંબુસર.	૧૩૦૦૦	ગુજરાતમાં, ભરૂચ જીલ્લાની ઉત્તરે.

શ્રીરંગપટ્ટણ ૧૩૦૦૦ મદ્રાસ ઇલાકામાં, કાવેરી ઉપર.
રાંધણપોર. ૧૪૦૦૦ ગુજરાતમાં, બનાસ ઉપર.
ઉમરેઠ. ૧૪૦૦૦ ગુજરાતમાં, ખેડા જીલ્લાની પૂર્વ તરફ.
વિજયનગર. ૧૫૦૦૦ મદ્રાસમાં, વિજાગાપટ્ટણની ઉત્તરે.
ઇનદોર. ૧૫૦૦૦ માળવામાં, ઉજ્જનની દક્ષિણે.
કેલીટક. ૧૫૦૦૦ મદ્રાસ ઇલાકામાં, કાનાનુરની દક્ષિણે.
રાવળપીંડી. ૧૬૦૦૦ પંજાબ ઈલાકામાં, અટકને અગ્નિ ખૂણે.
દીનાપુર. ૧૬૦૦૦ પટણાની પાસે, ભાગીરથીને કાંઠે.
કનોજ. ૧૬૦૦૦ આગ્રા ઇલાકામાં આગ્રાની પૂર્વે.
વીરમગામ. ૧૬૦૦૦ ગુજરાતમાં, અમદાવાદની પશ્ચિમે.
રાજમંદ્રિ. ૧૬૦૦૦ મદ્રાસ ઈલાકામાં ગોદાવરી ઉપર.
પાલણપોર. ૧૮૦૦૦ ગુજરાતમાં ઉત્તરે, ડીસાની પૂર્વે.
ગંતુર. ૨૦૦૦૦ મદ્રાસ ઇલાકામાં, કૃષ્ણા નદી ઉપર.
કર્નુળ. ૨૦૦૦૦ મદ્રાસ ઈલાકામાં, કૃષ્ણા નદી ઉપર.
નલ્લુર. ૨૦૦૦૦ મદ્રાસની ઉત્તરે, પનાર ઉપર.
માંગલુર. ૨૦૦૦૦ ગોવાની દક્ષિણે, દરિઆ કીનારે.
ટાલચરી. ૨૦૦૦૦ કાનાનુરની દક્ષિણે; દરિઆ કાંઠે.
પોરબંદર. ૨૦૦૦૦ ગુજરાતમાં, કાઠિઆવાડની દક્ષિણે.
પંઢરપુર. ૨૦૦૦૦ માહારાષ્ટ્રમાં, ભીમા નદી ઉપર.
બરાનપોર. ૨૦૦૦૦ ખાનદેશની પૂર્વે. તાપી ઉપર.
કોચીન. ૨૦૦૦૦ મદ્રાસ ઈલાકામાં, કેલીકટની દક્ષિણે.
ભાવલપુર. ૨૦૦૦૦ પંજાબની દક્ષિણે, ધારા નદી ઉપર.
ધોળકા. ૨૦૦૦૦ ગુજરાતમાં, અમદાવાદની દક્ષિણે.
ભુજ. ૨૦૦૦૦ કચ્છ પ્રાંતમાં, માંડવીની ઉત્તરે.
નડિઆદ. ૨૧૦૦૦ ગુજરાતમાં, ખેડાની અગ્નિ તરફ.
પણીપત. ૨૨૦૦૦ પંજાબ ઇલાકામાં, દીલ્હીની ઉત્તરે.
હૈદ્રાબાદ. ૨૪૦૦૦ સિંધમાં, ખૈરપુરની દક્ષિણે.
નાશીક. ૨૬૦૦૦ માહારાષ્ટ્રમાં, ગોદાવરી નદી ઉપર.
ત્રાંકવીબાર. ૨૫૦૦૦ મદ્રાસ ઇલાકામાં, તંજાવરની પૂર્વે.
બાહર. ૨૫૦૦૦ પટણાની અગ્નિ તરફ.
અજમેર ૨૫૦૦૦ જોદપુરની પૂર્વે.

કડી. ૨૫૦૦૦ ગુજરાતમાં, અમદાવાદની વાયવ્ય.
મછલીપટ્ટણ ૨૮૦૦૦ ગોદાવરી તથા કૃષ્ણાના મુખ પાસે.
શીકારપૂર. ૩૦૦૦૦ સિંધુ નદી પાસે, ખૈરપુરની ઉત્તરે.
મીરત. ૩૦૦૦૦ દીલ્હીની ઈસાને.
પોન્ડીચરી. ૩૦૦૦૦ મદ્રાસની દક્ષિણે, દરિઆ કાંઠે.
ત્રિનકોમાલી ૩૦૦૦૦ લંકામાં પૂર્વતરફ, દરિઆ કાંઠે.
ત્રિચીનોપોલી ૩૦૦૦૦ મદ્રાસ ઈલાકામાં, કાવેરી નદી ઉપર.
અકબરાબાદ ૩૦૦૦૦ બંગાળામાં, ભાગીરથીને કાંઠે.
જગન્નાથ. ૩૦૦૦૦ બંગાળા ઈલાકામાં દક્ષિણે, દરિઆ કાંઠે.
બેલ્લારી. ૩૧૦૦૦ મદ્રાસ ઈલાકામાં, કર્ણુળની નૈરુત્યે.
ભરૂચ. ૩૨૦૦૦ ગુજરાતમાં, નર્મદા નદી ઉપર.
ચંદ્રનગર. ૩૨૦૦૦ બંગાળા ઇલાકામાં, શ્રી રામપોરની ઉત્તરે.
જેસલમીર. ૩૫૦૦૦ ભાવલપુરની દક્ષિણે.
કટક. ૪૦૦૦૦ બંગાળા ઈલાકામાં, માહા નદી ઉપર.
જુનાગઢ. ૪૦૦૦૦ કાઠિઆવાડમાં, ગીરનારની પાસે.
ગયાજી. ૪૩૦૦૦ બંગાળા ઇલાકામાં પટણાની દક્ષિણે.
લુધિઆણા. ૪૭૦૦૦ સતલજ નદીની પાસે, સિમલાની પશ્ચિમે.
ખંભાત. ૫૦૦૦૦ ગુજરાતમાં, મહી નદી ઉપર.
એટમેન્ડુ. ૫૦૦૦૦ સિકિમની પશ્ચિમે, ગોરકપુરની ઇસાને.
વીકાનેર. ૫૦૦૦૦ ભાવલપુરની પૂર્વે.
વેલુર. ૫૦૦૦૦ મદ્રાસ ઈલાકામાં, આર્કાટની પશ્ચિમે.
મથુરા. ૫૦૦૦૦ આગ્રા ઇલાકામાં, જમના નદી ઉપર.
કોલંબો. ૫૦૦૦૦ લંકામાં નૈરુત્યે, દરીઆ કીનારે.
બરદવાન. ૫૪૦૦૦ બંગાળામાં, કલકત્તાની વાયવ્યે.
આર્કાટ. ૫૪૦૦૦ વેલુરની પૂર્વે, પાલાર ઉપર.
પેશાવર. ૫૪૦૦૦. પંજાબ ઇલાકામાં, અટકની પશ્ચિમે.
કરાંચી. ૫૫૦૦૦ સિંધ પ્રાંતમાં, સિંધુ નદી ઉપર.
મહિસૂર. ૬૦૦૦૦ મદ્રાસ ઇલાકામાં, મલબારની પૂર્વે.
ઔરંગાબાદ. ૬૦૦૦૦ ગોદાવરી નદી ઉપર, પૈઠણની ઉત્તરે.
ઝાંસી. ૬૦૦૦૦ બુંદેલ ખંડમાં, ગોવાળીઅરની દક્ષિણે.
સાજાનપોર. ૬૩૦૦૦ આગ્રા ઈલાકામાં, બરેલીની અગ્નિએ.

એલાહાબાદ. ૬૫૦૦૦ ગંગા તથા જમના નદીના સંગમ ઉપર.
ફરૂકાબાદ. ૬૬૦૦૦ કનોજની ઇસાને, ગંગાને કાંઠે.
ઢાકા. ૬૭૦૦૦ ભાગીરથી તથા બ્રહ્મપુત્રા નદી વચ્ચે.
પુના. ૮૦૦૦૦ માહારાષ્ટ્રમાં, મુળમુઠા નદી ઉપર.
જોદપુર. ૮૦૦૦૦ મારવાડમાં, સીરોહીની ઉત્તરે.
તજાવર. ૮૦૦૦૦ ત્રિચોનોપોલીની પૂર્વે, કાવેરીની શાખાપર.
મૂલતાન. ૮૦૦૦૦ પંજાબ ઇલાકામાં, ચીનાબ ઉપર.
મીરજાપોર. ૮૦૦૦૦ એલાહબાદની અગ્નિએ, ગંગાને કાંઠે.
તંજુર. ૯૦૦૦૦ મદ્રાસ ઈલાકામાં, મથુરાની દક્ષિણે.
સુરત. ૯૦૦૦૦ ગુજરાતમાં, તાપી નદી ઉપર.
અમૃતસર. ૯૦૦૦૦ પંજાબમાં, બીઆસને રાવી નદી વચ્ચે.
આગ્રા. ૧૦૦૦૦૦ આગ્રા ઇલાકામાં, જમના નદી ઉપર.
ભરતપોર. ૧૦૦૦૦૦ આગ્રાની પશ્ચિમે.
ફૈજાબાદ. ૧૦૦૦૦૦ લખનોરની પુર્વે.
લાહોર. ૧૦૦૦૦૦ પંજાબ ઇલાકામાં, રાવી નદી ઉપર.
બરેલી. ૧૧૦૦૦૦ આગ્રાની ઇશાને, રામગંગાની શાખાપર.
કાનપોર. ૧૧૦૦૦૦ લખનોરની નૈરૃત્યે, ગંગાને કાંઠે.
નાગપોર. ૧૧૫૦૦૦ ઇલીચપુરની પૂર્વે, વરાડ પ્રાંતમાં.
અમદાવાદ. ૧૩૦૦૦૦ ગુજરાતમાં, સાબરમતી નદી ઉપર.
વડોદરૂં. ૧૩૦૦૦૦ ગુજરાતમાં વિશ્વામીત્રી નદી ઉપર.
દીલ્હી. ૧૬૦૦૦૦ પંજાબ ઇલાકામાં, જમના ઉપર.
મુર્શીદાબાદ. ૧૬૫૦૦૦ બંગાળા ઇલાકામાં, ભાગીરથીને કાંઠે.
કાશી. ૧૮૪૦૦૦ એલાહાબાદની પૂર્વે, ગંગાને કાંઠે.
હૈદ્રાબાદ. ૨૦૦૦૦૦ મદ્રાસ ઇલાકામાં, મુસી નદી ઉપર.
પટણા. ૨૮૪૦૦૦ બંગાળા ઇલાકામાં, ભાગીરથીને કાંઠે.
લખનોર. ૩૦૦૦૦૦ આગ્રા ઇલાકામાં, ગોમતી નદી ઉપર.
કલકત્તા. ૪૦૦૦૦૦ બંગાળા ઇલાકામાં, હુગલી નદી ઉપર.
મદ્રાસ. ૭૨૦૦૦૦ બંગાળાના ઉપસાગરમાં, દરીઆ કાંઠે.
મુંબઈ. ૮૨૫૦૦૦ આરબી સમુદ્રમાં, કોકણ પટીના કીનારા ઉપર બેટમાં.

સંક્ષેપમાં લખેલા શબ્દોનો ખુલાસો.

n.	stands for	noun..........................	નામ.
adj.	,,	adjective.. ....,...	વિશેષણ.
pro.	,,	pronoun.................	સર્વનામ.
v.	,,	verb	ક્રિયાપદ.
inf.	,,	infinitive mood	
adv.	,,	adverb.........	ક્રિયાવિશેષણ અવ્યય.
prep.	,,	preposition.........	શબ્દયોગી અવ્યય.
conj.	,,	conjunction...... ..	ઉભયાન્વયી અવ્યય.
interj.	,,	interjection... ..	કેવળપ્રયોગી અવ્યય.
p. p.	,,	past participle....,	ભૂત કૃદંત.
pr. p.	,,	present participle.;.	વર્તમાન કૃદંત

——— oOo ———

NOTICE.

This book can be had at the firm of Jugjeewan Dulputram at Ahmedabad, Baletan's Huveli near Three Gates.